

A portrait of Radek Pokorný, a middle-aged man with short brown hair, wearing a dark blue suit jacket over a light blue shirt. He is standing against a background of vertical wooden slats. He has a red pocket square in his jacket.

Radek Pokorný

– aby to podstatné zůstalo zachováno

str. 18

&

Lex Covid: dočasné i koncepční změny insolvenčí

str. 85

&

Odpočet DPH a prokázání osoby dodavatele:
je na obzoru změna ustálené praxe?

str. 105

2
2020

Barbora Strýcová
profesionální tenistka
a wimbledonská vítězka
ženské čtyřhry

Bez **ČPP** už nedám ani ránu

**Moje body pomáhají tam, kde si vyberu.
Stáhněte si ČPPku a pomáhejte také.**

Ať už s telefonem běháte, jezdíte na kole nebo chodíte
na procházky, každá aktivita znamená body pro vámi
vybraný projekt, který **Nadace ČEZ** finančně podpoří.

#pomahejpohybem

NADACE ČEZ

SKUPINA ČEZ

69

editorial**názor**

- 5 E justice v době postkoronaviří
- 6 Manžel manželu vlkem
- 7 České notářství je na změny připravené
- 8 Česká advokacie ve stavu legislativní nouze
- 10 Zamyšlení nad legislativním vývojem v exekucích v roce 2020
- 12 Koronavirus opět na podzim aneb poučení z jarní vlny
- 14 Právo ve stínu pandemie
- 16 Kouřové clony a přísloví
- 17 Marný boj proti svěvoli byrokratů

rozhovor

- 18 Mgr. Radek Pokorný

profil

- 23 Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

z právní praxe

- 29 Odpovědnost zasílatele (nejen) v námořní přepravě
- 34 Právní problematika pozemků ve vnitrobloku
- 37 K pojmu veřejných sbírek ve světle výkladové příručky Ministerstva vnitra
- 39 Je správný čas začít připravovat první online soudy v České republice
- 41 K posuzování důvodů útěkové vazby
- 45 Opatření ke zmírnění dopadů koronavirové epidemie na nájemce prostor sloužících podnikání
- 49 Částečná neplatnost rozhodčí doložky
- 52 Novela daňového řádu aneb finanční úřad online
- 55 Omezení daňové uznatelnosti úroků podle ATAD: prakticky bez dopadu na české právnické osoby
- 57 Mezinárodní příslušnost k rozhodování o nárocích cestujících v letecké dopravě dle aktuální judikatury Soudního dvora Evropské unie

- 61 COVID-19, pomůže nám institut nároku na obnovení jednání o smlouvě?
- 63 Dopad pandemie na odpovědnost dopravce podle Úmluvy CMR
- 69 Digitalizací ke zvýšení efektivity a snížení nákladů (nejen) v době COVID-19
- 71 Videohry a právo 2: Obsah hodný ochrany
- 74 Moderace smluvních pokut ujednaných v subdodavatelských smlouvách
- 77 Neplatíš, nejedzíš – páka exekutora na neplatící rodiče
- 79 Je platební rozkaz ještě relevantním exekucním titulem proti spotřebiteli?
- 82 Předbalená reorganizace jako nadstavba současné novely insolvenčního zákona v Lex Covid
- 85 Lex Covid: dočasné i koncepční změny insolvenční
- 87 Vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení pro nezpůsobilost z důvodů dřívějších pochybení nastalých v době pandemie COVID-19
- 93 Jak prakticky na náhradu škody za mimořádná opatření
- 95 Chytrá karanténa – proč v Česku potřebujeme souhlas?
- 98 Cestovní ruch v dobách koronavirových aneb co (ne)přinesl Lex Voucher
- 101 Důkazní břemeno ve sporech o vrácení předaných finančních prostředků
- 102 Digitální revoluce v oblasti notářství
- 105 Odpočet DPH a prokázání osoby dodavatele: je na obzoru změna ustálené praxe?
- 108 Vývoj právní úpravy odstoupení z funkce člena statutárního či jiného orgánu obchodní korporace
- 112 Rozsah a meze povinnosti mlčenlivosti rozhodce

judikatura

- 115 Z aktuální judikatury

lifestyle

- 132 Volnočasové kalhoty a polokošile na míru
- 135 Devadesáté narozeniny paní Rosmarie Krulis-Randa
- 137 Za komfortní dovolenou už do zahraničí nemusíte
- 138 Nové projekty luxusního bydlení v Praze
- 141 Energetici se s pandemií popasovali se ctí
- 142 Soutěž CBRE Art of Space Awards vyhlásila nejlepší kancelářské, maloobchodní a industriální prostory v ČR. Kam budou směřovat trendy komerčních nemovitostí v post-koronavirové době?
- 146 5 informací, které byste měli vědět o informačním systému Evolio
- 149 Nechte se nadchnout nábytkem slovenské značky Javorina
- 150 Wellness & spa hotel Villa Regenhart
- 153 AFI Europe vstupuje na trh nájemního bydlení: vlajkovým projektem je Tulipa Karlín
- 155 Prima proseccová sezóna
- 157 V BB Centru se objevil Brouk
- 158 Asociace rodinných firem: Co řešily české rodinné firmy s příchodem Covid-19?
- 160 Schneider Electric: Debatu o udržitelném rozvoji se snažíme vrátit zpátky na zem
- 163 Trh s nájemním bydlením se dále rozvíjí. Společnost Zeitgeist získala financování pro 5 činžovních domů v Praze
- 164 Studijní program odpovídá potřebám managementu poskytovatelů sociálních služeb
- 166 Závislost na vztahu
- 170 Koncepti: Inside of Life už 25 let
- 173 "Tanec v sobě skrývá eleganci, ale především slušnost," říká ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany Jitka Chizzola
- 174 Kulatý stůl

UŽ NEMUSÍTE MYSLET NA KAŽDOU DROBNOST, KTEROU JE NUTNO VYKÁZAT.

Umělá inteligence
v Evoliu vám s tím
pomůže.

www.evolio.cz

Elektronický spis

Správa pohledávek

Integrace služeb

Výkazy práce
a vyúčtování

Podatelna pro všechny
typy pošty

Verzování
dokumentů

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou aktuální číslo EPRAVO.CZ Magazine, které vychází v době možná pokoronavirové, možná koronavirové. Kdo z nás to ví a kdo z nás se vyzná ve všech vládních opatřeních a má ještě schopnost ze stanovisek těch správných vědců predikovat další vývoj, má jistě nespornou konkurenční výhodu.

Mrzí mě situace, kterou vidíme každý den kolem sebe, každý z nás musí více či méně řešit dopady korona krize, která na nás dopadla. Na druhou stranu jsem nesmírně rád, že odborné články, které denně publikujeme na www.epravo.cz, jsou u našich čtenářů čím dál více oblíbené a jejich čtenost velkým tempem narůstá. V posledních měsících naše návštěvnost vzrostla více než o 70 %.

Byznys se změnil každému z nás. My v EPRAVO.CZ jsme v uplynulých týdnech intenzivně pracovali na řešení online přenosu všech našich seminářů a konferencí v budoucnu a jsme rádi, že se nám podařilo připravit pro Vás platformu pro

Vaše kontinuální vzdělávání při zachování maximálně kvalitního servisu. Všechny naše akce, které budeme pořádat, budete moci navštívit prezenčně, jak jste byli doposud zvyklí, ale také virtuálně, z pohodlí Vašich kanceláří či domovů. A plná Vaše interakce s přednášejícími, podklady, prezentace a zpětné poskytnutí videozáznamu jsou pro nás samozřejmostí.

Aktuální nabídku našich online konferencí a seminářů najdete na www.epravo.cz.

Přeji Vám příjemné chvíle s aktuálním vydáním EPRAVO.CZ Magazine. ●

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny
EPRAVO.CZ

Vydává
epravo.cz, a. s., IČ: 26170761

Sídlo redakce:
Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Telefon
+420 606 761 303

E-mail
info@epravo.cz

Šéfredaktor
Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@pravogroup.com

Šéfreditor
Lucie Chocholová
lucie.chocholova@pravogroup.com

Grafický design a zpracování
Ondřej Netrh
ondrej.netrh@pravogroup.com

Registrace
MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne
31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce
Jan Kolman

Vydavatelství využívá fotografického servisu
Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se
souhlasem redakce.

Právnická firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze** a **Přerově**.

Vyřešíme Vaše spory – **civilní i trestní**.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také ve **světových jazycích**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **GGI**,
můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

 **Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na www.facebook.com/brozskolnovak
www.akbsn.eu

E justice v době postkoronaviří

programu video návštěv i na další věznic. Pánové z Generálního ředitelství se zachovali velice vstřícně a dnes je zcela jisté, že pilotní projekt přerostl do celostátně fungujícího systému elektronické komunikace mezi advokátem a klientem, dočasně separovaným v některé z našich věznic. Nechávám stranou všechny pochybnosti o důvěrnosti tohoto druhu komunikace prostě proto, že je věcí dohody mezi advokátem s klientem, jestli tento pohodlnější způsob komunikace zvolí, anebo zda se z nějakého důvodu raději sejdou osobně. Předpokládám, že většinově to ale půjde elektronicky.

komorní, jak se prokázalo ve video vazebních jednáních.

Je zcela jasné, že by to znamenalo dost zásadní elektronizaci justice. Informovanější čtenář si v tenhle moment nutně musí položit otázku, jestli to má být v konečné fázi stejný průšvih, jaký chronicky, po dobu asi tak 15 let, předvádí Ministerstvo práce a sociálních věcí se svými elektronickými systémy, které možná nějak fungují, ale z poměru náklad/výkon je tak leda na zvracení. A když to někdo chce zlepšit, tak ho zavrou. I to by se snad dalo nějak vyřešit. Třeba poctivým zadávacím řízením. Je též jasné, že zrovna v téhle době asi státní kasa nebude ochotna financovat rozsáhlé elektronické projekty, které na první pohled vypadají, že nejsou nezbytné. Troufám si už teď od boku střelit, že v konečné fázi by tato investice přinesla všem jen úspory a zrychlení soudního řízení, což by snad měl být cíl jakékoliv politické reprezentace. A pokud by měli pravdu ti z odborníků, kteří tvrdí, že zmíněný vir se tady bude potulovat ještě asi tak dva roky, pokud nezmutuje a nezačne se tady potulovat jeho zmutované alter ego, zdá se, že tato forma elektronizace justice bude holou nezbytností. Ale i bez viru v patách by stálo za to se tímhle tématem zabývat hlouběji. Když už dílčí úkony v řízení videokonferencí připouštějí dva ze tří nejdůležitějších procesních předpisů, jak trestní řád i občanský soudní řád (pozadu zůstal jen zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich), tak proč po té cestě nepokračovat? ●

Přísliví, podle kterého všechno zlé je také na něco dobré znám, ale moc mu nevěřím. Příliš často je to jako v tom vtipu, ve kterém lékař sděluje pacientovi, co se právě probral z narkózy a je kratší o dvě amputované nohy, že pro něj má dobrou zprávu, protože ten pán co leží v rohu pokoje, od něj koupí boty. Proto se i na současnou pandemii dívám především s krajní nechutí jako na něco zlého, co jsem rozhodně nepotřeboval a nic dobrého z toho nebude.

Nicméně k něčemu, co by snad mohlo mít posléze pozitivní efekt, nás ten pitomý vir přeci jenom donutil. Využívat naplno elektronickou komunikaci. Nebo se o to alespoň pokoušet. Nemám teď na mysli e-mail, nebo snad dokonce telefon, ale to, čemu se říká videokonference, případně video návštěvy. Ať už jde o Skype nebo jiné formáty. Shodou okolností sjednala loni, tuším v říjnu nebo v listopadu, Česká advokátní komora s Generálním ředitelstvím Vězeňské služby, zahájení pilotního provozu videokomunikace advokátů – obhájců s jejich klienty, kteří se momentálně nacházejí ve vazbě, případně ve výkonu trestu. Podle prvních poznatků to docela slušně fungovalo ve dvou do pilotního programu vybraných věznicích, v Brně-Bohunicích a Liberci. Pak se z jakési podivné čínské virové výstřednosti stal problém celého světa. Mimochodem, pokud jde o tu výstřednost. Když slyším, jak během epidemie v Číně i jinde klesla koncentrace oxidu dusičného, napadá mě, že ta Gréta bude nebezpečnější, než jsme si mysleli. Ale k věci. Takže jsme požádali pracovníky Generálního ředitelství Vězeňské služby o rozšíření tohoto

Koronavirus vcelku úspěšně paralyzoval soudní řízení napříč ČR. A právě v této souvislosti se nabízí otázka, zda by i soudní řízení nebylo možné realizovat podobně jako videokonference. Jsem si vědom toho, že veřejnost soudního jednání je jedním z ústavních aspektů soudního řízení jako takového, ale i podle čl. 96 odst. 2 Ústavy může výjimky stanovit zákon. Nadto při letmých rozhovorech s několika pány z IT oboru jsem si vyslechl, že by nemohl být takový problém vytvořit systém, do kterého by se mohl připojit každý, kdo by měl ten, z mého pohledu poněkud úchylný zájem, sledovat online, jak se manželé Y rozvádějí, nebo jak se pan X hrdl s panem Z o zaplacení dluhu. Výběrem příkladů jsem jasně naznačil, že asi něco jiného by byla trestní řízení. Na netrestních úsecích už je možné v některých fázích řízení dohodnout, že účastníci netrvají na veřejném projednání, což je podle mého názoru, byť za jiných okolností a jiným způsobem, krok podobným směrem. Nevidím moc důvodů, proč by dvě obchodní společnosti, mající spor kvůli různé představě o kvalitě zhotoveného díla, nemohly souhlasit, aby jejich soudní jednání proběhlo videokonferenčně. Ostatně v takovýchto věcech je stejně zdrcující část argumentace písemná a většinově musí být dodána před koncentrací. Zatím nepředpokládám, že by bylo možné tímto způsobem provádět důkaz výsledkem svědka, nebo znalce, ale spousta kroků soudního procesu ano. Ale i trestní řízení může být relativně

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.,
místopředseda představenstva
České advokátní komory

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Manžel manželu vlkem

Kdysi se ti dva milovali. Něžně se dotýkali, spřádali společné plány, rozuměli si v každém pohledu a ani na vteřinu se od sebe nechtěli odtrhnout. Jeden dech a jedno tělo. Povili spolu děti, založili domácnost, vybavili ji věcmi. Chodili do práce a časem to tajemné, velké, krásné a intimní zevšednělo. Inu, což, tak se to děje i v lepších rodinách. Láska se vytratila, přátelství nenastalo, objevily se hádky, nevraživosti, útoky, lži. Válka Roseových, americký film z roku 1989 s nepřekonatelnými herci Kathleen Turnerovou a Michaellem Douglasem je i se svým neodvratným koncem slabým čajíčkem proti silné kávě, již si každodenně vaří klienti, s nimiž se setkáváme v advokátních kancelářích. Neinformovaní a nerozvedení naivně soudí, že jde o filmovou nadsázku. Rodinní advokáti jistě přísvedčí, že fikci a literaturu jako vždy trumfne realita.

Tak třeba běžnou už záležitostí je následující situace: manžel nic netuše se vrací z práce domů a společný byt najde vybitý. Jeho drahá polovička a matka jeho dětí kompletní zařízení odvezla na neznámé místo, dokonce odmontovala i radiátory a karmu a z podlahy nechala vytrhat parkety. Hlášení krádeže na polici nepomůže, věci jsou přece oběma společné, proto není důvodu zahájit úkony trestního řízení. Civilní žalobu zkušný advokát manželovi také nedoporučí, protože manželka s tváří hráče pokeru popře, že by se vybrakování bytu vůbec dopustila. „Já ale přesně vím, kde ty věci jsou!“ rozčiluje se manžel a trvá na tom, aby policie zazvonila v rezidenci manželčina přítele, kam podle

svědectví taxislužby bylo zařízení převezeno. Všechno marno, na věci ze SJM právo ani důvěřivý manžel už nedosáhne. V mém čerstvém případě naopak manžel své ženě odcizil i její rodinné šperky v milionové hodnotě, které měla v domácím trezoru. „Určitě je má v bankovní schránce,“ plakala klientka u mě v kanceláři, právní volání o pomoc však soudy nevyslyšely. Milá dívčíno, měla sis lépe prověřovat, jakého muže si za manžela volíš. Anebo jsi měla být rychlejší a aspoň své osobní věci jsi měla odvézt ze společné domácnosti, jak ti koneckonců před časem radila tvoje právní zástupkyně. „Toho by přece nebyl schopen,“ reagují důvěřivci na naše varování. „Tohle by přece moje žena nikdy neudělala.“

Kolorit s výměnou vložky zámku, aby se drahému nejbližšímu zabránilo obývat společnou domácnost, odborníka už pranic nepřekvapí, podobně jako domácí násilí ve skutečné nebo i (bohužel častěji) fabulované podobě. Manžel manželu je prostě vlkem, nanejvýš v období vrcholného rozvodového řízení a kulminujícího sporu.

Poslední zásah do černého u klientů v období nouzového stavu kvůli koronaviru však otrásl i mou mnohaletou cynickou zkušeností. Poslyšte, co se přihodilo: Manželé, ona zamilovaná do Španělska, společný čtrnáctiletý syn. Ona se před Vánocemi rozhodla pro změnu příjmení a vybrala si španělsky znějící variantu García. Matrika změnu uskutečnila. Poté v nouzovém stavu matka nezletilého došla na matriku, kde vznesla požadavek na změnu příjmení nezletilého. Syn by se přece měl jmenovat jako matka, že. Matrika bez mrknutí oka vyhověla žádosti a změnu provedla, bez správního řízení, bez korektního rozhodnutí a bez souhlasu otce či stanoviska nezletilého. Otec ten karambol objevil až

koncem května, když doma postrádal rodný list nezletilého a matriku žádal o vystavení duplikátu. Chudák teenager ani nevěděl, že byl mezitím přejmenován na Honzu Garcíu (jméno, příjmení i zemi, jež krutou matku inspirovala, jsem pochopitelně pro tento komentář upravila).

Zajisté si teď klient může stěžovat na špatný úřední postup a spílat neprofesionální matrikáře a advokát, který ten případ obtížně dává do pořádku, jen nechápavě vrtí hlavou, jak může matrika u takřka dospělého zapsat změnu, aniž by zjistila jeho názor. Participační práva dětí zjevně platí jen v některých oblastech českého práva, do toho správního zatím nepronikla. O věci by se měl urychleně doslechnout ctěný Ústavní soud, jež jinak trvá na tom, aby se robátka pětiletá vyjadřovala k výběru mateřské školky. To aby věděl, že do podhradí jeho moudré věty leckdy pronikají desetiletí.

Nicméně vraťme se k těm dvěma, co se na počátku milovali tak, že ruku v ruce nastoupili společnou cestu. „Dej jí všechno, co chce, a běž,“ říká ve filmu Válka Růží postava advokáta, kterou si s chutí zahrál režisér tohoto filmového klenotu, malý americký herec a producent Danny DeVito. Mnohokrát to klientům obojího pohlaví v našich kancelářích vtlučujeme do hlav, leč velmi často nás plní emocí neposlouchají. Nechápu totíž, že vedle majetku mohou v průběhu boje a let prožitých v soudních síních ztratit to mnohem důležitější: čas, potomky, prožitky, charakter a vlastní život. ●

JUDr. Daniela Kovářová,
advokátka a prezidentka Unie rodinných
advokátů

České notářství je na změny připravené

možnost se zatím seznámit, byly odmítány zejména pro absenci těchto prvků.

Převedení procesu zakládání společností do elektronické formy by podle návrhu Notářské komory ČR v praxi znamenalo, že fyzickou návštěvu notářského úřadu nahradí videokonference vlastním zabezpečeným kanálem v kombinaci s dalšími bezpečnostními prvky. Ztotožnění budoucího podnikatele, tedy spolehlivá identifikace, na kterou klademe obrovský důraz, by obsahovala několik dílčích kroků včetně využití již zmíněných čipových občanských průkazů a dalších zabezpečených technologií. Během zakládání obchodních společností by notář působil nejen jako ten, kdo prostřednictvím přímého zápisu obchodní společnost do rejstříku запиše, ale i jako ten, kdo garantuje svéprávnost a naplnění pravé vůle zakladatele. Klíčová je i naprosto nezbytně nutná ochrana před účelovým zakládáním subjektů, kde je jako statutární orgán dosazen tzv. bílý kůň. V souvislosti s potíráním hospodářské kriminality a zejména s opatřeními proti praní špinavých peněz se ukazuje, že lidský faktor je v tomto procesu zatím nezastupitelný. Zároveň ale hledáme cesty, jak široké veřejnosti start podnikání co nejvíce usnadnit. Díky navrhovanému procesu bychom byli schopni žadatelům zakládat společnosti ne za den, ale za pouhou jednu hodinu a výrazně by se snížila také administrativní zátěž. Tím by Česká republika také zajistila plnou transpozici směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností, a to včas a bez jakýchkoliv nároků na státní rozpočet.

Pochopitelně se ale digitalizace nemůže týkat všech životních situací, které k notáři chodí lidé řešit. Významnou část notářské agendy tvoří také pozůstalostní řízení. Během karantény jsme nemohli k projednání zvát všechny účastníky najednou, a lidé tak ve výrazně vyšší míře než dříve využívali institut plné moci. Ukázalo se, že umíme fungovat

i za takto limitujících podmínek, a navíc že se notář nejednou stává i jakýmsi rodinným mediátorem. V závěrečné fázi pozůstalostních řízení, kdy pozůstalí uzavírají dědickou dohodu, je totiž osobní přístup k vzájemně často rozhádaným příbuzným tím, co elektronika nezvládne. S nadsázkou se tedy dá říct, že fungujeme i nad rámec svého odborného zaměření, nicméně mohu potvrdit, že právě v oblasti mediace jsme postupně získali velmi slušnou praxi.

A právě její nedostatek je to, co bývá notářům v rámci agendy, která již v evropském právu doznala velkých změn, vyčítáno. Česká média v poslední době často zmiňují téma přesunu nesporných rozvodů od soudů do notářských úřadů. Jedná se pouze o tzv. nesporné rozvody, které v řadě nejen západoevropských zemí, ale například také v Estonsku, které je leaderem v oblasti eGovernmentu, již neřeší soudy. V těchto zemích přistoupili na to, že kde není spor, není důvod chodit k soudu. Práci zavaleným českým soudům by tento přesun pochopitelně ulevil.

České notářství tedy čeká bezesporu zajímavá budoucnost. Karanténní opatření jasně ukázala, že služba, kterou bylo možné vyřešit na počítači, je ve výrazně lepší situaci než její nedigitální konkurence. Na druhou stranu víme, že ne všechny procesy je žádoucí do elektronického prostředí převádět. Nesporné rozvody některé evropské státy dávno neřeší u soudu, zatímco u nás stále platí, že role soudce jako toho, kdo se musí pokusit rozvádějící se manžele usmířit, je stále opodstatněná. Je tedy na našich zákonodárcích, potažmo jejich voličích, aby ukázali, kterým směrem se vydat. Všichni se ale určitě shodneme na tom, že chceme mít Českou republiku jako vyspělý právní stát, s vývojem orientovaným směrem k západním ekonomikám. ●

Mgr. Radim Neubauer,
prezident Notářské komory České republiky

První celostátní karanténa zapříčiněná pandemií koronaviru je za námi. Bohužel si zatím nemůžeme být jisti tím, zda nepřijde další vlna a jak se bude situace vyvíjet, nicméně se potvrdilo, že je nutné změnit některé zažitě postupy. Během situace, kterou nikdo z nás dosud nezažil, se dařilo těm, kdo s předstihem vsadili na nové technologie. Na moderní prostředky, které jsou nám k dispozici, ale zatím je vlastně moc nevyužíváme. Tedy určitě ne tak, jak bychom mohli. Během karantény snadněji fungoval ten, kdo své procesy digitalizoval.

Od doby, kdy jsem poprvé slyšel proklamaci, že již brzy nebude úřady obíhat člověk, ale samotný dokument, už pár let uplynulo a výsledek stále není zcela uspokojivý. Nicméně dílčí posun se této oblasti upřít nedá, například elektronický občanský průkaz již má a ještě může mít poměrně široké využití.

Notáři se pokoušejí převést službu zakládání obchodních společností do elektronického prostředí již dlouho. Věřím, že situace, kterou jsme si na jaře všichni společně prošli, celý proces jen urychlí. Minulý rok jsme se účastnili příprav na digitalizovaném konceptu sepisování notářských zápisů umožňujících v budoucnu mimo jiného založení nejoblíbenější obchodní společnosti, tedy společnosti s ručením omezeným, plně online. Jeho prostřednictvím bychom žadatelům výrazně urychlili start podnikání, velký důraz jsme přitom kladli na bezpečnost postupu a identifikaci žadatele. A to mimo jiné proto, že nejrůznější návrhy, se kterými jsem měl

Česká advokacie ve stavu legislativní nouze

Dne 17. května 2020 skončil nouzový stav, který byl dne 12. března 2020 vyhlášen usnesením vlády ČR č. 194 na území České republiky z důvodu ohrožení veřejného zdraví v souvislosti s výskytem koronaviru SARS-CoV-2. Nicméně i po jeho skončení nadále platí na území České republiky některá mimořádná opatření vyhlášená v souvislosti s epidemií koronaviru.

S cílem zamezit šíření tohoto onemocnění byla na základě nouzového stavu vládou, ministerstvy a dalšími orgány přijata celá řada opatření, která významně omezila ekonomický a společenský život. Vláda dále dne 19. 3. 2020 svým usnesením navrhla předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, aby v souvislosti s nouzovým stavem vyhlásil stav legislativní nouze na období od 19. 3. 2020 do doby skončení nouzového stavu. Předseda poslanecké sněmovny pak ve čtvrtek 19. března vyhlásil stav legislativní nouze, který zákonodárci jednohlasně podpořili na mimořádném jednání Poslanecké sněmovny.

Během stavu legislativní nouze předložila vláda parlamentu celou řadu zákonů, pro které se vžil název Lex Covid, jejichž společným jmenovatelem byla opatření ke zmírnění následků koronaviru a jejich dopadů na ekonomiku. V rámci těchto zákonů byly schváleny předpisy, které se přímo dotýkají výkonu advokacie, jako například zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci

se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, na kterém se ČAK intenzivně podílela, tak i další zákony, které se dotýkají výkonu advokacie spíš okrajově, jako byly zákony o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie na nájemce prostor sloužících podnikání, na nájemce prostor sloužících k uspokojování bytové potřeby, nebo zákon o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů.

V průběhu nouzového stavu řešilo představenstvo ČAK celou řadu otázek souvisejících s nouzovým stavem a mimořádnými opatřeními, a to jak v oblasti právní a legislativní, tak v oblasti ekonomické. Stejně jako většina jiných profesí byla i advokacie zasažena negativními ekonomickými následky krizových opatření, většina civilních soudů dočasně přerušila svoji činnost, většina transakcí byla přerušena, odložena či zcela zrušena.

Samostatnou kapitolu pak tvořila téměř ústavněprávní problematika toho, kdo je vlastně oprávněn vyhlášovat různá krizová opatření, která omezují základní lidská práva a svobody v době nouzového stavu. Připomeňme si jen, že na základě vyhlášení nouzového stavu přijala vláda dne 12. 3. celou řadu krizových opatření včetně uzavření hranic, omezení volného pohybu osob, zákazu celé řady ekonomických a kulturních aktivit a uzavření škol, a to jako krizová opatření ve smyslu krizového zákona. Dne 23. 3. pak ve zjevné snaze omezit odpovědnost státu za škodu způsobenou opatřeními dle krizového zákona, došlo k nahrazení některých krizových opatření nařízených usnesením

vlády, a to vydáním mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Tento krok vyvolal bouřlivé reakce ze strany odborné právní veřejnosti, a to včetně podání správní žaloby, na základě které Městský soud v Praze s účinností od 27. 4. 2020 zrušil dvě mimořádná opatření MZ ČR o omezení maloobchodního prodeje a dvě mimořádná opatření ministerstva zdravotnictví o mezení volného pohybu osob. Soud shledal, že vydáním těchto mimořádných opatření překročilo MZ ČR svoji pravomoc, resp. nedisponovalo dostatečnou věcnou působností k jejich vydání, proto jsou nezákonná, což vláda obratem napravila a na svém zasedání dne 23. 4. 2020, kdy zrušená opatření „překlopila“ zpět do formy krizových opatření.

Ve zjevné reakci na uvedené rozhodnutí Městského soudu v Praze pak vláda připravila, stále ještě ve stavu legislativní nouze, návrh zákona, kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, který upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti ochrany veřejného zdraví. V důvodové zprávě vláda uvedla, že ze zkušeností resortu zdravotnictví s probíhající pandemií onemocnění COVID-19 vyvstala potřeba upřesnit a rozšířit mimořádná opatření orgánů ochrany veřejného zdraví zakotvená v platném znění tohoto zákona. Navrhovaná mimořádná opatření jsou specifikována tak, aby byla zajištěna širší škála specifických opatření zohledňující i předběžnou opatrnost pro případy možných nových hrozeb pro veřejné zdraví v budoucnosti. Odborná veřejnost reagovala na tento návrh zákona velmi negativně. Rovněž ČAK

připravila kritické stanovisko k tomuto návrhu, ve kterém upozornila na to, že by se jednalo o nepřiměřený zásah do základních principů právního státu, který by vkládal do rukou jednoho člena vlády nekontrolovatelnou pravomoc omezovat občanská práva, a to za účinnosti právního režimu umožňujícího v krizových situacích relevantní postup odpovídající zásadám zastupitelské demokracie. Vláda nakonec tento návrh zákona k projednání do parlamentu nepředložila.

Namísto toho pak přišla vláda s návrhem zákona o mimořádných opatřeních při epidemii COVID-19. Představenstvo ČAK přijalo k návrhu tohoto zákona stanovisko, ve kterém upozorňuje na to, že ačkoliv na rozdíl od připravované novely zákona o ochraně veřejného zdraví zvolili tentokrát legislativci poněkud jiný přístup k celé problematice, podstata spočívající v absenci poslanecké kontroly zůstala nedotčena.

ČAK vyjádřila názor, že působnost Ministerstva zdravotnictví by neměla nahrazovat pravomoci orgánů krizového řízení, k jejichž aktivaci dochází v předvídaných případech podle zákona o bezpečnosti České republiky, a zákona o krizovém řízení, a to zejména, pokud zcela zde absentuje možnost kontroly zákonodárnou mocí jako v případě krizového zákona. Navrhovaná kontrola ústředního orgánu veřejné moci vládou přitom není dostatečnou zárukou. Zároveň upozornila na potenciální časovou neomezenost nařízených opatření, které se svou intenzitou a šíří mohou dostat až na úroveň opatření přijímaných v nouzovém stavu. Ingerence a kontrola moci zákonodárné je přitom nezbytná,

neboť v nouzovém stavu dochází k takovému omezování základních práv, pro něž Listina vyžaduje formu zákona, a také proto, že tato opatření mohou být potenciálně zneužita.

ČAK navíc považuje návrh zákona za nadbytečný, neboť jeho přijetí není odůvodněno neexistencí odpovídající legislativy – právě naopak. Stávající právní úprava obsahuje dostatek prostředků, jak proti pandemii COVID-19 účinně bojovat i po skončení nouzového stavu, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální prostřednictvím jednotlivých orgánů ochrany veřejného zdraví dle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Zejména, avšak nikoliv pouze, v této souvislosti vyvstala na představenstvu ČAK legitimní diskuse, kde jsou hranice, v rámci kterých by se ČAK měla či neměla vyjadřovat k některým legislativním návrhům, a to zejména v případě, kdy se tyto návrhy bezprostředně nedotýkají výkonu advokacie. Ačkoliv se většina členů představenstva jednoznačně ztotožnila s odbornými stanovisky ČAK k jednotlivým legislativním návrhům, zazněly také legitimní výhrady, zda ČAK neposouvá svoji aktivitu v legislativním procesu za hranice, které se přímo dotýkají advokátů a výkonu advokacie a zda se nedostává do pozice jakéhosi „hlídače“ zákonnosti či ústavnosti, která jí nepřísluší. V představenstvu ČAK přitom panuje jednoznačná shoda na tom, že ČAK je a musí jednoznačně zůstat zcela apolitická, je však zjevně otázkou, kterou bude třeba dále diskutovat, kde apolitičnost začíná a končí.

Osobně se přikláním k názoru, že apolitický charakter výkonu veřejné správy, která byla

ČAK zákonem delegována pro úsek advokacie, by neměla být pro reprezentaci největšího právního stavu překážkou důrazného odmítnutí jakýchkoli pokusů o legislativní zásah do základních principů právního státu. S ohledem na podstatu poslání advokacie, spočívající mimo jiné v ochraně lidských práv a prosazování Ústavou zaručených práv a oprávněných zájmů klientů, se domnívám, že reprezentace ČAK by měla důrazně brojit proti takovým legislativním návrhům, jež se, ať již přímo či nepřímo, dostávají či mohou dostat do kolize se základními principy zastupitelské demokracie, a tím do rozporu s principy právního státu. Zároveň s tím nepovažuji takovou kritiku za politický projev, ale za zcela legitimní a v občanské společnosti uznávaný projev názoru největší právníkové stavovské organizace, který si neklade za cíl politicky se vymezovat, ale upozorňovat na legislativní zásahy, které již jdou za hranu toho, co lze nazývat parlamentní demokracií. Nelze totiž zapomenout na prastarou zásadu „Qui tacet, consentire videtur, tj. kdo mlčí, má se za to, že souhlasí“.

Mgr. Robert Němec, LL.M.,
advokát a partner
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
místopředseda představenstva
České advokátní komory

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Zamyšlení nad legislativním vývojem v exekucích v roce 2020

Nikomu z odborné, ani laické veřejnosti nepochybně neuniklo, že vládní návrh novely exekučního řádu a občanského soudního řádu prošel Poslaneckou sněmovnou parlamentu České republiky v I. čtení. Tento zákonodárný orgán zároveň dal šanci také dalšímu návrhu, tentokrát poslaneckému, na zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů, a to v prodloužené 80denní lhůtě, kdy byly postoupeny k projednání Výboru pro sociální politiku a Ústavně právnímu výboru PS PČR.

Projednávání sněmovního tisku 545 dne 13. 1. 2020 přerušil Výbor pro sociální politiku a Ústavně právní výbor postoupil věc k projednání svému poradnímu orgánu, Podvýboru pro problematiku exekucí, insolventů a oddlužení.

Zamýšlená novelizace, ať již bude schválena v jakékoliv formě, si klade prioritně za cíl odstranit zcela neomezenou volbu soudního exekutora věřitelem. Podle zastánců uvedené legislativní úpravy „...je nepochybné, že přínosy plošné svobodné volby soudního exekutora se v důsledku společenských i legislativních změn postupně vyčerpaly.“

Bohužel, vládní návrh neodstraňuje, a to ani částečně, prvek svobodné volby, ale nepochopitelným způsobem ponechává svobodnou volbu exekutora výhradně pro prvního věřitele, který svoji volbou určí nejen soudního exekutora, který povede exekuční řízení v jeho prospěch, ale určí tím i exekutora, který povede všechna následná exe-

kuční vedená ve prospěch všech ostatních věřitelů proti těmto dlužníkovi. V případě přijetí tohoto řešení, tzv. princip „Sněhulák“ dojde paradoxně k ještě vyšší tržní koncentraci, čímž se prohloubí nevýhody existujícího i uvažovaného tržního prostředí. Exekuční řízení se tak dlužníkům prodrazí (náklady věřitele spojené s tzv. hledáním příslušného exekutora, geografická vzdálenost exekutora, byrokratizace řízení) a s ní související zahlcenost exekučních soudů, spojená s dalšími výdaji ze státního rozpočtu.

Současné se v případě přijetí „Sněhuláka“ pozice věřitelů výrazně zhorší, protože budou nuceni respektovat volbu provedenou tzv. prvním věřitelem, který může být např. jejich ekonomickým, resp. právním konkurentem, a to i v případech, když mají zajištěnou či jinak privilegovanou pohledávku, nedostatek informací od příslušného exekutora, protože ten bude přednostně věnovat pozornost předchozí exekuci s tím, že do jejího úplného vymození budou v pořadí následující věřitelé nuceni čekat, než dojde na vymáhání jejich pohledávky, a to opět podle pořadí nápadu k jedinému exekutorovi.

Soudní exekutoři jmenovaní do úřadu v posledních letech a exekutoři s malým nápadem věcí tak nebudou schopni ekonomicky udržet provozování svých úřadů.

Na druhou stranu soudní exekutoři s velkým nápadem věcí tak budou mít ještě větší nápad. Avšak i oni se dostanou do značných problémů v důsledku zcela zbytečného administrování a součinnosti s věřiteli, kteří budou u nich na druhém a dalším místě v pořadí. Bude-li na prvním místě vymáhána napří-

klad pohledávka jistiny ve výši 1 000 000 Kč, lze jen těžko odhadnout, za kolik roků se dočkají uspokojení svých pohledávek věřitelé na druhém a dalším místě v pořadí?!

Je třeba opakovaně počítat s tím, že exekuční soudy budou zatíženy dodatečnou rozsáhlou agendou a ministerstvo spravedlnosti bude muset vydat značné finanční prostředky na úpravu informačních systémů.

I neodborník na první pohled pochopí, že novela exekučního řádu představovaná systémem „Sněhulák“ nikomu nepomůže, ale významně uškodí jak dlužníkům, tak i věřitelům.

Jak tedy reagovat? Domnívám se, že jediným racionálním řešením je přijetí takové úpravy místní příslušnosti soudních exekutorů, která (ať již v jakékoliv formě či rozsahu) nahradí zcela předložený návrh nepochopitelného a světově unikátního systému „Sněhulák“. Pokud v České republice v rámci soudního vymáhání pohledávek existuje duální systém, tedy jak prostřednictvím soudů, tak prostřednictvím soudních exekutorů, (autor zde nezohledňuje další exekuce, prováděné podle daňového a správního řádu správcem daně, Celní správou a orgány státní správy a územní samosprávy), došlo by v případě přijetí systému „Sněhulák“ ke zvýhodnění těch věřitelů, kteří si své pořadí budou raději zajišťovat v rámci výkonu rozhodnutí příslušným soudem podle ustanovení o.s.ř., neboť soudy by na rozdíl od soudních exekutorů žádné další exekuce do 1 řízení neabsorbovaly. Asi si těžko dokážeme představit systém „jeden dlužník – jeden soud“. Naprosto stejně tomu je u exekucí podle daňového a správního

řádu, které rovněž dokáží fungovat bez jakéhosi „Sněhuláka“.

Dalším, vysoce nebezpečným jevem, připomínajícím znárodnění v přímém přenosu, je podpora poslanců – členů Podvýboru pro problematiku exekucí, insolventů a oddlužení, kteří na základě pozměňovacího návrhu poslance STAN Mgr. Farského navrhnou odebrání Centrální evidence exekucí Exekutorské komoře ČR a přidělení této agendy Ministerstvu spravedlnosti, a to bez ohledu na nesouhlas tohoto orgánu s navrhovanou zákonnou úpravou.

Úvodem je třeba říci, že Centrální evidence exekucí vznikla v roce 2008 jako prostá evidence údajů, jejímž účelem bylo poskytnutí základních údajů třetím osobám, aby si mohly ověřit, zda se konkrétní fyzické či právnické osoby nenacházejí v exekuci.

Komora celou dobu svědomitě plní povinnosti, které jí klade exekuční řád a prováděcí vyhláška (evidence údajů), popř. předpisy na ochranu osobních údajů, popř. kybernetické bezpečnosti. Žádná porušení povinností jí nikdy nebylo kontrolními orgány vytýkáno.

Komora čelí poptávce zejména vlivových organizací (prověřitelské i prodlužnické) po agregovaných datech z CEE (geografické rozdělení, věkové rozdělení atp.), což jí však původní zákonná úprava neukládala.

Databáze nebyla a po technické stránce není na generování statistik technicky konstruována, protože zákonodárce ji zřídil pouze za účelem zjištění, zda se konkrétní subjekt nachází v exekuci či nikoliv. Komora postup-

ně upravuje databázi a celý systém (zpřesňuje metodiku, specifikuje podrobně datové sety, vytvořila zcela unikátní geolokační systém, který v ČR nemá obdoby, dobrovolně vylepšuje, aniž by stát, který by měl mít primární zájem na statistikách, přispěl byť jedinou korunou. Komora k tomu může využívat pouze výnosy z CEE, neboť funguje na neziskovém principu.

Komoře stát na zřízení Centrální evidence exekucí nikdy nepřispěl ani korunou, ačkoliv mu to zákon ukládal. Od roku 2001 do roku 2008 s ministerstvem spravedlnosti Komora bezvýsledně jednala o poskytnutí garančního příspěvku. Teprve poté, když tehdejší ministr spravedlnosti Pospíšil začal vyhrožovat rozpuštěním Komory pro nezřízení Centrální evidence exekucí, která měla být tímto ministerstvem zřízena a předána EK ČR, byli soudní exekutoři za obrovských nákladů nuceni Centrální evidenci exekucí zřídit ze svých finančních prostředků.

Její odebrání a předání státu by se tak rovnalo v podstatě znárodnění bez finanční náhrady.

Za svoji dobrovolnou snahu je Komora v pozměňovacím návrhu poslancem Mgr. Farským zcela nepochopitelně haněna. Komora nečeká, že ji někdo pochválí, zcela se ale ohrazuje proti nařčením, kterých se dopouští odůvodnění předloženého pozměňovacího návrhu.

I když citovaný pozměňovací návrh poslance Mgr. Farského byl doporučen Podvýborem pro problematiku exekucí, insolventů a oddlužení, jako poradnímu orgánu Ústavně právního výboru k přijetí, věřím, že se najde

dost odborníků, kteří za použití selského rozumu naleznou odvahu říci, že tudy cesta opravdu nevede.

S ohledem na výše uvedené je podle mého názoru problém „Sněhulák“ i problém Centrální evidence exekucí v legislativním procesu, probíhající v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, otázkou nejenom předběžnou, ale i zásadní. Bez jejího rozumného vyřešení totiž ztrácí další, dobře míněné legislativní záměry, svůj původní smysl. Věřím, že zákonodárny sbor se tak bude řídit nejenom principy zdravého rozumu, ale i vycházet ze skutečnosti, že Česká republika je demokratickým a právním státem. ●

JUDr. Vladimír Plášil, LL.M.,
prezident Exekutorské komory České republiky

Koronavirus opět na podzim aneb poučení z jarní vlny

V minulém čísle tohoto magazínu jsem se zabýval koronavirovou vlnou číslo jedna a ti z vás, kteří se řídili mými doporučeními, mají nyní to štěstí, že si mohou přechít volné pokračování. Jsem si vědom, že na toto téma bychom všichni již nejraději zapomněli, ale osud přeje připraveným, a proto bychom si měli vzít z jarní doby koronavirové nějaká poučení. Tím spíše, že jsme strašeni ze všech stran i zdrojů, co nás čeká na podzim, kdy má být situace ještě horší a počty nakažených vyšší. Co tedy dělat, abychom nepropadali předčasně panice a zachovali si čistou hlavu?

V první řadě, řečeno fotbalovou terminologií, jsme zvládli první poločas a jsme připraveni nastoupit do zbytku zápasu. To je ta optimističtější varianta. Existuje i pesimističtější, třeba hokejová, kde bychom byli jen po první třetině, a nechci si raději představit například basketbalovou variantu, kde fanoušci chápou, co znamená. U žádné z nich nepočítám s prodloužením, to by nám tak ještě scházelo. Každopádně několik nepříjemných měsíců máme za sebou a jde jen o to, jak se poprat s nástrahami příští pandemie, pokud by skutečně přišla. Výraz „přišla“ je samozřejmě zavádějící, protože pandemie nikam nenakráčí, nýbrž se přenesse, což nám také příliš nepomůže, protože i doslovný výklad posléze zmíněného termínu může být poněkud matoucí. Díky dosavadním zkušenostem nicméně většina národa pochopila, že k šíření virů dochází kapénkovou nákazou, anebo dotykem zavirovaných předmětů či rukou jiných jedinců, které v takové situaci přenášejí stejně jako jiný předmět. Dobrou zprávou alespoň je, že zavirovaný počítač údajně není šířitelem koronavirů, nýbrž jen virů obecně.

V krajním případě tak skonáme na obyčejnou chřipku a neskončíme ve statistikách, jimiž jsme byli každodenně strašeni stejně jako výroky typu o možnosti cestování do zahraničí třeba až za 2 roky, což v mnohých z nás prohlubovalo frustraci ze stavu již beztak nouzového.

Jak se bránit kapénkové nákaze už nyní našťestí víme. Roušky všeho druhu jsou oním zázračným prostředkem, ovšem jen za předpokladu, že chceme chránit ostatní, nikoliv především sebe. Což je trochu v rozporu s pudem sebezáchovy většiny normálně uvažujících lidí, ale pouze na první pohled, neboť v okamžiku, kdy má roušku nasazenou každý, je ochrana stoprocentní. Samotná rouška ovšem nezaručuje, že je také stoprocentně funkční. Pokud není nasazena správně a nezakrývá nos i ústa, jde spíš o módní výstřelek. Mnoho spoluobčanů ji používalo jako nákrčník, případně bryndák, některé ženy se s ní zase pyšnily jako s čepcem. Úsměvné byly i roušky nepatrně kryjící odhalená těla krasavic, nad nimiž muži zapomínali na koronavirová omezení, ale to sem nepatří. V souvislosti s rouškami Češi ukázali světu, že jsou nápadití a při jejich nedostatku si je zvládnout ušít sami. Takže jsme zase po delší době dali o sobě vědět jinak než díky dávným hokejovým senzacím, anebo Martině Sáblíkové.

Kromě roušek jsme zvládli pochopit desítky nařízení vlády i Ministerstva zdravotnictví o tom, jak se chovat a nechovat navzdory tomu, že se zdálo, že některá z nich nebyla chápána ani autory. Tím ovšem nechci nikoho osočovat, protože nouzový stav opravdu není (naštěstí) něčím běžným a rozhodovat o prá-

vech a povinnostech občanů pod takovým tlakem není nic záviděníhodného. Z tohoto pohledu si Česko vedlo velmi dobře a my se nyní falešně nepoplácáváme po ramenou, jak je naším národním zvykem. Je pravdou, že důchodci byli nuceni si přenastavovat budíky pro ranní hon na slevy v potravinách opakovaně, ale vezmeme-li v úvahu, že řada z nich trpí nespavostí, nešlo až o tolik výbušnou mediální bombu. Větší nelogičnost bylo spíš možné spatřovat v nutnosti nošení roušek i v místech, kde člověk nepotkal ani živáčka. Živáčkem mám zde na mysli nikoliv živého tvora jakéhokoliv druhu, ale jiného spoluobčana, resp. politicky korektně spoluobčanku. Mnou oblíbení jedinci pohlaví X prominou, že je tentokrát výslovně nezahrnu. Později se dané nařízení změkčilo na možnost sportování v lese či v liduprázdných prostorách, ale stejně pak panoval chaos v momentě, kdy se mýjeli běžci či cyklisté a při své míjející rychlosti nebyli schopni odměřit požadovanou minimální vzdálenost.

Velmi palčivý byl zákaz pohybu mimo bydliště jinak než za účelem nákupu či cesty do práce, podivné byly i kontroly na zcela pustých horských hřebenech, o nic méně tíživý pak nebyl zákaz prodeje čehokoliv teplého k snědku mimo výdejní okénka, která však vesměs nefungovala, zavřené restaurace, divadla, kina a jiné zapovězené radovánky. Samostatnou kapitolu příkoří představoval zákaz cestování, spojený s výjimkami a současně sankcí v podobě karantény, později změkčen do podoby negativního testu na covid-19. Jednoduché nebylo ani nakupování běžných spotřebních věcí, na druhou stranu se však ukázalo, že toho zase tolik nepotřebujeme, a když už, můžeme nakupovat moderně

na internetu. Zákazů a příkazů bylo samozřejmě daleko víc, výše uvedené je nutno chápat jen jako ilustrativní výčet (právně demonstrativní) toho, co mě právě napadlo.

A nyní k tomu nejpodstatnějšímu, jak jsme poučení pro další podobnou nákazu, která nám údajně hrozí? Člověk je prý tvor nepoučitelný, ale zase až tak zlé to nebude. Pokud tedy – a já věřím, že nikoliv – další vlna přijde, musíme jí čelit co nejudatněji, aby nás neskolila. Lze-li tedy věřit předpovědi epidemiologů, že kritický může být podzim letošního roku, je třeba se v letním období posílit. Jak toho dosáhnout? Jednoduše. Léto je třeba si prostě užít. Navzdory pádu ekonomiky, zvýšené nezaměstnanosti, oslabené koruně, očekávanému suchu, vysoké inflaci a dalším nepříjemnostem doporučuji neklest na ducha a radovat se z každého dne bez roušky, pokud takové dny konečně přijdou, užívat si nové formy pozdravu s kamarády i blízkými v podobě lehkých úklonů na vzdálenost 2 a více metrů, vzdušných polibků tváří, mávání nebo specifických cukání hlavy či nohou. Za inovativní a bezpečný pozdrav považuji i tření se o sebe zády, ovšem jen v případě, že jsou všichni zúčastnění oblečení do materiálově atestovaných outfitů, jinak hrozí vznícení.

Ohledně cestování méně může být více, protože čím dále odcestujete, tím vyšší je míra pravděpodobnosti, že se zpět nevrátíte, což ale neznamená, že považuji evropské země za příliš rizikové. Moře je samozřejmě plné kapek à la kapének, ty však zřejmě nejsou přenositelné formou kýčání, a tudíž nebezpečné. Občasné nevyhnutelné pozření takových kapének proto není žádnou katastrofou

za předpokladu, že člověk následně nepřestane dýchat. V moři je navíc hodně soli, takže ji už nemusíte kupovat. Kdo má raději hory, ať neváhá. Après ski jako jeden z šířitelů nákazy v létě nefungují a organismu pár horských túr rozhodně prospěje tím, že ho nejdříve zcela rozhodí, avšak následně zocelí. Ve volných chvílích je vhodné šít roušky všeho druhu, vyrábět ochranné štíty, míchat dezinfekce a vše následně případně prodávat méně zručným jedincům, ale pozor, aby vám v honbě za ziskem něco zbylo pro vlastní potřebu. Stát samozřejmě objedná milióny roušek do hmotných rezerv, což je asi díky zákonu schválnosti největší zárukou toho, že další vlna koronaviru či jiného neřádu nepříjde a my se budeme moci věnovat něčemu veselejšímu. ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát,
Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJDELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Právo ve stínu pandemie

Jistě jsme již mnozí unaveni nekončícím proudem informací o počtu nakažených, zemřelých a uzdravených, o výši aktuální a odhadované nezaměstnanosti, o propadu hospodářství či očekávaných omezeních při cestách do zahraničí. Mnohým již také není po chuti poslouchat informace o tom „jak jsme to spolu zvládli“ a jak nás naši vládní představitelé ochránili od jistojisté apokalypsy.

Netroufám si ani náznakem hodnotit, zda přijatá opatření byla či nebyla adekvátní, zda hospodářské škody mohly být menší nebo naopak bylo zabráněno škodám větším. Je mi pak zcela cizí poměřovat propad hospodářství k počtu zesnulých v důsledku přijetí nebo naopak nepřijetí konkrétních opatření, byť i s takovými úvahami jsme se v posledním období mohli setkat.

Nepochybně je nutno vnímat, že jsme se stali nechtěnými aktéry zcela ojedinělé a mimořádné situace, která v novodobých dějinách nemá obdoby. Takováto mimořádná situace nepochybně vyžaduje mimořádné postupy a opatření a pouze u některých čas ukáže, zda byly správné či nikoliv. Na posouzení správnosti některých opatření nedostaneme jednoznačnou odpověď ani v budoucnu. Ač výjimečná situace ještě není za námi a lze se obávat i další vlny pandemie koronaviru, můžeme již nyní rekapitulovat a částečně i hodnotit počiny, které byly činěny na poli legislativním. V tomto směru jsem přesvědčen, že v dané oblasti rozhodně nebylo postupováno příliš odborně, se snahou ctít ústavní principy

a do základních práv občanů zasahovat jen v nezbytné míře.

„Krizovou legislativou“ bylo naopak vytvořeno předpolí pro celou řadu rozporných výkladů a z toho vyplývajících sporů, které budou pravděpodobně zatěžovat justici po značně dlouhou dobu. Asi není třeba zvláště připomínat, že vláda na počátku epidemie vyhlásila nouzový stav dle ústavního zákona č. 110/1988 Sb. o bezpečnosti České republiky a dále postupovala (nebo aspoň hodlala postupovat) dle krizového zákona č. 270/2000 Sb. Již tyto první akty se však neobešly bez významných pochybností o jejich právní bezvadnosti a formální správnosti a záhy po jejich vydání byly podrobeny kritice a to i z řad významných právních autorit. Zda a jaké dopady a následky budou mít tyto nejméně formulační neobratnosti se však pravděpodobně budeme dozvídat až v průběhu následujících měsíců či spíše let. Lze totiž předpokládat, že mnohé škodní nároky budou nejméně zčásti založeny na zpochybňování těchto postupů.

Poté co se v odborných kruzích rozpoutala poměrně živá diskuse o dopadech ustanovení § 35 a 36 zákona o krizovém řízení a odpovědnosti či neodpovědnosti státu za škody vzniklé v důsledku přijatých krizových opatření, vláda svůj postup diametrálně změnila. Velmi podobná, někdy i shodná opatření, vydává Ministerstvo zdravotnictví v intencích zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, byť nouzový stav v dané době stále trvá. Že má být tento postup únikem před odpovědností státu za vzniklé škody dle

krizového zákona, se stává veřejným tajemstvím a z úst představitelů státu ani není nijak výrazně popírán. Pravděpodobně se nelze ani příliš divit, že se tento nepřehledný, resp. nekonzistentní postup státu stal nejen předmětem poměrně silné kritiky, ale vyústil i v podání řady žalob. Za zmínku pak nepochybně stojí zejména rozsudek Městského soudu v Praze, sp. zn. 14 A 41/2020 ze dne 23. 4. 2020, kterým byla příslušná opatření Ministerstva zdravotnictví zrušena, s dnes již známou argumentací o nemožnosti vložit tak široké kompetence a oprávnění do rukou jediného ministra, zejména je-li jim zasahováno do základních práv a svobod tak velkého počtu občanů.

Jakkoliv je pravděpodobné, že předmětné rozhodnutí bude podrobeno přezkumu Nejvyšším správním soudem z důvodu podané kasační stížnosti, je již dnes nepochybné, že nejméně v tomto směru byl vytvořen zcela nepřehledný a nejistý právní stav. Takovouto situaci však nelze označit za bravurní zvládnutí krizové situace, které nám celá Evropa závidí, o čemž jsme opakovaně vládou utvrzováni.

Dlužno dodat, že v rámci snah o zmírňování dopadů nastalé situace byla přijata celá řada zákonů a opatření populárně nazývaných jako „lex voucher“, „covid nájemné“, „25“ a další. Jak již bylo shora uvedeno, mimořádná situace vyžaduje mimořádná opatření, nicméně ani za uvedeného stavu nepřestává platit ústava, listina základních práv a svobod ani základní zásady normotvorby jako nepřípustnost retroaktivity apod. Již nyní se lze takřka každodenně seznamovat

s velmi fundovanými a odůvodněnými závěry, že tyto principy respektovány nebyly. Stěží lze za zákonnou a souladnou s ústavním pořádkem považovat například zákonem vyvolanou změnu podmínek uzavřené smlouvy o zájezdu, tím spíše, je-li změna stanovena v neprospěch spotřebitele. Stejně tak je diskutabilním zákonem stanovená změna úpravy smluvního vztahu pronajímatele a nájemce na úkor jedné ze stran. Nepochybně by bylo možno v takovém výčtu pokračovat a zmínit i pokusy využít nouzový stav k obcházení řádného legislativního procesu k prosazení partikulárních zájmů.

Odpovědi na ústavnost či neústavnost jednotlivých předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení však budou pravděpodobně nalézány v desítkách a stovkách soudních sporů po dobu mnoha let.

Byť „po bitvě“ s epidemií ještě nejsme, jsem si vědom rčení, že po bitvě je každý generál. Složitost, komplikovanost a požadavek na rychlost úpravy mnohých problémů snad může být i určitým ospravedlněním nedokonalé „krizové legislativy“. Přesto se nelze vyhnout pochybnostem o tom, že legislativní řešení epidemie a jejích následků mohlo být zvládnuto nepochybně lépe. ●

JUDr. Radim Miketa,
advokát,
místopředseda představenstva
České advokátní komory

Kouřové clony a přísloví

Nikdo nepochybuje o tom, že dnešní situace není jednoduchá. Řadě lidí jde o život, mnohým o zdraví, eventuálně existenci a všem se nám výrazně změnil život, i když doufáme, že je to jen dočasné. Mnozí z nás si také uvědomili, že svoboda není jen nějaká filozofická kategorie, ale cosi velmi fyzického, přičemž nedostatek velmi prostých svobod může učinit z našeho života něco velmi nepřijemného. Ale něco se přece jen nezměnilo – právní předpisy stále platí a omezení lze aplikovat jen v souladu s právem.

V souvislosti s mediálními prezentacemi, které jsme mohli během pandemie sledovat, jsem si musel vzpomenout na citát z díla J. A. Komenského: „Nevěřte všemu, co se Vám k věření předkládá: zkoumejte vše a přesvědčujte se sami.“ Jsem rád, když si veřejní činitelé najdou i v těžkých dobách čas, aby pečlivě sladili roušku s kapesníčky v kapse módního saka nebo doladili atmosféru akčním červeným svetrem, ale měli by říkat buď pravdu anebo přiznat, že nevědí. Jinak to působí jako kouřová clona, která má něco zakrýt. Říká se, že „nevědomost hříchu nečiní“, ale pro státní úředníky to opravdu platit nemůže.

Prohlášení, že nikdo nemohl tušit, že přijde pandemie a jak bude rozsáhlá a nebezpečná, je poněkud nepřesné. Snad to může platit o nás, řadových občanech, ale státní správa je povinna podobné věci předpokládat, a dokonce mít pro takové případy – nejlépe v červených deskách – zpracován plán pro pandemie, přírodní katastrofy od povodní nebo sucha až po planetární srážky, války,

nepokoje a podobně. A měla by mít nejen plán, ale i připraven takový úřední postup, aby byl v souladu s právem. Pokud plán nemá, nebo podle něj nepostupuje, je to určitě špatně a jistě by bylo zajímavé vědět, kdo za to nese zodpovědnost. Ne obecně, ale osobně. Je totiž možné, že pokud by státní správa měla opravdu připraven plán a postupovala podle něj, možná by bylo obětí méně.

Je jistě opatrné zakázat v určité situaci určité činnosti a omezit například některá podnikání. Jenže pokud tak stát učiní, nemůže náklady na to přenést na osoby, kterým jejich podnikání zakázal. A pokud státní úředník dokonce v pozici ministra prohlásí, co stát bude hradit nebo nebude hradit, je to rozhodně minimálně předčasné. Onen úředník by měl říci spíše, co je stát ochoten hradit dobrovolně, protože o tom, co stát nakonec hradit bude nebo nebude, rozhodne v některých případech určitě až soud. A pokud nějaká státní úřednice prohlásí, že tím či oním nebude možné prokazovat případné nároky, tak je třeba poznamenat, že jí to nepřísluší, protože o tom samozřejmě vůbec nerozhoduje. Takže třeba „Mluvití stříbro, mlčetí zlato“?

Nebudu posuzovat, zda bylo dobře, že někteří advokáti podali trestní oznámení na vládní funkcionáře a žaloby směřující k neplatnosti některých vládních zákazů a jak to učinili. Nicméně se ukázalo, že státní orgány skutečně postupovaly chybně (za což také někdo nese zodpovědnost). A také jsem přesvědčen, že každý občan má právo se obrátit s jakýmkoliv nárokem na nezávislý soud a pokusit se svůj nárok prokázat jakýmkoliv procesně přípustnými prostředky, a to bez ohledu na to, zda se to někomu líbí nebo nelíbí. Dopisy

některých občanů, kteří se proti tomuto právu staví, mi tak trochu připomněly doby, kdy se proti Chartě 77 vymezovali rozhořčení občané, kteří hlasitě požadovali klid na práci, narušovaný „ztroskotanci a zkrachovanci“.

Nepochybuji o tom, že řada občanů, kteří v důsledku vládních opatření utrpěli ztráty, které jim stát nebude chtít kompenzovat, se pokusí na státu kompenzaci soudně uplatnit. Ne proto, že se nějakí advokáti chtějí zviditelnit, ale protože je to jejich právo. Na rozdíl od některých státních úředníků neumím předvídat, jak to u soudu dopadne, protože u soudu to vždycky může dopadnout všelijak, ale právo to zkusit má každý. Ostatně „Líná huba, holé neštěstí“.

Doufejme, že se naše vláda poučí a začne situaci řešit trochu rozumněji. Chlubit se úspěšnou bitvou s COVID-19 je trochu předčasné. Ne, nemáme vyhráno, na COVID-19 žádný lék dosud není a chytrá karanténa, sledování všech všude a razantní posilování pravomocí exekutivy samo o sobě nic nevyřeší. Současný boj s pandemií občas připomíná tak trochu nějaký z dílů o Patovi a Matovi, nebo přísloví: „Když to nejde po dobrém, dělej to násilím. Jestliže se to ulomí, šlo o vadnou součástku.“ Nicméně pokud se jedná o akty vládnutí, navíc spojené s dlouhodobým omezením řady občanských svobod, tak dost na pováženou. Protože „Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.“ ●

JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb.
advokát a nezávislý rozhodce,
člen představenstva České advokátní komory

Marný boj proti svévoli byrokratů

Zastánci návrhu nového stavebního zákona argumentují mimo jiné i délkou povolení řízení, které v praxi v průměru činí 5 let a u významných staveb, např. dálničních, dokonce 13 let. Nemyslím si, že se na této tristní délce podepsalo jen znění stávajícího stavebního zákona. Problém je daleko hlubší a netýká se jen stavebního řízení, ale i dalších správních řízení.

V první řadě zákon (nejen stavební) zpravidla upravuje lhůtu, do kdy musí správní orgán o návrhu účastníka rozhodnout. Není žádnou výjimkou, že tato lhůta nebývá v praxi dodržena. Jistě, správní řád upravuje řadu opatření proti nečinnosti správního orgánu, avšak účastník k podání žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti zpravidla nepřistoupí, máje (možná důvodně) obavy, že správní orgán následně učiní vše proto, aby jeho projednávanému návrhu nevyhověl. Samozřejmě, pokud by rozhodnutí správního orgánu bylo nezákonné, může se účastník řízení bránit odvoláním a pokud by ani u odvolacího orgánu neuspěl, žalobou u správního soudu. V případě, že nezákonnost rozhodnutí namítal důvodně, je velmi pravděpodobné, že u správního soudu uspěje, a ten nezákonné rozhodnutí zruší. Správní orgán je povinen respektovat právní názor správního soudu a tudíž by se dalo předpokládat, že tím anabáze účastníka skončí a on se konečně dočká zákonného rozhodnutí.

Litera zákona je ovšem jedna věc, praxe je věc druhá. Prvním úskalím je počet let, který uplyne od podání žádosti do doby vyřízení

věci, je-li vyžadováno též rozhodnutí správního soudu. Z výkazu správního soudnictví u Městského soudu v Praze za březen 2020 vyplývá, že téměř 20 % rozhodnutých věcí bylo rozhodnuto ve lhůtě 3–5 let od podání žaloby. A to jsme v situaci, kdy po vyhovujícím rozhodnutí správního soudu není podána kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Není přitom výjimkou, že správní orgán právní názor správního soudu nerespektuje a celé kolo opravných prostředků se roztáčí znovu.

Není divu, že za těchto okolností se účastník řízení raději smíří s postupem správního orgánu, který je možné označit za svévoli a nerespektování zákona, a snaží se vyhovět jeho požadavkům, jen aby kýžené rozhodnutí dostal co možná nejdříve. A že se to netýká jen stavebních úřadů, je smutnou pravdou. Svěbytným ostrůvkem právního vědomí jsou katastrální úřady. Není výjimkou, že před nestandardním jednáním si advokáti zjišťují, jaké formality bude příslušné pracoviště příslušného katastrálního úřadu vyžadovat – a nezdírká se stává, že co katastrální úřad, to jiný názor. V poslední době jsem se setkala např. s tím, že katastrální úřad odmítl vymazat zapsaný zákaz zcizení a zatížení nemovité věci, neboť návrh na výmaz byl doložen toliko jednostranným vzdáním se učiněným oprávněnou osobou. Katastrální úřad svůj právní názor odůvodnil velmi nestandardně – dospěl totiž k závěru, že občanský zákoník neupravuje jiný způsob zániku zákazu zcizení a zatížení věci, než je zánik uplynutím doby. Toto sdělil účastníkům jako předběžný závěr a doporučil jim vzít podaný návrh zpět. Po dlouhé diskusi příslušný pracovník připustil, že by (snad) bylo možné vymazat uvedený zákaz na základě dohody oprávněného a vlastníka nemovité věci, považoval to však za obrovský ústupek ze své strany. A tak účastníci vzali původní návrh zpátky a podali jej znovu tak, jak si úředník přál. Jinými

slovy, když se úředník rozhodne interpretovat autonomii smluvní vůle v občanskoprávních jednáních způsobem, co není v občanském zákoníkem výslovně upraveno, je zakázáno, nejede přes to vlak. Jistě, účastníci mohli počkat na zamítnutí návrhu a pak se vydat cestou práva. Po takových třech až čtyřech letech by možná výmazu dosáhli. Poněkud nepraktickým důsledkem by však bylo, že by po danou dobu nemohl vlastník svou nemovitou věc zcizit, neboť – s ohledem na vložený zákaz zcizení a zatížení – by mu katastrální úřad každý návrh na vklad vlastnického práva ve prospěch nabyvatele zamítl.

Za této situace se mohou úředníci snadno stát pány nad občany, a není to jen chybou složitých či nevyhovujících právních předpisů. Důvodem je neutěšený stav správního soudnictví, které kapacitně nemůže zvládnout rozhodovat o správních žalobách v přiměřené lhůtě. Druhým důvodem, který se na průzazích nepochybně také podepisuje, je chybějící sankce za nerespektování právního názoru správního soudu rozhodujícím správním orgánem. A třetím důvodem je, že stát není prakticky motivován k tomu, aby tristní situaci na správních soudech změnil, personálně i materiálně je posílil a vytvořil soudům takové podmínky, aby jim fakticky nic nebránilo rozhodnout o správních žalobách v řádu měsíců. ●

JUDr. Monika Novotná,
partner advokát,
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

Rödl & Partner

Mgr. Radek Pokorný

Doby, kdy byl advokát vnímán jako originální poradce s originální schopností a znalostí, krůček po krůčku mizí, a bohužel i ze špičkové advokacie se stává čím dál více komodita. Má to obrovské důsledky jak na cenotvorbu, tak na prosté získávání klientů, říká v rozhovoru pro EPRAVO.CZ Magazine přední pražský advokát Mgr. Radek Pokorný.

Vše se kolem nás vyvíjí, vyvíjí se poradenství, vyvíjí se advokacie, kam se advokacie ve Vašich očích posouvá?

Když jsme spolu před pár lety mluvili, měl jsem nějaké prognózy, kam se pohne advokacie a bohužel přesně tam se vyvinula. To znamená, že z advokacie se podle mého názoru, minimálně z té, kterou děláme my, čím dál více stává poradenství, což je něco, co mě osobně úplně netěší. Ty doby, kdy jste byl vnímán jako originální poradce s originální schopností a znalostí, krůček po krůčku mizí, a bohužel i ze špičkové advokacie se stává čím dál více komodita. Což má obrovské důsledky, jak na cenotvorbu, tak na prosté získávání klientů. Byli jsme zvyklí s klienty trávit večere u vín a diskusích o nich, ale dneska spíše někteří kolegové organizují večírky s děvčaty. To je něco, s čím se velmi špatně srovnávám.

Takže je horší. Rozumím tomu tak?

Víte, to je, já jsem před těmi „x“ lety připomínal film „Láska mezi kapkami deště“, kdy Menšík jako švec šil krásné boty a bojoval s Baťou, který tak krásné boty nešil, ale měl je levnější, vyráběné na pásu a ať dělal, co dělal, vyhrál Baťa, protože většina zákazníků chtěla ty levnější „Baťovky“. Je těžké říct, jestli je horší. Svět, ve kterém já jsem začínal a ve kterém jsme my kancelář budovali, znamenal svět velkých kauz a menšího množství klientů, ten mizí, tak jako mizí samozřejmě všichni lidé, s kterými jsem soupeřil a soutěžil. V Clifford Chance už není Vlad Petrus, v KŠB už není Jirka Balaščík, prostě je nová doba.

Tento rozhovor děláme na začátku května, kolem nás stále ještě probíhá koronavirová pandemie, dostaneme se k tomu určitě dál během rozhovoru, přesto, myslíte si, že v důsledku té krize, která nepochybně bude následovat, toto může mít nějaký očištný efekt na advokacii, aby se vrátila tam, kde byla, nebo je to svět, na který můžeme zapomenout?

Ne, to je svět, na který můžeme navždy zapomenout. Jednak si osobně myslím, že krize ještě ani nezačala. Pamatuji si na dávné doby Jana Matějčicka, bývalého šéfa White & Case, který vyrůstal v Kanadě. Když jsme v roce 2009 na začátku krize byli na obědě a já jsem naříkal, co se děje, tak mi říkal: „Tady žádná

krize není, krize bude v Čechách, až v Pařížské bude každý druhý obchod zavřený.“ A to si myslím, že tentokrát zažijeme. Krize určitě nepřinese návrat ke „starým dobrým časům“, ale bude to jenom urychlení a prohloubení trendů, které by stejně nastaly. A to nejen v advokacii. Podívejte, já myslím, že to, co postihne jak český průmysl, tak samozřejmě advokacii jako takovou, je třeba vývoj automotiv. My se tady pořád snažíme tvářit, že si myslíme, že auta na spalovací motory budou lépe fungovat než ta elektrická, ale svět už se rozhodl pro něco jiného. A prostě až toto bude v masových rozměrech, tak nebudou potřeba součástky, které dnes slouží k výrobě spalovacích motorů. A to zasáhne jak ten průmysl, tak přirozeně i advokacii. Krize jenom urychlí trendy, které tady už byly. Jestli chcete vidět budoucnost advokacie, tak se běžte podívat do velkých poradenských firem jako jsou EY nebo Deloitte. To si myslím, že je vlastně koncepce advokacie budoucnosti.

Dá se advokacie nějak modernizovat?

No, to já jsem, upřímně řečeno, zkoušel. Určitě se modernizovat advokacie dá, ale teď jde o to jaká. Prostě náš obchodní model byl vždycky takový, že jsme měli 10, 15, do 20 klientů, a dělali jsme takzvané velké příběhy. To znamená velké M&A, velké arbitráže, velké soudy, to znamená, v podstatě jsme se s klientem domluvili a trvalo to „x“ roků. Tohle je něco, čeho podle mého názoru jednoduše bude méně, a jednak to se modernizovat prostě nedá. Možná se do budoucnosti dá modernizovat a využívat umělá inteligence třeba na velké M&A, ale to si zase myslím, že spíš jenom ve státech, ve kterých se mluví anglicky nebo německy, těmi světovými jazyky, prostě připravit dostatečný software, který reálně by byl schopen něčím pomoci, na české poměry si myslím, že se nevyplatí. Já jsem se tím, přiznám, docela hodně a intenzivně zabýval, protože jezdím Teslou a obecně mám rád moderní technologie, moji partneři byli lidé na úrovni představenstev bank, kde banky se tímto zabývají, a odnesl jsem si hluboké přesvědčení, že pro vymahače dluhů, pro všechny tyto typy právních služeb, tam nějaká cesta je. Pro kanceláře, které vedou velké spory, dělají velké M&A transakce, si myslím, že to modernizovat v podstatě nejde.

Stane se advokacie komoditou? Bude vůbec ještě?

Ona dneska už je komoditou. My tomu čelíme s klienty, kteří chtějí dožít v našem krás-

ném starém světě. Ale na této frontě je již dávno dobojováno.

Bude pak tedy vůbec bavit mladé právníky, aby šli do advokacie?

Tak se zeptejte, jestli baví lidi dělat v Deloittech? Prostě oni již jiný svět nepoznají, jiný svět nebude k dispozici. Pokud budou chtít dělat špičkové obchodní právo, budou mít jen jednu možnost. Já jsem to zažíval v jiných oborech, pro mě to není zase takové překvapení, být se s tím strašně těžce smírují. Pozoroval jsem třeba vývoj investičního poradenství. To co se v posledních deseti letech odehrálo v advokacii, se vlastně odehrálo v investičním poradenství v 90. letech, někdy kolem roku 2000, po krizi, přišla spousta Čechů, kteří pracovali v londýnských a v newyorských firmách, začali tady zakládat poradenské butiky, na začátek zničili ceny, způsob odměňování a tak dále, a podívejte se, kde je to dneska? Dneska v podstatě téměř nenajdete nezávislého poradce, prostě ty skupiny, a to se mimochodem teď děje ve velkém v advokacii, ty skupiny, které dělají hodně M&A, například Penta, PPF nebo KKCG, já nevím, kdo všechno, mají vlastní interní a velmi kompetentní M&A oddělení, protože to dělají často, a ty už nikoho a nic jiného nepotřebují, respektive potřebují jen velmi výjimečně. Externisté můžou dělat hlavně pro malé firmy, tak občas se tam talent najde, ale v podstatě to nikdo moc nedělá, dělat nechce, protože na tom nic nevydělá. A to samé se odehrává v právu, podívejte se do velkých bank, podívejte se právě do investičních skupin a tak dále, oni mají velmi silná interní právní oddělení. A velmi je posilují. Takže tak to vidím já, prostě si myslím, že kdo bude chtít dělat obchodní advokacii, tak mu holt nic jiného nezbude, než se tomu přizpůsobit, ale my, kteří jsme zažili úplně jinou autoritu u seniorních advokátů a úplně jiné vztahy s klienty, tak pro nás už je to, zní to strašně, a těžko se s tím smírují, ale spíš dožívání než radost.

Doporučil by Radek Pokorný svým dětem, aby studovaly Právnickou fakultu?

Nedoporučil, kdybych jim to doporučil, tak bych je přemlouval, aby si k tomu vzaly IT nebo něco takového, našťastí můj syn chce dělat IT a dcera biochemii, takže jsme tu debatu doma ani nevedli. Ale čisté právo bych v žádném případě nikomu nedoporučoval. A upřímně řečeno, měl jsem tady minulý týden debatu s jedním opravdu extrémně

bohatým člověkem, který připravuje své děti na převzetí majetku, a když jsme si o tom detailně povídali, tak mi říkal, že dcera, kterou na to připravuje, přišla s tím, že nechce studovat ekonomii ani právo, ale chce studovat psychologii, sociologii a dějiny. A tak to je správně. To je mimochodem jeden z našich velkých problémů, myslím si, že Česká republika má spoustu obrovských problémů, protože nechápe vůbec kam jde svět. A jedna z věcí je tristní podoba vzdělávání u nás, protože my prostě potřebujeme úplně jiný způsob výchovy, takže určitě práva ne. Práva si myslím, že můžou být doplněk k něčemu. Ale jako nosný obor a nosná profese, pokud nechcete být státní úředníci, tak si myslím, že to dnes už nikam nevede.

Nepochybně patříte do té pražské top desítky advokátních kanceláří, kde bude značka Pokorný, Wagner za pět, za deset let?

To je výborná otázka, přiznám se, že bych moc chtěl, aby na trhu byla, protože vlastně já možná ještě nějak jsem garantem pro klienty a mám tam jméno, ale kolegové jsou dneska na mě z hlediska odbornosti, schopnosti ty věci zpracovávat a dělat, absolutně nezávislí, a upřímně řečeno, ve většině specializací mnohem kompetentnější. Takže já bych byl moc rád, aby kancelář pokračovala, ať už já tady budu nebo nebudu, ale teď na pořadu dne žádné odchody nejsou, protože klientela mi docela dala najevo, že chce dělat se mnou. No, já jsem trochu o nějakém významnějším úkroku jakoby dozadu přece jenom po těch skoro 30 letech uvažoval, ale stávající klienti mi říkají: „my děláme s tebou“, takže pro mě, pro naši kancelář je velmi těžké udělat z toho retailový domek. A z tohoto hlediska ta přicházející krize ve skutečnosti může být pro nás jakoby další výzva, nebo „jakoby výzva“ je blbé korporátní slovo, ale spousta příležitostí, protože příběhy budou, bude jich podle mého názoru mnohem víc, než bylo po roce 2008, a teď jde jenom o to, aby tady vůbec byli klienti, kteří to budou platit.

Mimochodem, možná odbočím, udělali byste jako advokát, manažer, když se podíváte zpátky, myslím ve smyslu směřování a vedení té kanceláře, něco jinak? Litujete něčeho?

Možná to bude znít nafoukaně, nelituji, protože já jsem vždycky věděl, kam jdu. Já si myslím, že v životě je nejdůležitější, abyste pochopil, na co máte talent, čemu rozumí-

te, abyste to, co děláte, tomu přizpůsobil. Já jsem advokácii nebo advokátní kancelář nezakládal, abych vydělal peníze, ale protože mě bavilo poznávat Prahu, poznávat lidi. To znamená, ten typ klientely, ten typ práce, kterou jsme dělali, tak mi odpovídal, stejně tak jsme vybírali spolupracovníky, kdy jsem vždycky dbal na to, aby u nás začínali, aby to bylo jejich první povolání, a podívejte se na všechny naše advokáty, nikdo odnikud nepřišel, všichni přišli ze školy. Kolegové jako Lenka Zdvíhalová, ta je se mnou od roku 1997, David Skopal od roku 2001, Petr Málek od roku 2001, tady není nikdo, kdo přišel jen trochu seniorní. Všichni tady začali. To znamená, tady si věříme, myslím, že si rozumíme, i klienti můžou vidět, že tady mají plnou důvěru v ty lidi, to znamená, jestli je koncept takzvaných velkých příběhů perspektivní, to se ukáže teď. Pokud ekonomika opravdu zakolísá. A to bude naplno vidět až příští rok, měla by se opět objevit vlna velkých sporů a transakcí vhodných pro kanceláře našeho typu. Uvidíme. Ale pro mě, pro moji povahu, pro to, jakým způsobem já vidím svět a jak chci žít, tak ten koncept byl ve skutečnosti jediný možný, já obdivuji nebo uznávám předvídatost kolegů, kteří šli tady tím retailovým způsobem, ale já bych to neuměl, já prostě neumím pořádat večírky a vesele se s nimi bavit, prostě já se rád bavím s jedním člověkem, se dvěma lidmi.

Věnujete se kromě advokacie rozhodčímu řízení a radě pro reklamu už hodně dlouho. Co tady nového?

Tak nového je, že rozhodčí soud má nové předsednictvo, trochu to trvalo, ale myslím si, že přes velmi účelové a neférové hrátky kolem tohoto procesu nakonec řešení, jak bylo zvoleno, je dobré, dneska je předsedou soudu nejen kompetentní právník, ale vlastně jediný externí poradce nejvyššího státního zástupce, takže předpokládám, že člověk, který se vlastně celý život věnuje kromě toho, že byl dlouhé roky hlavním právníkem ČEZu, tak je expert na etiku, etiku řízení firem a všeho, co je kolem toho, je ideální kandidát. Takže kdo měl obavy, jestli na tom soudu není vše stoprocentně v pořádku, tak si myslím, že tam má dneska předsedu, o kterém není možno pochybovat. Já jsem zůstal místopředsedou. Rozhodčí soud je ziskový, vydělává peníze, sporů je tam aktuálně sice polovina, než bývala, což samozřejmě koreluje s poklesem sporů u obecních soudů, nicméně teď už uvidíme, s příchodem krize, že počet sporů roste. Já už jsem v předsednictvu více jak 10 let, tak vím, že když se ekonomice daří,

tak klesá počet sporů, když začínají problémy, tak se počet sporů zvyšuje. U nás nemalá část agendy jsou třeba spory s developery, s pronajímateli, což je přesně ta doba, která si myslím teď nastává, takže soud je stabilizovaný, je ziskový, v čele je člověk, jehož reputaci podle mého názoru nikdo nemůže zpochybňovat, takže doufejme, že se s tím všichni smíří a že půjdeme dál.

A rada pro reklamu?

Rada pro reklamu, to je další příběh. My, když jsme radu pro reklamu zakládali v roce 1994, tak to byly strašné doby, když si vzpomene, jak vypadaly tehdy reklamy, žena na kříži a podobné šílenosti, tehdy musím říct, že se objevilo několik věcí. Jednak na to tlačil Brusel a jednak se objevilo několik velmi osvětlených lidí v českém byznysu, kteří věděli, že se s tím musí něco udělat, a že není dobré, aby to dělal stát. To znamená, Rada pro reklamu, myslím si, že během 10, 15 let tady stabilizovala ten reklamní trh tak, že reklama ve většině nedělá problémy, nepobuřuje veřejnost, neútočí na náboženské city, zabránili jsme opakovaně reklamám s lidmi jako byl pan Kajínek. Teď když ho naposled pustili z vězení, tak mělo jedno rádio připravenou velkou kampaň, kterou chtěli použít, nemuseli jsme ani mít žádné řízení, prostě po diskusi s majiteli ta kampaň byla zastavena a vůbec nevyjela. To znamená, že jsme pomohli, aby se tady lépe žilo. Problém trochu je, že našimi členy jsou zadavatelé, jsou to média, jsou to reklamní agentury, a když něco rozhodneme, tak oni to bez diskuse realizují. Bohužel na internetu to tak snadno nefunguje, v tomto typu prostoru se občas objevují způsoby komunikace, kde těžko dohlédáte vlastně, kdo to šíří, a tak dále, ale pořád si myslím, že zásahy Rady pro reklamu jsou potřeba minimálně, a že reklamní trh je u nás příjemný a neotravuje nikomu život.

Vraťme se ke koronavirové krizi, co myslíte, že se všechno změní?

Já myslím, že je třeba oddělit dvě věci. Já si nemyslím, že se změní to, že se ve velkém bude stěhovat průmysl z Asie do Evropy, protože tady nejsou pracovní síly, nemá to kdo dělat. Nemyslím si, že najednou si budeme vše vyrábět sami, protože to je nesmysl, to prostě tak nikdy nebylo a nikdy to nebude, a prostě tak to není. Co si myslím, že problém je, že speciálně Evropa tohle docela odskáče, protože Američani přece jenom nejsou tak závislí na exportu, na turismu, zatímco my ano, my toto nejvíce preferujeme, to zna-

mená mezikontinentální export, turismus, tak ten si myslím, že bude trpět maximálně, no a my, jako Česká republika, si myslím, že máme několik příběhů navíc. Málokdo si uvědomuje, že my skutečně nemáme funkční vzdělávání. Mimochodem každý, kdo se dodnes o to nestaral, a má děti doma, a sleduje co se učí, tak si prostě musí uvědomit, že způsob vzdělávání se vážně musí úplně zásadně změnit, že prostě není potřeba, aby lidé detailně znali větný rozbor, ale oni musí chápat politickou ekonomii, musí chápat politickou geografii, mají se učit psychologii, dějiny, to je základ vzdělání, spolu s jazyky. I technici by měli chápat dějepis, měli by chápat dějiny, měli by chápat vývoj lidstva. Zde je systém vzdělávání nesmírně zastaralý. Česká republika je strašně závislá na automobilovém průmyslu. Automobilky opakovaně dávaly najevo budoucí vývoj, bohužel náš průmysl zdaleka připraven není. My se stavíme do pozice, že jsme chytřejší než ti ostatní, ti Němci jsou hloupí, a tak dále. Možná jsou hloupí, ale oni rozhodují. A já si třeba myslím, že náš automobil na to není připravený, a že to bude mít kolosální důsledky ve výkonu země. A kdo si myslí, že když jsme měli téměř 2 % nezaměstnaných, a každému se dařilo dobře, tak ať se

jde podívat do Detroitu, ať se jde podívat do Manchesteru, do Liverpoolu, jak to tam teď vypadá. Taky to bývala průmyslová centra svých zemí. Jeďte do Detroitu a můžete si tam dneska za dolar koupit desetipatrovou administrativní budovu, protože prostě tam už dějiny skončily.

A já, když vidím, jak vypadá továrna Elona Muska, kde když se podíváte na video, tak máte docela problém najít dělníka, když najednou zjistíte, že všechny automobilky, nebo většina automobilek se po roce 1989 stavěly v zemi, kde je levná či levnější pracovní síla, ve Španělsku, přes Rumunsko, nebo Českou republiku, ale Elon Musk dnes staví továrnu u Berlína, tak se Vám strachy zastaví srdce. Jasně, je to také o infrastruktuře, ale to je další náš problém, máme prostě nedostatečnou infrastrukturu, nemáme funkční dálniční síť, dneska máme neprůchozí hlavní vlakové tratě. A to mimochodem byl jeden z důvodů, proč to Musk staví u Berlína, a ne v Ústí nad Labem, protože tam dostatečně nefunguje doprava, a další věc je, že pracovní síla přestává být v těchto investicích rozhodujícím kritériem.

Moje vidění světa je, že koronakrize jak v právníčině, tak obecně v ekonomice všechny ty trendy strašně urychlí. Strašně podceňujeme vývoj pod povrchem. Protože jezdím Teslou, sledoval jsem tady vysmívání se Norům, kde dneska polovina prodaných aut jsou auta elektrická, jak nemají dostatečnou dobíjecí infrastrukturu, a jak z těch paneláků si to dobíjejí prodlužovačkami vystrčenými z oken bytů, jenomže my to špatně chápeme. Pokud je někdo ochoten koupit si to auto a dobýt si ho z okna, tak to znamená, že je o tom tak přesvědčený, že nějakou dobu vydrží nepohodlí, než se příslušná infrastruktura dostaví. A tu dostavět nikdy není problém, když je rozhodlaný zákazník. Což je signál, kde je budoucnost. Němci chtějí zelenou energii, tak jsou ochotni platit za elektřinu výrazně víc než jiní. Protože jsou o tom přesvědčení a politiky stojící za touto politikou opakovaně volí.

Vraťme se k právu a k advokacii ještě krátce, jste litigační kancelář. Připravujete se v současné době na nějaké spory v souvislosti s koronavirovou legislativou?

Zatím moc ne. Díváme se tady s jednou mezinárodní poradenskou firmou na pár příběhů, ale to se vracím ke struktuře našich klientů. Naši klienti zatím tím nejsou nijak postiženi,

vlastně a upřímně řečeno, i kdyby náhodou byli, nejsem si jistý, že vůbec do toho půjdou, že jim to za to bude stát. Samozřejmě uvidíme, jaká bude budoucnost, uvidíme, jestli přijdou nějakí noví klienti, ale stávající ne, v podstatě nás se ta situace první měsíc a půl nijak nedotýkala. Teď samozřejmě tím, že jsme litigační firma, a máme tady opravdu řadu sporů, které trvají roky, no tak samozřejmě kluci si nachystají na duben, že bude jednání, to se nekoná, a oni vlastně jsou připravený, najednou nemají co dělat, protože jsou to dva lidi, kteří 8 let dělají jeden rozsáhlý spor, to znamená, jistý problémy nám to přináší, ale že by za námi někdo chodil, chtěl půl milionu po státu, my nemáme takovou klientelu vůbec.

To znamená, dneska jsem tady mluvil s jedním klientem, kterého to postihlo hodně, je to velká mezinárodní firma velkým rozsahem, tak uvidíme, jestli se odhodlá, jenomže oni zase ty velké firmy v situaci, kdy potom se to rozbíhá hodně pomalu, mají tendenci víc o těch sporech mluvit, než je potom řešit. Já obecně si myslím, že sporů se státem bude méně, než se říká, protože oni na to nebudou mít peníze. Jak říkám, my jsme litigační kancelář, a já jsem už zažil rozsudek, sice pak odvolacím soudem to bylo změněné, ale rozsudek, kdy soudkyně městského soudu mi řekla: „já s Vámi absolutně souhlasím“, zastupovali jsme banku vůči státu, bylo to uprostřed krize po roce 2008, řekla nám: „máte naprostou pravdu, Váš nárok je po právu, ale já ho zamítám, protože stát nemá peníze a on by Vám to musel platit, banky jsou bohatý“. To jsem už zažil. Ona tato paní byla brutálně upřímná, takže jsme to napsali do odvolání, a ona to nepopřela, takže se to vrátilo k ní zpátky, ale spousta soudců si to bude myslet i teď. My ani nezastupujeme při jednání o těch náhradách a tak dále, ale co vím od kolegů, tak samozřejmě, že by na ministerstvech seděli lidé, kterým je nějak extra líto podnikatelů, chtějí jim pomáhat, tak to není běžný obraz úředníka. Snad krize aspoň některým lidem u nás otevře oči, protože už není za minutu dvanáct, ale docela hodně po dvanácté. Rozumím, že mnohým z mé generace se líbil starý dobrý svět a chtěli, aby zůstal či aby se vrátil. Jsem stejný a asi je to přirozené. Nicméně se u nás musí ještě hodně věcí změnit, aby to podstatné mohlo zůstat při starém. ●

Autor: Miroslav Chochola
Foto: Jan Kolman

tdpA

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Advokátní kancelář Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o. vznikla v roce 2019. Od svého vzniku se tato kancelář prezentuje pod zkratkou tdpA. Jaké změny a výzvy loňský rok 2019 členům tdpA přinesl a jaký je jejich pohled na právní prostředí České republiky, jsme se ptali několika partnerů advokátní kanceláře, Mgr. Lukáše Trojana, Mgr. Martina Dolečka, Mgr. Lucie Ježkové a Mgr. Lukáše Nezpěváka.

Advokátní kancelář vznikla v roce 2019, co bychom o tdpA měli vědět?

Martin Doleček: tdpA sice formálně vznikla až v roce 2019, její jádro však tvoří advokáti, koncipienti a zaměstnanci, kteří společně poskytují právní služby jednotlivým klientům

již dlouhodobě. V rámci založení tdpA jsme se přestěhovali do nových prostor, nicméně stále působíme na Praze 4, na Pankráci.

Jaké je zaměření tdpA?

Martin Doleček: V portfoliu tdpA je všestranná agenda, právní služby poskytujeme korpo-

racím i fyzickým osobám. Právníci tdpA se věnují trestněprávním kauzám, zejména oblasti ekonomické kriminality. Zabýváme se ve velmi širokém záběru obchodní agendou. Poměr mezi civilními a trestními věcmi je nyní tak 1:1. Vedle toho máme specialisty na veřejné zakázky, telekomunikace, real estate, stavebnictví, energetiku, dotační, spolkové

Lukáš Trojan

a sportovní oblasti... a samozřejmě nemůžeme opomenout spornou agendu jak u obecných tak i rozhodčích soudů.

Vznik tdpA je spojen s přeměnou společnosti odštěpením. Jak jste zvládli takto náročný proces a jak tento krok vnímali Vaši klienti?

Martin Doleček: K odštěpení tdpA došlo po vzájemné dohodě. V podstatě jsme si to, co připravujeme pro klienty, vyzkoušeli sami na sobě. Svým způsobem bylo osvěžující projít tímto procesem, založit novou

kancelář a vytyčit si cíle. Dalo by se říci, že to byl nový začátek založený na zaběhnuté spolupráci a tradicích. Vždy jsme se snažili mít blízký vztah s klienty. A myslím, že se nám tento přístup vyplatil a vyplácí. Všechny jsme o uvažovaném odštěpení předem informovali. Jedna věc je značka, druhá věc je vztah advokáta s klientem. My jsme vyšli z toho druhého, abychom po mnoha letech působení v advokacii začali s kolegy budovat novou značku. Myslím, že se nám to daří. Agenda se rozšiřuje, nabíráme nové spolupracovníky. Odpověď na otázku, jak proces vzniku tdpA vnímali klienti, je samozřejmě

primárně otázkou na ně, ale myslím, že mohu říci, že dobře.

V souvislosti s nedávnou pandemií Covid-19, která zasáhla v jisté míře celou Českou republiku a samozřejmě i sféru poskytování právních služeb, se sama nabízí otázka, jak tímto obdobím prošla tdpA?

Lucie Ježková: Myslím, že velmi dobře. Jak organizačně, kdy bylo nutné poněkud upravit režim našeho fungování, tak i pracovně. Díky skvělé práci celého týmu tdpA jsme zvládli nárůst zcela nové agendy související s mnoha opatřeními přijatými v souvislosti s Covid-19 a klientům jsme byli i nadále po boku, byť třeba někdy jen prostřednictvím videokonferencí. Pomáhali jsme jim zorientovat se v někdy mírně chaotických počínech státu. Promptně jsme řešili nejpálčivější problémy řady našich klientů ze sektoru nestátních zdravotnických zařízení, stavebnictví, cestovních kanceláří či retailových obchodů a samozřejmě, tato specifická práce stále pokračuje a baví nás. A zmíním i poněkud pro advokáty netypickou oblast, kam jsme se v počátku pandemie „vrhli“ – organizačně jsme pomáhali opatrovat pro ty, co byli tzv. v první linii, ochranné roušky.

V rámci ekonomické kriminality se v užším smyslu věnujete kriminalitě „bílých límečků“.

Zaujalo Vás v této oblasti v poslední době něco, chystá se něco nového, co stojí za pozornost?

Lukáš Trojan: Pevně věřím, že se už konečně dočkáme novely § 138 trestního zákoníku upravující výši hranice výše škody. Hranice výše škody jsou už neuvěřitelných 18 let beze změny. Pokud má trestní právo plnit funkci ultima ratio, je nutné reagovat na společenský a ekonomický vývoj. Vezmeme v potaz jen faktor inflace nebo nárůst průměrné mzdy. Je zcela nezbytné, aby zákonodárci na tento vývoj reagovali. Už dnes je ale trochu pozdě, obávám se.

Co říkáte na nový institut prohlášení viny, o kterém momentálně debatuje Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR? Jak se zatím uchytil podobný institut dohody o vině a trestu?

Lukáš Trojan: Jedná se o nový institut trestního řízení spočívající v tom, že pokud dojde

Martin Doleček

ke shodě mezi státním zástupce a pachatelem na vině, předmětem trestního řízení zůstává pouze otázka trestu.

Jakoukoli snahu o implementaci nových tzv. „odklonů“ nutno vnímat pozitivně, a to nejenom s ohledem na zcela extrémní přeplněnost českých věznic, ale také vzhledem k přetíženému soudnictví. Samotné trestní řízení s sebou vždy nese významné náklady vynakládané nejenom ze strany státu, ale také ze strany stíhaných osob za svoji obhajobu. Je však smutným faktem, že ze strany orgánů činných v trestním řízení, tedy zejména státních zástupců a soudů, jsou odklony v praxi velmi často opomíjeny. Uvedené platí také o dohodě o vině a trestu. Využití toho institutu v trestním řízení je skutečně velmi raritním jevem. Zůstává nám jen věřit, že se postoj orgánů činných v trestním řízení k využívání odklonů změní.

Jak se díváte na současné pojetí trestní odpovědnosti za dotační podvody, případně často související porušení finančních zájmů EU? Řada lidí, kteří se dostali do problémů kvůli dotacím, říká, že by si v životě už nevzali dotaci ani na zahradní domek. Je podle Vás správné aplikovat v těchto kauzách přísně formální pojetí?

Lukáš Trojan: Mám za to, že u těchto kauz je nutné vnímat a důsledně rozlišovat, zda u konkrétního dotačního projektu došlo k jeho úspěšné realizaci, či nikoliv. S tím se pojí také otázka škody, která měla být způsobena. Mnohdy se setkáváme s monstrózním vyšetřováním kauz, ve kterých se nakonec v obžalobách dozvídáme o škodách několik set tisíc korun. Uvážíme-li náklady vynaložené ze státního rozpočtu na obdobná vyšetřování a srovnáme-li je pak se zjištěními o výši údajné škody, je otázkou samotná ekonomie trestního řízení i to, zda trestní právo v těchto případech skutečně plní funkci ultima ratio. Obzvláště pak u dotačních projektů financovaných ze zdrojů EU, u nichž je průběh velmi přísně monitorován, ale i sankcionován, ze strany jednotlivých dotačních orgánů.

V letošním roce byla pravomocně skončena kauza Opencard, kde jste obhajoval jednu z obžalovaných, a to pravomocným zproštěním viny všech obžalovaných. Skončila

touto nejznámější kauzou podle Vás doba, kdy orgány činné v trestním řízení podle mnohých přehnaně kriminalizovaly členy volených orgánů obcí a měst?

Lukáš Trojan: Výsledek této kauzy jenom potvrdil, že není na místě, aby byli zastupitelé nebo radní městské samosprávy kriminalizováni za své hlasování na zastupitelstvu nebo v radě, pokud se opírají o stanovisko odborníků. Je nutné si uvědomit, že zastupitelé nebo radní nemohou svou odbornou kvalifikací obsáhnout naprosto všechny (mnohdy velmi komplikované) oblasti výkonu místní samosprávy. Je pak zcela v pořádku, pokud se při svém rozhodování řídí radami oslovených odborníků v daném oboru. Věřím tedy, že tato kauza je symbolickou tečkou za vlnou kriminalizace členů místních samospráv.

Máme za sebou již několik let zavádění a fungování compliance programů u českých právnických osob. Jako expert v této oblasti, jaký očekáváte vývoj? Je zavedení compliance programu konečná, nebo je to spíše nekončící proces?

Lukáš Trojan: Určitě se jedná o nikdy nekončící proces, který musí velmi svižně reagovat na vývoj zahraničních úprav, obchodní i judikatorní praxe. Proto je také velmi důležité konkrétní compliance programy náležitě aktualizovat a udržovat jejich vysoký standard.

Jak zpětně hodnotíte zavedení trestní odpovědnosti právnických osob?

Lukáš Trojan: Zavedení trestní odpovědnosti právnických osob do českého trestního práva bylo přirozenou a nevyhnutelnou reakcí na vývoj ve světě. Osobně však od počátku nesouhlasím s trestní formou právní úpravy. Dle mého názoru by byla vhodnější inspirace německá ve formě správního trestání. Uložení trestu právnické osobě zákonitě ovlivňuje další řadu osob z řad zaměstnanců, blízkých spolupracovníků, dodavatelů nebo odběratelů, často i celé hospodářské odvětví. Soudy by měly uvedené dopady, v souladu s právní úpravou, vždy pečlivě vážit a primárně ukládat sankce finanční, třeba i citelné, namísto likvidačních zákazů. Judikatorní praxe má prozatím bohužel namířeno jiným směrem.

Marek Bilej

Lucie Ježková

V rámci portfolia tdpA jste uvedl fúze a akvizice, jaký vývoj v rámci této agendy očekáváte?

Martin Doleček: V rámci této agendy očekáváme určitý útlum, který se projeví snížením objemu transakcí, a to jak v počtu, tak i jejich velikosti. Tento útlum se dal očekávat již delší dobu, byť nebyť pandemie COVID-19, očekávali jsme jej až v průběhu příštího roku. Pokles na trhu fúzí a akvizic však nevnímá-

me nutně jen jako negativní, neboť i zde již delší dobu docházelo k významnému přehřívání a pokles trhu tedy může v konečném důsledku vést i k jeho ozdravení a narovnání. Nadto, každý útlum trhu s sebou nese i nové zajímavé příležitosti a pevně věříme, že naši klienti budou i s naším přispěním schopni a připraveni těchto příležitostí využít a z nadcházejícího období tak vyjít posíleni.

Jaký je Váš názor na novelu insolvenčního zákona ve vztahu k onemocnění COVID – 19 a nemožnosti podat věřitelský insolvenční návrh?

Martin Doleček: V rámci „lex covid“ (Zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu) došlo k přijetí řady významných opatření za účelem ochrany dlužníků zasažených epidemií koronaviru v ekonomickém smyslu. Jako pozitivní aspekt vnímáme skutečnost, že přijatá opatření zvýší šanci na udržení provozu řady podniků, které byly skutečně pandemií COVID 19 zasaženy. Na druhou stranu právě všeobecné nepřihlížení k věřitelskému insolvenčnímu návrhu, stejně tak jako další opatření – možnost dlužníků podat návrh na mimořádné moratorium, mohou být velmi problematické z pohledu

věřitelů, pokud budou ze strany dlužníků zneužívány.

Agenda korporátního práva je velmi široká, co Vás v poslední době nejvíce zaujalo v této oblasti?

Martin Doleček: V rámci obchodních korporací se klienti obrací z nejrůznějšími požadavky vyplývajícími z nastavení a fungování společností. Jedná se o interní nastavení společností, jejich organizaci, řízení a zajištění podkladů k jednotlivým krokům až po přípravu různých stanovisek a dokumentací ve vztahu k činnosti společnosti. Byť tato oblast představuje z velké části běžnou součást poskytovaných právních služeb, stále někteří klienti v právní úpravě tápou, zejména v rámci spolkového práva mají klienti spoustu otázek, na které jim pomáháme nalézt odpovědi.

V rámci Vaší činnosti se ve velkém rozsahu věnujete veřejným zakázkám, s jakou problematikou se nejčastěji klienti na Vás obrací?

Lukáš Nezpěvák: Poměrně velkou část naší agendy představují subjekty čerpající veřejné prostředky, proto jdeme s našimi klienty krok za krokem již od přípravy jejich projektů a de facto jim pomáháme vyčerpat získané prostředky mj. i v rámci procesu zadávání veřejných zakázek nejen tak, aby o ně následně nepřišli, ale aby navíc ještě nekončili jako klienti i pro náš trestněprávní tým.

Z pozice našich klientů jakožto účastníků zadávacích řízení se pak setkáváme s tím, že celá řada zadavatelů stále nezvládá uvést do praxe ani základní principy zadávání veřejných zakázek, zejména zásady transparentnosti a rovného zacházení, natož některé sofistikovanější přístupy, jakými je třeba společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek, či hodnocení na základě některé z metod vycházejících z Best Value Approach. Velmi zajímavou zkušeností pro nás v tomto ohledu bylo zejména seznámení se zakázkami v oblasti obrany a bezpečnosti, jakožto novou oblastí, již jsme se začali věnovat.

Na podzim má vejít v platnost tzv. telekomunikační kodex, vzhledem k tomu, že se touto problematikou zabýváte, jaký je Váš názor na tuto novou právní úpravu, vítáte tento krok?

Martin Doleček: Jedná se o směrnici (EU) 2018/1972 o evropském kodexu pro elektro-

nické komunikace. Směrnice zavádí změny, které budou promítnuty zejména do zákona o elektronických komunikacích a zákona o některých službách informační společnosti. Zásadní změny jsou takové, že pod služby elektronické komunikace budou nově spadat i služby za úplatu umožňující přímou interaktivní výměnu informací mezi dvěma a více lidmi jako např. skype, whats app atd.; jinak řečeno doposud neregulovaní poskytovatelé. Tito poskytovatelé budou nově spadat pod dozor jak Českého telekomunikačního úřadu, tak Úřadu pro ochranu osobních údajů. Nejpodstatnější změny je nutné transponovat do právního řádu do 21. 12. 2020.

Vedle výzev profesních, souvisejících s předchozími otázkami, jaké jsou výzvy a plány pro tdpA do budoucna?

Lucie Ježková: V souvislosti s postupně narůstající agendou nás v nejbližší době čeká rozšíření našeho právního týmu o nové kolegyně a kolegy, kdy bychom náš tým rádi rozšířili jak o čerstvé absolventy právnických fakult, tak o již zkušenější spolupracovníky. Rádi budeme i nadále rozvíjet naši spolupráci se studenty právnických fakult. Odbornost, entuziasmus, loajalita a pracovitost, to jsou hodnoty, které budeme vyznávat i nadále. ●

Jiří Hron

Lukáš Nezpěvák

Přehled poskytovaných právních služeb

TRESTNÍ PRÁVO

- zastoupení v trestním řízení fyzických i právnických osob
- white-collar crime
- compliance management system
- internal investigation

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

- komplexní právní služby v oblasti služeb elektronických komunikací, včetně výstavby sítí, oprávnění k poskytování služeb a poskytování služeb třetím osobám;
- právní poradenství i zastupování ve vztazích a řízeních mezi poskytovateli služeb elektronických komunikací navzájem;
- zastupování ve správních i soudních řízeních v uvedené oblasti před Českým telekomunikačním úřadem, stavebními úřady a před správními soudy.

OBCHODNÍ PRÁVO A PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

- právní služby v oblasti obchodního práva a práva obchodních společností (korporátního práva);
- právní poradenství v oblasti zakládání obchodních korporací, včetně zajištění podnikatelských oprávnění;
- právní poradenství v oblasti správy obchodních korporací (konání valných hromad a dalších orgánů obchodních korporací, zápisy do veřejných rejstříků, provádění změn základního kapitálu obchodních korporací atd.);
- právní poradenství v oblasti koncernových vztahů.

AKVIZICE, FÚZE

A RESTRUKTURALIZACE

- právní poradenství v oblasti akvizic, divestic, fúzí a restrukturalizací obchodních korporací, včetně právních služeb v oblasti distressových aktiv;
- právní poradenství v procesu koupě či prodeje obchodních korporací či podílů v nich, včetně navrhování transakčních struktur, organizace a provádění právních auditů či přípravy obchodních korporací na prodej;
- právní služby v oblasti přeměn obchodních korporací a jejich restrukturalizací (fúze, rozdělení, převody závodů, zakládání joint venture, vytěsnění akcionářů apod.);
- příprava a vyjednávání transakční dokumentace, případně včetně smluvní dokumentace s financujícími subjekty.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

- stanovení nejvhodnější procesní a vyjednávací strategie včetně jednání před mediátorem;
- komplexní právní servis při zastupování klientů před soudy všech stupňů, rozhodci či arbitrážními soudy v České republice či v zahraničí;
- zastupování klientů před Ústavním soudem;
- zastupování klientů před Evropským soudem pro lidská práva.

PRÁVO NEMOVITOSTÍ

- právní služby v oblasti práva nemovitostí jak v oboru práva občanského, tak stavebního;
- příprava a realizace developerských projektů zahrnující akvizici nemovitostí, financování projektu a jeho realizaci, přípravu veškeré smluvní dokumentace s tím související;
- due diligence právního stavu nemovitostí;
- asistenci v průběhu územního a stavebního řízení;
- právní služby související s uzavíráním smluv o realizaci stavebního díla, včetně následného právního poradenství jako např. při uplatnění nároku z vad stavebního díla, zastupování v souvisejících soudních sporech.

INSOLVENCE

- komplexní právní poradenství v oblasti insolvenčního práva
- zastupování insolvenčních dlužníků a věřitelů v insolvenčním řízení
- poradenství v rámci jednotlivých způsobů řešení úpadku (konkurs, reorganizace)
- poradenství v oblasti distressových aktiv

PRÁVO VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

- právní služby pro zadavatele spočívající v přípravě a následné administraci zadávacích a koncesních řízení, a to včetně kompletní přípravy veškeré související smluvní dokumentace;
- právní služby pro zadavatele v souvislosti s prováděním předběžných tržních konzultací či v souvislosti se změnami smluv na veřejnou zakázku;
- právní služby pro účastníky zadávacích a koncesních řízení i zadavatele v souvislosti s podáním námitek, resp. právou návrhu rozhodnutí o podaných námitkách, a zastupování v řízeních před Úřadem pro ochranu hospodářské sou-

těže a před soudy v rámci správního soudnictví;

- právní služby pro účastníky zadávacích a koncesních řízení v souvislosti s právou žádosti o účast v zadávacím nebo koncesním řízení nebo nabídkou a následnou účastí v zadávacím nebo koncesním řízení;
- příprava interních směrnic na zadávání veřejných zakázek a koncesí.

HORNÍ PRÁVO A PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- právní služby týkající se povolovacích procesů dle horního zákona a zákona o hornické činnosti a s tím souvisejících procesů EIA;
- asistence při řešení komplikovaných střetů zájmů v dobývacích prostorech;
- poradenství v oblasti práva životního prostředí, které se shora uvedeným poradenstvím úzce souvisí.

SPORTOVNÍ PRÁVO

- komplexní právní poradenství jednotlivým sportovcům či sportovním svazům se zaměřením na spolkové právo, sporovou a smluvní agendu.

tdpa

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

**Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

Na strži 2102/61a
Praha 4
140 00

tel.: +420 270 005 533
e-mail: info@tdpa.cz
www.tdpa.cz

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Odpovědnost zasílatele (nejen) v námořní přepravě

Otázka skutečného rozsahu odpovědnosti zasílatele není problematikou novou a zabývají se jí právníci přinejmenším již více než 100 let. Existují různé právní názory na to, co ještě rozsah potřebné péče a činnosti zasílatele zahrnuje a co již ne. Zajímavé v tomto směru je sledovat zejména vývoj rozhodování Nejvyššího soudu ČR.

I. Odpovídá zasílatel prakticky za vše?

Posledním dohledatelným rozhodnutím k problematice odpovědnosti zasílatele za škody na zásilce způsobené v důsledku jeho nedostatečné péče při obstarání přepravy je rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2018, sp.zn. 32 Cdo 5316/2016. Toto rozhodnutí se – v zásadě jako doposud jediné rozhodnutí Nejvyššího soudu týkající se odpovědnosti zasílatele – zabývá problematikou odpovědnosti zasílatele v případech přeprav námořních. Co se týče předmětu sporu, byť jeho základem je odměna zasílatele za obstarání přepravy, leží v obraně žalovaného, tj. příkazce, jenž se brání zápočtem škody na zásilce, která nastala tak, že v průběhu námořní přepravy u zásilky, která byla přepravována na palubě lodi, došlo k postupnému uvolnění upevňovacích lan a k následnému pádu části zásilky do moře. Soud první instance žalobu zasílatele zamítl. V rámci odvolacího řízení však odvolací soud při hodnocení případu vyšel z dřívější judikatury k odpo-

vědnosti zasílatele bez dalšího, když uvedl, že povinností zasílatele je uzavřít smlouvu o přepravě (či uskutečnit přepravu sám), přičemž pro jeho postup při sjednávání přepravy jsou určující požadavky odborné péče a zájmy příkazce známé zasílateli. Obecně lze konstatovat, že je třeba zkoumat zachování odborné péče. Odvolací soud napadený rozsudek z těchto důvodů zrušil a věc vrátil k dalšímu projednání soudu prvního stupně. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala žalovaná dovolání k Nejvyššímu soudu. Dovolací soud pak sice také vyšel v zásadě z dosavadní judikatury, ale nad její rámec poněkud nepochopitelně a nekoncepčně však navíc uvedl, že dovolatelce je nutno přisvědčit též v tom, že odvolací soud zcela pominul její argumentaci zvýšením odpovědnosti zasílatele za bezpečné dodání nákladů při námořní přepravě z pohledu mezinárodně platných doporučení Mezinárodní námořní organizace (IMO), jmenovitě pak článků 1.9.1. a 2.6.1. Kodexu bezpečného umístění nákladu a jeho zabezpečení (Code of Safe Practice for Cargo Storage and Securing)

vydaného dne 6. 11. 1991 (tzv. CSS Code). V tomto směru dovolací soud také podotkl, že odvolací soud mimo jiné nevěnoval žádnou pozornost zjištění, které soud prvního stupně učinil o obsahu nákladního listu použité námořní lodi (o poznámce, že 4 CKT jsou naloženy na palubu na riziko naložovatele, přičemž dopravce není odpovědný za ztrátu nebo škodu jakkoliv vzniklou), a nezabýval se s dostatečnou důsledností ani otázkou, zda skutečnost, že sjednaná loď nebyla vybavena potřebným náčiním pro upevnění zásilky, v důsledku čehož došlo ke ztrátě části zásilky potopením v moři, lze přičítat dopravci nebo zasílateli.

Zajímavé je, s ohledem na shora popsané závěry rozhodnutí dovolacího soudu, že z odůvodnění rozhodnutí se podává, že soud naopak v dovolacím rozhodnutí zjevně nevěnoval žádnou pozornost jedné z významných námitek žalobkyně (zasílatele), a to, že nabídl žalované (příkazci) přepravu dvěma lodmi, a poté, co žalovaná (příkazce) zvolila nejlacnější variantu s jednou lodí, zajistila žalob-

Špičkové služby v oblasti pojištění a risk managementu

Obchodní sdělení RENOMIA, a. s.

Ceníme si své nezávislosti, která nám umožňuje stát vždy na straně klienta

Při zpracování nabídky pro Vás vždy pečlivě posuzujeme desítky pojistných produktů od stabilních pojišťovacích společností v ČR i v zahraničí. Společně s Vámi pak vybíráme nejvhodnější kombinaci a zároveň využíváme své velikosti k vyjednání těch nejvýhodnějších podmínek.

- Detailně známe český i mezinárodní pojišťovací trh
- Zajišťujeme všechny druhy pojištění včetně vysoce specializovaných
- Přinášíme klientský přístup založený na znalostech a respektu ke specifickým potřebám
- Pomáháme s likvidací škod až do úplného vyřízení všech oprávněných nároků

kyňe maximální bezpečnost zásilky, když nechala mezinárodním odborníkem vypracovat certifikát na správné uložení a zabezpečení zásilky na palubě lodi.

Ačkoliv je tedy dané rozhodnutí jedním z prvních zabývajících se odpovědností zaslátel při obstarávání námořních přeprav a mohlo by v tomto směru vzbuzovat mnohá očekávání, máme bohužel za to, že v rámci těchto přeprav nemůže představovat kvalitní relevantní vodítko při úvahách o rozsahu odborné či potřebné péče zaslátel.

II. Předcházející judikatura a souvislosti

Za povšimnutí zejména stojí, že ačkoliv soud v citovaném rozhodnutí odkázal bez dalšího na aplikaci tzv. CSS Code, již se vůbec nezabýval povahou těchto pravidel a otázkou jejich aplikovatelnosti, resp. rozsahu jejich použití. Pokud i pomineme, že daná pravidla vůbec nejsou závazným právním předpisem, ale jen doporučeními, je třeba uvést, že dle informací dostupných na stránkách IMO (International Maritime Organisation), je tato instituce celosvětovou organizací stanovující standardy pro bezpečnost, zajištění a ekologické provozování mezinárodní lodní přepravy. Jejím hlavním úkolem je vytvářet regulační rámec pro lodní průmysl, který je spravedlivý, efektivní, univerzálně přijímaný a univerzálně zaváděný. Jinými slovy, jejím úkolem je vytvářet takovou úroveň hracího pole, aby provozovatelé lodí nemohli své finanční záležitosti řešit jednoduchým snížením nákladů při kompromisech v rámci bezpečnosti, zajištění a ekologického provozu.¹ Soudem zmiňovaný čl. 1.9.1. a 2.6.1. tzv. CSS Code nejenže také nezmiňuje jakékoliv povinnosti zaslátel, ale jejich aplikace je navíc v souvislosti s okolnostmi případu zjevně zcela nelogická (a to i vzhledem k dále uvedenému).²

K problematice rozlišení odpovědnosti zaslátel za škody na zásilce vzniklé v rámci obstarání přepravy a v rámci provedení takto obstarané přepravy existuje již poměrně rozsáhlá judikatura Nejvyššího soudu ČR. Pokud se IMO hlásí k tomu, že se v rámci svých doporučení zaměřuje v zásadě na odpovědnost provozovatelů lodí, máme za to, že i případnou aplikovatelnost tzv. CSS Code je třeba primárně posuzovat z hlediska škod vzniklých při provádění přepravy a nikoliv při obstarávání přepravy, což ostatně vyplývá i z celkové koncepce a znění samotných tzv. CSS Code. Obdobné závěry je dle našeho

názoru třeba učinit také k vybavení lodi náčiním na zajištění zásilky. To vše pak samozřejmě při zohlednění dále popsanych judikatorních závěrů k rozlišení mezi odpovědností za škodu na zásilce v důsledku obstarání přepravy a v důsledku provedení přepravy.

Již v rozsudku sp. zn. 23 Cdo 1914/2013 ze dne 25. 6. 2014 Nejvyšší soud ČR dovedl, že pro postup zaslátel při sjednávání přepravy jsou určující požadavky odborné péče a zájmy příkazce známé zasláteli. V tomto směru pak nutno rozlišovat mezi škodou, která vznikla v souvislosti s obstaráváním smlouvy o přepravě, a tou, která případně vznikla v souvislosti s přepravou.

Na toto rozhodnutí logicky navazuje rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2016, sp. zn. 23 Cdo 1045/2016, který dovozuje, že při posuzování odpovědnosti zaslátel je třeba zjistit, zda škoda vznikla v souvislosti s obstaráváním smlouvy o přepravě porušením požadavku odborné péče, anebo zda přímo v souvislosti s přepravou. V daném případě pak žalobce tvrdil, že žalovaná jako zaslátel nepostupovala s odbornou péčí, když nesjedнала vhodný způsob přepravy, když při ní došlo k poškození zboží vlhkostí. Soud však dovedl, že ze skutkových zjištění se nepodává, že by zaslátel byl příkazcem upozorněn na nutnost sjednat způsob přepravy tak, aby bylo zboží chráněno před vzdušnou vlhkostí. Ze zájmů příkazce známých zasláteli tedy nikterak nevyplývalo, že by měl obstarat způsob přepravy chránící zboží proti vlhkosti a proto ani neporušil svou povinnost sjednat vhodný způsob přepravy odpovídající známým zájmům příkazce. Škoda tedy nevznikla v souvislosti s obstaráváním smlouvy o přepravě, ale v souvislosti s přepravou, když došlo k poškození zboží působením vzdušné vlhkosti během přepravy.

III. Aplikace judikatorních závěrů na obstarání námořních přeprav

Při důkladném studiu rozhodnutí popsaného v bodě I. zjistíme, že Nejvyšší soud ČR se blíže nezabýval zejména důsledným rozlišením, zda pád kontejnerů do moře v průběhu námořní přepravy lze skutečně přičítat (také) žalobkyni coby zasláteli nebo zda za ně odpovídá výhradně příslušný námořní dopravce a zaslátel nikoliv.

Rozhodnutí popsané v bodě I. vychází ještě z aplikace (dnes již neúčinného) obchodního zákoníku. Jelikož současná právní úprava

dle zákona č. 89/2012, občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“), je dle našeho názoru přísnější v požadavcích na péči zaslátel než dřívější obchodní zákoník (do budoucna je navíc podstatné zmínit právě úpravu v OZ), budeme se dále rozbořem odpovídající odpovědnosti zaslátel zabývat z pohledu OZ. Kromě toho máme za to, že příslušná úprava dřívějšího obchodního zákoníku, která byla aplikovatelná na daný předmět sporu, je v zásadě shodná s relevantní úpravou v OZ a tedy i pokud bychom vycházeli z posouzení věci dle obchodního zákoníku, byly by důsledky prakticky shodné jako při jejich posuzování dle OZ.

Jak popsáno výše, závěr soudu o aplikaci tzv. CSS Code na odpovědnost zaslátel se jeví být nekoncepčním, nepromyšleným a nahodilým, když se soud vůbec nezabýval takovými otázkami jako je závaznost daných pravidel, okruh osob, na něž se aplikují, apod.

V ostatním bude zajímavé sledovat, jak případně nižší soudy, jimž byla věc vrácena, posoudí otázku odpovědnosti zaslátel za to, že loď neměla být vybavena běžným zařízením na utahování lan, tj. zařízením pro zajištění zásilky v průběhu námořní přepravy.

S ohledem na omezený rozsah tohoto příspěvku ponecháme stranou další velmi zajímavé aspekty odpovědnosti zaslátel, které lze z předmětného rozhodnutí také vyčíst, zejména zda a v jaké míře byla zaslátelova původní nabídka na dvě lodi schopná zamezit pádu kontejneru do moře či takové škody podstatně omezit, na rozdíl od přepravy lodí jedinou. Stejně jako, zda zaslátel upozornil příkazce na rizika vyplývající z využití pouze jedné lodi. S ohledem na § 2918 OZ totiž máme za to, že skutečnost, že příkazce i přes nabídku na zajištění dvou lodí, nakonec výhradně z cenových důvodů požadoval loď jedinou, je přinejmenším okolnost, kterou by mu bylo případně možné přičítat jako jeho spoluzavinění.³

Z pohledu kontroly vybavení lodi nebude možné směřovat požadavek na přezkoumání způsobilosti lodi (tzv. seaworthiness)⁴ ze strany samotného námořního dopravce s požadavkem na zajištění vhodného způsobu a podmínek přepravy ze strany zaslátel. Ze strany zaslátel totiž případně tento požadavek bude třeba zkoumat z pohledu § 2475 OZ, dle něž způsob a podmínky přepravy zaslátel ujedná s vynaložením potřebné péče tak, aby co nejlépe vyhovovaly zájmům příkazce, které zaslátel zná. Z judikatury se pak podá-

EST. 1947

JAVORINA

Masivní dub a ořech
v designovém provedení
mistrů zpod Tater.

www.javorina.eu

Brno
JAVORINA Showroom
H-PARK
Heršpická 1013/11d

Praha
JAVORINA Showroom
Plynární 1617/10

vá, že co se způsobu a podmínek přepravy týče, vychází zasilatel zásadně z jemu známých zájmů příkazce.

Pojem tzv. seaworthiness je v rámci námořního práva pojmem velmi širokým a poměrně komplikovaným. Povinnost kontroly způsobilosti lodi k přepravě dané zásilky pak bývá v odborné literatuře v oboru námořního práva vykládána ve vztahu k námořnímu dopravci a jeho odpovědnosti, zásadně však již ne ve vztahu k zasilateli. Je tedy otázkou, zda nedostatek, který se podává z příslušného rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, tedy nedostupnost nástroje na přitažení popruhů upevňujících náklad v případě jejich rozvolnění a případný požadavek na kontrolu takového vybavení, lze zahrnovat pod požadavky na zasilatele spadající do § 2475 OZ. V souladu s požadavky kladenými v rámci námořního práva na kontrolu tzv. seaworthiness ze strany dopravce by pravděpodobně mohla být taková kontrola vybavení lodi součástí odpovídajícího due diligence ze strany dopravce.⁵ Máme za to, že ze strany zasilatele však nikoliv. Povinností zasilatele je totiž obstarat přepravu a nikoliv dopravní prostředek jako takový. Proto dle našeho názoru v situaci, kdy zasilatel řádně obstará pečlivého prověřeného námořního dopravce, který zpravidla přepravuje odpovídající druhy zásilek, nelze jeho povinnost potřebné péče rozšiřovat až tak dalece, aby musel také prověřovat, zda konkrétní námořním dopravcem použitá loď skutečně do nejmenších detailů obsahuje veškeré vybavení potřebné pro příslušnou přepravu. Takováto odpovědnost by totiž již spadala pod odpovědnost za provedení přepravy, nikoliv pod odpovědnost za obstarání přepravy.⁶ Tento závěr dovozujeme nejen z § 2475 OZ, ale zejména ze základního ustanovení § 2471 OZ, podle něž zasilatel smlouvou se zasilatel zavazuje příkazci obstarat mu vlastním jménem a na jeho účet přepravu zásilky z určitého místa do jiného určitého místa, případně i obstarat nebo provést úkony s přepravou související, a příkazce se zavazuje zaplatit zasilateli odměnu. Tedy, povinností zasilatele je obstarat přepravu a nikoliv obstarat konkrétní dopravní prostředek.

Závěr

Ze shora uvedeného se podává, že zasilatel – a to i v případě námořních přeprav – odpovídá v rámci potřebné péče zejména za sjednání způsobu a podmínek přepravy, které odpovídají co nejlépe zájmům příkazce, které zasilatel zná.

V tomto směru je třeba pečlivě rozlišovat v případě škod na zásilce, zda k těmto škodám došlo při provádění přepravy, aniž by byly přičitatelné nesplnění shora uvedené potřebné péči zasilatele anebo zda naopak jsou takové škody na zásilce také důsledkem nesplnění potřebné péče zasilatele.

V rámci námořních přeprav tak dle našeho názoru bude podstatné, zda a jakým způsobem zasilatel prověřoval způsobilost dopravce a vhodnost způsobu a podmínek přepravy pro přepravu určité zásilky, nikoliv však již v detailech způsobilost konkrétní lodi užit

dopracem k plavbě a přepravě daného zboží (tzv. seaworthiness). ●

JUDr. Alice Kubová Bártková, M.E.S.
advokátka, Associate Partner
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Poznámky:

¹ Viz. <http://www.imo.org/en/About/Pages/Default.aspx>

² Čl. 1.9.1. tzv. CSS Code upravuje povinnost odesílatele (resp. v angličtině shipper, tedy ten, kdo zasílá zboží – což není pojem shodný se zasilatelem v českém právním významu tohoto slova) informovat vlastníka nebo provozovatele lodi o určitých zde stanovených okolnostech týkajících se zásilky v zásadě za účelem řádného ověření tzv. seaworthiness ze strany takového vlastníka či operátora lodi. Toto ustanovení se tedy netýká zasilatele, nýbrž odesílatele (resp. osoby zadávající zboží k přepravě). Navíc z odůvodnění rozhodnutí se nepodává, že by předmětem sporu bylo jakékoliv poskytování informací o zásilce kýmkoliv komukoliv a že by toto poskytování informací jakkoliv souviselo s danou škodou a ani že by mohlo jakkoliv souviset s ohledem na další okolnosti vyplývající z odůvodnění rozhodnutí s danou škodou. I pokud by tomu tak bylo, jednalo by se zjevně primárně o informační povinnost samotného příkazce. Nicméně z odůvodnění rozhodnutí se nepodávají žádné okolnosti, na jejichž základě by bylo možné dovodit nesplnění čl. 1.9.1. tzv. CSS Code zasilatelem nebo, slovy soudu, zvýšení odpovědnosti zasilatele v souladu s těmito ustanoveními. Daný závěr soudu je tedy nelogický a zcela nekonceptní.

³ Čl. 2.6.1. tzv. CSS Code upravuje povinnost kontroly nákladky a prohlídky uložení zásilky. Neupravuje však již subjekty povinné k těmto činnostem a to je tedy zjevně třeba dovodit z celkového kontextu tzv. CSS Code a dalších okolností tak, jak je podrobně rozebráno v tomto článku. Naopak např. čl. 2.2.1. tzv. CSS Code upravuje ve směru kontroly uložení výslovně povinnosti kapitána lodi, tj. opět nikoliv zasilatele. Opět je tedy nejasné a zcela nelogické, na základě čeho soud dospěl k závěru o jakémisi blíže nespecifikovaném zvýšení odpovědnosti

zasilatele v souladu s těmito ustanoveními.

⁴ Viz přiměřeně např. rozsudek BGH z 30. 3. 2003, sp. zn. I ZR 57/03. Toto rozhodnutí dospívá k závěru, že „odesílatel tím, že rezignuje na další zpoplatněné ochranné postupy, vědomě podstupuje riziko ztráty, které je mu částečně přičitatelné.“

⁵ Jako tzv. seaworthiness bývá chápána způsobilost lodi bezpečně plout zamýšlenými vodami v tom smyslu, že její trup, motory a veškeré vybavení jsou před a během započetí zamýšlené plavby v bezpečném stavu. Tzv. cargoworthiness znamená vhodnost lodi pro bezpečné provedení přepravy zamýšleného zboží (zásilky) pro konkrétní cestu. Tzv. seaworthiness je tedy relativní pojem a loď musí být způsobilá jen pro konkrétní cestu. Tzv. seaworthiness zahrnuje nejen stav lodi obecně, ale také vhodnost a dostatečnost jejího vybavení, zásobníků atp., dostatečnost a kompetentnost jejího kapitána, důstojníků a posádky a také to, co je popisováno jako tzv. cargoworthiness.

⁶ I tento závěr však nemusí být zcela jednoznačný. Nakolik z odůvodnění předmětného rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR lze dovodit, že v okamžiku nákladky byla loď zřejmě způsobilá, když zásilka na ni byla řádně naložena a k rozvolnění lan došlo nejspíše až v průběhu plavby. Namítáno pak je, že nedostatek měl údajně spočívat v nedostatku vybavení na přitažení popruhů upevňujících náklad v případě jejich rozvolnění. Např. z rozhodnutí McFadden v. Blue Star Line se však podává, že z hlediska požadavku na tzv. seaworthiness je třeba, aby loď byla způsobilá až do okamžiku nákladky. Neexistuje již pak žádná další pokračující záruka, že loď bude způsobilá k přepravě i po naložení během plavby.

⁷ Viz přiměřeně i závěry rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2016, sp. zn. 23 Cdo 1045/2016.

Právní problematika pozemků ve vnitrobloku

V současné době se lze poměrně často setkat s tím, že pozemek ve vnitrobloku není ve spoluvlastnictví vlastníků jednotek, ale ve výlučném vlastnictví vlastníka jednotky v přízemí domu. Toto přináší svá specifická úskalí, např. vlastník pozemku brání vstupu na pozemek v případě potřeby oprav nebo rekonstrukce domu nebo mu život znepříjemňují cigaretové nedopalky či jiné věci dopadající na jeho pozemek z oken sousedů.

Na druhou stranu mohou odpadnout možné sousedské spory při společné správě a užívání pozemku. Přenechání pozemku ve vnitrobloku do výlučného vlastnictví jen některých vlastníků jednotek nebude problémem zejména v případě nově vznikajících developerských projektů, kdy záleží na rozhodnutí jednoho vlastníka a obsahu prohlášení vlastníka. Situace je však složitější, jestliže vlastníci jednotek již mají ideální spoluvlastnické podíly na pozemku ve vnitrobloku a vlastníci přízemních bytů mají zájem na vytvoření privátních zahrad (ve snaze vyhnout se oněm sporům při společné správě a užívání pozemku, zhodnotit svůj majetek nebo z jiných důvodů).

Podle ustanovení § 1140 odst. 1 občanského zákoníku platí, že nikdo nemůže být nucen setrvat ve spoluvlastnictví. Jak však zdůraznil Ústavní soud, tento obecný princip nedopadá na zákonem stanovené výjimky.¹ Z ustanovení § 1142 odst. 1 občanského zákoníku vyplývá, že jedná-li se o společnou věc, která má jako celek sloužit k určitému účelu, není její rozdělení možné. Podle ustanovení § 1140 odst. 2 občanského zákoníku může každý ze spoluvlastníků kdykoli žádat o své oddělení ze spoluvlastnictví, lze-li předmět spoluvlastnictví rozdělit, nebo o zrušení spoluvlastnictví. Nesmí tak ale žádat v nevhodnou dobu nebo jen k újmě některého ze spoluvlastníků. Zatímco zrušení a vypořádání spoluvlastnictví jako celku vede k úplné a definitivní likvidaci dosavadního spoluvlastnického vztahu (takový postup většinou nebude připadat v úvahu u pozemku ve vnitrobloku),² účelem oddělení ze spoluvlastnictví je změna v okruhu dosavadních spoluvlastníků při zachování spoluvlastnictví. Ani jedno z těchto práv se nepromlčuje a obou se může spoluvlastník domáhat v rámci soudního řízení.

V roce 2015 se Městský soud v Praze dotkl ve správním řízení problematiky rozdělení společného pozemku „ostatní plocha“ se způsobem využití „zeleň“, přiléhajícího k obytnému domu v Praze. Konstatoval, že předmětná

předzahrádka plní funkci zkrášlující zeleně v zástavbě, a neshledal důvod, proč by měl být urbanisticky jednotný charakter dané lokality měněn vytvářením „privátních“ předzahrádek příslušejících ke konkrétním bytům v domě pouze proto, že si to žalobci jakožto spoluvlastníci předmětného pozemku přejí: „Předmětný pozemek by po jeho rozdělení na samostatné privátní předzahrádky náležející ke konkrétnímu bytu nemohl být nadále využíván stejným způsobem jako dřív, tj. nemohl by sloužit ke společnému užívání obyvateli bytového domu.“³

„Účel věci“ může vyplývat nejen z její povahy, ale může být dán i rozhodnutím spoluvlastníků o způsobu využití společné věci.⁴ Pozemek, na kterém je tenisový kurt, je obecně dělitelný, ale po rozdělení by už nemohl sloužit účelu, kterému sloužil jako celek. Obdobně by bylo zřejmě možné nahlížet na případy, kdy se jedná o pozemek, využívaný jako sportovní hřiště, zoologická nebo botanická zahrada.⁵

Lze samozřejmě namítat, že charakter pozemku ve vnitrobloku může být odlišný od předzahrádky, tenisového kurtu, sportovního hřiště, zoologické nebo botanické zahrady. Je však možné přiměřeně přihlídnout i k judikatuře k občanskému zákoníku č. 40/1964 Sb.: „Je skutečností, že pozemek je v zásadě vždy dělitelný; to ovšem neznamená, že musí být rozdělen ve všech případech (viz též zákonný obrat „dobře možné“ v § 142 odst. 1 obč. zák.). Zejména pozemky přiléhající k obytným domům vytvářejí zpravidla s domem jediný funkční celek, sloužící k lepšímu využití domu a také blízkost obytného domu, ve kterém vlastník zahrady bydlí, zlepšuje využití zahrady.“⁶

Ve svém rozsudku sp. zn. 22 Cdo 1216/2019 ze dne 31. 7. 2019 poukázal Nejvyšší soud na to, že zahrada přiléhá k domu a určená ke společnému užívání vlastníky jednotek zpravidla tvoří s domem funkční celek, který má sloužit k určitému účelu ve smyslu ustanovení § 1142 odst. 1 občanského zákoníku. Toto ustanovení je však normou s relativně

neurčitou hypotézou. Kdy jde o „věc, která má jako celek sloužit k určitému účelu“, je tak ponecháno na úvaze soudu, který musí podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezit sám hypotézu právní normy ze širokého okruhu okolností. V citovaném rozsudku dospěl Nejvyšší soud k závěru, že není zjevně nepřiměřená úvaha soudů, že zahrada ve vnitrobloku je společnou věcí, která má jako celek sloužit k určitému účelu, pokud tato úvaha vyšla z následujících skutkových zjištění:

- jednotky se nachází v bytovém domě, ke kterému přiléhá zahrada sloužící jako zeleň – klidová a odpočinková zóna, pro tento účel slouží zahrada jako celek a takto je i vlastníky jednotek užívána;
- plocha požadovaná žalobci je „uživatelsky preferovanou částí zahrady“, tj. rovinnou, slunečnou a bez vegetace;
- pokud by požadovaná část byla oddělena, utrpěli by zbylí spoluvlastníci újmu, neboť zbývající část zahrady by již neměla stejnou kvalitu;
- při reálném rozdělení zahrady podle podílů by nové pozemky nebyly rovnocenné, neboť každá část zahrady je jiná, pokud jde o oslunění, terén, vegetaci a přístup;
- už původní vlastník domu a zahrady potvrdil úmysl užívat zahradu společně s domem, a proto byl každému vlastníku jednotky prodán také spoluvlastnický podíl na pozemku tvořícím zahradu.

Nejvyšší soud při svém rozhodování přihlédl i k rozloze zahrady a počtu vlastníků jednotek (tedy k tomu, jak velké celky by vznikly po rozdělení zahrady mezi spoluvlastníky). Současně doplnil, že není-li věc dělitelná, nemůže tento závěr zvrátit ani nabízená kompenzace újmy ve smyslu ustanovení § 1140 odst. 2 občanského zákoníku. Obdobně závěr o nedělitelnosti nemůže zvrátit, pokud by žádost o oddělení nebyla podána v nevhodnou dobu.

V předmětném rozsudku vyslovil Nejvyšší soud také závěr, že není vyloučeno, aby zahra-

da přilehlá k domu s jednotkami a určená ke společnému užívání vlastníků jednotek měla povahu přídatného spoluvlastnictví. Věci v přídatném spoluvlastnictví je taková společná věc, která má jako celek sloužit k určitému účelu (obdobně § 1142 odst. 1 občanského zákoníku), ale za splnění dalších podmínek uvedených v ustanovení § 1223 občanského zákoníku. Tato věc

- a) náležící společně několika vlastníkům samostatných věcí určených k takovému užívání, že tyto věci vytvářejí místně i účelem vymezený celek, a
- b) slouží společnému účelu tak, že bez ní není užívání samostatných věcí dobře možné.

Jak Nejvyšší soud konstatoval, užívání věci (například jednotky) bez předmětu přídatného spoluvlastnictví není „dobře možné“ nejen v případě, že není možné vůbec, ale i tehdy, je-li podstatně omezeno nebo ztíženo. Pod takové případy bude spadat faktická možnost užívat zahradu i bez zdroje pitné vody (společné studny), kdy jde však o užívání natolik nekomfortní, že splňuje kritérium § 1223 odst. 1 občanského zákoníku, tj. toto užívání není „dobře možné“ (totéž platí například o vztahu průmyslového areálu a parkoviště).⁷ Možnost aplikace tohoto právního institutu na problematiku vlastnických vztahů k pozemkům ve vnitrobloku může být podle Nejvyššího soudu podpořena i ustanovením § 1223 odst. 2 občanského zákoníku, podle kterého se ustanovení o přídatném spoluvlastnictví použijí přiměřeně i na zařízení pořízené nebo jinak nabyté vlastníky společným nákladem tak, aby sloužilo jim všem.

Skutečnost, že se věc stává předmětem přídatného spoluvlastnictví, nastupuje ex lege už při splnění zákonných předpokladů.⁸ Občanský zákoník uvádí, že týká-li se přídatné spoluvlastnictví nemovité věci zapisované do veřejného seznamu, zapíše se do veřejného seznamu i přídatné spoluvlastnictví. Zápis přídatného spoluvlastnictví předpokládá i ustanovení § 11 odst. 1 písm. i) katastrálního zákona. Účinky tohoto zápisu jsou však pouze deklaratorní, což lze dovodit i z předmětného rozsudku Nejvyššího soudu, který existenci přídatného vlastnictví obecně připouští, aniž by došlo k jeho zápisu do katastru nemovitostí.⁹ Otázka existence přídatného spoluvlastnictví může být posuzována například v řízení o určení, že určitá věc je v přídatném spoluvlastnictví (s naléhavým právním zájmem na takovém určení), v řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví, v řízení o oddělení ze spoluvlastnictví nebo v řízení

o určení spoluvlastnického práva na věci v přídatném spoluvlastnictví. Spoluvlastníci se však mohou také dohodnout, že nově vybudovaná věc bude sloužit společnému účelu jako přídatné spoluvlastnictví, nebo si mohou v později uzavřené dohodě vznik přídatného spoluvlastnictví pouze potvrdit.

Posouzení, zda pozemek ve vnitrobloku je či není předmětem přídatného spoluvlastnictví, bude podstatné zejména v okamžiku, kdy se některý ze spoluvlastníků rozhodne svou jednotku prodat třetí osobě spolu s podílem na pozemku. Obecně podle ustanovení § 1124 odst. 1 občanského zákoníku platí, že převádí-li se spoluvlastnický podíl na nemovité věci, mají spoluvlastníci předkupní právo, ledaže jde o převod osobě blízké (nedohodnou-li se, mají právo vykoupit podíl poměrně podle velikosti podílů). Tato úprava se použije i v případě bezúplatného převodu, kdy mají spoluvlastníci právo podíl vykoupit za obvyklou cenu. Naproti tomu převod podílu na věci v přídatném spoluvlastnictví se řídí ustanovením § 1227 občanského zákoníku a předkupní právo se zde neuplatní. Podíl na věci v přídatném spoluvlastnictví nelze převést samostatně, ale vždy jen za současného převodu vlastnického práva k věci, k jejímuž využití věc v přídatném spoluvlastnictví slouží. Převádí-li se vlastnické právo k takové věci, vztahuje se převod i na podíl na věci v přídatném spoluvlastnictví.

Můžeme shrnout, že pozemek (zahrada) ve vnitrobloku může být společnou věcí, která má jako celek sloužit k určitému účelu, a dokonce může být i předmětem přídatného spoluvlastnictví. Rozdělení takovýchto pozemků není reálně možné. V případě sporů o povahu pozemků ve vnitrobloku by však měly soudy vždy pečlivě zohledňovat všechny skutečnosti, hodnotit předložené důkazy (např. nabývací tituly, prohlášení vlastníka, výpis z katastru nemovitostí, katastrální mapu, geometrický plán nebo fotodokumentaci) a případně k návrhu účastníků provést i místní šetření. ●

JUDr. Martin Kareš,
Trvale spolupracující advokát
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

DBK PARTNERS
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 154/04 ze dne 30. 11. 2004.
- ² Zrušení spoluvlastnictví si lze představit v případě menšího počtu vlastníků, z nichž každý bude mít zajištěn vstup na svůj pozemek, nebo pokud by většina vlastníků akceptovala namísto spoluvlastnictví pozemku finanční vypořádání. K otázce vypořádání podílu Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 22 Cdo 3294/2019 ze dne 9. 12. 2019 uvedl, že „v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví nelze nejdříve rozhodnout o zrušení podílového spoluvlastnictví a přikázání věci jednomu z účastníků bez toho, aby bylo současně rozhodnuto o výši vypořádacího podílu, či předmět řízení v těchto případech štetit jiným způsobem.“
- ³ Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 9 A 21/2012 ze dne 29. 4. 2015.
- ⁴ Králík, M. in Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 562; Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol.: Občanský zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 1160.
- ⁵ Králík, M. in Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 562.
- ⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1181/2008 ze dne 20. 10. 2009; usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3993/2011 ze dne 14. 12. 2011; obdobně usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1438/2014 ze dne 24. 11. 2015, usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 959/2014 ze dne 27. 5. 2014.
- ⁷ Králík, M. in Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 851.
- ⁸ Tamtéž; Knoblochová, V. in Švestka, J. a kol.: Občanský zákoník. Komentář, svazek III. Nakladatelství Wolters Kluwer, 2014, s. 651.
- ⁹ Obdobně viz také Knoblochová, V. in Švestka, J. a kol.: Občanský zákoník. Komentář, svazek III. Nakladatelství Wolters Kluwer, 2014, s. 653.

LANGMEIER & CO

advokátní a insolvenční kancelář

INOVATIVNÍ ŘEŠENÍ PRO VAŠE PŘÍPADY

- ✓ Insolvenční právo a restrukturalizace
- ✓ Insolvenční správce se zvláštním povolením
- ✓ Trestní právo
- ✓ Cizinecké právo
- ✓ Civilní právo
- ✓ Pracovní právo

PRÁVO UMÍME

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o., Na Bělidle 997/15, 150 00 Praha 5 – Smíchov
+420 222 200 250 | info@langmeier.cz | www.langmeier.cz

K pojmu veřejných sbírek ve světle výkladové příručky Ministerstva vnitra

V souladu se zákonem č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoVS“), mohou určené osoby získávat peněžní prostředky pro veřejně prospěšný účel formou veřejné sbírky od předem neurčeného okruhu přispěvatelů.

Ministerstvo vnitra vydalo v roce 2019 výkladovou příručku k ZoVS (dále jen „Příručka“),¹ která za předem neurčený okruh přispěvatelů označuje jakýkoli okruh osob, s odůvodněním, že „nelze dopředu nikdy určit, kdo do sbírky přispěje a kdo nikoliv.“ Uvedený výklad Ministerstva vnitra může mít zásadní dopady do získávání finančních prostředků pro veřejně prospěšné účely a vzhledem k tomu, že dle názoru autorů není výklad Ministerstva vnitra uvedený v Příručce správný, rozhodli se v tomto článku podrobněji zabývat výkladem pojmu „předem neurčený okruh adresátů“.

Definice veřejné sbírky

ZoVS vymezuje v § 1 odst. 1 veřejnou sbírku tak, že „Veřejnou sbírkou je získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochrana kulturních památek, tradic nebo životního prostředí (dále jen „sbírka“).“

Toto ustanovení tak obsahuje celkem pět definičních znaků veřejné sbírky, jsou jimi:

- získávání a shromažďování příspěvků,
- peněžitá forma příspěvků,
- dobrovolnost příspěvků,
- předem neurčený okruh přispěvatelů, od nichž jsou peněžité příspěvky získávány a shromažďovány,
- veřejně prospěšný účel, pro který jsou peněžité příspěvky získávány a shromažďovány („zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochrana kulturních památek, tradic nebo životního prostředí“).

Z textu tohoto ustanovení je zřejmé, že zákonodárce požaduje kumulativní naplnění všech pěti znaků současně. Není-li tedy naplněn kterýkoli, byť jen jediný, z uvedených definičních znaků, nesplňuje posuzovaná aktivita

požadavky vymezené pro veřejnou sbírku v § 1 odst. 1 ZoVS a nelze ji za veřejnou sbírku ve smyslu tohoto zákona považovat.

ZoVS tuto definici doplňuje negativním vymezením veřejné sbírky obsaženým v § 2, kde zákonodárce taxativně vymezuje činnosti, které se za veřejnou sbírku nepovažují (např. shromažďování finančních prostředků politickými stranami, spolky od svých členů nebo získávání finančních prostředků církvemi).

Předem neurčený okruh přispěvatelů

Definiční znak ad d) (viz výše) vyžaduje, aby příspěvky byly získávány a shromažďovány od předem neurčeného okruhu přispěvatelů. Je nepochybné, že tento požadavek, ostatně stejně jako i ostatní výše vymezené, je jedním

z definičních znaků veřejné sbírky, dle našeho hodnocení jej tedy nelze při výkladu pojmu veřejná sbírka pominout.

Pojem „předem neurčený okruh přispěvatelů“ není v ZoVS definován; kromě ustanovení § 1 není tento pojem v ZoVS dále používán a jeho vymezení tak není možno dovodit z jiných ustanovení ZoVS.

V praxi se dle našich poznatků vyskytují následující dvě typové situace:

- Okruh osob, které mohou přispět do aktivity, která naplňuje ostatní znaky veřejné sbírky, není žádným způsobem omezen (např. oznámení o záměru získávat a shromažďovat peněžité příspěvky je publikováno v tištěných, či elektronických médiích a nikdo není předem vyloučen z možnosti účastnit se této aktivity).

- Osoba pořádající aktivitu, která naplňuje ostatní znaky veřejné sbírky, předem fakticky omezí okruh osob, které mohou peněžně přispět, např. tím, že jmenovitě a adresně osloví pouze určitý okruh osob a ostatním osobám tím zapojení neumožní.

Je zřejmé, že v první situaci (ad a) se nepochybně jedná o „předem neurčený okruh přispěvatelů“. Situaci ad b) lze hodnotit tak, že zde okruh přispěvatelů omezen je, a to předem, osobou, která danou aktivitu organizuje. Výklad k ZoVS uvedený v Příručce však pojem „předem neurčený okruh přispěvatelů“ vymezuje tak, že situace popsaná ad b) by tento pojem naplnila také.

Autoři Příručky tento svůj závěr odůvodňují tím, že „Předem neurčený okruh přispěvatelů je takový okruh přispěvatelů, který není předem (to jest nejpozději v době zahájení sbírky) znám.“ a dodávají, že „To ovšem neznamená, že pokud právnická osoba osloví jmenovitě skupinu o počtu 100 osob, jde automaticky o předem vymezený okruh přispěvatelů, neboť jakákoliv skupina osob oslovených ve spojitosti se shromažďováním dobrovolných peněžitých příspěvků je vždy neurčitým okruhem možných přispěvatelů, jelikož nelze dopředu nikdy určit, kdo do sbírky přispěje a kdo nikoliv. Do toho okruhu lze zařadit i adresáty tzv. direct mailingu, který spočívá v hromadné distribuci nevyžádané pošty např. cestou e-mailové komunikace nebo vložení do poštovní schránky. Pokud by obsahem takového dopisu byla výzva k příspěvní peněžních prostředků za účelem podpory veřejně prospěšného účelu činěná právnickou osobou, půjde o konání veřejné sbírky.“

Dle našeho hodnocení by aplikace výkladu obsaženého v Příručce vedla k tomu, že v praxi by fakticky nemohla nastat situace, v níž by, při splnění ostatních definičních znaků veřejné sbírky, diskutovaný definiční znak předem neurčeného okruhu přispěvatelů nebyl naplněn; byl by naplněn vždy (i v případě oslovení dvou možných přispěvatelů, u kterých by nebylo předem jasné, zda přispějí) a v praxi by tak tento definiční znak zcela ztratil význam. Předem totiž nelze nikdy určit, kdo do sbírky přispěje a kdo nikoli, zvláště má-li být naplněn také definiční znak ad c) – dobrovolnost příspěvků a tedy absence povinnosti jakékoli osoby příspěvek poskytnout. Pakliže mají být příspěvky dobrovolné, nelze při žádném druhu podobné aktivity předem určit přesný okruh

přispěvatelů. Přitom však nadále platí, že předem neurčený okruh přispěvatelů je jedním z definičních znaků veřejné sbírky.

Z textu Příručky jsme vyrozuměli, že autoři Příručky byli při svém výkladu vedeni snahou zajistit kontrolu veřejných sbírek „ze strany úřadů za situace, kdy dárci nemají sami možnost zjistit, jak bylo s jejich příspěvky (dary) naloženo“, s tím, že „Úřady jsou zde vlastně jakýmsi reprezentanty veřejnosti“; kontrolu veřejných sbírek autoři Příručky vymezují jako smysl veřejnoprávní regulace veřejných sbírek. Tento motiv je dle našeho hodnocení v obecné rovině pochopitelný, současně však ani snaha o kontrolu veřejných sbírek nemůže odůvodnit výklad, který fakticky zcela eliminuje jeden z definičních znaků veřejné sbírky stanovený zákonodárcem. Navíc předkladatel již v důvodové zprávě k ZoVS odlišil situace, kdy sbírka je míře na neurčený okruh přispěvatelů a úzký okruh přispěvatelů, což ve světle výkladu uvedeného v Příručce nemá být rozlišováno. Dle důvodové zprávy k vládnímu návrhu ZoVS² mezi definiční znaky veřejné sbírky patří „dobrovolnost a dále skutečnost, že výzva k příspěvku pro předem stanovený veřejně prospěšný účel směřuje vůči předem neurčenému okruhu přispěvatelů (na rozdíl od jiných sbírek obdobně zaměřených a pořádaných mezi úzkým okruhem předem známých přispěvatelů, např. na pracovišti).“

Praktické dopady výkladu neurčeného okruhu adresátů dle Příručky

Snahou právnických osob (neziskových organizací) pořádajících podobné aktivity založené na cíleném oslovování předem identifikovaných osob (z velké části dárců poskytnutých v minulosti své příspěvky) přitom dle našich poznatků není vyhnout se zmiňované veřejnoprávní regulaci, či se snad vymanit kontrole veřejných sbírek. Hlavním problémem těchto organizací je dodržet v praxi limit na náklady sbírky ve výši 5 % z výtěžku sbírky obsažený v ustanovení § 23 odst. 2 ZoVS („Právnická osoba může na úhradu nákladů spojených s konáním sbírky použít část hrubého výtěžku sbírky, která však nesmí převyšit 5 % z celkového hrubého výtěžku za dobu, po kterou byla sbírka konána“). Při předem neznámém počtu účastníků a při předem neznámé výši jejich příspěvků lze i v případě velmi cílené kampaně založené pouze na direct mailu jen velmi obtížně odhadnout celkový výtěžek sbírky a zajistit tak dodržení stanoveného limitu.

Dle důvodové zprávy k ZoVS a dosud v praxi jednoznačně převažujícího výkladu ZoVS však aktivity cílené na předem určený okruh osob (z nichž ne všechny následně skutečně příspěvek poskytnou) nebyly považovány za veřejné sbírky, a tudíž se shora uváděný limit v jejich případech neuplatnil. Dle našeho hodnocení nelze k výkladu eliminujícímu jeden z pojmových znaků veřejné sbírky dospět zejména aplikací gramatické, systematické, či logické interpretační metody na výklad textu rozebíraného ustanovení, nejsme si vědomi ani jiné standardní interpretační metody, o kterou by uvedený závěr bylo možno opřít.

Závěr

Výše uvedený rozbor dle našeho názoru potvrzuje, že aktivita, při které je oslovován předem určený okruh konkrétních adresátů, nespĺňuje znaky veřejné sbírky a není ji tedy možné za takovou považovat.

Pokud bychom přijali výklad pojmu veřejná sbírka naznačený v Příručce, pak by se jeden z definičních znaků veřejné sbírky dle ZoVS – předem neurčený okruh přispěvatelů – stal fakticky obsolentním a zcela by ztratil význam. Dle tohoto výkladu by se totiž v praxi vždy jednalo o předem neurčený okruh přispěvatelů, byť by organizátor jmenovitě oslovil třeba i jen několik osob. Takovýto výklad však dle našeho hodnocení odporuje úmyslu zákonodávce, jak jej vyjádřil v textu rozebíraného ustanovení. ●

JUDr. Miroslav Uříčar

Mgr. Alexandr Liolias, advokátní koncipient
LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITÉ
LAWYERS

Poznámky:

¹ Ministerstvo vnitra České republiky. Příručka k zákonu č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), 2019. Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/soubor/prirucka-k-zakon-u-verejnych-sbirkach.aspx>.

² Vládní návrh zákona o veřejných sbírkách. Dostupný na: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=28582>.

Je správný čas začít připravovat první online soudy v České republice

„I find it immensely ironic that the coronavirus crisis will do more for virtual courts than decades of work by NCSC“ Paul Embley, duben 2020.

Tento nedávný citát ředitele pro technologie organizace NCSC (National Centre for State Courts) z USA dokládá, jak současná pandemie postihla soudnictví na celém světě, včetně tuzemska. Došlo ke zrušení většiny soudních jednání a většina soudců a soudních pracovníků po dlouhé týdny musí čekat, až se pandemická situace uvolní... s výjimkou několika málo fungujících online soudů. Ty naopak jsou plně funkční a musí nabírat nové pracovníky a rozšiřovat co nejvíce svou činnost. Výsledkem je skokový nárůst zájmu o zavádění online soudů ve světě, zejména ve vyspělých státech.

Online techniky mají své místo ve světě řešení sporů již řadu let, ale dosud byly využívány zejména jako alternativa k rozhodování státních soudů, tedy jako soukromé online platformy, např. v oblasti internetového nakupování zboží a služeb. Jejich podstatou jsou procesy odehrávající se plně online a zahrnující jak vyjednávání mezi stranami, tak mediaci nebo arbitráž.

Nicméně v posledních letech v prvních vyspělých státech došlo k zavedení prvních online soudů jako součásti národních soudních soustav. Justice se tak přibližuje vývoji ostatních sfér života společnosti. V případě online soudů pro civilní spory hovoříme o velmi výrazném zjednodušení tradičních postupů. Nejde jen o postupy bez papírové komunikace a bez fyzického projednávání sporů před soudcem, ale o redesign tradičních soudních procesů. První spory, které první online soudy řeší, jsou spory o malé částky. Postupně se rozsah uplatnění online řešení sporů (ODR neboli online dispute resolution) rozšiřuje, avšak vždy budou existovat typy sporů, kde se ODR neuplatní nebo jen omezeně.

Ve státech, které online soudy zavádějí, jde o silné téma, jehož středobodem je občan a jeho faktický přístup ke spravedlnosti, k férovému a efektivnímu soudnímu řízení.

V některých státech již můžeme sledovat první pozitivní efekty online soudů, a to

zejména v podobě stoupajícího zájmu občanů o justici, která přestává být vnímána spíše nepřátelsky a vrchnostensky a posiluje se dojem její součinnosti, blízkosti a otevřenosti. Např. v Kanadě zhruba 80 % respondentů nedávného veřejného průzkumu uvedlo, že považují jeden z prvních kanadských online soudů, Civil Resolution Tribunal, za férový a uživatelsky přívětivý. Vedlejším cílem realizovaných úspěšných projektů je také ekonomické zefektivnění a úspory.

V zahraničí patří k prvním úspěšným státním civilním online soudům následující soudy:

- dánské online civilní soudy;
- zmíněný Civil Resolution Tribunal v Kanadě;
- první online soudy ve Velké Británii, např. Traffic Penalty Tribunal;
- online soudy v Singapuru; nebo
- první online soudy v USA.

Online soudy vznikají také v Číně, avšak jsou vyvíjeny bez takového důrazu na pravidla spravedlivého procesu jako v jiných výše uvedených státech.

Ze zahraničních zkušeností je patrný velký potenciál online soudnictví. Bohužel v ČR zatím žádný státní online soud neexistuje. Domníváme se, že ČR je již ekonomicky natolik vyspělá a má soudnictví na takové úrovni, že je možné s přípravou prvních online soudů začít a docílit úspěchu. Je třeba si uvědomit, že proces přípravy a vybudování prvních online soudů je delší proces, v žádném případě nejde o pouhou digitalizaci stávajících soudních postupů.

Online soudnictví má schopnost zlepšit významně dostupnost právní ochrany pro všechny občany a představuje významnou změnu v oblasti soudnictví. Důležité pro úspěšné zavádění prvních online soudů v ČR a minimalizaci neúspěšných řešení je, aby občané, soudci, soudní úředníci, Ministerstvo spravedlnosti a všechny další zainteresované skupiny subjektů získali konkrétní představu o tom, co zavedení online soudů bude znamenat, jaké příležitosti pro konkrétní zlepšení života občanů představují a jaká to má rizi-

ka. Zahraniční zkušenosti ukázaly, že online soudy jsou schopné udělat soudní proces srozumitelnějším, dostupnějším a v odůvodněných případech jednodušším. Dále bude možné zavést nové online služby pro strany, např. online vyjednávání, online soudní líčení a jeho pružné časování aj.

Při přípravě prvních online soudů bude ovšem také třeba minimalizovat potenciální rizika. Digitalizace soudů může vést ke zvýšení nedůvěry občanů, zejména ze sociálně ohrožených skupin obyvatel, v soudnictví. Případné postupné uplatňování umělé inteligence nesmí vést k ohrožování práv na spravedlivý proces. Zde může mít zásadní význam např. Česká advokátní komora jako strážce těchto zásadních občanských práv.

Klíčové je, aby občané měli kontinuální možnost vyjádřit svoje preference a zájmy ve vztahu k budoucím online soudům. Bez této přípravy se může stát, že nemalé prostředky na digitalizaci justice se budou vynakládat na zakonzervování současného stavu a tím se oddálí provádění nezbytného re-designu. ●

Michal Matějka, Partner,
Klára Lorencová, Business Development
& Strategy Advisor
Zbyněk Loebl, Of Counsel
PRK Partners s. r. o.

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS PRECISION VICTORY.

act legal offices

Amsterdam ▪ Bratislava ▪ Brussels ▪ Bucharest ▪ Budapest
Frankfurt ▪ Madrid ▪ Paris ▪ Prague ▪ Vienna ▪ Warsaw

www.randalegal.com ▪ www.actlegal.com

K posuzování důvodů útěkové vazby

Vazební důvody dle § 67 trestního řádu jsou formulovány srozumitelně, vzhledem k senzitivnosti vazby jako takové existuje rozsáhlá judikatura i odborná literatura, která se aplikací uvedených ustanovení zabývá. Zdá se, že ani do budoucna, v rámci rekodifikace, nebude nutno nic zásadního na této úpravě měnit. Přesto, podle mého názoru, existuje výkladová oblast, která si ještě stále zaslouží podrobnější zájem a analýzu. Jde o posuzování rizika, že obviněný uprchne nebo se bude skrývat, aby se trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, jestliže je obava z útěku vyvolána vysokým trestem, který obviněnému hrozí. Konkrétně se chci zaměřit na kritéria určující stupeň obavy, že obviněný ohrožený vysokým trestem skutečně uprchne a bude se skrývat.

Podle ustanovení § 67 lit. a) tr. řádu smí být obviněný vzat do vazby, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stále bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest. Z této dílčí hypotézy se chci zabývat alternativou hrozícího vysokého trestu.

Základním argumentem soudů, jímž je odůvodňována útěková vazba v této konstelaci, je poukaz na ústavní nálezy sp. zn. III. ÚS 566/03 ze dne 1. 4. 2004. Podle jeho odůvodnění je základním faktem, odůvodňujícím obavu z útěku, vysoký hrozící trest. Konkrétně Ústavní soud v odůvodnění svého nálezu mimo jiné uvedl:

„Přijetí stěžovatelovy konstrukce v případě existence konkrétních skutečností zakládajících reálnou individuální hrozbu vysokého trestu a současné absence jiných určitých skutečností (tj. jednání obviněného nebo dalších konkrétních skutečností) odůvodňujících obavu z následků předvídaných § 67 písm. a) tr. řádu by znamenalo pro uvalení takto kvalifikované vazby zúžení argumentačního prostoru buď na již uskutečněné jednání, jemuž má předmětný vazební důvod (preventivně) zamezit, či na prokázání jednání, které je alespoň mezi čl. resp. konkrétně realizovanou přípravu k němu.“ Z tohoto argumentu i z dalších argumentů uvedených v citovaném nálezu vychází velká řada „vazebních“ rozhodnutí spojujících skoro již paušálně právní kvalifikaci stíhaného skutku a z ní plynoucí hrozbu vysokého trestu s vazebním důvodem

dle § 67 písm. a) tr. řádu. Bylo by zřejmě věci jiné polemiky dokazovat, že takto striktně Ústavní soud v uvedeném nálezu nespojuje hrozbu vysokého trestu a reálnost obavy z útěku obviněného. Naopak, soud výslovně upozorňuje na nutnost posuzování dalších aspektů s tím, že nikoliv pouze typová hrozba vysokého trestu, ale právě tyto další aspekty mohou vést k odůvodnění a rozumně dostatečně předpokládané obavě z následků, jimž má útěková vazba čelit. To ale není předmětem mého zájmu. Pouze pro úplnost je třeba v této souvislosti zmínit nálezy Ústavního soudu, který dovozuje, že „...dlouhodobost trvání vazby snižuje (s postupem času) konkrétní relevanci jejího skutkového základu.“¹ Právě v této souvislosti dochází k celé řadě situací, kdy soudy sice uznávají sníženou relevanci skutkového základu vazby, ale oproti ní

staví setrvale existující obavu z útěku nebo z ukrývání se obviněného. Na svém názoru setrvávají i tváří v tvář nabídce opatření, která mohou vazbu nahradit (§ 73 tr. řádu), nabídce peněžitě záruky (§ 73 a) tr. řádu), případně nevyužívají možnosti uložit obviněnému omezení dle § 73 odst. 5 tr. řádu, resp. uložení rozhodnutí o výkonu elektronické kontroly plnění povinností uložených v souvislosti s tímto opatřením.

Přitom rozhodně nelze říct, že by šlo o soudní praxi, která je aprobevována veškerou právní teorií, ale spíše naopak. Například v komentáři k trestnímu řádu² autoři u § 67 tr. řádu jasně hovoří o tom, že vzetí do vazby je tedy přípustné, jen pokud jsou zjištěny konkrétní skutečnosti odůvodňující uvedenou obavu. A o několik řádků níže pak uvádějí: "Zásadně je třeba hodnotit všechny skutečnosti, jak vyplývající přímo z dosavadního jednání obviněného, tak i skutečnosti další, které mohou mít význam pro rozhodnutí o vazbě, přičemž může jít jak o skutečnosti nasvědčující odůvodněné obavě z následků uvedených v písmenech a) až c), tak i o skutečnosti svědčící proti takovému závěru, přičemž toto jejich hodnocení je nutno vtělit do odůvodnění rozhodnutí."

Začnu příkladem zhruba 15 let starým, který se ale co do své podstaty příliš neliší od rozhodování v současné době. Tehdy šlo o obviněnou z relativně závažného korupčního jednání, s velkým politickým potenciálem, která ale svoji vinu rozhodně popírala. V době rozhodování soudu o tom, zda čerstvě obviněná bude vzata do vazby nebo ne, měl soud k dispozici přepisy odposlechných telekomunikačního provozu, z nichž vyplývalo, že dvě jiné osoby, nikoliv obviněná, hovořily o tom, že obviněná byla předána nemalá částka finančních prostředků, aby ovlivnila rozhodování vysokého státního činitele. Vynecháme-li problém plynoucí z toho, že důkazně obvinění stálo na tom čemu se říká důkaz z druhé ruky, byla před soud, který měl o vazbě rozhodovat, předvedena zadržená zhruba 60letá žena, silnější postavy, vykazující na první pohled některé zdravotní obtíže jako dušnost a zhoršenou pohyblivost. Přesto soud, s poukazem na skutek a na dosavadní důkazy rozhodl o vzetí této obviněné do vazby, ač zazněl ze strany obhajoby jasný poukaz na to, že obviněná, nezávisle na míře či intenzitě podezření, že se trestného činu dopustila, prostě není schopná fyzicky nebo snad technicky realizovat jakékoliv skrývání nebo útěk, který by nebylo možné eliminovat relativně jednoduchými prostředky.

Obdobný modus operandi se opakuje neustále. Soud rozhodující o vazbě tak říká: jíc povinně odcituje příslušná rozhodnutí Ústavního soudu, aby poté konstatoval, že, zjednodušeně řečeno, útekovou vazbu nelze nahradit jinými prostředky, neboť i při jejich aplikaci hrozí reálná obava, že by obviněný uprchl. V některých případech je toto tvrzení ještě doplněno o odkazy na některé důkazy, z nichž vyplývá, že obviněný například má známé v zahraničí nebo hovoří cizím jazykem, případně již opakovaně v zahraniční pobýval, což všechno má být evidentní důkaz toho, že je schopen útěk a následné skrývání realizovat.

Zatím jsem se nesetkal s jediným soudním rozhodnutím ve věci útekové vazby, v němž by se soud nějak hlouběji zabýval reálnými možnostmi útěku obviněného. A to nikoliv spekulacemi, ale přesně v tom duchu, jak to podle mne požaduje citovaný komentář k trestnímu řádu. Nedokážu posoudit, zda tato absence jakéhokoliv hodnocení možností reálného útěku obviněného je výsledkem neochoty se touto otázkou podrobněji zabývat anebo nezkušeností soudců, kteří rozhodují, ale to není podstatné. Podstatné je, že objektivně vzato útěk spojený s případným ukrýváním se tak, aby se obviněný efektivně, tedy mimo jiné i dlouhodobě dokázal vyhýbat trestnímu stíhání nebo trestu, není nijak snadný. A to neberu v úvahu situaci, která aktuálně panuje v oblasti „cizineckého ruchu“ díky pandemii koronaviru a významným omezením pro cestování ze státu do státu.

Prvá otázka, která se logicky nabízí je, kam vlastně utíkat a kde resp. jak se skrývat.

Ta ale hned generuje otázky další. Pokud jde o cílovou destinaci, již dlouho jsem se nesetkal s argumentem, z něhož by plynulo, že soud se obává útěku obviněného s tím, že se pak bude skrývat v ČR. Aktuální je tedy cizina.

Další elementární otázkou je, co lze považovat za útěk či skrývání se, které umožňuje, aby se obviněný trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul. Zda se tím rozumí hrozba, že obviněný například uprchne do sousedního státu, ale tam, ať již z jakéhokoliv důvodu neučiní nic, čím by svůj pobyt skryl, a tak je relativně snadno vypátrán a následně vydán do ČR. Skutkově o útěk jde, ale podle mého názoru nesplňuje předpoklad skutečně efektivního vyhýbání se trestnímu stíhání nebo trestu. Za relevantní pro úvahy o vazbě považuji situaci, kdy by se obviněný mohl trestnímu stíhání

vyhýbat dlouhodobě, spíše tedy v řádu let než měsíců. Což současně znamená, že by se musel dlouhodobě odloučit od prostředí, v němž doposud žil, od svých příbuzných přátel atd. A samozřejmě i od své výdělečné činnosti sloužící obvykle jako zdroj obživy.

Nesetkal jsem se se soudním rozhodnutím, které by hodnotilo schopnost obviněného dlouhodobě žít mimo prostředí, v němž žil doposud. Nelze vyloučit, že část viny dopadá i na obhajobu, která v tomto směru nepředkládá dostatek důkazů, ovšem v některých případech tyto důkazy nejsou potřebné, protože z těch, které již opatřeny byly, typicky tam, kde jsou k dispozici znalecké posudky, výpovědi svědků z okolí obviněného, si lze učinit obraz o tom, do jaké míry je obviněný vůbec psychicky a fyzicky schopen útěku a dlouhodobého skrývání se. Pokud jde o ono ukrývání, žádný soud, pokud je mi známo, se nezabýval relevancí tohoto argumentu z hlediska možného následného vypátrání uprchlého a skrývajících se obviněného. Přitom je asi zcela evidentně něco jiného, pokud by se chtěl obviněný skrývat na území ČR, případně v sousedních zemích, tedy Rakousku, SRN nebo v Polsku a něco jiného, pokud by alespoň hypoteticky přicházelo v úvahu, že uprchne do například nějakého afrického státu. Jinak řečeno, není posuzováno či zvažováno to, zda pokud obviněný či obžalovaný uprchne, bude poměrně snadno zjištěn, typicky na území státu EU, ČR nevyjímaje, takže takový útěk sice může být určitou komplikací dalšího trestního řízení, ale nikoliv dlouhodobě. A právě tato menší pravděpodobnost útěku by měla být dosti zásadním argumentem pro nahrazení vazby jiným institutem.

Nepochybně připadá v úvahu celá řada alternativ útěku a skrývání se, ale i ty musí nějakým způsobem konvenovat s osobou obviněného anebo alespoň s ní nesmí být zjevně v rozporu. Tedy u členky statutárního orgánu obchodní společnosti, která je staršího věku, má rodinné vazby, lze asi s velmi značnou měrou pravděpodobnosti vyloučit, že uprchne do afrického státu a tam se bude dlouhodobě skrývat. Tedy samozřejmě se vzácnými výjimkami těch, kteří snad už v takovéto zemi žili a mají tedy s delším pobytem zkušenosti. Nicméně ani útěk do země s poněkud bližší politickou či právní kulturou a celkovým uspořádáním, není nic jednoduchého. Především, a to platí ve všech případech, jde o relativně nákladnou záležitost úměrně tomu, do jaké míry se dotýčný musí skrývat. Nebyl by asi velký problém, alespoň vylučovací metodou určit země, u nichž

k zadržení a případnému následnému vydání uprchlého obviněného nepostačuje jen mezinárodní zatykač nebo evropský zatykačí rozkaz a případné rozhodnutí soudu. Zemí, které budou okázale mezinárodní zatykač ignorovat je pravděpodobně dost, ale silně pochybuji, že by to byly nějak zvlášť oblíbené cílové destinace člověka, který předtím žil dlouhodobě na území ČR či v obdobné zemi a nyní by měl zcela zásadním způsobem změnit svůj celý život.

Nechci tvrdit, že není možné se skrývat dlouhodobě například v sousedním Rakousku, SRN, případně v Austrálii, nebo ve Spojených státech. Jistě to možné je a jistě nelze z případů, kdy v rámci vydávacího řízení byli takovíto uprchlíci vráceni do ČR, dovodovat, že žádný útěk a následné skrývání se nemá šanci na úspěch. Ale znovu se vracíme k nezbytné znalosti prostředí, v němž se uprchlík hodlá etablovat, nezbytným jazykovým schopnostem a zcela nezbytným finančním prostředkům. Posuzování reálnosti rizika, že obviněný uprchne nebo se bude skrývat, je vždy poněkud spekulativní záležitost a jistě nelze soudit vytýkat, pokud po zohlednění všech relevantních faktorů dospěje k závěru, že toto riziko je relativně vysoké. Ale ani závěr o této relativně velké obavě z uprchnutí a skrývání se obviněného, nebývá součástí odůvodnění usnesení o vzetí do vazby, míněno spolu s uvedením těch skutečností, které jsou při posuzování reálnosti hrozby vzaty v úvahu. Obvykle se lze dočíst, že obviněný například v zahraničí pracoval, jak již bylo zmíněno, hovoří cizím jazykem, případně má v zahraničí známé, což ale nejsou důkazy zvyšující míru rizika útěku, ale pouze signály, indicie, které by měly být

objasněny. Mezi dokazování, s nímž jsem se doposud nikdy při rozhodování soudu o vazbě nesetkal, například patří zjišťování, jaká je jazyková úroveň či skutečná úroveň schopnosti komunikace obviněného v cizím jazyce. Poukaz na pobyt v zahraničí nebo na známé či příbuzné v zahraničí nikdy neústí do závěru, že to jsou osoby, u nichž lze alespoň předpokládat, že by jim vůbec stálo za to obviněnému, který by za nimi uprchl, nějakým způsobem pomáhat, že by toho byly schopny a proto se tato alternativa, o niž je uvažováno, může z pohledu obviněného jevit alespoň jako nadějná pro útěk. A to samé platí pro případ argumentů, že obviněný v zahraničí dlouhodobě pobýval. Ani to samo o sobě nepostačuje k závěru o tom, že by byl schopen v tomto prostředí, v němž žil na jiné sociální úrovni nebo v jiné roli, která ovšem soudem nikdy nebyla identifikována, žít v nějaké úplně jiné roli skrývajících se uprchlíka.

Jak asi z výše uvedeného vyplývá, chápu, že soudy při rozhodování o vzetí do vazby nebo o prodloužení vazby, případně o návrhu na propuštění z vazby nemohou mít nikdy k dispozici zcela úplné informace, na jejichž základě by bylo možné dospět k relativně vysokému stupni jistoty o tom, zda obviněný uprchne, zda hrozí jeho útěk anebo naopak tuto alternativu vyloučit. To, na co jsem chtěl upozornit je, že se soudy ani nepokoušejí relativně jednoduchým postupem prověřit, na kolik obecné indicie, které jsem výše zmínil, mohou vést k závěru o zvýšené míře rizika útěku. Zejména to pak platí ve chvíli, kdy se do střetu dostávají dvě aplikační zásady či dva aplikační postupy. Jednak je to

vyhodnocování hrozby útěku dané stále existující vysokou trestní sazbou, kterou by byl postižen obviněný, pokud bude pravomocně odsouzen a oproti tomu již zmíněný fakt poklesu relevance vazby a vazebních důvodů s postupujícím časem.

Na závěr lze tedy vyslovit požadavek, aby se soudy opravdu zabývaly tím, koho mají před sebou, když rozhodují o tom, zda jsou dány důvody útekové vazby. Bude ale asi též na obhajobě, aby se pokoušela předem i jen latentní podezření, že obviněný uprchne a bude se skrývat, reálnými důkazy a argumenty vyvrátit. ●

JUDr. Tomáš Sokol, advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Viz nálezn. sp.zn. III. ÚS 1242/13 ze dne 13. 5. 2013.
- ² Viz Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013.

JIŘÍ HARNACH

ZZVZ - NÁMITKY A NÁVRHY K ÚOHS

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

CEE

Střední a východní
Evropa

Od roku 2000

9 poboček

TerraLex, ILN,
Globaladvocaten

Jedna firma

100% plně vlastněné
pobočky

150 právníků
a poradců

2000+
klientů

200 světových lídrů

www.peterkapartners.com

Česká republika

Rusko Polsko

Slovensko

Rumunsko

Ukrajina

Bělorusko

Bulharsko

Maďarsko

Opatření ke zmírnění dopadů koronavirové epidemie na nájemce prostor sloužících podnikání

Zákon č. 210/2020 Sb. o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na nájemce prostor sloužících podnikání (dále jen „Zákon“) byl vyhlášen ve Sbírce zákonů, a nabyl tak účinnosti dne 27. dubna 2020. Jeho působnost je ale třeba vnímat jako nepravě retroaktivní, neboť se uplatní na případy prodlení s placením nájemného, které nastanou v tzv. rozhodné době mezi 12. březnem a 30. červnem 2020.

Odklad nájemného, který není odkladem

Podobně jako u obdobného německého předpisu, který byl českému zákonodárci zjevnou inspirací,¹ je konstrukce Zákona taková, že pokud se nájemce prostor sloužících podnikání, ocitne v prodlení s placením nájemného kdykoliv mezi 12. březnem 2020 a 30. červnem 2020 z důvodů koronavirové epidemie v České republice, nemá pronajímatel po celou dobu účinnosti Zákona až do konce roku 2020 právo nájemní smlouvu jednostranně ukončit pouze z důvodu tohoto prodlení. Zákaz výpovědi se ale nevztahuje na případy prodlení s úhradou za služby spojené s užíváním prostor. Nedotčena zůstávají také ostatní práva a povinnosti pronajímatele, včetně práv spojených s prodlením nájemce s úhradou nájemného.

Zákon tedy nepřináší skutečný odklad nájemného. Při odkladu splatnosti by se dlužník nedostal do prodlení s úhradou odložené platby. K tomu zde ale nedochází, neboť Zákon nemá na splatnost nájemného žádný vliv.

Srovnání se zmíněnou německou právní úpravou může být inspirativní pro účely budoucího výkladu Zákona. Podobně jako u nás jde i v Německu o ochranu před ukončením nájemní smlouvy, nikoliv o odklad platby nájemného. Odlišná je ale veřejná prezentace předpisu: hrozící sankce ve formě úroku z prodlení nebo smluvní pokuty má v Německu motivovat k tomu, aby nájemci přednostně hledali cestu k možné úhradě nájemného. Zákaz výpovědi (při podobně

vymezené rozhodné době) tam ale platí až do 30. června 2022. Vláda je navíc zmocněna rozhodnout o rozšíření „rozhodné doby“ o časový úsek od 1. července 2020 do 30. září 2020. K takovému prodloužení není třeba souhlasu Spolkového sněmu.

Rozhodná doba a ochranná doba

Prvním předpokladem pro použitelnost Zákona je, že prodlení nájemce s úhradou nájemného nastalo v „rozhodné době“, tj. v období od 12. března 2020 do 30. června 2020. Nastalo-li prodlení již před rozhodnou dobou, Zákon se neuplatní.

„Ochrannou dobou“, kterou se rozumí období ode dne nabytí účinnosti Zákona do 31. prosince 2020, je naproti tomu doba, během níž je nájemce chráněn proti jednostrannému ukončení nájmu, jsou-li splněny zákonné podmínky. Nájemce má povinnost splatit během ochranné doby veškeré dlužné nájemné, které mu vzniklo v rozhodné době. Pokud tak neučiní nebo pokud prohlásí, že tak neučiní, má pronajímatel právo nájem vypovědět, a to ve výpovědní lhůtě pěti dnů.

Prodlení jako důsledek mimořádného opatření při epidemii

Druhým předpokladem pro použitelnost Zákona je, že prodlení na straně nájemce v rozhodné době nastalo „v důsledku omezení plynoucích z mimořádného opatření při epidemii, které mu znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo provozování podnikatelské

činnosti“. Mimořádná opatření jsou výslovně vypočtena v § 1 odst. 2 Zákona.²

Požadavek příčinné souvislosti (mezi mimořádným opatřením a znemožněním nebo podstatným ztížením provozování podnikatelské činnosti) bude nepochybně naplněn u obchodních prostor, které byly mimořádným opatřením zcela uzavřeny. Nejasnosti ovšem mohou vznikat u smíšených ploch (například maloobchodních a kancelářských), na které zákazy dopadaly pouze zčásti, nebo v případě kancelářských ploch v budovách, které sice nebyly mimořádnými opatřeními uzavřeny, jejichž praktická využitelnost však byla v důsledku omezení pohybu a zákazů shlukování osob podstatně omezena.

Na základě teorie příčinné souvislosti se domníváme, že zákon může dopadat i na tyto případy. Platí, že „příčinou... může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by... následek nevznikl“,³ přičemž jednotlivé příčiny a následky nemusí stát bezprostředně vedle sebe.⁴ Mimořádná opatření tedy sice nevyvolá uzavření kanceláří, má ale za důsledek podstatné ztížení jejich provozu, neboť bez existence mimořádných opatření by nebyl podstatně ztížen přístup koncových uživatelů; test adekvátnosti kauzálního nexu je rovněž naplněn.⁵ Jasnou odpověď nicméně přinese až soudní praxe.

Znemožnění či podstatné ztížení provozování podnikatelské činnosti nájemce

Prodlení nájemce s úhradou nájemného musí být důsledkem takového omezení, které nájem-

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis**, **barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nej kvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

ci „znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo provozování podnikatelské činnosti“. Nepostačí tedy jakákoliv souvislost, není ale ani vyžadováno, aby mimořádné opatření bylo výhradní a zcela bezprostřední příčinou prodlení.

Výklad pojmu „znemožnění“ (provozování podnikatelské činnosti) zřejmě nebude v praxi činit obtíže. Vzhledem k absenci bližších hodnotících kritérií nelze ale obtíže vyloučit při výkladu pojmu „podstatné ztížení“ – a to jak z hlediska použitelných kritérií,⁶ tak i z hlediska míry ztížení podnikání.

Jiná práva pronajímatele

Podstatné je, že Zákon omezuje právo pronajímatele jednostranně ukončit nájem pouze za výše popsaných podmínek, nedotýká se ale jiných práv pronajímatele. Pronajímatel má tak nadále právo požadovat úroky z prodlení či jinou sjednanou sankci pro případ prodlení, typicky smluvní pokutu. Pronajímatel také může využít jistoty, byla-li nájemcem poskytnuta. V takovém případě může nájemci vzniknout povinnost tuto jistotu doplnit, případně nahradit v souladu s nájemní smlouvou (například formou zajištění nové bankovní záruky). Umožňuje-li to smlouva, může nesplnění této povinnosti pronajímatele opravňovat k ukončení nájmu.

Kritické mezery v zákoně a odborná kritika

Jednou z nejčastějších výtek praxe je rozpor mezi očekáváními nájemců, že jim budou platby nájemného odloženy, a realitou právní úpravy.

Zákon také neřeší otázky úhrad za služby spojené s nájmem, nájemce je tedy povinen je hradit i nadále. Hlavním argumentem proti hrazení služeb je, že v uzavřené provozovně nejsou služby poskytovány. Tento argument je ale sporný. U komerčních prostor nejde totiž jen o provozní média, jejichž spotřeba je během doby uzavření prostor omezená, ale také o správu objektu a související administrativu, ostrahu a další služby spojené s provozem komerční nemovitosti. Služby jsou typicky hrazeny formou záloh s ročním vyúčtováním dle skutečného odběru či spotřeby. Nedoje-li tedy mezi stranami k jiné dohodě, například o snížení zálohových plateb, projeví se snížená spotřeba až ve vyúčtování roku 2020.

Dalším sporným bodem je možnost pronajímatele, aby poté, co pominou omezení vyplý-

vající z mimořádných opatření, nejdříve však po skončení nouzového stavu, požadoval zrušení nájmu, „nelze-li po něm spravedlivě požadovat, aby omezení ve stanoveném rozsahu snášel“. V českém právním řádu chybí vodítko pro výklad tohoto slovního spojení. Toto mimořádné oprávnění bude pronajímatel zjevně mít tehdy, pokud nájemce prohlásí, že dlužné nájemné neuhradí; na tento případ ale už míří jiné ustanovení Zákonu. Za spornou lze považovat jak vhodnost, tak praktickou použitelnost tohoto mimořádného práva na výpověď.

Pro praxi je také výzvou ustanovení, podle něž se nelze dohodou odchýlit od ustanovení Zákonu v neprospěch nájemce, zejména za situace, kdy pronajímatel a nájemci vedou intenzivní jednání o řešení situace. Takový přístup je v rozporu s přístupem Občanského zákoníku ke vztahům mezi podnikateli, který akcentuje zásadu autonomie vůle, a představuje zásah do právní jistoty založené právě Občanským zákoníkem a dohodami stran.

Aplikační problémy může činit i ustanovení § 3 odst. 3 Zákonu, podle kterého je nájemce povinen pronajímateli do patnácti dnů ode dne, kdy nastalo prodlení, předložit listiny osvědčující splnění podmínek pro aplikaci Zákonu. Předně je otázkou, které listiny a které údaje z nich vyplývající lze považovat za dostatečné, kdo bude tuto dostatečnost posuzovat a zda bude možné lhůtu (označovanou v důvodové zprávě jako pořádkovou) prominout, případně kdo k tomu bude oprávněn. S ohledem na vymezení rozhodné doby zpětně mohlo prodlení již v okamžiku účinnosti zákona přesahovat lhůtu patnácti dnů.

Daňové souvislosti

Zákon daňové otázky neřeší. Pronajímatel má tak i nadále povinnost odvádět daň z předané hodnoty i daň z příjmů, ačkoli nájemce bude v prodlení s úhradou nájemného. Negativní dopady na pronajímatele jsou mírněny samostatnými opatřeními Ministerstva financí. Konkrétně se jedná o Liberační balíček I. a Liberační balíček II.,⁷ kterými byly plošně prominuty pokuty za opožděně podaná daňová přiznání a tvrzení, kontrolní hlášení a úhrady daně.

Ústavněprávní kontext

Kromě výše nastíněných praktických problémů je nutné počítat i s možností, že Zákon bude podroben přezkumu Ústavním soudem.⁸ Dvěma zásadními důvody, pro které

je s tímto přezkumem nutné počítat, je retrospektivita Zákonu a možný zásah do práv pronajímatelů ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod, kdy je Zákonem zavedené omezení vnímáno jako nucené omezení vlastnického práva pronajímatelů bez náhrady. Co se retrospektivity týče, obecně platí, že zákony mají působit pouze prospektivně,⁹ neboť retrospektivní účinek zasahuje do právní jistoty stran ohledně již vzniklých a dospělých práv a povinností. ●

JUDr. Jakub Adam, Ph.D., partner
Mgr. Marek Strádal, advokát
Mgr. Radim Doležal, koncipient
Taylor Wessing Česká republika,

TaylorWessing

Poznámky:

- ¹ Gesetz zur Abmilderung der Folgen der COVID-19-Pandemie im Zivil-, Insolvenz- und Strafverfahrensrecht, vyhlášený v německé sbírce zákonů již 27. března 2020.
- ² Jde o krizová opatření vlády podle zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon, mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a mimořádná opatření krajských hygienických stanic podle téhož zákona, vydaná v souvislosti s epidemií onemocnění COVID-19.
- ³ ŠILHÁN, Josef. Náhrada škody v obchodních vztazích a možnosti její smluvní limitace. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011, s. 30.
- ⁴ Op. cit. 7, s. 34.
- ⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 1. listopadu 2007 sp. zn. I. ÚS 312/05.
- ⁶ V úvahu přicházejí kritéria obrátová, zisková, míra využitelnosti plochy a další.
- ⁷ <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/ulevy-v-danove-oblasti-se-rozsiri-37943>.
- ⁸ Záměr podat ústavní stížnost proti předpisu ostatně již veřejně avizovali někteří opoziční senátoři.
- ⁹ Viz např. teorie vnitřní morálky práva Lona L. Fullera, který zákaz retrospektivy práva uvádí jako jeden ze zásadních principů, na nichž právní řád stojí, respektive má stát.

Spojení inteligence a krásy

Zcela nová generace Synopsis propojuje

minimalismus - jednoduchý, ale mocný nástroj

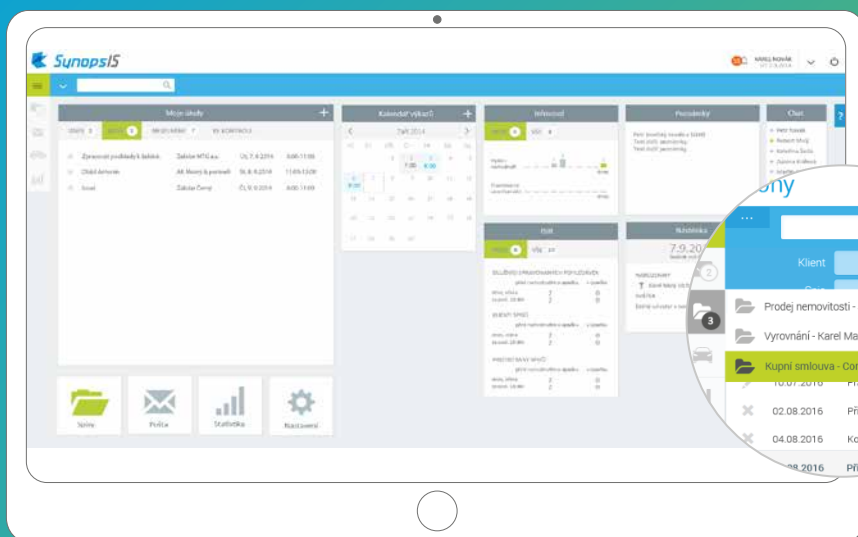
individuální přístup - přizpůsobuje se vám, ne vy jemu

rychlost - nové technologie a důraz na rychlost

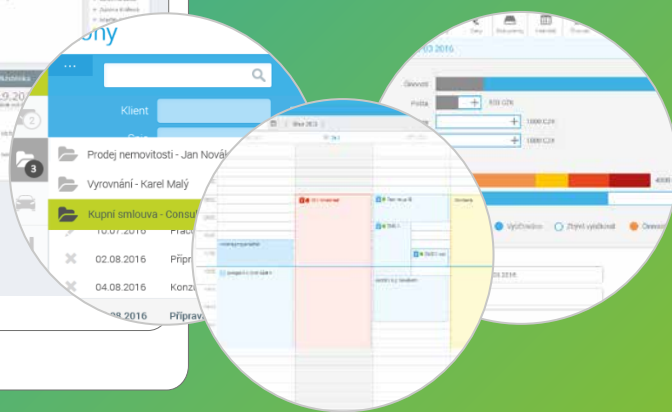
zabezpečení - bezpečnost především

přizpůsobivost - pracujte na různých zařízeních

Vše, co moderní advokát k práci potřebuje

grafy, kalendář, časové osy

Aktivní pracovní plocha, postranní lišta pro odkládání

Vyzkoušejte zdarma svoji budoucnost

Zjistěte více: obchod@synopsis.cz | 537 020 820

Částečná neplatnost rozhodčí doložky

Za poslední roky vznikla velice rozsáhlá judikatura, která se zabývá platností či spíše neplatností rozhodčích doložek a která v praxi znatelně zasáhla do využívání rozhodčího řízení jako alternativního způsobu řešení sporů.

Jakkoli by přitom bylo možné očekávat, že je celá problematika jasně vyřešena, stále se objevují „bílá místa“, resp. otázky, které nebyly definitivně a jednotně vyřešeny.

Rušení rozhodčích nálezů pro neplatnost rozhodčí doložky

V praxi se lze setkat s velkým množstvím případů rušení rozhodčích nálezů, resp. s odmítáním jejich zohlednění v exekucích či v insolvenčních řízeních, kdy se vychází z toho, že dle ustanovení § 31 písm. b) ZRŘ byla příslušná rozhodčí smlouva neplatná z jiných důvodů (tedy z jiných důvodů než těch, že ve věci nelze platnou rozhodčí smlouvu vůbec uzavřít – tedy nedostatek tzv. podmínky arbitrability).

Uvedené „jiné důvody“ pro neplatnost rozhodčích doložek pak nejčastěji dopadají na rozhodčí doložky povolávající k rozhodování sporů soukromé rozhodčí soudy či rozhodcovská centra. Podle rozsáhlé a široce uplatňované judikatury jsou totiž neplatné takové rozhodčí smlouvy, které neobsahují transparentní určení rozhodce – tedy buď přímé určení rozhodce, anebo konkrétní způsob jeho určení.

Většina rozhodčích doložek narážela na to, že v nich nebyl rozhodce jmenovitě určen a jeho

volba náležela jedné ze stran sporu nebo třetí osobě, která ho měla vybrat ze seznamu vedeného právníkem či fyzickou osobou, která nebyla stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona. Takový seznam rozhodců přitom nebyl součástí smlouvy.

V rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci spis. zn. 33 Cdo 1616/2014 byla ovšem jako platná posouzena rozhodčí smlouva obsahující seznam konkrétních rozhodců, z nichž každý byl oprávněn spor samostatně rozhodnout. Právo zvolit jednoho z těchto vyjmenovaných rozhodců přitom náleželo straně, která podá žalobu (tedy nikoli výlučně jedné konkrétní smluvní straně – např. prodávajícímu). Takový mechanismus Nejvyšší soud ČR označil za souladný s ustanovením § 7 odst. 1 ZRŘ a uvedl, že nepředstavuje ujednání, které by mělo povahu nepřiměřené a zneužívající klausule.

Na jedné straně máme tedy neplatné doložky, které určují, že rozhodce vybere vždy konkrétní smluvní strana (typicky ta, která rozhodčí doložku do smlouvy prosadila) nebo třetí osoba (obvykle předseda či jiná osoba ze soukromého rozhodcovského centra), a to většinou z jakéhosi soukromého seznamu rozhodců. Proti tomu stojí platné doložky obsahující rovnou seznam několika konkrétních rozhodců s tím, že právo volby náleží žalobci (tedy nikoli konkrétní smluvní straně

– např. prodávajícímu – lhotejno, zda bude v pozici žalobce či žalovaného).

Kombinovaná rozhodčí doložka

V případě řešeném velkým senátem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu pod spis. zn. 31 Cdo 3534/2019 přitom rozhodčí doložka obsahovala obě shora specifikované varianty.

Primárně se totiž smluvní strany dohodly, že pravomoc k řešení veškerých sporů ze smlouvy o půjčce má samostatně kterýkoliv z jasně identifikovaných rozhodců, kterému žalobce (v této pozici se mohou teoreticky vyskytnout obě smluvní strany) doručí žalobu (tedy koncept připouštěný jako platný). Pro případ, že by žádný z konkrétně uvedených rozhodců nebyl ochoten nebo nemohl funkci rozhodce přijmout či vykonávat, dohodly se pak smluvní strany na náhradním způsobu určení rozhodce tak, že jediný rozhodce bude určen věřitelem ze seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou (tedy naopak mechanismus považovaný za neplatný, když volba náleží pouze jedné ze stran – věřiteli nehledě na to, zda by byl žalobcem či žalovaným).

Předmětem posouzení tedy bylo to, zda může rozhodčí smlouva (doložka) obstat alespoň částečně nebo je neplatná celá. Jelikož

CEVROINSTITUT
[vysoká škola]

Kvalitní vzdělání na prvním místě!

arm. gen. Ing. Jiří Šedivý
býv. náčelník generálního štábu,
vedoucí katedry

JUDr. Tomáš Sokol
přední advokát, člen
katedry práva

Tomáš Pojar, M.A.
expert na mezinárodní
vztahy, prorektor

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
specialistka na mimosoudní řešení sporů,
vedoucí katedry

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
odborník na mezinárodní obchodní právo,
garant programu

Studujte prestižní **postgraduální programy!**

- **LL.M.** – Ochrana informací
- **LL.M.** – Alternativní řešení sporů
- **LL.M.** – European Business Law
- **MBA** – Management a kybernetická bezpečnost
- **MPA** – Bezpečnostní a krizový management
- **MPA** – Veřejná správa a lidské zdroje
- **MPA** – Diplomacie

tato otázka byla řešena v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu rozdílně, byla věc postoupena právě velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu.

Ten připomněl, že podle § 41 OZ vztahuje-li se důvod neplatnosti jen na část právního úkonu, je neplatnou jen tato část, pokud z povahy právního úkonu nebo z jeho obsahu anebo z okolností, za nichž k němu došlo, nevyplyvá, že tuto část nelze oddělit od ostatního obsahu. Je-li tedy důvodem neplatnosti postižena jen část právního úkonu, má být za neplatnou považována toliko tato (důvodem neplatnosti dotčená) část. Pouze tehdy, vyplývá-li z povahy právního úkonu, z jeho obsahu nebo z okolností, za nichž k němu došlo, že tuto část nelze oddělit od ostatního obsahu, je neplatným celý právní úkon. Závěr o (ne) oddělitelnosti (důvodem neplatnosti dotčené) části právního úkonu od zbytku právního úkonu by měl respektovat vůli účastníků právního úkonu. V projednávané věci si přítom účastníci stanovili primární pravidlo pro

určení rozhodce, v rámci kterého jmenovitě zvolili tři konkrétní rozhodce, z nichž kterýkoliv je oprávněn rozhodovat v budoucnu vzniklý spor. Pouze jako náhradní pravidlo pro případ, že by žádný z takto zvolených rozhodců nemohl či nechtěl případný spor rozhodnout, byl ujednán eventuální postup pro výběr jiného rozhodce. Z ujednání účastníků se podává, že pokud dojde k výběru rozhodce podle prvotního pravidla, náhradní postup výběru se neprosadí.

Ujednání o náhradním postupu při výběru rozhodce je tedy dle Nejvyššího soudu oddělitelné od primárního pravidla, neboť primární pravidlo může samostatně existovat a prosadit se i bez ujednání o náhradním postupu (jak se ostatně v posuzovaném případě skutečně stalo).

Dále Nejvyšší soud doplnil, že uvedený závěr taktéž respektuje jasně vyjádřenou vůli obou účastníků dohody řešit jejich spory v rozhodčím řízení. Případná neplatnost ujednání

o náhradním postupu tak nemůže způsobit (sama o sobě) neplatnost ujednání o primárním výběru rozhodce.

Proto Nejvyšší soud v citovaném rozhodnutí uzavřel, že týká-li se důvod neplatnosti toliko části rozhodčí doložky, již lze oddělit od zbytku rozhodčí doložky, je neplatná pouze (důvodem neplatnosti dotčená) část rozhodčí doložky. ●

JUDr. Jakub Celerýn, advokát

Mališ Nevřkla Legal, advokátní kancelář

Mališ Nevřkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

MICHAL ZAHRADNÍK

PŘEKONÁNÍ ÚPADKU A RESTART PODNIKÁNÍ Z HLEDISKA INSOLVENČNÍHO PRÁVA A PROTIKRIZOVÝCH OPATŘENÍ

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Novela daňového řádu aneb finanční úřad online

V posledních dnech vláda schválila další návrh zákona,¹ který má rozsáhle novelizovat zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Jde o novelu, která slibuje modernizaci, zjednodušení a elektronizaci. Ministerstvo financí velmi podobnou novelu² již jednou, ačkoli neúspěšně, předložilo. Novela byla však s pozměňovacími návrhy vrácena zpět do Poslanecké sněmovny, kde se nepodařilo odhlasovat ani pozměňovací návrh Senátu, ani novelu v původním znění tak, jak byla postoupena do horní komory Parlamentu ČR.

Neuběhlo ani pár dnů a Ministerstvo financí se dalo slyšet, že připravuje upravený návrh novely, který v mnohém vychází z původního znění, snaží se však vyjít vstříc opozici v problematičtějších bodech. Vzhledem k tomu, že tuto verzi novely daňového řádu již schválila vláda a že bude v brzké době znovu projednávána v Poslanecké sněmovně (návrh byl navrhovatelem předložen tak, aby s ním v souladu s ustanovením § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednání Poslanecké sněmovny, Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas již v prvním čtení), přináší tento článek stručný přehled nejdůležitějších očekávaných změn.

Elektronizace a projekt MOJE daně

Ohniskem novely je zřízení online finančního úřadu neboli portálu MOJE daně.³ Cílem vyšší elektronizace je umožnit online komunikaci se správcem daně co možná nejvyššímu okruhu daňových subjektů, a to i pro ty, kteří nedisponují datovou schránkou nebo si nezřídili zaručený elektronický podpis. Novela má vylepšit již existující daňovou informační schránku (DIS), kterou v dnešní době využívá jen malá část poplatníků. Přístup do daňové informační schránky by nově měl být možný i skrze uživatelský účet u národní identitní autority

nebo občanský průkaz s čipem. Podání učiněná z daňové informační schránky budou „předvyplněná“, takže k autorizaci bude stačit pouze to, že podání bylo odesláno z daňové informační schránky příslušného daňového subjektu.

Portál MOJE daně má daňovým poplatníkům přinést nejen možnost elektronické komunikace se správcem daně, ale i přehled jejich daňových povinností. Stránka se má pak podobat internetovému bankovníctví. Daňový subjekt bude moci také zřídit přístupová práva do DIS dalším fyzickým osobám, například svému daňovému poradci.

Aby byly daňové subjekty motivovány novou elektronickou komunikací využívat, budou ti, kdo daňové přiznání podají elektronicky, moci využít o 1 měsíc delší lhůtu k podání daňového přiznání.

Zjednodušení kontrolních postupů

Daňová kontrola má být nově zahajována oznámením o zahájení daňové kontroly, které je zvláštním typem procesního rozhodnutí bez odůvodnění a proti kterému není možné podat opravný prostředek (daňovému subjektu však zůstává právo brojit proti průběhu daňové kontroly pomocí stávajícího institutu stížnosti dle § 261 daňového řádu). Daňová kontrola má tak být zahájena pouze zasláním oznámení daňovému subjektu, a dokonce i následující samotná činnost správce daně může být prováděna korespondenčně.

Další zásadní změna se týká ukončení daňové kontroly. Daňová kontrola je ukončena oznámením o ukončení daňové kontroly. Spolu s oznámením je daňovému subjektu doručena i zpráva o daňové kontrole. Nově už nebude vyžadován podpis zprávy o daňové kontrole kontrolovaným, jak je tomu v současnosti. Vypuštěn byl i institut projednání zprávy o daňové kontrole – daňová kontrola tak bude ukončena pouhým doručením oznámení a zprávy o daňové kontrole. Cílem je, aby kontrolovaný mohl vznášet výhrady k dosavadním výsledkům kontroly, popřípadě návrhy na doplnění výsledku kontrolního zjištění v předchozí fázi řízení, a ne až tehdy, kdy mu je doručována zpráva o daňové kontrole.

V souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu⁴ se také zakotvuje pravidlo, které určuje, že zahájení daňové kontroly bez výzvy dle § 145 daňového řádu (k výzvě dle § 145 přistupuje správce daně v případě nepodání řádného nebo dodatečného daňového tvrzení) nezpůsobuje vadu zahájení daňové kontroly nebo zpochybnění kontrolních závěrů v ní zjištěných. To, že byl tímto postupem daňový subjekt obrán o možnost napravit své pochybení dobrovolně a zamezit tak vzniku penále dle § 251 daňového řádu, bude kompenzováno tím, že ze zákona bude povinnost penále zaplatit v takovémto případě vyloučena.

Revize sankčního systému

V rámci novely je navrhována kompletní revize ustanovení o úrocích. Součástí těchto změn je i snížení úroku z prodlení z původ-

ních repo sazba + 14 procentních bodů na repo sazba + 8 procentních bodů (což odpovídá úrokům z prodlení dle občanského zákoníku).

Analogicky se snižuje i úrok z posečkané částky na ½ úroku z prodlení.

Výše úroku z vratitelného přeplatku se také snižuje, a to z původních repo sazba + 14 procentních bodů na repo sazba + 8 procentních bodů.

Úrok z neoprávněného jednání správce daně se mění na úrok z nesprávně stanovené daně a jeho výše odpovídá úrokům z prodlení.

Výše úroku z daňového odpočtu se mění z repo sazba + 2 procentní body na ½ úroku z prodlení.

Novela také zvyšuje minimální částku pro vznik úroků z prodlení, a to z 200 Kč na 1 000 Kč.

V úpravě úroku z prodlení bylo dále upraveno ustanovení, které odkládá nárůst úroku z prodlení až k pátému pracovnímu dni po dni splatnosti daně. Dle původního vládního návrhu měl úrok z prodlení začít přirůstat hned prvním dnem prodlení daňového subjektu. To se ale setkalo s odporem Parlamentu ČR, a tak je nově navrhována kompromisní lhůta v délce 3 dnů, tj. úrok z prodlení začne přirůstat od čtvrtého dne následujícího po původním dni splatnosti daně.

Záloha na daňový odpočet

Další zásadní změnou je i zřízení institutu zálohy na daňový odpočet, která má umožnit vrácení části nadměrných odpočtů DPH formou vratitelné zálohy. Záloha na daňový odpočet je správcem daně vyplácena ex offo, avšak sám daňový subjekt ji musí nárokovat v jím podaném daňovém tvrzení. Pokud uvede nepravdivé údaje a ze správce daně zálohu neoprávněně vyláká ve vyšší než zákonné výši, bude muset rozdíl i s úroky z prodlení vrátit.

Právě pomalé vrácení nadměrného daňového odpočtu bylo jedním z nejvíce diskutovaných bodů, a nakonec i jedním ze zásadních důvodů, proč původní verze novely neprošla přes Poslaneckou sněmovnu. V původním návrhu se totiž uvažovalo o prodloužení aktuálních 30 dní na vrácení daňového odpočtu na 45. Nadměrné zadržování cash flow plátců DPH se setkalo s kritikou opozice, neboť,

jak bylo několikrát opakováno na jednání Poslanecké sněmovny, vstupuje ekonomika do recese a zadržování peněz podnikatelů státem naopak podnikatele ještě dále ochromí.

Formulářová podání

V souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 12. 11. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 19/17⁵ dochází k úpravě § 72 odst. 1 daňového řádu, který byl předmětným nálezem ke konci tohoto roku zrušen. Podle nálezu musí být okruh údajů požadovaných ve formulářích stanoven alespoň zákonem s tím, že konkrétní údaje mohou být stanoveny formou podzákoného právního předpisu.

Závěr

Novela v aktuálním znění je kompromisem po neúspěchu prvního návrhu na změnu daňového řádu předloženého ještě před koncem roku 2019. Zda se v souladu s požadavkem gestora podaří novelu daňového řádu schválit hned v prvním čtení, nebo bude opět následovat rozsáhlá debata a s ní i mnoho pozměňovacích návrhů, jako tomu bylo v prvním případě, ukáží příští dny. ●

Bc., Mgr. Václav Mánek, koncipient
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Dostupné na adrese: <https://www.psp.cz/sqw/text/tisk.sqw?O=8 & CT=841 & CT1=0>.
- ² Dostupné na adrese: <https://www.psp.cz/sqw/text/tisk.sqw?O=8 & CT=580 & CT1=0>.
- ³ Aktuální webová stránka projektu je dostupná na adrese: <http://www.mojedane.cz/>.
- ⁴ Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 Afs 61/2018 – 30.
- ⁵ Dostupné zde: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Vedouci_OVVP/Agenda_de_Portavoz/Pl_US_19_17_na_web.pdf.

ZIZLAVSKY

> 25 let

byznys a insolvency

příležitost ke spolupráci

Omezení daňové uznatelnosti úroků podle ATAD: prakticky bez dopadu na české právnické osoby

Součástí daňového balíčku 2019 (zákon č. 80/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony; viz též sněmovní tisk 206) jsou mimo jiné opatření k omezení uznatelnosti výpůjčních výdajů v základu daně z příjmů právnických osob podle směrnice proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD). ČR zvolila v transpozici minimalistickou variantu.

Nová kritéria podle ATAD jsou v ČR relevantní pouze pro několik největších právnických osob s nadměrnými výpůjčními výdaji převyšujícími 80 mil. Kč ročně. Oproti dřívějším obavám z ATAD nedošlo k negativnímu dopadu na developery a další úvěrované subjekty. Stávající pravidla omezující uznatelnost úroků od spojených osob z titulu nízké kapitalizace zůstávají zachována.

ATAD

Směrnice ATAD (Anti-Tax Avoidance Directive), neboli směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu, ve znění směrnice 2017/952, stanoví pravidla proti erozi základu daně a přesouvání zisku mimo vnitřní trh, konkrétně v pěti následujících oblastech:

- i) omezení odpočitatelnosti úroků (§ 23e zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; dále jen „ZDP“);
- ii) tzv. exit tax – zdanění při přemístění majetku beze změny vlastnictví (§ 23g ZDP), například při přesunu majetku českého daňového rezidenta do jeho zahraniční stálé provozovny, pokud by se pro vyloučení dvojího zdanění příjmů plynoucích z následného prodeje tohoto majetku použila metoda vynětí (to může přicházet v úvahu např. ve vztahu k Německu, neboť příslušná smlouva o zamezení dvojímu zdanění upravuje tuto metodu vyloučení dvojího zdanění);
- iii) obecné pravidlo proti zneužití práva;
- iv) tzv. pravidla CFC – pravidla pro zdanění příjmů zahraničních společností ovládaných českou ovládající společností (§ 38fa ZDP), pokud tyto zahraniční společnosti nevykonávají podstatnou hospodářskou činnost a pokud podle-

hají zdanění nižšímu, než je polovina daně, kterou by z dané činnosti hradila česká společnost – primárně jde o daňové ráje mimo EU, v rámci evropských států má sazbu daně z příjmů právnických osob nižší než 9,5 %, tj. nižší než poloviční oproti ČR, např. Černá Hora; typově jde o vytvoření entit v jurisdikcích s nízkou úrovní zdanění a přelévání zisků prostřednictvím pasivních příjmů za účelem snížení efektivního daňového zatížení skupiny;

- v) pravidla pro řešení hybridních nesouladů (§ 23h ZDP) – důsledky rozdílných právních kvalifikací.

Opatření ATAD se vztahují pouze na právnické osoby

Všechna tato opatření se vztahují pouze na právnické osoby, a to na všechny poplatníky podléhající v jednom nebo více členských státech dani z příjmů právnických osob, včet-

ně stálých provozoven poplatníků, kteří jsou pro daňové účely daňovými rezidenty třetí země, pokud se nacházejí v jednom nebo více členských státech.

Omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů – transpozice ATAD

Ustanovení § 23e ZDP transponuje do právního řádu ČR pravidlo ATAD pro omezení uznatelnosti výpůjčních výdajů, zejm. úroků, v základu daně z příjmů právnických osob.

Výpůjčním výdajem je mj. také výdaj, který svou podstatou představuje plnění za poskytnutí úvěrového finančního nástroje (jako příklad důvodová zpráva k návrhu novely zmiňuje tzv. islámské financování, které zakazuje úrok, a proto používá takového právního uspořádání, které úrok pouze simuluje), pomyslný úrok v rámci derivátu, úrok, který je podle účetnictví součástí ocenění majetku, úrok obsažený v úplatě u finančního leasingu, výdaj v podobě kursového rozdílu souvisejícího s úvěrovými finančními nástroji aj.

Podstatou omezení je, že nadměrné výpůjční výdaje (rozdíl mezi jinak daňově uznatelnými výpůjčními výdaji a zdanitelnými výpůjčními příjmy dle obšírných definic v ZDP) jsou uznatelné v základu daně pouze do určitého stanoveného limitu. Limitem je 30 % daňového zisku před úroky, zdaněním a odpisy (Pozn.: EBITDA dle definice ve směrnici ATAD se liší od obvykle chápáného ukazatele EBITDA dle účetních položek), nebo 80 mil. Kč za dané zdaňovací období či období, za které se podává daňové přiznání, a to vyšší z obou částek.

Pokud nadměrné výpůjční výdaje nepřesáhnou 80 mil. Kč za zdaňovací období, nová úprava jejich daňovou uznatelnost nijak neomezuje, i kdyby EBITDA byla třeba záporná.

Pokud nadměrné výpůjční výdaje přesáhnou 80 mil. Kč za zdaňovací období, uplatní se druhý limit, kterým je 30 % EBITDA.

Možnost uplatnit nadměrné výpůjční výdaje v následujících zdaňovacích obdobích

Poplatníci jsou oprávněni v dalších obdobích snížit výsledek hospodaření o daňově neuznatelné nadměrné výpůjční výdaje z předchozích období, a to vždy pouze do výše uvedeného limitu, tato možnost je bez časového omezení, ale nepřechází na právního nástupce.

Výjimky z režimu – omezení uznatelnosti úroků podle ATAD se netýká finančního sektoru

Omezení uznatelnosti úroků podle ATAD se netýká bank, pojišťoven, obchodníků s cennými papíry, penzijních fondů, investičních fondů a dalších poplatníků uvedených v § 23f zákona o daních z příjmů.

Pravidlo de minimis stanoví vysoký limit

Dle směrnice ATAD může být poplatníkovi uděleno právo odečíst nadměrné výpůjční výdaje až do výše 3 mil. eur. ČR zřejmě zvolila vysoký limit v Kč z důvodu konkurenceschopnosti a srovnání limitu s okolními státy.

Velmi omezený až nulový okruh poplatníků a dopad do rozpočtu

Reálně se tak nové pravidlo omezení uznatelnosti úroků podle ATAD nemusí týkat žádného subjektu, jak připouští důvodová zpráva dle údajů z Automatizovaného daňového informačního systému finanční správy ADIS dle údajů za rok 2015. Na základě dat z daňových přiznání neexistuje v ČR poplatník, jehož výpůjční náklady by byly vyšší než 80 mil. Kč, tj. je možný nulový daňový dopad do státního rozpočtu.

Pak je otázkou, jaký význam má implementace tohoto pravidla dle směrnice ATAD, složitá definice a související agenda.

Pro úplnost ještě dodáváme, že v Parlamentu je ve třetím čtení novela ZDP (sněmovní tisk 572), která zamezuje duplicitnímu zahrnutí tzv. kapitalizovaných úroků do výpočtu limitu pro uznatelnost výpůjčních výdajů.

Účinnost

Zákon č. 80/2019 Sb. nabyl účinnosti 1. 4. 2019 a obecně se použije pro daňové povinnosti u daně z příjmů za zdaňovací období počatá nejdříve tímto dnem, typicky tedy počínaje zdaňovacím obdobím kalendářního roku 2020.

Nová pravidla ATAD se vztahují i na finanční nástroje sjednané před 1. dubnem 2019.

Podle přechodných ustanovení se však za výpůjční výdaje nepovažují úroky, které jsou součástí ocenění majetku uvedeného do užívání před 17. červnem 2016, a úroky obsa-

žené v úplatě u smluv o finančním leasingu uzavřených před 17. červnem 2016.

Shrnutí

Smyslem nově zavedené obšírné právní úpravy daňové uznatelnosti úroků dle směrnice ATAD je ochránit základ daně z příjmů právnických osob před jeho umělým snížením pomocí dluhového financování. Pro snížení administrativní zátěže a zátěže spojené s dodržováním uvedených pravidel, bylo zavedeno pravidlo de minimis. ČR využila vysoký limit uznatelnosti v souladu se směrnicí ATAD. Subjektů s nadměrnými výpůjčními náklady do 80 mil. Kč ročně se nová úprava nedotkne.

Podle údajů z ADIS za 2015 byl zjištěn možný nulový daňový dopad, tj. v ČR v roce 2015 neexistoval daňový poplatník, jehož nadměrné výpůjční náklady by byly vyšší než 80 mil. Kč. Pak je otázkou, jaký význam má implementace tohoto pravidla dle směrnice ATAD, složitá definice a související agenda.

Stávající pravidla nízké kapitalizace zůstávají zachována. ●

Rostislav Frelich,

Daňový poradce a vedoucí regionální pracovní skupiny Daňové poradenství

PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

Mezinárodní příslušnost k rozhodování o nárocích cestujících v letecké dopravě dle aktuální judikatury Soudního dvora Evropské unie

Soudní dvůr Evropské unie vydal v nedávné době zajímavá rozhodnutí týkající se rozhodování o nárocích cestujících v letecké dopravě v případech odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů. Jedním z nich je i rozhodnutí ve věci C-606/19, flightright GmbH proti Iberia LAE SA Operadora Unipersonal ze dne 13. 2. 2020 týkající se mezinárodní příslušnosti v případech, kdy má cestující jedinou rezervaci pro celou trasu letu a ta obsahuje více úseků.

Nároky, jichž se uvedené rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) týká, vyplývají cestujícím v letecké dopravě z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (dále jen „Nařízení 261/2004“). Mezinárodní příslušnost pro rozhodování sporů o těchto nárocích se řídí právní úpravou obsaženou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „Nařízení Brusel I bis“).

Úvodem tohoto příspěvku si dovolueme stručně připomenout, o jaké nároky se může dle Nařízení 261/2004 jednat. V prvé řadě může jít o nárok na náhradu pořizovací ceny letenky nebo na přesměrování na cílové místo určení (čl. 8 Nařízení 261/2004). Dále lze zmínit právo na poskytnutí péče v podobě stravy a občerstvení, ubytování v hotelu a přepravy mezi letištěm a místem ubytování (čl. 9 Nařízení 261/2004). V případě odepření nástupu na palubu nebo zrušení letu (o kterém je cestující informován méně než dva týdny před plánovaným časem odletu a není mu nabídnuto přesměrování splňující kritéria uvedená v Nařízení 261/2004),¹ náleží cestujícím dle čl. 7 Nařízení 261/2004 paušalizovaná náhrada škody ve výši 250, 400

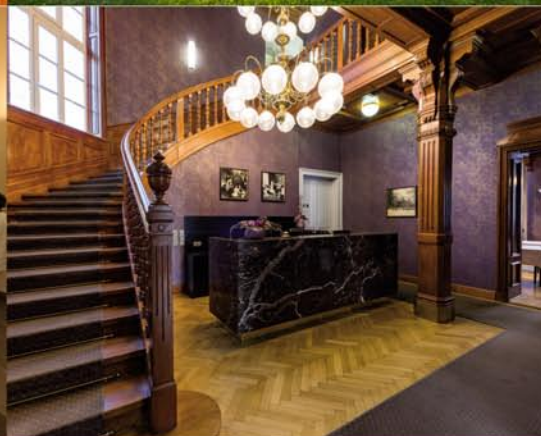
či 600 eur (v závislosti na délce letu určené v kilometrech).

Zejména v souvislosti s aktuální situací způsobenou Covid-19 je dále vhodné zmínit, že čl. 5 odst. 3 Nařízení 261/2004 stanoví: „Provozující letecký dopravce není povinen platit náhradu v souladu s článkem 7, jestliže může prokázat, že zrušení je způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla všechna přiměřená opatření přijata.“ Dle našeho názoru lze s poměrně velkou mírou jistoty předpokládat, že tato výjimka z povinnosti paušálního odškodnění za zrušení letu dle Nařízení 261/2004 bude naplněna prakticky ve všech případech souvisejících s opatřeními ohledně Covid-19, tj. např. jak v případě zákazu letů ze

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

strany orgánů veřejné moci, tak např. v případě zrušení letů samotným dopravcem z důvodu ochrany zdraví posádky.²

Je možné dodat, že vedle nároků dle Nařízení 261/2004 může cestující uplatňovat náhradu dle Úmluvy o sjednocení některých pravidel v mezinárodní letecké přepravě (dále jen „Montrealská úmluva“).³ Co do vzájemného vztahu obou právních úprav lze uvést, že Montrealská úmluva je mezinárodní smlouvou, přičemž k této smlouvě přistoupila sama Evropská unie. Montrealská úmluva je tak součástí právního řádu EU a má přednost před předpisy sekundárního práva EU, tedy i před Nařízením 261/2004.⁴ K nárokům dle obou právních aktů se v nedávné době vyjádřil Nejvyšší soud, který potvrdil, že nároky založené na ustanoveních Nařízení 261/2004 a nároky založené na Montrealské úmluvě se řídí dvěma odlišnými právními rámci.⁵

K hlavním rozdílům obou úprav lze stručně shrnout, že Montrealská úmluva není omezena pouze na lety „z“ nebo „do“ členských států EU jako Nařízení 261/2004,⁶ a upravuje (zjednodušeně uvedeno) odlišné typy škody, jako např. náhrady za smrt a zranění cestujícího, za škodu na zavazadlech v případě jejich ztráty, zničení či poškození ad. Náhrada škody dle Montrealské úmluvy je navíc oproti Nařízením 261/2004 individualizovaná a zahrnuje též nemajetkovou újmu. Montrealská úmluva rovněž obsahuje vlastní úpravu soudní příslušnosti v čl. 33, který obsahuje odlišná pravidla pro určení soudní příslušnosti⁷ než Nařízení Brusel I bis, které je použitelné v souvislosti s Nařízením 261/2004. Rovněž v judikatuře SDEU jsou právní režimy nároků podle Nařízení 261/2004 a podle Montrealské úmluvy rozlišovány a v rozhodnutí ze dne 7. 11. 2019 ve věci C-213/18, Adriano Guaitoli a další v. easyJet Airline Co. Ltd., SDEU navíc konstatoval, že pro každou část nároků je nutné také samostatně určit soudní příslušnost, a to podle Nařízení Brusel I bis a podle Montrealské úmluvy.

Co se týče mezinárodní příslušnosti dle Nařízení Brusel I bis k rozhodování sporů ohledně nároků vyplývajících z Nařízení 261/2004, SDEU již dříve konstatoval, že podle Nařízení Brusel I bis je místo poskytnutí služby jurisdikčním kritériem relevantním pro určení mezinárodní příslušnosti soudu pro rozhodování o nárocích dle Nařízení č. 261/2004, přičemž místem poskytnutí služby je v případě letecké přepravy cestujících na základě smlouvy uzavřené s jedinou leteckou společností místo odletu nebo místo přiletu.⁸

V rozhodnutí z února tohoto roku uvedené v úvodu příspěvku⁹ SDEU doplnil, že má-li cestující jedinou rezervaci pro celou trasu letu a tato trasa obsahuje více úseků, může cestující žalovat leteckého dopravce zajišťujícího dotčený, jiný než první, úsek letu v místě odletu prvního úseku. Jinými slovy, pojem „místo plnění“ ve smyslu článku 7 bod 1 písm. b) Nařízení Brusel I bis musí být dle SDEU vykládán v tom smyslu, že může být tvořeno místem odletu prvního úseku letu, a to i tehdy pokud žaloba na náhradu škody, která byla podána na základě Nařízení 261/2004, má základ ve zrušení posledního úseku letu a směřuje proti leteckému dopravci zajišťujícímu tento poslední úsek.

V rozhodnutí ve věci C-215/18, Libuše Králová proti Primera Air Scandinavia A/S ze dne 26. 3. 2020 SDEU navíc uvedl, že právo domáhat se náhrady škody dle Nařízení č. 261/2004 vůči leteckému dopravci má i cestující, který neuzavřel smlouvu přímo s leteckým dopravcem, ale uzavřel smlouvu s cestovní kanceláří o souborných službách pro cesty, jejichž je let součástí.

Závěrem je tedy možno shrnout, že ačkoliv současná situace způsobená výskytem onemocnění Covid-19 s velkou mírou jistoty nezaloží nároky na paušalizovanou náhradu škody za zrušené lety ve smyslu Nařízení 261/2004, SDEU v nedávné době významným způsobem přispěl k vyjasnění některých otázek týkajících se daného právního předpisu. SDEU rozhodl, že nároku ze zrušeného letu se lze domáhat i tehdy, pokud cestující neuzavřel smlouvu přímo s leteckým dopravcem, ale uzavřel smlouvu s cestovní kanceláří o souborných službách pro cesty, jejichž je let součástí. SDEU dále judikoval, že „místem plnění“, které zakládá mezinárodní příslušnost soudu k rozhodnutí o nároku dle Nařízení 261/2004 je místo odletu prvního úseku letu, a to i tehdy, pokud žaloba na náhradu škody, která byla podána na základě Nařízení 261/2004, má základ ve zrušení posledního úseku letu a směřuje proti leteckému dopravci zajišťujícímu tento poslední úsek. ●

Mgr. Martin Bulušek, advokát

Mgr. Helena Skalská, Ph.D., advokátka

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS

— LAW FIRM —

Poznámky:

- ¹ Jedná se o zjednodušení jinak velmi podrobných podmínek uvedených v Nařízení 261/2004; těmito podmínkami se podrobně nezabýváme, jelikož nejsou předmětem tohoto příspěvku.
- ² Viz např. bod 3.4 oznámení Evropské komise s názvem Pokyny pro výklad nařízení EU o právech cestujících v souvislosti s vývojem situace nákazy Covid-19 ze dne 18. 3. 2020.
- ³ Úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě podepsaná v Montrealu dne 28. 5. 1999, publikovaná ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 123/2003 Sb. m. s.
- ⁴ Viz např. rozhodnutí SDEU ve věci C-61/94, Komise v. Německo ze dne 10. 9. 1996, bod 52.
- ⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2019, sp. zn. 30 Cdo 2473/2018.
- ⁶ Nařízení 261/2004 se aplikuje pouze a) na cestující odlétající z letiště umístěného na území členského státu nebo b) na cestující odlétající z letiště umístěného na území třetí země na letiště umístěné na území členského státu, pokud neobdrželi náhradu nebo odškodnění a nebyla jim poskytnuta pomoc v této třetí zemi a pokud je provozující letecký dopravce dopravcem Společenství. Srov. čl. 3 odst. 1 Nařízení 261/2004.
- ⁷ Obecné pravidlo pro určení příslušnosti je obsaženo v čl. 33 odst. 1, dle kterého se příslušnost určuje podle místa bydliště nebo sídla dopravce, místa jeho hlavní provozovny, místa provozovny, kde byla uzavřena přepravní smlouva, anebo místa určení dodávky.
- ⁸ Rozhodnutí SDEU ve věci C-204/08, Peter Rehder proti Air Baltic Corporation ze dne 9. 7. 2009.
- ⁹ Rozhodnutí SDEU ve věci C-606/19, flightright GmbH proti Iberia LAE SA Operadora Unipersonal ze dne 13. 2. 2020.

BRODEC & PARTNERS

— L A W F I R M —

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

COVID-19, pomůže nám institut nároku na obnovení jednání o smlouvě?

Řada podnikatelů se v důsledku opatření vlády či ministerstva zdravotnictví proti šíření onemocnění COVID-19 musí, či po určitou dobu musela, potýkat se zastavením provozu svého závodu, a s tím souvisejícími potížemi s řádným a včasným plněním svých závazků. Výše uvedené se může dotýkat prakticky všech subjektů obchodních vztahů, tedy dodavatelů i objednatelů, v nájemních vztazích zpravidla nájemců.

Lze také předvídat, že pandemie COVID-19 bude mít sama o sobě dopad na existující smluvní vztahy, protože zcela jistě ovlivnila a ještě ovlivní náš svět v nejširším slova smyslu. Jinými slovy, jak je v souvislosti s uvedeným často v médiích zmiňováno, budeme hovořit o době „před Covidem“ a „po Covidu“. Jaké jsou možnosti stran k úpravě jejich smluvního vztahu tak, aby se dalo na případné komplexní dopady pandemie pružně reagovat?

K obecné zásadě pacta sunt servanda tvoří ustanovení § 1765 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen jako „obč. zák.“) výjimku, která reaguje na tzv. podstatnou změnu okolností, která může v průběhu smluvního závazku nastat. Pokud dojde vlivem okolností, které smluvní strany nemohly rozumně předpokládat či ovlivnit, k založení hrubého nepoměru v jejich právech a povinnostech, a to buď neúměrným zvýšením nákladů plnění, anebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění, má dotčená strana právo domáhat se vůči druhé straně obnovení jednání o smlouvě. Na návrh může o nových podmínkách smlouvy či o jejím zrušení rozhodnout i soud, a to v případě, že nedojde k dohodě smluvních stran. Je přitom zjevné, že v důsledku samotné pandemie COVID-19 a opatření proti šíření COVID-19 mohlo vzniknout a nepochybně také vzniklo mnoho situací, kdy bude na místě podmínky stávajících smluv přejednat. O postupu dle ust. § 1765 odst. 1 obč. zák. lze uvažovat pokud jde o odvětví, která pravděpodobně budou postižena dlouhodobě a pro která je případné obnovení jednání o smlouvě způsobem, jak v podnikání v daném oboru úspěšně pokračovat.

Výše uvedená možnost obnovení jednání o smlouvě se však neaplikuje či nemusí aplikovat (k tomu viz níže), pokud si strany ve smyslu ust. § 1765 odst. 2 obč. zák. ujednají, že „na sebe přebírají nebezpečí změny okolností.“ Takové ujednání je běžné u obsáh-

lejších smluv uzavíraných mezi podnikateli a v nájemních smlouvách uzavíraných vlastníky velkých obchodních center či administrativních budov dokonce pravidlem. Z praxe pak víme, že odmítnutí takového ujednání nebývalo z pozice „silnějšího“ akceptováno a nájemce byl pak de facto nucen takové ujednání přijmout. Je jasné, že nyní bude případnému převzetí nebezpečí změny okolností věnována větší pozornost a dotčené ustanovení nebude paušálně akceptováno.

Mezi odbornou veřejností existují ve vztahu k převzetí nebezpečí změny okolností dva názorové tábory, a to, že doložku o absolutním převzetí rizik nelze interpretovat bez jakéhokoli limitu, nebo že naopak platí bez dalšího.

Vylučovací doložka bez limitace

Argumentace zastánců absolutní platnosti vylučovací doložky, tedy její aplikace v jakémkoliv případě, se zakládá zejména na zásadě smluvní volnosti stran, kterým nelze

bránit, aby takové riziko na sebe smluvním ujednáním převzaly.

Rovněž lze předpokládat, že straně dotčené tímto rizikem se dostalo v rámci smluvních ujednání výhody, které by se jí v opačném případě nedostalo, ať už v podobě nižšího protiplnění či v podobě samotného uzavření smlouvy. Zásada smluvní volnosti se totiž projevuje jak ve volnosti co do obsahu smluvního vztahu, tak co do rozhodnutí, zda smluvní vztah uzavřít či nikoliv.

Limitace vylučovací doložky

Názor o limitaci vylučovací doložky platí dle jeho zastánců zejména v případech, že si smluvní strany ujednaly doložku v zákonném znění, tj. že „strany na sebe přebírají nebezpečí změny okolností“ bez dalšího a míru převzatého rizika nijak blíže nespecifikovaly. Výklad, který by pod dané ujednání dovolil podřadit jakoukoli myslitelnou změnu okolností, by totiž mohl narazit na zákonný limit ust. § 1 odst. 2 obč. zák. Předmětnou dolož-

ku sice nelze apriori považovat za neplatnou, nicméně jí současně nelze přisuzovat bezbřehý extenzivní výklad.

Současná mimořádná situace je nepochybně pro mnohé kontrahenty právě onou nepředvídatelnou okolností, která (není-li ve zmíněné doložce specificky zmíněna) představuje stav, jenž by nejspíše neměl být subsumován pod obecné znění ust. § 1765 odst. 2 obč. zák. V tomto lze odkázat i na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, věnující se clausuli rebus sic stantibus a změnám způsobeným válkou, kdy soud rozhodl, že převzetí rizik se nevztahuje na změny, jež nelze rozpoznat ani „při největší bedlivosti a nejbystřejší předvídatosti.“¹

Právo na obnovení jednání o smlouvě, jak jej aprobuje ust. § 1765 odst. 1 obč. zák., tak nejpíše může při aplikaci principu vyplývajícího z ust. § 2 odst. 3 obč. zák. svědčit i těm dotčeným stranám, jež se předmětnou vylučovací doložkou zavázaly. Případný neúspěch obnoveného vyjednávání by pak mohl vést i k aktivní legitimaci dotčené strany k přezkoumání práv a povinností soudem, jak předpokládá ust. § 1766 obč. zák.

Předpoklad reálných dopadů obnovení jednání o smlouvě

S ohledem na délku trvání krizového stavu lze předpokládat, že velká část takto obnovených jednání či žádostí o obnovení jednání se bude týkat pouze dočasné úpravy smluv tak, aby dotčené strany mohly situaci unést. V případě, že by dlouhodobý smluvní partner v důsledku nařízených omezení skončil například v úpadku, se jeví vyžadování plného plnění bez dalšího ze střednědobé až dlouhodobé perspektivy za ekonomicky nevýhodné. Hledání nových smluvních partnerů (ať již nájemců či dodavatelů) může ve výsledku věřitelům způsobit více ztrát, než přechodné zmírnění požadovaného plnění. Je proto otázkou, zda v praxi nebude docházet k obnově jednání mezi smluvními stranami i v případě předchozího vyloučení aplikace ust. § 1765 odst. 1 obč. zák. právě za účelem zachování trvajících smluvního vztahu, zejména při zohlednění nejistého budoucího ekonomického vývoje.

Další související zákonná ustanovení

V některých specifických případech by mohlo být možné řešit situaci s využitím institutu vyšší moci, a to prostřednictvím smluvních doložek vyšší moci či ust. § 2913

odst. 2 obč. zák. Dle něj se ten, kdo poruší smluvní povinnost, může zprostit povinnosti k náhradě škody za toto porušení v případě, že prokáže, že mu ve splnění dané povinnosti bránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli. Oproti ust. § 1765 obč. zák. se však toto ustanovení netýká úpravy sjednaných práv a povinností, ale až škody vzniklé v důsledku porušení smluvních povinností.

Dalším použitelným speciálním ustanovením je pro případ nájemních vztahů ust. § 2287 obč. zák. týkající se výpovědi nájmu nevyužitelných obchodních prostor; je však otázkou, zda bude o využití tohoto ustanovení po oživení ekonomiky ze strany nájemců zájem. Rovněž jeho aplikace bude možná jen za splnění přísně stanovených podmínek, jak judikoval Nejvyšší soud: „Ustanovení § 2287 obč. zák. zavádí ve prospěch nájemce výhradu změny poměrů a umožňuje mu, aby nájem vypověděl, jsou-li splněny dvě podmínky – dojde ke změně okolností, z nichž strany při uzavírání smlouvy vycházely, a současně jde o natolik významnou změnu okolností, že po nájemci nelze rozumně požadovat, aby v nájmu pokračoval. Vzhledem k tomu, že se jedná o výjimku z obecné zásady uplatňující se v závazkových vztazích, že smlouvy je třeba plnit, a to i za ztížených podmínek, je namístě toto ustanovení vykládat restriktivně a za takové okolnosti považovat pouze ty, které jsou podstatné a které nájemce nemohl v době uzavření smlouvy předvídat. Pro právní posouzení věci je proto relevantní především zjištění, zda a do jaké míry se změnila okolnosti, jež objektivně existovaly ke dni uzavření smlouvy, oproti okolnostem nastalým v době trvání smluvního vztahu.“²

Zánik celého závazku uplatněním následně nemožnosti plnění ve smyslu ust. § 2006 a násl. obč. zák. je aplikovatelný, jen pokud se po uzavření smlouvy stane plnění objektivně a trvale nesplnitelným. V případě situace vyplývající z COVID-19 je však nemožnost plnění v mnoha případech pouze dočasná a plnění nikoli nesplnitelné, ale pouze více obtížné či nákladné. Samozřejmě, existuje i mnoho plnění, převážně krátkodobého charakteru, která se nemožnými v důsledku opatření státu stala či stanou a závazek splnit tak již zanikl nebo v budoucnosti zanikne.

Závěr

Je nepochybné, že situace vzniklá v souvislosti s COVID-19 byla pro všechny dotčené strany nová a těžko předvídatelná. Z tohoto

důvodu je třeba k řešení právních otázek s ní souvisejících přistupovat velmi obezřetně. Jak vyplývá i z tohoto článku, řešení zdánlivě jednoduchých otázek, nemusí být zdaleka tak jednoznačné, a na konečné stanovisko bude pravděpodobně nutné vyčkat relevantní judikatury. Obecně lze však již nyní říci, že bezprecedentní situace způsobená pandemií COVID-19 si zkrátka žádá širší spolupráci a komunikaci mezi smluvními partnery. Z hlediska uspokojivého ekonomického vývoje v dotčených odvětvích podnikání může být v některých případech spíše záhodno otevřít jednání i přesto, že si smluvní strany původně ujednaly vyloučení ustanovení § 1764 a následující obč. zák. ve smyslu § 1765 odst. 2 obč. zák. ●

Robert Kerndl, právní asistent
Mgr. Sylvie Menšíková, advokátka
Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

tdpA

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Nejvyšší soud ČR, Rv I 1178/23, (Vážný 3173): „Strany předpokládaly za tehdejších mírových a spořádaných poměrů, že poměry ty se podstatně nezmění, a tento předpoklad vedl je také k tomu, že do smlouvy pojal doložku o nezměnitelnosti peněžních dávek. Správně uvedeno jest již v žalobě a správně usuzovaly oba nižší soudy, že smluvní strany tehdy, roku 1912, ani při největší bedlivosti a při nejbystřejší předvídatosti nemohly se nadíti, že dojde k válce, jaké úžasné převraty válka do hospodářských poměrů přivede a jaké stoupnutí cen všech životních potřeb, zejména i zemědělských plodin za následek mítí bude. O tom netřeba šířiti slov.“

² Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 26 Cdo 1811/2018, ze dne 15. 1. 2019.

Dopad pandemie na odpovědnost dopravce podle Úmluvy CMR

V souvislosti s pandemií COVID-19 a s ní souvisejícími mimořádnými opatřeními a omezeními jsou v odborných kruzích často diskutovány otázky týkající se vlivu pandemie na odpovědnost smluvních stran za (ne)plnění jejich smluvních povinností. V následujícím článku se budu věnovat právním dopadům, které pandemie a mimořádná opatření vydaná v jejím důsledku mohou mít v oblasti mezinárodní kamionové přepravy.

Již řadu týdnů se téměř celý svět potýká s pandemií nemoci COVID-19, jejíž šíření má za následek řadu restrikcí v jednotlivých zemích. Tyto pak nemalou měrou dopadají rovněž na mezinárodní kamionovou přepravu, neboť na hranicích jsou – a to i v rámci Schengenského prostoru – zaváděny kontroly zaměřené na kontrolu zdravotního stavu osob překračujících hranice. Vybrané hraniční přechody jsou přitom otevřeny pouze v určitých časových intervalech, některé jsou zcela uzavřeny. V některých zemích je – až na výjimky – zcela zakázán vstup a vjezd do nemocí významně zasažených měst či celých oblastí. Zmíněná mimořádná opatření pak mohou mít (a reálně mají) za následek tvorbu dlouhých kolon na hraničních přechodech a další významné komplikace při plánování, resp. realizaci mezinárodní kamionové přepravy, které mohou vést k nemalému prodlužení při přepravě (kromě čekání na hraničních přechodech může jít též o nutnost změny původně plánované trasy přepravy v důsledku uzavření některých měst či oblastí, popř. hraničních

přechodů). Zároveň, činnost dopravců nemusí komplikovat jen mimořádná restriktivní opatření dotýkající se mezinárodní nákladní dopravy. Dopravci mohou být zasaženi též přímo nemocí COVID-19, která může postihnout jejich zaměstnance a znemožnit jim tak výkon práce. Další omezení pro takto zasaženého dopravce pak mohou přinášet navazující hygienická opatření vztahující se k dopravci a jeho zaměstnancům, zejména pak nařízení karantény těm zaměstnancům, kteří přišli do kontaktu se zaměstnancem, u něhož byla prokázána nemoc COVID-19, což může omezovat či zcela paralyzovat / fakticky „vyřadit z provozu“ celou organizaci dopravce.

Problémy pak mohou nastat v situaci, kdy při sjednávání přepravní smlouvy smluvní strany nepočítaly s komplikacemi a omezeními způsobenými pandemií COVID-19, resp. souvisejícími mimořádnými opatřeními (např. v případě, kdy smlouva byla sjednána ještě před vypuknutím pandemie, resp. přijetím řady mimořádných opatření, popř. v situaci,

kdy dopravce byl při sjednávání smlouvy příliš ambiciózní) a sjednaly dodání zásilky v termínu, kterému však za stávající situace nelze dostát. V těchto případech pak vyvstává otázka, zda je dopravce za případné zpoždění s přepravou věci, popř. neuskutečnou přepravu odpovědný a měl by tedy hradit škody, které v této souvislosti mohou oprávněnému vznikat.

Pokud jde o mezinárodní silniční nákladní dopravu, upravuje práva a povinnosti mezi odesílatelem a dopravcem Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě CMR, schválená v Ženevě roku 1956 (dále jen „Úmluva CMR“ či „CMR“). V České republice byla Úmluva CMR vyhlášena ve Sbírce zákonů jako vyhláška ministerstva zahraničních věcí č. 11/1975 Sb., o Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR).

Rozsah použitelnosti Úmluvy CMR je upraven v čl. 1 odst. 1 CMR takto: „Tato Úmluva se vztahuje na každou smlouvu o přepravě

■ ■ ■ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníková firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

zásilek za úplaty silničním vozidlem, jestliže místo převzetí zásilky a předpokládané místo jejího dodání, jak jsou uvedena ve smlouvě, leží ve dvou různých státech, z nichž alespoň jeden je smluvním státem této Úmluvy. Toto ustanovení platí bez ohledu na trvalé bydliště a státní příslušnost stran.“

Úprava obsažená v Úmluvě CMR je založena na tzv. přímé metodě a bezprostředně tak upravuje práva a povinnosti smluvních stran. Zároveň má Úmluva CMR, jakožto mezinárodní smlouva dle čl. 10 Ústavy ČR, aplikační přednost před vnitrostátní právní úpravou; ta je v České republice obsažena zejména v § 2555 a násl. zákona č. 89/2012, Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“).

O odpovědnosti dopravce obecně platí, že dopravce odpovídá za škodu na zásilce od převzetí zásilky do jejího vydání (čl. 17 odst. 1 CMR a § 2566 OZ), tedy po dobu, kdy má věc fakticky u sebe. Úmluva CMR pak v čl. 17 odst. 1 stanoví, že dopravce odpovídá za úplnou nebo částečnou ztrátu zásilky anebo za její poškození, jakož i za překročení dodací lhůty.¹ Právě pozdní dodání zásilky (či nedodání zásilky) bude pravděpodobně nejčastějším dopadem, který s sebou může pandemie COVID-19 a související mimořádná opatření nést.

Samotný pojem pozdního dodání zásilky je specifikován v čl. 19 CMR, kde je stanoveno, že překročením dodací lhůty² se rozumí, že zásilka nebyla vydána ve sjednané lhůtě. Nebyla-li lhůta ujednána, posuzuje se zpoždění prostřednictvím kritéria pečlivého dopravce³ s tím, že v čl. 19 CMR jsou specifikována kritéria, která mají být brána v potaz při posuzování doby, kterou potřebuje pečlivý přepravce k dodání zásilky.⁴ V čl. 20 CMR je pak stanovena nevyvratitelná právní domněnka, podle níž může oprávněná osoba považovat zásilku bez dalších důkazů za ztracenou, nebyla-li vydána do 30 dnů po uplynutí sjednané lhůty, a pokud lhůta nebyla sjednána, do 60 dnů po převzetí zásilky dopravcem k přepravě.

Pokud jde o náhradu škody za pozdní dodání zásilky, dle čl. 30 odst. 3 CMR obecně platí, že nárok na náhradu za překročení dodací lhůty může být uplatněn jen tehdy, byla-li dopravci zaslána písemná výhrada do 21 dnů poté, kdy byla zásilka dána k dispozici příjemci.

Domáhá-li se oprávněný náhrady škody způsobené pozdním dodáním zásilky, musí prokázat (i) existenci smluvního poměru

s dopravcem a lhůtu, v níž měla být zásilka dodána, (ii) datum skutečného dodání zásilky (iii), vznik škody a (iv) příčinnou souvislost mezi vznikem škody a pozdním dodáním zásilky.

Odpovědnosti za škodu se dopravce může zprostit, pokud prokáže, že k překročení dodací lhůty došlo v důsledku některého z liberačních důvodů. Je to tedy dopravce, kdo musí prokázat, že byla naplněna hypotéza normy upravující liberační důvod a příčinnou souvislost mezi tímto liberačním důvodem a způsobenou škodou.

Obecně lze pandemii nemoci COVID-19 považovat za tzv. vyšší moc (*vis maior*, *force majeure*). Ta je zpravidla vymezována jako nepředvídatelná, neodvratitelná a nečekaná událost, kterou buď člověk nemůže vůbec ovlivnit, nebo kterou přinejmenším nemožno ovlivnit smluvní strany. Jedná se přitom o právní skutečnost a jako taková vyvolává právní následky. Základním právním následkem vyšší moci je vyloučení (liberace/exonerace) povinnosti nahradit škodu (odpovědnosti za škodu). Taktéž v závazcích vznikajících ze smlouvy o přepravě věci dopravce tradičně neodpovídá za škodu, která vznikla v důsledku působení vyšší moci.

Přímo s pojmem vyšší moci se však v Úmluvě CMR nesetkáváme. Úmluva CMR upravuje liberační důvody, mimo jiné, v čl. 17 odst. 2 CMR (jedná se o tzv. neprivilegované liberační důvody) a místo pojmu „vyšší moc“ používá termín „okolnosti, které dopravce nemůže odvrátit a jejichž následky odstranit není v jeho moci“ (dále jen „neodvratitelné okolnosti“). S tímto pojmem se lze setkat i v některých dalších úmluvách upravujících smlouvu o přepravě věci.⁵

Pokud jde o poměr mezi pojmy „vyšší moc“ a „neodvratitelné okolnosti“, lze se setkat s názorem,⁶ podle něhož tyto pojmy nejsou obsahově totožné, aniž by však bylo specifikováno, v čem konkrétně spočívá rozdíl mezi nimi. Z rozhodnutí Nejvyššího soudu⁷ vyplývá, že pojem „neodvratitelné okolnosti“ je širší než pojem „vyšší moc“; Nejvyšší soud odmítl předchozí výklad odvolacího soudu, podle kterého úmluva CMR upravuje v čl. 17 odst. 2 jako liberační důvod pouze případy vyšší moci, pod které nelze podřadit loupežné přepadení. Později Nejvyšší soud vyložil, že pojem neodvratitelné okolnosti je potřeba vykládat tak, že tyto okolnosti nebylo možné odvrátit ani s vynaložením nejvyšší možné / odborné péče.⁸

Obdobně je pojem neodvratitelných okolností vymezován v německé⁹ a britské¹⁰ judikatuře. Judikatura tak v případě Úmluvy CMR dovozuje to, co je výslovně upraveno v § 2566 odst. 1 OZ, kde se stanoví, že dopravce není povinen nahradit škodu vzniklou na zásilce v době od převzetí zásilky dopravcem do vydání zásilky příjemcem, pokud škoda nemohla být odvrácena ani s vynaložením odborné péče.¹¹ Lze shrnout, že pojem neodvratitelných okolností je širší než pojem vyšší moci a má být vykládán tak, že se jedná o okolnosti, které nelze odvrátit ani při vynaložení nejvyšší možné péče.¹²

Bude-li se tedy za stávající situace dopravce dovolávat liberačního důvodu spočívajícího v existenci neodvratitelných okolností, musí prokázat (i) existenci neodvratitelných okolností a (ii) příčinnou souvislost mezi existujícími neodvratitelnými okolnostmi a pozdním dodáním zboží, tj. to, že dané (prokázané) neodvratitelné okolnosti byly příčinou pozdního dodání zásilky. Vzhledem k výše uvedenému musí dopravce též prokázat, že k odvrácení daných okolností by nepomohlo ani vynaložení nejvyšší možné péče. Právě dokazování dopravcova postupu s nejvyšší možnou péčí může být velmi složité.

Autor tohoto textu souhlasí s názorem, který byl k prokazování „postupu s nejvyšší možnou péčí“ vyjádřen v rozhodnutí britského soudu ve věci J. J. SILBER LTD. AND OTHERS v. ISLANDER TRUCKING LTD. PATENTA G.m.b.H. AND OTHERS v. ISLANDER TRUCKING LTD. [1985] 2 Lloyd's Rep. 243.¹³ V tomto rozhodnutí britský soud poznamenal, že je to sice dopravce, kdo musí uvést skutkové okolnosti, ze kterých vyplývá, že dopravce postupoval s nejvyšší možnou péčí a vnáší do případu výchozí důkazy prokazující tato jeho tvrzení, nicméně je to oprávněný, kdo musí upřesnit, v čem konkrétně měla nejvyšší možná péče v daném případě spočívat. Oprávněný by tedy měl specifikovat, jak konkrétně měl dopravce postupovat, resp. jaká konkrétní opatření měl přijmout, aby došlo k odvrácení okolností vedoucích ke zpoždění či ztrátě zásilky.¹⁴ Přednesy oprávněného by v takovém případě měly být dostatečně konkretizované, jinými slovy řečeno, na tyto přednesy by měly být kladeny zvýšené požadavky na substantivování.¹⁵ Dle názoru autora lze dokonce tvrdit, že na oprávněného bylo přeneseno břemeno substantivování,¹⁶ které původně nesl dopravce, u něž však byly požadavky kladené na břemeno substantivování z níže uvedených důvodů sníženy.

Pokud by nebyly na přednesy oprávněného kladeny zvýšené požadavky na substancování, byl by dopravce ve velmi složité důkazní situaci. Lze totiž mít za to, že pouhá tvrzení a důkazy vznesené dopravcem týkající se jím zvoleného postupu by nebyly způsobilé vést k objektivnímu hodnocení, zda právě tento postup představoval v konkrétním případě nejvyšší možnou péči. Aby mohl být takto objektivní závěr učiněn, musel by dopravce uvádět všechny možné kroky, které by mohly být považovány za vhodné (o existenci takových kroků přitom dopravce vůbec nemusí mít povědomí), a poté poukazovat na to, že takovéto kroky nebylo třeba k provedení přepravy s nejvyšší možnou péčí učinit, popř. že by jejich učinění nevedlo k odvrácení okolností vedoucích k pozdnímu dodání zásilky. Dokazování takovýchto skutečností dopravcem by nicméně bylo velmi obtížné a jeho vyžadování by dle názoru autora vedlo k neudržitelnému zatížení dopravce jako strany nesoucí důkazní břemeno a ke zhoršení jeho procesního postavení.

Naopak požadavek na dostatečné substancování oprávněným lépe vyhovuje zásadě rovnosti zbraní a s ní související zásadě kontradiktornosti řízení. Uvedený požadavek přitom nevede k přenesení důkazního břemene, které i nadále nese dopravce, jenž musí prokázat, že opatření konkretizované (substancované) oprávněným by škodě nezabránilo anebo že po něm takovéto opatření nemohlo být požadováno.

V souladu se zásadou kontradiktornosti řízení by tak strany v takto vymezeném dokazování konkretizovaly určitá opatření, o jejichž vhodnosti mohou vést spor. Soud pak při svém hodnocení může vycházet zejména z toho, co strany přednesly, což ostatně odpovídá projednací zásadě. Úlohou soudu potom je rozhodnout, zda postup zaujatý dopravcem byl dostatečně odborný / pečlivý či naopak dopravce nedostal takovému standardu, když nepřijal opatření navrhovaná (resp. předkládaná) v řízení oprávněným. K posouzení postupu s nejvyšší možnou (odbornou) péčí přitom může soud použít různá kritéria. V odborné literatuře se lze setkat mimo jiné s následujícími čtyřmi kritérii: pravděpodobnost škody, praktičnost opatření, legálnost a obecná úroveň znalostí v oboru.¹⁷

Popsaný průběh dokazování lze demonstrovat na následujícím ilustračním příkladu. Dopravce je dle smlouvy povinen přepravit zásilku ze Stuttgartu do Olomouce. Když se dopravce nachází na území České

republiky, je nad oblastí, přes kterou vede dopravcem plánovaná trasa, náhle vyhlášena karanténa. Krátce nato je též uzavřena pozemní komunikace, po níž dopravce svou trasu plánoval. Dopravce tak musí celou oblast složitě objíždět, v důsledku čehož je zásilka doručena do Olomouce se značným zpožděním. Oprávněnému vznikají prostoj, neboť zásilku potřeboval v přesně stanovený čas, a je mu tak způsobena určitá škoda. Pokud se bude chtít dopravce zprostit své odpovědnosti za škodu poukázáním na neodvratitelné okolnosti, bude muset např. uvést, že k uzavření dané komunikace došlo náhle, k tomuto typu opatření (uzavření celé oblasti) došlo poprvé a z důvodu jazykové bariéry nemohl využít aktuální zpravodajství. Oprávněný přitom může namítat, že dopravce jakožto osoba pravidelně jezdící do České republiky, měl s ohledem na probíhající pandemii pověřit některého ze svých zaměstnanců monitorováním aktuální situace v této zemi. Dopravce pak může argumentovat tím, že jeho společnost je malá, čítá jen několik zaměstnanců, což jsou v převážné většině řidiči, a že by tedy pro něj byla takováto opatření příliš nákladná a nemohla být po něm být rozumně požadována. Soud pak bude hodnotit postup dopravce a návrhy oprávněného mj. pomocí výše uvedených kritérií. Ty lze v daném případě konkretizovat tak, že pravděpodobnost uzavření pozemní komunikace byla relativně nízká, neboť takovéto opatření bylo přijato poprvé a žádné jiné území takto uzavřeno do té doby nebylo, oprávněným navrhované opatření není praktické, neboť by bylo příliš nákladné (což by se muselo promítnout do výše přepravného), dopravce si počínal v souladu se zákonem, protiprávní postup (spočívající např. v nerespektování zákazu vjezdu na danou pozemní komunikaci) po něm nemohl být vyžadován a konečně dopravce i oprávněný znají aplikace, které informují o aktuální situaci na hranicích, ale o žádné podobné aplikaci či jiném prostředku, který by dopravci umožnil vyhnout se takto náhle nastalé situaci, povědomost nemají. Lze tak mít za to, že v popsáném modelovém případě by dopravce měl relativně dobrou šanci zprostit se své odpovědnosti za škodu způsobenou pozdním dodáním zásilky.

V jiných případech se však mohou nabízet určitá vhodná opatření, jejichž přijetí lze po dopravci spravedlivě požadovat, a to především v situaci, kdy je smlouva o přepravě sjednávána za trvání pandemie COVID-19 a souvisejících mimořádných opatření. Lze

mít za to, že dopravce by měl jakožto profesionál vzít při sjednávání termínu přepravy v potaz rizika spojená se situací kolem pandemie a zvážit, v jakých termínech je schopen přepravu realizovat. Mám například za to, že za daných okolností lze po přepravci spravedlivě požadovat, aby pravidelně sledoval a vyhodnocoval situaci na hranicích¹⁸ a této přizpůsobil harmonogram přepravy. Rovněž lze, dle mého názoru, od dopravce spravedlivě požadovat zavedení určitých administrativně-technických opatření (především hygienických a organizačních), v jejichž důsledku bude sníženo riziko přenosu nemoci COVID-19 v rámci organizace dopravce, aby bylo sníženo riziko nakažení většího počtu osob v rámci organizace dopravce a tím jeho částečné nebo úplné „vyřazení z provozu“.

Za určitých okolností by se dopravce mohl zprostit své odpovědnosti za pozdní dodání zboží též s poukazem na další liberační důvod upravený v čl. 17 odst. 2 CMR, a to v případě, že by prodlení s dodávkou bylo způsobeno příkazem oprávněného. To si za současné situace lze představit např. v případě, kdy by oprávněný dal dopravci pokyn realizovat přepravu po přesně vymezené trase s využitím konkrétního hraničního přechodu. Pokud se pak oprávněným určená trasa stane neprůjezdnou, např. v důsledku vyhlášených karanténních opatření, popř. pokud se na oprávněným určeném hraničním přechodu vyskytne kolona, v důsledku čehož dojde k pozdnímu dodání zásilky, lze si představit argumentaci dopravce v tom směru, že prodlení s dodáním zásilky bylo způsobeno příkazem oprávněného, a tedy že za takové prodlení dopravce ve smyslu čl. 17 odst. 2 CMR neodpovídá. Dopravce by samozřejmě v takovém případě musel prokázat příčinnou souvislost mezi komplikacemi na oprávněným určené trase či kolonou na určeném hraničním přechodu a prodlením s dodávkou zásilky (srov. čl. 17 odst. 2 CMR ve spojení s čl. 18 odst. 1 CMR).

Pro úplnost je vhodné uvést, že přísný režim, který je v Úmluvě CMR stanoven pro odpovědnost dopravce, je do značné míry kompenzován tím, že pro výši náhrady škody je stanoven limit 8,33 SDR¹⁹ za kilogram (čl. 23 odst. 3 CMR). Tento limit se nicméně bude aplikovat v případě poškození nebo ztráty zásilky (i když tato nastane v důsledku nevyvratitelné domněnky upravené v čl. 20 CMR). Při překročení dodací doby je pak dopravce povinen – neprokáže-li naplnění některého z liberačních důvodů – hradit škodu jen do výše dovozného

(čl. 23 odst. 5 CMR). K prolomení tohoto limitu nicméně může dojít, pokud dopravce způsobí ve smyslu čl. 29 CMR škodu úmyslně. Další možné prolomení limitu může nastat, pokud je udán zvláštní zájem na dodání ve smyslu čl. 26 CMR.

Závěrem lze doporučit, aby dopravce a odesílatel pamatovali na možné komplikace s dodáním zásilky již při uzavírání nových smluv o přepravě v době nyní probíhající pandemie. Ačkoli je úprava obsažená v Úmluvě CMR kogentní,²⁰ smluvní strany si mohou svými ujednáními konkretizovat podmínky přepravy. Nic tak smluvním stranám nebrání např. v tom, aby si již ve smlouvě ujednaly, jaká konkrétní opatření je dopravce povinen přijmout ke snížení rizika zdržení v koloně na hraničním přechodu. Samotným

dopravcům lze doporučit, aby pečlivě vyhodnotili rizika spojená s přepravou, a zvážili, zda smlouvu o přepravě vůbec uzavřou, a pokud ano, s jakými podmínkami, resp. s jakým termínem doručení zásilky. Jakožto profesionálové by totiž vždy měli vyhodnotit, zda jsou s to své závazky vyplývající ze smlouvy za daných okolností splnit. Je potřeba pamatovat na to, že pandemie již jistou dobu probíhá a možnost dovolat se neodvratitelných okolností, které se v souvislosti s touto pandemií mohou vyskytnout, se postupně snižuje, neboť dopravci měli dostatek času se novým podmínkám přizpůsobit. Konečně lze doporučit, aby si dopravci uchovávali záznamy komunikace s oprávněnými, neboť tyto záznamy lze poté použít jako důkazy v případném sporu. Odesílatelé by pak měli vzít v potaz, že jejich chybné (popř. příliš

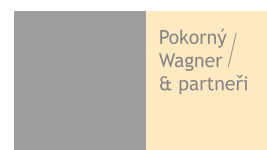
rigidní a konkrétní) příkazy mohou ve svém důsledku sloužit dopravcům jako argument ke zproštění se jejich případné odpovědnosti za škodu způsobenou pozdním dodáním zásilky. ●

Mgr. Alexej Štěrbá, advokát

Mgr. Vladimír Slušný, advokátní koncipient

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky:

¹ Občanský zákoník v § 2566 upravuje toliko škodu na zásilce, pozdní dodání je obecně upraveno v ustanovení § 2558 OZ. Náhrada škody při pozdním dodání je pak poskytována dle § 2910 a násl. OZ. Shodně též HORÁČEK, Tomáš. § 2566 (Odpovědnost za škodu na zásilce). In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef aj. Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521-3081) [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2020-4-30]. ASPI_ID KO89_f2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

² Resp. v terminologii občanského zákoníku - dodací doby.

³ Srov. § 2558 OZ, kde je stanoveno, že pokud není dodací doba ujednána, je dopravce povinen provést přepravu bez zbytečného odkladu.

⁴ LOJDA, Jiří. Čl.19 (Dodací lhůta). In: Lojda, Jiří Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční dopravě (CMR): Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2020-4-30]. ASPI_ID KO11_1975CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

⁵ Srov. čl. 23 COTIF nebo čl. 16 odst. 1 CMNI, zajímavá jsou v tomto směru Haagsko-visbyjská pravidla, která v rámci kazuistického výčtu liberačních důvodů, jako je např. Act of God, upravují v čl. 4 odst. 2 písm. h) jako liberační důvod též Quarantine restrictions.

⁶ LOJDA, Jiří. Čl.17 (Odpovědnost dopravce). In: Lojda, Jiří Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční dopravě (CMR): Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2020-4-30]. ASPI_ID KO11_1975CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne

22. 9. 2004, sp. zn. 32 Odo 1186/2003.

⁸ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1383/2009.

⁹ Např. rozhodnutí Spolkového soudního dvora ze dne 16. 10. 2007 – VI ZB 173/06.

¹⁰ Pojem neodvratitelných okolností je interpretován tak, že těmto okolnostem nebylo možné se vyhnout ani při vynaložení „utmost care“ (viz např. rozhodnutí J. J. SILBER LTD. AND OTHERS v. ISLANDER TRUCKING LTD. PATENTA G.m.b.H. AND OTHERS v. ISLANDER TRUCKING LTD.[1985] 2 Lloyd's Rep. 243).

¹¹ Rovněž občanský zákoník tedy u přepravy věci nepoužívá pojem vyšší moc (se kterým ale jinak pracuje, viz např. § 2925 OZ) a zavádí pojem obdobný neodvratitelným okolnostem, když používá formulaci „škoda, která nemohla být odvrácena“. Ze zásady zákazu synonymického výkladu pak vyplývá, že pojmy vyšší moc a „neodvratitelná škoda“ nejsou zaměnitelné.

¹² Nelze však vyloučit, že soudy v jiných než výše zmíněných zemích dojdou k odlišnému výkladu.

¹³ Shrnutí průběhu dokazování v tomto případě viz CLARKE, Malcolm. International Carriage of Goods by Road: CMR. 6th ed. London: CRC Press, 2014. ISBN 9781317915591, s. 232.

¹⁴ Dle čl. 20 CMR se přitom za ztrátu zásilky bez dalšího považuje též situace, kdy zásilka nebyla vydána do 30 dnů po uplynutí sjednané lhůty, a pokud lhůta nebyla sjednána, do 60 dnů po převzetí zásilky dopravcem k přepravě (viz výše).

¹⁵ „Substancováním rozumíme hodnocení skutkových přednesů a návrhů stran z hlediska

jejich určitosti. Podmínka řádného substancování není splněna v případech neurčitých, paušálních a příliš obecných tvrzení, která neumožňují jejich věcné přezkoumání. Ne-substancovaný přednes nedovoluje posoudit, zda je právně významný, ani nemůže být dokazováním zjištěno, zda odpovídá pravdě. Substancování předpokládá takovou konkretizaci tvrzených skutečností, aby mohly být učiněny konkrétním předmětem dokazování. Skutkové tvrzení je dostatečně substancováno, může-li soud přezkoumat, zda uplatňované právo v případě pravdivosti takového tvrzení skutečně vzniklo.“ Viz MACUR, Josef. Břemeno substancování v civilním soudním řízení. Bulletin advokacie. 1999, roč. 6, č. 6–7, s. 10, dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/179/BA_99_06.pdf.

¹⁶ Blíže k břemenu substancování viz např.: MACUR, Josef. Břemeno substancování v civilním soudním řízení. Bulletin advokacie. 1999, roč. 6, č. 6–7, s. 10, dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/179/BA_99_06.pdf.

¹⁷ CLARKE, Malcolm. International Carriage of Goods by Road: CMR. 6th ed. London: CRC Press, 2014. ISBN 9781317915591, s. 229.

¹⁸ Lze vycházet např. z dat obsažených zde: <https://covid-19.sixfold.com/>.

¹⁹ Special Drawing Rights, což bývá překládáno jako zvláštní práva čerpání. Jedná se o zvláštní měnovou jednotku užívanou v rámci Mezinárodního měnového fondu.

²⁰ Viz čl. 41, k výjimce z tohoto pravidla srov. čl. 40. Smluvní strany tak např. nemohou svým ujednáním rozšířit nebo zúžit liberační důvody.

www.havelpartners.cz

Váš silný a důvěryhodný partner nejen v těžkých časech

- HAVEL & PARTNERS** s 6 kancelářemi v Praze, Brně, Bratislavě, Plzni, Olomouci a Ostravě je s týmem 28 partnerů, cca 150 advokátů a celkem 220 právníků a daňových poradců největší nezávislou právníkou firmou ve střední Evropě a dle ocenění Chambers Europe nejlepší právníkou firmou působící v ČR
- Unikátní tým odborníků na legislativní činnost;** návrhy i tvorba zákonů a podzákonných právních předpisů ve všech oblastech soukromého i veřejného práva, aktivní zapojení v rámci odborných komisí a poradních orgánů veřejné správy, včetně Legislativní rady vlády
- Vysoce specializovaný tým právníků věnujících se oblasti veřejného sektoru** se zkušenostmi z úřadů a institucí v ČR i EU; špičkové právní služby v oblasti veřejných zakázek, specializované týmy pro jednotlivé oblasti regulační praxe a hospodářskou soutěž, včetně na trhu ojedinělého poradenství v oblasti soutěžní ekonomie
- Vzdělávání v oblasti práva na nejvyšší úrovni prostřednictvím AKADEMIE HAVEL & PARTNERS;** úzce specializované aktuální semináře, konzultace a expertní posudky, nejsilnější tým odborníků v oblasti soukromého práva v rámci jedné advokátní kanceláře, přímá vazba na akademickou obec a justici

Nejúspěšnější kancelář v ČR a na Slovensku dle celkového počtu nominací a titulů (2008–2019)

Nejlepší právníká firma roku v České republice (2020)

Právníká firma roku v České republice (2018, 2019)

1. místo TOP Zaměstnavatelé v kategorii Advokátní kancelář (2015–2020)

Digitalizací ke zvýšení efektivity a snížení nákladů (nejen) v době COVID-19

Kvůli mimořádné situaci spojené s koronavirovou pandemií jsme byli všichni nuceni využít technologie v dosud nepoznaném rozměru, vyzkoušet si vzdálenou spolupráci a přemýšlet nad možnostmi zjednodušení různých procesů v našich společnostech cestou digitalizace. Nabízíme několik postřehů z naší praxe, z nichž je patrné, že digitalizace je pro většinu podnikatelů celkem jednoduše dosažitelná a není nutné ani vhodné ji odkládat.

Dopad vládních opatření spojených s bojem proti šíření koronaviru byl pro každého z nás cennou lekcí. V této turbulentní době jsme se naučili pracovat na dálku a vnímat důležitost technologií pro každodenní život. Dostali jsme unikátní příležitost přemýšlet nad optimalizací činností v našich organizacích. Máme velké štěstí, že digitalizace společnosti byla v době vypuknutí pandemie již natolik pokročilá, že řadě z nás umožnila relativně bezproblémové fungování. Přesto jsme pokrok v tomto ohledu až doposud nedokázali řádně ocenit.

Jestli ještě na začátku roku někdo pochyboval o potřebě digitalizovat vhodné agendy ve své organizaci, koronavirus takové pochybnosti s velkou pravděpodobností rozptýlil. Z technologického i právního pohledu se sice nacházíme ve stále stejné době, ale náš pohled se zásadně změnil. Orientace na digitální řešení a digitální dovednosti se najednou jeví jako zcela nezbytná pro zajištění stability fungování řady byznysů.

Při pohledu na trh řešení se může zdát, že existuje celá řada nástrojů, které jako mávnutím kouzelného proutku přesunou váš byznys do digitální roviny, nahradí několik hlav v týmu HR na oko líbivým řešením anebo zcela odstraní jakékoli vlastnoruční podepisování papírů. Novinové titulky mohou vyvolávat iluzi, že už brzy nebude díky snaze státu nikdo nikam chodit osobně a vše půjde vyřešit zcela jednoduše digitálně na dálku. Nechme protentokrát stát a jeho (ne)schopnost posouvat digitalizaci vůči občanům ve stavu nouze i mimo něj stranou; v této oblasti je v zásadě stále vše pro starém.

Jak začít?

Ačkoli už pravděpodobně cítíte, že je konečně potřeba začít využívat potenciálu pokročilé digitalizace, je nutné se vyvarovat překotných a nepromyšlených kroků. Digitalizace není pouze o odstranění papíru, ale o změně myšlení a také o částečné změně fungování organizace a lidí, kteří v ní pracují. Aby bylo možné digitalizaci využít k zásadnímu zvýšení efektivity, ke snížení nákladů organizace a k získání reálné konkurenční výhody, je potřeba provést velmi pečlivou přípravu – analyzovat, diskutovat, vyhodnocovat, plánovat a hlavně přemýšlet. Aby výsledek přinesl ovoce, budete potřebovat pomoc expertů z různých odvětví, zejména však IT a práva.

Teoretickým i praktickým poradenstvím v oblasti digitalizace právních jednání a interních procesů jsme strávili s více než stovkou našich klientů tisíce hodin. Asistovali jsme při zjednodušování workflow u začátečníků i etablovaných hráčů, připravili návrhy pro-digitalizačních zákonů, právně posuzovali konkrétní technologická řešení a pořádali detailní praktické workshopy. Sami již roky pracujeme na zavádění smysluplné digitalizace do naší rozmanité praxe. Zavedli jsme například řešení pro zjednodušení rutinní práce s typovými dokumenty anebo řešení pro využití prostého elektronického podpisu pro nás i naše klienty. Digitalizace se zkrátka nevyhýbá žádnému oboru podnikání, včetně těch, které donedávna byly považovány za poměrně konzervativní. V našem oboru chceme jít v tomto směru příkladem.

Protože jsme s našimi klienty v digitalizaci užili už značný kus cesty, rádi bychom s jistotou mírou zjednodušení vyzdvihli následující

aspekty digitalizace, které vnímáme ze svého pohledu jako klíčové právní příležitosti ke zvýšení efektivity a snížení nákladů vaší organizace do dalších let. Digitalizace jistě vyžaduje zvážení některých právních rizik, je ale především o právních přínosech, které vedou k jednoznačnému závěru – dát příležitost jejímu zavedení i u vás ve společnosti, stejně jako tak učinila pro různé aktivity téměř polovina organizací v Evropské unii.

Elektronické podepisování

České právo již delší dobu umožňuje uzavírat smlouvy a uskutečňovat písemné právní jednání elektronicky, a to dokonce i bez podpisu. Pokud vás zákon nebo dohoda nutí právně jednat skutečně jen v písemné formě, při elektronickém právním jednání ji zachováte tak, že zvolený prostředek (např. platforma, e-mail nebo mobilní aplikace) zachytí obsah jednání a určí jednající osobu. To není jen hypotetická, ale zcela reálná možnost.

Pokud chcete mít vyšší jistotu v průkaznosti a udržitelnosti jednání, rozhodnete se písemné jednání raději podepsat. Drtivou většinu jednání ve vaší organizaci dovnitř i navenek umíte elektronicky podepsat již nyní, aniž byste měli nebo potřebovali jakýkoli certifikát. Je velmi pravděpodobné, že si s tímto způsobem podepisování při odpovídajících pravidlech jednání pracovníků ve vaší organizaci a rozumném IT řešení vystačíte.

Patrně vždy vám zůstanou jednání, která se rozhodnete nechat „na papíře“, to však není prohra, jen přirozená a správná snaha digitalizovat pouze to, co dává smysl. Tímto postupem si paradoxně ušetříte mnoho praktických starostí a budete mít větší prostor

věnovat se digitalizaci jen skutečně vhodných dokumentů.

Každý jednotlivý podpis navíc nemusí vždy znamenat aktivní úkon pracovníků, proces podepisování lze bez větších problémů i automatizovat. Podpisy pak za člověka vytváří na jeho pokyn a v mezích svého naprogramování „automat“ – to je praktické třeba v případech, kdy chcete obsluhovat zákazníky v režimu 24/7. Typicky to známe například z online světa e-commerce, když si objednáme zboží či službu a automat nám z druhé strany potvrzuje uzavření smlouvy.

Elektronické doručování a uchovávání dokumentů

Pro elektronické doručování dokumentů můžete využít v zásadě jakoukoli dostupnou platformu nebo službu. Elektronický dokument lze doručit i osobně, například předáním tabletu s jeho zobrazeným zněním. Pro drtivou většinu jednání vám opět postačí prostá e-mailová komunikace, kterou ve vaší organizaci již ovládá každý. Při doručování některých dokumentů datovou schránkou dokonce zjistíte, že takové dokumenty vůbec není potřeba podepisovat.

Technologická neutralita je typická i pro uchovávání elektronických dokumentů nebo jejich převádění z elektronické podoby do listinné a nazpět. S relativně dostupným IT řešením si proto můžete dovolit přesunout své dosavadní listinné archivy do elektronické podoby, udělat si přitom ve věcech pořádek a uvolnit prostor, kde se doposud nacházely stohy listin. Toto řešení nemusí ani nezbytně umožňovat přerazítkování dokumentů časovými razítky; nutnost přerazítkovat vnímáme jako velmi častý mýtus odrazující mnoho klientů ještě před tím, než o digitalizaci začnou pořádně přemýšlet.

Digitalizace klíčových dokumentů HR agendy

Čtete-li názory erudovaných českých právníků na možnosti elektronizace dokumentů v pracovním právu, zjišťujete, že ustrnuly v době, kdy ještě světlo světa nespátril ani první iPhone. Český zákoník práce klade nesmyslné požadavky na doručování elektronických dokumentů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, které si organizace vyhodnocují jako nesplnitelné, a digitalizaci HR zavrhuje. Když si navíc přečtete ještě některá rozhodnutí českého Nejvyššího soudu, máte pocit, že digitalizovat klíčové

dokumenty pracovněprávní agendy snad ani nelze.

Opak je pravdou – známe mnoho společností, kterým se povedla velmi pokročilá digitalizace této agendy, některým dokonce takřka úplná. A to jde o významné hráče v energetice, telekomunikacích nebo ve finančních službách. Společně je jim to, že byli připraveni přijmout určité riziko a učinit kompromis, občas i za hranou formalistické právní úpravy. Jejich volba jim však v praxi šetří značné náklady, efektivita agendy narostla skokově a zdá se, že tento krok budou respektovat i dozorové orgány a následovat bude další část praxe.

V České republice, ale i v okolních zemích, ve kterých mají podobně zastaralé pracovní právo, zaměstnavatelé oprávněně dlouhodobě volají po zjednodušení pravidel doručování v zákoníku práce. Spolu s dalšími experty jsme již připravili návrh relativně kompromisní novelizace zákoníku práce a vyjednávali jeho další podporu. Věříme, že pokud odpadnou stávající viditelné zákonné překážky, a zaměstnavatelé tak nebudou nuceni jít při digitalizaci i za hranu zákoníku práce, digitalizace této vynechávané oblasti bude skoková. Jelikož má téma digitalizace v aktuální Poslanecké sněmovně nebyvalou podporu, je dobré se začít na zjednodušení HR agendy již pomalu připravovat.

Elektronická identifikace

Pokud si chcete být jisti, že na dálku jednáte s konkrétní osobou, nevystačíte si s elektronickým podpisem, ale budete muset osobu tzv. elektronicky identifikovat. Řada organizací pro své primární fungování nepotřebuje znát totožnost zákazníka, vystačí si i s fiktivní identitou a zcela nedostačujícími identifikačními údaji. Typické je to pro část e-commerce nebo pro předplacené služby.

Nemáte-li však takové štěstí a svého zákazníka potřebujete bezpochyby určit, již brzy bude k dispozici placené řešení, díky kterému toho budete velmi jednoduše schopni. Jde o tzv. bankovní identitu. Jedná se o projekt chystaný předními českými bankami, který umožní skutečně spolehlivě digitalizovat vhodné procesy a maximálně usnadnit podnikání. Jako spoluautoři příslušné zákonné úpravy a aktivní poradci při přípravě tohoto řešení věříme v úspěch a plošné přijetí této inovativní možnosti využívat přístupové údaje do internetového bankovníctví, zejména bude-li mít nakonec každý občan možnost díky bankovní identitě i zcela závazně cokoli

elektronicky podepisovat, včetně podání vůči státu nebo dokumentů, na nichž bude vyžadován úředně ověřený podpis.

Poradenská společnost McKinsey uvádí, že úspora nákladů na nábor nového zákazníka s pomocí spolehlivé elektronické identifikace činí až 90 % a přínos pro HDP v dané zemi se zavedením takového řešení pohybuje při vhodné adopci mezi 3 a 13 %. Tato čísla není možné ignorovat a je namístě se okamžitě zamyslet nad tím, v jakých konkrétních procesech vaší společnosti by se bankovní identita dala využít. Nasazení projektu se očekává v první polovině roku 2021 a jeho vhodné i včasné využití bude bezesporu konkurenční výhodou.

Využití digitální legislativy

Ve snaze rozvíjet digitální dovednosti pracovníků by se v každé organizaci mělo diskutovat nejen o možnosti interního používání vhodných IT řešení, ale i o vhodných možnostech využívání současné digitální legislativy. Pracovníci ve skutečnosti nepotřebují půl dne volna na vyřízení věcí po úřadech, když jsou často schopni odkudkoli a kdykoli vyřešit danou záležitost elektronicky na dálku, jen o této možnosti nevědí. Nemusí přicházet do práce pozdě, protože si musí ráno na poště nejdříve vyzvednout dopis, který tam mají uložený poslední den. A v budoucnu nebudou muset dokonce ani absolvovat návštěvu notáře k ověření svého podpisu.

Zlepšováním digitálních dovedností pracovníků v jejich osobním životě je připravujete i na lepší budoucí digitální fungování ve vaší společnosti.

Věříme, že řada z vás dá velmi brzy digitalizaci šanci, protože má nejen z právního pohledu významné přínosy. Rádi budeme sdílet naše rozsáhlé know-how v této oblasti a jsme také připraveni vás při digitalizačním úsilí podporovat a provázet jeho konkrétními nástrahami i příležitostmi. Nebojte se, vykročit tím správným elektronizačním směrem opravdu stojí za to!

Mgr. Robert Nešpůrek, LL.M., partner

JUDr. Jan Diblík, partner

JUDr. Dalibor Kovář, vedoucí advokát

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Videohry a právo 2: Obsah hodný ochrany

V minulém článku, který vyšel v EPRAVO.CZ MAGAZINE č. 1/2020, jsme poukázali na význam videoher ve světě a zároveň se věnovali problematice definování videohry v rámci práva. Po shrnutí několika možných způsobů, kterými právo pohlíží na videohru, je patrné zejména to, že se jedná o určité komplexní dílo, systém skládající se z mnoha vrstev, prvků a vztahů. V tomto článku ve stručnosti představíme hlavní kategorie těchto prvků.

Aby byl prvek videohry autorským dílem, musí splňovat tři základní podmínky stanovené autorským zákonem. Musí se jednat o dílo jedinečné, které vzniklo tvůrčí činností autora a které je vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě. Autorská díla, která tvoří současné videohry, lze rozdělit na tři základní skupiny.¹ První dvě skupiny prvků jsou ty, se kterými uživatel přichází do kontaktu při hře a které svými smysly vnímá. To jsou prvky vizuální (např. herní rozhraní, fotografické obrazy, digitálně zachycené pohyblivé obrazy, animace, text) a zvukové prvky (např. hudební skladby, zvukové nahrávky, hlasové nahrávky, importované zvukové efekty). Třetí skupina, běžnému uživateli hry nepřístupná, obsahuje zejména počítačový program (zdrojový kód, strojový kód, pluginy a primární herní engine nebo enginy). Tato kategorie po technické stránce spravuje prvky předchozích dvou skupin. Počítačový program umožňuje uživateli s těmito prvky interagovat a zajišťuje běh hry jako celku.²

Vizuální prvky

Grafické uživatelské rozhraní (tzv. GUI – Graphical User Interface) je formou uživatelského rozhraní, které umožňuje uživateli ovládat elektronická zařízení pomocí grafických ikon a vizuálních indikátorů. V České republice proběhl pro autorské právo významný spor mezi Bezpečnostní softwarovou asociací a Ministerstvem kultury České republiky, v důsledku kterého SDEU judikoval,³ že se na grafické uživatelské rozhraní jakožto na dílo, pokud je vlastním duševním výtvorem autora, může vztahovat autorsko-

právní ochrana, není však chráněno jako počítačový program.

Look & Feel – „Vzhled & Pocit“. Look & Feel je součástí GUI a zahrnuje aspekty jeho designu včetně prvků, jako jsou barvy, tvary, rozvržení a písma („look“). Zahrnuje také chování dynamických prvků, jako jsou tlačítka, pole a nabídky („feel“). „Obecně lze říct, že GUI je více provázané s funkcionalitou videoher, zatímco Look & Feel je více provázaný s jejich vizuálním zpracováním.“⁴ Z argumentace výše zmíněného rozhodnutí soudu vyplývá, že vizuální zpracování grafického rozhraní není počítačovým programem, ale autorskoprávní ochrany požívat může. Na základě toho můžeme uvažovat, že se takto soud z technického pohledu měl ohledně GUI vyjádřit pouze v rozsahu Look & Feel, které zamýšlel vyloučit z ochrany počítačového programu. Oproti tomu GUI jako celek (vyjma části Look & Feel) „má svoji vlastní funkcionalitu a funguje díky strojovému a zdrojovému kódu, který musel někdo naprogramovat, a proto by mělo být považováno za počítačový program.“⁴

Heads Up Display – HUD – jedná se o místo na obrazovce, kde jsou ve zvláštním okně vyobrazeny statistiky hráče, například počet životů, energie, peněz, zbývající čas, počet nábojů a jiné. HUD jako takový, pokud není výrazně odlišný či inovativní, není schopen požívat ochrany podle autorského práva. Jedná se o doktrínu tzv. povinné scény, z francouzského „Scène à faire“, která uvádí, že takové prvky, které jsou pro daný žánr nutné, nepožívají ochrany, byť by byly autorskými díly.⁵

Prostředí hry

Prostředí se skládá z výtvarného ztvárnění krajiny, domů a měst, zvířat a dalších objektů. Některé hry mají prostředí neustále se měnící na základě určitých algoritmů, kde lze najít problematiku počítačem generovaných děl. S prostředím videohry také souvisejí např. jeho mapy a plány. Prostředí obsahuje další z hlediska práva vyčlenitelné kategorie.

Rekvizity – zejména se jedná o zbraně, oblečení, auta, letadla a další dopravní prostředky. U všech se může jednat o autorská díla, typicky jsou však také chráněna průmyslovými právy, zejména ochrannými známkami a užitými vzory. Pokud chce takový herní vývojář použít do své hry modely skutečných aut či motocyklů, musí získat licenci od příslušného nositele práv.

Architektura – Komentář za dílo architektonické označuje „např. stavby, makety, interiéry, výtvary zahradní a jevištní architektury, výtvary urbanistické a jiná díla umění architektonického, jež jsou prostorově vyjádřena např. konstrukcemi apod., stejně jako i tato díla vyjádřená architektonickými projekty, plány a náčrty.“⁶ Z designéra videohry by se tak snadno mohl z právního hlediska stát i architekt. Z hlediska autorskoprávního totiž nezáleží, i přes základní účel architektonického díla, na tom, zda je architektonické dílo skutečně vyjádřeno v hmotné podobě jako stavba. Co se týká využití skutečných staveb ve videohře, záleží na tom, zda autorská práva k stavbě stále trvají. Pokud práva autora k dílu trvají, mohlo by se například jednat o nepodstatné vedlejší užití díla dle

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

[WWW.VCV.CZ](http://www.vcv.cz)

ustanovení § 38c autorského zákona. Pokud není možné aplikovat žádnou výjimku dle autorského zákona, je nutné získat souhlas autora stavby.

Postavy

Tvorba postav je součástí vývoje mnoha her. „Právo autorské se vztahuje na dílo dokončené, jeho jednotlivé vývojové fáze a části, včetně názvu a jmen postav.“⁷ Naše úprava sleduje zejména postavy děl literárních a jejich případné adaptace, avšak analogicky je možné navázat tuto úpravu na ochranu postav videoher. U ochrany jména rozlišujeme ochranu vnitřní a vnější. Vnitřní ochranou je myšlena ochrana v rámci díla, kterou požívá jak název díla, tak jména jeho postav. Vnější ochranou rozumíme jejich ochranu samostatnou, oddělenou od původního díla. Pro takovou ochranu naše nauka vyžaduje, aby název postavy měl rozlišovací schopnost.⁸

Postava sama o sobě, nikoliv jen její jméno, může požívat autorskoprávní ochrany pouze zcela výjimečně, protože často neobsahuje prvky jedinečnosti a konkrétnosti.⁹ Požadavek umělecké jedinečnosti postava získává popisem nebo vizualizací, zejména ve formě ilustrace, prostřednictvím herce jako výkonného umělce či zasazením do jedinečně ztvárněného příběhu. To je přesně případ videoherní postavy, která typicky své vizuální zpracování má.

Video

Video je zvukově obrazový záznam audiovizuálního díla. Video ve videohrách nazýváme „cutscenes“ – počeštěně „cut-scény“. Jde o dílo sestávající se ze sledu zaznamenaných spolu souvisejících obrazů, s nebo bez doprovázejícího zvuku, jež je určeno k zobrazení jako pohyblivý obraz prostřednictvím příslušných zařízení, díky kterým hru hrajeme. Kvalifikujeme ho jako autorské dílo audiovizuální, na které dopadá autorskoprávní ochrana. Toto dílo je částí videohry, která typicky přerušuje vlastní hraní a hráč obvykle pasivně sleduje audiovizuální scénu, která se před ním odvíjí. Jedná se tedy o díla audiovizuální, která jsou pomocí počítačového programu zakomponovaná do celku (souboru děl), kterým videohra je.

Animace

Animací rozumíme způsob tvorby zdánlivě se pohybujících věcí. Počítačová animace je druhem animace, která využívá při procesu

vzniku výhradně výpočetní techniku. Jedná se opět, při splnění podmínek, o autorské dílo schopné požívat autorskoprávní ochrany jako dílo jiné umělecké.

Choreografie

Dílo choreografické a pantomimické je obecně považováno za dílo podle autorského zákona, pokud splňuje jeho náležitosti. Co se týká videoher, choreografii v nich užitou lze rozlišit na tři základní druhy. Vedle klasické choreografie taneční je ve videohrách běžná choreografie boje. Třetím druhem jsou zejména v online hrách velice populární „emotes“. Emotes jsou krátké choreografie vyjadřující hráčovu náladu či myšlenky typickým pohybem.

Příběh

Jedním se základních znaků autorského práva je dichotomie myšlenky a jejího vyjádření. Příběh hry sám o sobě je tedy možno chránit jako dílo pouze v případě, že je vyjádřený ve formě audiovizuálního díla v cut-scéně, v podobě literárního slovesného díla scénáře či jako vizuálně zobrazený text ve hře.

Texty a knihy

Tímto rozumíme slovesné dílo, které je literárním dílem v tradičním slova smyslu, avšak vyskytuje se pouze v rámci videohry. Texty vysvětlující zápletku, popisující svět či předměty a další, pokud jsou jedinečné a splňují kritéria autorského zákona, jsou předmětem autorského práva a podléhají jeho ochraně. Stejně tak kniha, kterou může hráč objevit a si přečíst přímo ve hře, bude posuzována jako dílo literární slovesné a jako taková chráněna. Mimo videohru může existovat také sepsaný scénář jako například u děl audiovizuálních.

Tento přehled vizuálních prvků je pouze příkladný a ve videohrách existují a mohou se objevovat další kategorie prvků, které jsou z hlediska práva chráněny jako samostatná autorská díla. ●

**Mgr. Matyáš Tauber, advokátní koncipient
Stuchlíková & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.**

Poznámky:

- ¹ Zpráva WIPO (RAMOS, Andy a kol.) [online]. Copyright © [cit. 21. 03. 2020]. Dostupné z: https://www.wipo.int/export/sites/www/copyright/en/creative_industries/pdf/video_games.pdf.
- ² Computer and Video Game Law – Cases, Statutes, Forms, Problems & Materials, by Ashley Saunders Lipson and Robert D. Brain, Carolina Academic Press, 2009, str. 54.
- ³ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie (třetího senátu) ze dne 22. prosince 2010(*) ve věci C-393/09, jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná Nejvyšším správním soudem (Česká republika) ze dne 16. září 2009, v řízení Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury.
- ⁴ HLOBÍK, Ludovít. Autorskoprávní ochrana herního softwaru. Praha 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Právnická fakulta. JUDr. Irena Holcová.
- ⁵ Doktrínu Scenes a faire vykládají např. soudy v USA ve vztahu k videohrám poměrně extenzivně, viz případ Blizzard Entertainment, Inc. a Valve Corporation sued proti Games Co. Ltd and uCool, Inc.; více na <http://patentarcade.com/2019/07/heroes-charge-into-copyright-battle.html>, více k Scenes a faire ve videohrách na <https://axon.partners/blog/idea-vs-expression-where-is-the-line-in-video-games/>.
- ⁶ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, ISBN: 978-80-7400-748-4. str. 30.
- ⁷ Ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.
- ⁸ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, ISBN: 978-80-7400-748-4. str. 7.
- ⁹ ŠALOMOUN, Michal. Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. C. H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-097-3. Str. 124.

STUCHLIKOVA & PARTNERS

Moderace smluvních pokut ujednaných v subdodavatelských smlouvách

Vzhledem k tomu, že mnohé projekty není možné realizovat vlastními silami jednoho subjektu, jsou v praxi velice často využívány služby nejrůznějších subdodavatelů, nejčastěji dle jednotlivých specializací těchto subdodavatelů, čímž vzniká i často složitý dodavatelský řetězec. V takových případech je pak mnohdy řádné plnění povinností zhotovitele (který nese plnou odpovědnost za celý projekt vůči investorovi) zcela závislé na řádnosti plnění všech jeho subdodavatelů, kteří se s tímto zhotovitelem dohodli na subdodávkách v rámci projektu, případně také dokonce na subdodavatelích těchto subdodavatelů.

Jako příklad může sloužit klasický projekt výstavby komerční budovy, kde je uzavřena standardní smlouva o dílo (dále „generální smlouva o dílo“) mezi generálním zhotovitelem a objednatel (investorem), jejímž předmětem je provedení projektu (díla) jako celku. V této smlouvě předpokládáme standardní ujednání, tedy i ta o smluvních pokutách (jakožto utvrzující institut s funkcí utvzovací, zajišťovací a sankční) v případě prodlení zhotovitele s provedením/předáním díla jako celku (případně jeho jednotlivých částí). Předpokládáme dále, že v návaznosti na tuto generální smlouvu o dílo jsou mezi zhotovitelem a dalšími subdodavateli uzavírány jednotlivé smlouvy o dílo (dále jen „subdodavatelské smlouvy“) na provedení dílčích částí v rámci projektu.

Cílem tohoto článku je stručné shrnutí základních východisek pro stanovení vhodné hranice pro smluvní pokuty ujednané v subdodavatelských smlouvách v rámci výše uvedeného dodavatelského řetězce tak, aby byly přiměřené a nebyly tak moderovány soudy. Samozřejmě chápeme, že každý smluvní vztah je specifický a nemáme tak ambice zhodnotit veškeré možné alternativy, článek má spíše podnítit smluvní strany k možným přístupům při ujednávání smluvních pokut, případně dát možný pohled českému soudnímu systému na posuzování přiměřenosti smluvních pokut v subdodavatelských smlouvách v rámci nejrůznějších projektů.

Důvodem pro sepsání tohoto článku je fakt, že v praxi se mnohdy vychází z domnění, že snad existuje absolutní hranice při sjednávání smluvních pokut, za kterou se nelze vydat. V tomto směru máme na mysli onu hranici 0,5 % denně z dlužné částky, která je často brána jako berná mince (výjimečně 1 % denně). K tomu je však třeba uvést, že takové domnění je mylné. To však nemění

nic na tom, že lze doporučit řádnou pečlivost při ujednávání smluvních pokut s ohledem na možnou moderaci výše smluvní pokuty soudem podle § 2051 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“).

Zásadně je třeba poukázat na to, že ujednání o smluvní pokutě je plně v kompetenci stran s ohledem na jejich autonomii vůle (která je z pohledu občanského zákoníku velice široká). Pokud je pak mezi smluvními stranami ujednána nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta, nezakládá to zásadně neplatnost jejího ujednání, ta by mohla nastat v případech, kdy by se dobrým mravům přičily okolnosti, za kterých byla smluvní pokuta sjednána.¹

Nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta může být důvodem k použití moderačního oprávnění soudu, navrhne-li dlužník, aby soud nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu snížil.² V tomto článku se budeme zabývat pouze první ze tří fází³ postupu soudu při moderaci smluvní pokuty, tedy posouzením přiměřenosti smluvní pokuty.

Litera zákona zde uvádí, že soud by měl při hodnocení přiměřenosti přihlídnout k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, přičemž posouzení ne/přiměřenosti smluvní pokuty vždy závisí na okolnostech konkrétního případu⁴ a je věcí volného uvážení soudu. Podle ustálené praxe by zároveň soudy v případě posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty neměly zkoumat nic jiného než to, co určuje občanský zákoník, tedy nelze např. brát v úvahu poměry na povinné straně,⁵ ani případnou nevyváženost smlouvy.⁶

Zde je však třeba upozornit na to, že posouzení ne/přiměřenosti smluvní pokuty představuje z hlediska svého charakteru normu s relativně neurčitou (abstraktní) hypotézou,⁷

která ponechává na soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého předem neomezeného okruhu okolností. Přeneseno na smluvní pokuty v subdodavatelských vztazích, lze jen doporučit, aby měl soud pro své rozhodování dostatečně prokazatelně podloženy relevantní okolnosti pro posouzení přiměřenosti smluvní pokuty.

Pokud se tedy přímo zaměříme na smluvní pokuty v subdodavatelských smlouvách, musíme si uvědomit, že tyto sice primárně zajišťují řádné plnění povinností subdodavatelem podle subdodavatelské smlouvy, ale tato řádnost plnění má často velice blízkou vazbu na plnění v rámci generální smlouvy o dílo. Často totiž v důsledku prodlení jednoho ze subdodavatelů dochází k prodlení v rámci celého dodavatelského řetězce, kdy jsou na jeho plnění vázány např. termíny generální smlouvy o dílo, případně termíny stanovené dalšími subdodavatelskými smlouvami (např. nedojde-li k provedení rozvoďových částí projektu, nemůže dojít k jejich zakrytí a dalším pracím na samotné stavbě). To jsou samozřejmě obvyklá rizika, která smluvní strany posuzují před samotnou kontraktací, mnohdy však nejsou explicitně ve smlouvách uvedeny. K tomu je však nutné poukázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1135/2012, ze kterého vyplývá, že „přiměřenost smluvní pokuty může být posuzována i ve vztahu k riziku spojenému s prováděním díla.“

Závěr

S ohledem na vše uvedené tak máme za to, že by výše uvedené závazné závěry rozhodovací praxe při posuzování přiměřenosti výše smluvních pokut měly smluvní strany (zejména generálního zhotovitele, který ve výsledku nese plnou odpovědnost vůči

investorovi) vést ke zvýšené pozornosti při kontraktačním procesu a následně textaci subdodavatelské smlouvy. Ač se to může na první pohled zdát protiprávní, i smluvní pokuta, která ve výsledku několikanásobně převyšuje ujednanou cenu za provedení dílčí části projektu dle subdodavatelské smlouvy, může být přiměřená s ohledem na veškeré možné důsledky porušení povinnosti, kterou zajišťuje.

V tomto směru je tak velice podstatné, aby tyto možné důsledky byly oběma smluvními stranám známy při ujednávání výše smluvní pokuty a byly náležitě popsány v příslušné smlouvě. Proto lze jen doporučit, aby dotčená subdodavatelská smlouva všechny okolnosti jasně a bezrozporně vysvětlovala. Ať už formou prohlášení, že si je subdodavatel vědom kompletního dodavatelského řetězce a tedy, že nebude-li plnit zajišťovanou povinnost, bude zhotovitel povinen hradit konkrétní smluvní pokuty investorovi nebo dalším subdodavatelům apod. Zde je vhodné také přiložit detailní harmonogram celého projektu (všech jeho dílčích částí s poukazem, jaké části na sebe navazují a které nelze plnit při vadnosti plnění konkrétního subdodavate-

le). Čím detailněji budou v subdodavatelské smlouvě popsány veškeré okolnosti vedoucí smluvní strany k ujednání smluvní pokuty, tím vyšší bude pravděpodobnost shledání takové pokuty jako přiměřené, neboť soud bude schopen stanovit jasně a srozumitelně hypotézu právní normy pro hodnocení přiměřenosti smluvní pokuty. ●

Mgr. Milan Jelinek, advokátní koncipient
JUDr. Lenka Příkazská, advokátka
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP / & PARTNERS
 advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Tento závěr potvrdil např. Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 14. 10. 2009, sp. zn. 31 Cdo 2707/2007.
- ² § 2051 občanského zákoníku.
- ³ Těmito fázemi jsou: (i) posouzení nepřiměřenosti smluvní pokuty, (ii) rozhodnutí o snížení smluvní pokuty a (iii) stanovení rozsahu snížení smluvní pokuty.
- ⁴ Sazba 0,1 % denně z dlužné částky za každý den prodlení tak může v závislosti na dalších konkrétních okolnostech případu vést k závěru o nepřiměřeně vysoké smluvní pokutě, stejně jako může být shledána pro poměry dané věci přílehavou. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 29 Cdo 3667/2010.
- ⁵ Blíže viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 23 Cdo 1646/2007.
- ⁶ Blíže viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2006, sp. zn. 29 Odo 1105/2003.
- ⁷ Tento závěr potvrdil i Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 18. 10. 2011, sp. zn. 32 Cdo 4469/2010.

DENISA MAREČKOVÁ

ZZVZ - DRUHY ZADÁVACÍCH ŘÍZENÍ A VYBRANÉ ASPEKTY ČÁSTI X. ZZVZ S DŮRAZEM NA ZMĚNY SMLUV

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

A hand in a dark suit sleeve with a striped shirt cuff points its index finger at the center of a large, circular maze drawn on a light-colored, textured wall. The maze is composed of concentric, irregular lines forming a complex path.

Vždy najdeme řešení

advokátní kancelář

Pokorný /
Wagner /
& partneři

síla argumentů

Neplatíš, nejezdíš – páka exekutora na neplatící rodiče

V rámci své advokátní praxe se velmi často setkávám se smutnou skutečností, že ne všichni rodiče poctivě hradí výživné na své děti. V takových situacích se na nás obrací buď druhý rodič, který má obvykle dítě ve své péči, nebo již zletilá osoba, které výživné náleží, s žádostí o pomoc. Primárně jim doporučíme obrátit se na soud, aby výživné bylo soudně stanovené a vykonatelné.

V případě, že soudní rozhodnutí je již vydáno a povinný rodič i přesto řádně a včas stanovené výživné nehradí, má oprávněný možnost výživné exekučně vymáhat. Mohu konstatovat, že exekutoři vládou velmi efektivním nástrojem, který v praxi dává věci do pohybu. Tento nástroj je obsažen v ustanovení § 59 odst. 1 písm. f) zákona č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti (dále jen „exekuční řád“), které stanoví, že exekuci ukládající zaplacení peněžitě částky lze provést pozastavením řídičského oprávnění.

Exekuce pozastavením řídičského oprávnění

Způsob provedení exekuce volí samotný exekutor, který zohledňuje nejen zásadu, že

exekuce by měla být provedena přiměřeně a způsobem, který dosáhne jejího účelu, ale také zohledňuje zákonem stanovené prioritní způsoby provedení exekuce, jak je upraveno v ustanovení § 58 odst. 2 exekučního řádu:

„Nebrání-li to účelu exekuce, provede se exekuce ukládající zaplacení peněžitě částky postupně

- a) příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a nepostačuje-li to, pak příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu,
- b) příkázáním jiné peněžitě pohledávky s výjimkou pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, postižením jiných majetkových práv, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, správou nemovité věci nebo pozastavením

řídičského oprávnění, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmena a),

- c) prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí, které povinný nepoužívá k bydlení sebe a své rodiny, postižením závodu nebo příkázáním pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) a b), a
- d) prodejem nemovitých věcí, které povinný používá k bydlení sebe a své rodiny, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) až c).“

Tento efektivní způsob provedení exekuce pozastavením řídičského oprávnění může zvolit výlučně exekutor v exekučním řízení, nelze k němu přistoupit v řízení o výkon rozhodnutí, které provádí soud. Exekutor je

oprávněn vydat exekuční příkaz k pozastavení řídičského oprávnění povinného pouze tehdy, jestliže je v exekuci vymáhán nedoplatek výživného na nezletilé dítě anebo na zletilé dítě do 26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání. Tímto způsobem exekuce tedy nelze zajistit placení běžného výživného. Úprava reflektuje skutečnost, že pohledávka na výživném je pohledávkou privilegovanou, jak mj. vyplývá i z jiných ustanovení právního řádu, kdy se jedná o přednostní pohledávku při exekuci srážkami ze mzdy, a také může být neplacení výživného za podmínek stanovených v ustanovení § 196 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, posouzeno jako trestný čin zanedbání povinné výživy.

Exekutor učiní v rámci součinnosti dle § 33 odst. 3 exekučního řádu dotaz na orgán, který vede registr řidičů, jaká má povinný řídičská oprávnění. Exekutor může pozastavit povinnému řídičské oprávnění jen k některé ze skupin a ostatní mu ponechat. Exekuční příkaz na pozastavení řídičského oprávnění se doručuje orgánu, který vede registr řidičů, oprávněnému a povinnému. Orgánu, který vede registr řidičů, nesmí být exekuční příkaz doručen dříve než povinnému. Exekuční příkaz je zaevidován v registru řidičů.

Zrušení exekučního příkazu k pozastavení řídičského oprávnění povinného

Dle ustanovení § 71a odst. 4 exekučního řádu exekutor zruší exekuční příkaz k pozastavení řídičského oprávnění,

- prokáže-li povinný, že k uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, nezbytně potřebuje své řídičské oprávnění, nebo
- zaplatí-li povinný nedoplatek výživného na nezletilé dítě anebo na zletilé dítě do

26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání.

Může dojít k situaci, kdy povinný je na řídičském oprávnění existenčně závislý, tedy potřebuje řídičské oprávnění k uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost. Pokud tuto skutečnost exekutorovi prokáže, exekutor zruší exekuční příkaz pozastavením řídičského oprávnění. Pokud tak exekutor neučiní, může povinný navrhnout částečné zastavení exekuce. Typickým příkladem, kdy povinný nezbytně potřebuje řídičské oprávnění, je situace, kdy je povinný řidičem z povolání.

Pozastavení řídičského oprávnění versus schválení oddlužení

V případě, že dlužník splňuje podmínky úpadku či hrozícího úpadku dle ustanovení § 3 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, může podat k insolvenčnímu soudu insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení. Dle rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, sp. zn. 20 Co 319/2015 ze dne 14. 10. 2015 „Exekuce vedená pozastavením řídičského oprávnění bude zastavena (§ 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.) v případě, že povinný podléhá režimu oddlužení, v jehož rámci je dlužné výživné hrazeno přednostně.“ Jak uvádí soud ve výše uvedeném rozhodnutí, v tomto případě je třeba přihlídnout zejména ke smyslu exekuce prováděné pozastavením řídičského oprávnění, když tímto způsobem exekuce není bezprostředně zajištěno vymáhané plnění, nýbrž jde o určitý, zákonem povolený nátlak na osobu povinného, aby svůj dluh (kterým nemůže být nic jiného než nezaplacené výživné) dobrovolně uhradil. Pokud se povinný nachází v úpadku a soudem bylo schváleno jeho oddlužení, pak usnesením o schválení oddlužení je povinnému stanoven pevný režim nakládání s jeho finančními prostředky, povinný je

tímto režimem vázán a není oprávněn jej jakkoliv měnit. Za takové situace dlužník nemůže nijak projevit svobodnou vůli ohledně zaplacení dlužného výživného, když všechny příjmy kromě nezabavitelné částky odevzdává insolvenčnímu správci. Tím však ztrácí exekuce pozastavením řídičského oprávnění svůj smysl, neboť nemůže být motivačním prvkem pro dlužníka. Oprávněný se však v případě insolvence povinného nemusí příliš obávat, jelikož v rámci stanoveného režimu je vždy pamatováno na způsob úhrady dlužného výživného, které má před všemi ostatními pohledávkami jiných věřitelů přednost.

Závěrem lze shrnout, že exekuce pozastavením řídičského oprávnění je zcela atypickým způsobem provádění exekuce, odlišným od ostatních způsobů. Tato úprava není v českém právním řádu novinkou, platná a účinná je již od 1. 1. 2013, přičemž praxe ukázala, že jde s ohledem na donucovací charakter tohoto způsobu provádění exekuce o velmi účinný a využívaný způsob vymožení nedoplatku na výživném. ●

Mgr. Petra Marková, advokát
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

JAN BOŘUTA

ZZVZ - PRŮBĚH ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Je platební rozkaz ještě relevantním exekučním titulem proti spotřebiteli?

V současné době, nejen hmotné právo, ale zejména soudy se snaží poskytovat zvýšenou ochranu spotřebitelům, jak ve fázi nalézacího, tak i ve fázi exekučního řízení, kdy exekučním titulem je nejen rozhodčí nález, ale i pravomocné soudní rozhodnutí (srovnej II. ÚS 3194/18).

Děje se tak běžně za situace, kdy je spotřebitel po celou dobu neaktivní, svá práva se ani nepokusil hájit v nalézacím řízení, ačkoli si byl jeho průběhu dobře vědom (dle procesní úpravy týkající se nabytí právní moci platebního rozkazu musí dojít k doručení platebního rozkazu do vlastních rukou žalované strany), ani se nepokusil exekuční titul zvrátit tomu odpovídajícími prostředky (nepodal proti platebnímu rozkazu odpor, nijak se k žalobnímu návrhu nevyjádřil).

Tento článek představuje úvahu nad postupem jednoho a téhož soudu v rámci nalézacího řízení a následně navazujícího řízení při rozhodování o nařízení exekuce, když mezi vydáním exekučního titulu a zahájením exekučního řízení uplynulo jen pár měsíců.

Nalézací soud na základě návrhu na vydání platebního rozkazu vydal platební rozkaz, kterým uložil spotřebiteli jako žalované straně, aby zaplatil jistinu pohledávky společně s úrokem ve výši cca 55 % p.a. z částky v řádech desítek tisíc Kč, přičemž částka za úrok byla omezena i maximální výší, do níž může maximálně příslušenství narůst. Jednalo se o pohledávku vzniklou z titulu úvěrové smlouvy uzavřené mezi věřitelem a klientem, který vystupoval v pozici spotřebitele, přiznaný úrok byl úrokem smluvním. Žalovaná strana proti platebnímu rozkazu, přestože jí byl doručen do vlastních rukou, nepodala odpor a platební rozkaz tak nabyl právní moci a stal se vykonatelným. Po právní moci dlužník nic neplnil, a proto po pár měsících podala strana žalující návrh na nařízení exekuce.

Při posuzování, zda soudní exekutor bude pověřen provedením exekuce, exekuční soud totožný s nalézacím poměrně překvapil. Vydal soudnímu exekutorovi pokyn, aby návrh na nařízení exekuce v rozsahu celého úroku ve výši 55 % p.a. zamítl, a soudní exekutor, jsa pokynem vázán, tak učinil.

Důvodem pro částečné zamítnutí exekučního návrhu byla stručná úvaha exekučního

soudu o tom, že pokud Ústavní soud ČR ve svém nálezu, sp. zn. II. ÚS 3194/18, ze dne 1. 4. 2019 uvádí, že není možné, aby si smluvní strany sjednaly úrok z prodlení přesahující maximální ústavně přípustnou výši, nemohou tedy ani soudy svými rozhodnutími přiznávat nárok na plnění úroků z prodlení v neústavní výši. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. 4 Tdo 416/2013, pak považoval úrok převyšující úrok ve výši 44 % p.a. za nepřiměřený, až lichevního charakteru, a proto vydal jeho pokyn k zamítnutí, ačkoli podkladem pro vedení exekuce zde bylo soudní rozhodnutí – platební rozkaz okresního soudu. Tentýž soud v nalézacím řízení posoudil přiznaný úrok jako nárok, který je v souladu s hmotným právem a žalovaný proti tomu nic nenamítal.

Došlo však ze strany exekučního soudu v rámci jeho pokynu k částečnému zamítnutí exekuce ke zvážení následujících otázek?

Ke znakům právního státu a mezi jeho základní principy neoddělitelně patří zásada právní jistoty, přičemž její nezbytnou součástí je jak předvídatelnost práva, tak i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky. Není pak tedy možné, aby jeden a tentýž soud v horizontu pouhých několika měsíců nejprve posoudil požadovaný nárok jako přiměřený a následně, bez zvážení zákonné úpravy v občanském zákoníku (§ 568 o. z., § 588 o. z., § 1793 o. z. a § 1813 o. z.) a zejména bez zvážení příle-

havé judikatury (k tomu nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 3194/18 ze dne 1. 4. 2019, rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004, ze dne 15. 12. 2004) učinil pravý opak. Uvedená judikatura stanovuje, že k zásahu do exekučního titulu ve fázi jeho vykonávání může dojít nejvýše v případech mimořádných, extrémních, a jen tehdy, je-li nezbytné zasáhnout z pozic argumentačně mimořádně silných, především ústavněprávních (k tomu např. usnesení Nejvyššího soudu ČR, č.j. 20 Cdo 4022/2017 – 124, ze dne 23. 1. 2018), tedy měl-li by být vykonán exekuční titul, který je svým obsahem v kolizi se základními principy demokratického právního řádu.

Dle nálezu Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 3194/18 ze dne 1. 4. 2019 by měl exekuční soud pečlivě zvažovat, kdy zasáhne do pravomocného rozhodnutí, navíc v situaci, kdy se žalovaný vůbec nebránil, ničeho nerozpíral, až byl o možnosti podat odpor a vznést námitky soudem poučen. Exekuční soud nemůže sám od sebe řešit platnost či neplatnost smlouvy, dobré mravy nebo skutkový základ, postavit se do pozice jakéhosi dalšího přezkumného arbitra, která posunuje soud do role opatrovníka dlužníka, a provádí hmotněprávní úplný přezkum exekučního titulu to i možná proti vůli dlužníka, kterého se nikdo neptal a sám proti exekuci nic nenamítal. Ani se nejednalo o návrh na zastavení exekuce, kde by povinný vznášel námitky. Exekuční soud v tomto novém „pseudo - nalézacím“ řízení založeném na inkvizitním principu, kterým nahrazuje

**Vaši právníci pro český,
slovenský a mezinárodní business.**

Jeden mezinárodní tým. Jedno kontaktní místo.
Jedna kvalita služeb.

Chambers
AND PARTNERS

The
LEGAL
500

Praha:

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8
T: +420 255 706 500 | E: paha@eversheds-sutherland.cz | www.eversheds-sutherland.cz

Bratislava:

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Cintorínska 3/a, 811 08 Bratislava
T: +421 232 786 411 | E: bratislava@eversheds-sutherland.sk | www.eversheds-sutherland.sk

69 kanceláří | **34** zemí | **5000** lidí

Client Commitment. Innovative Solutions. Global Service.

původní nalézací řízení, zcela opomíjí principy sporného řízení (zásadu dispoziční, zásadu projednací, zásadu přimosti a zejména zásadu rovnosti stran, která garantuje všem účastníkům řízení v principu stejná procesní práva) a další základní zásady civilního práva – princip právní jistoty, princip, že práva náleží bdělým, aniž by reflektoval závěry nálezu Ústavního soudu ČR i Nejvyššího soudu ČR výše zmíněné. Exekuční soud nemůže sám sebe pasovat na ochránce slabší strany a princip ochrany spotřebitele pasovat na jediný a všeobjímající nadřazený princip, který bortí veškeré základní zásady civilního práva. Zásah do exekučního titulu může dojít v exekučním řízení jen zcela výjimečně, a nemá jít o běžný přezkum jiného soudního rozhodnutí, jako v tomto případě.

Je vůbec takový přístup žádoucí z hlediska morálního a výchovného, když takto je dáno společnosti najevo, že při uzavírání smluv není nutné přemýšlet o jejich dopadu do majetkové sféry, ani se bránit v nalézacím řízení, protože dojde-li na exekuci, bude přece „zjednána“ náprava ze strany exekučního soudu, který provede „druhé“ nalézací řízení, bez umožnění stranám, aby se k takovému postupu vůbec vyjádřily? Toto nemůže vést k ničemu jinému, než k ještě větší nezodpovědnosti subjektů právních vztahů, k potlačení smyslu nalézacího řízení a opravných prostředků a k nečinnosti účastníků nalézacího řízení. Takovýto výklad bortí nejen již výše zmíněnou zásadu, podle níže jen bdělým svědčí jejich práva (*vigilantibus iura scripta sunt*), ale i řadu dalších. Vždyť dle závěrů Ústavního soudu ČR platí, že „ten, kdo se staví k uplatňování svých práv s neomluvitelnou lhostejností, nemůže s úspěchem požadovat ochranu těchto svých práv“ (viz stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2005, sp. zn. Pl. ÚS-st. 20/05, publikované pod č. 1/2005 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu).

Případná nepřiměřenost výše sjednaného úroku, jeho rozpor s dobrými mravy, je otázkou hmotněprávního posouzení. Hmotněprávní posouzení náleží nalézacímu soudu, přičemž v tomto případě nalézací soud výši úroku posoudil a přiznal jej, přičemž žádnou nemravnost či rozpor s dobrými mravy neshledal. Pokud by zde snad byla nepřiměřenost, či snad by byl úrok v rozporu s předpisy, nalézací soud by jej nepřiznal. Hmotněprávní posouzení, jak na to poukázal Ústavní soud ČR ve svém nálezu, sp. zn. II. ÚS 3194/18, již exekučnímu soudu nenáleží. Navíc, jak uvedl Ústavní soud ČR výslovně, rozpor s dobrými mravy, otázka zda

je smlouva lichevní, nemá ústavněprávní přesah a nejedná se tedy o žádný argumentačně silný důvod dosahující ústavněprávních rozměrů, pro který by bylo možné zasáhnout do exekučního titulu. Nejde o zásadní vadu exekučního titulu, kvůli níž by bylo třeba trvat na jeho výjimečném přezkumu a případném zastavení exekuce, nestačí, že exekuční soud považuje úrok za nepřiměřeně vysoký, muselo by jít o extrémní úrok, jehož vymáhání by mělo ústavněprávní přesah, což ale není tento případ s výší úroku 55 % p.a. Ustálená judikatura stanoví hranice dobrých mravů při půjčování peněz okolo trojnásobku až čtyřnásobku nejvyšších úrokových sazeb bank, která se u úvěrů z kreditních karet pohybuje přes 20 % p.a. Pro úplnost se sluší upozornit na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1484/2004 ze dne 15. 5. 2004, kde úrok 5 % měsíčně, tj. 60 % ročně, nebyl hodnocen jako nepřiměřený. Jak tedy mohl exekuční soud na rozdíl od nalézacího soudu dospět k závěru, že sazba 55 % p.a. by měla být nepřiměřená, natož extrémně nepřiměřená, není zřejmé.

Navíc, pokud už chtěl exekuční soud moderovat exekuční titul, tak měl alespoň respektovat pravidla vytyčená v nálezu Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 3194/18 ze dne 1. 4. 2019, kde Ústavní soud uvedl: „Jak Ústavní soud vyložil výše, i v exekučním řízení je možné se ve výjimečných případech zabývat zásadními vadami exekučního titulu. Přiznání úroků z prodlení v neústavní výši přitom představuje takovou zásadní vadu exekučního titulu, jelikož jde o přiznání plnění, které je v rozporu s ústavním pořádkem, a jelikož uplatnění práva na úroky z prodlení v této výši představuje zneužití práva. V dalším řízení je úkolem obecných soudů, aby v souladu s výše vyloženými principy stanovily výši úroků z prodlení, kterou lze ještě považovat za přiměřenou (a ústavní), a aby ve zbylé části exekuci zastavily podle § 268 odst. 1 písm. h) ve spojení s § 268 odst. 4 o. s. ř.“ Exekuční soud měl tedy dle pravidel vyřčených Ústavním soudem ČR tak, že u exekučního titulu, kterým je soudní rozhodnutí, nemůže zamítnout celý úrok, ale musí ponechat úrok přiměřený, je jeho úkolem, aby stanovil takovou výši nároku, kterou lze ještě považovat za přiměřenou (a ústavní), a ve zbylé části aby případně exekuci zastavil. Pravidly vytyčenými Ústavním soudem ČR se však exekuční soud při vydání exekučního pokynu zřejmě neřídil.

Závěr

Exekuční soud by měl vždy pečlivě zvažovat, kdy zasáhne do pravomocného rozhodnutí,

navíc v situaci, kdy se žalovaný vůbec nebránil, ničeho nerozporoval. Měl by nejprve zvážit, zda se jedná o natolik mimořádný a extrémní případ, pro který by bylo možné porušit princip právní jistoty, předvídatelnosti práva, tak i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky. Navíc by měl zvážit, zda jde skutečně o případy, kdy je nezbytné zasáhnout z pozic argumentačně mimořádně silných, především ústavněprávních. Jak však bylo výše uvedeno v nálezu Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 3194/18, otázka, zda má smlouva lichevní charakter a je absolutně neplatná, či zda je exekuční titul v rozporu s dobrými mravy, nedosahuje ústavního rozměru, aby mohl být zkoumán exekuční titul z hlediska jeho ústavní konformity a případně došlo k zastavení exekuce.

Rovněž by měl exekuční soud zvážit, zda takový přístup je žádoucí z hlediska morálního a výchovného. Takto je totiž bez dalšího dáno společnosti najevo, že při uzavírání smluv není nutné přemýšlet o jejich dopadu do majetkové sféry, ani se bránit v nalézacím řízení, a vlastně ani v řízení exekučním, protože dojde-li na exekuci, exekuční soud provede „druhé“ nalézací řízení a „zjedná“ v něm nápravu, navíc bez respektování zásad sporného řízení, bez respektování zásady, že práva náleží bdělým, a bez umožnění stranám, aby se k takovému postupu vůbec vyjádřily. Nelze přeci, aby tomu, kdo se staví k uplatňování svých práv s neomluvitelnou lhostejností, byla bez dalšího poskytnuta ochrana. Princip ochrany spotřebitele není jediným a všeobjímajícím nadřazeným principem, který bortí veškeré základní zásady civilního práva, a exekuční soud nemůže sám sebe pasovat na ochránce slabší strany, neboť tím by zcela postrádalo smyslu nalézací řízení.

Dodatek

Rozhodnutí o částečném zamítnutí exekuce bylo v mezidobí zrušeno. ●

Mgr. Helena Kuberová, advokátka
JUDr. Ervín Perthen, MBA, advokát
PPS advokáti s.r.o.

Předbalená reorganizace jako nadstavba současné novely insolvenčního zákona v Lex Covid

Dne 24. 4. 2020 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen pod č. 191/2020 Sb. zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu (dále jen „Lex Covid“).

Tímto zákonem vláda reagovala na probíhající epidemii koronaviru, jejímž důsledkem, resp. důsledkem přijatých restriktivních krizových opatření, je útlum řady ekonomických činností, které velmi pravděpodobně přerostou v ekonomickou krizi. Podnikatelské subjekty se mohou dostat do neočekávané a přechodné platební neschopnosti, která není způsobena neobratnými podnikatelskými rozhodnutími, nýbrž tím, že jsou náhle nuceni zastavit svůj provoz a uchází jim zisk. Přechodné zhoršení hospodářských výsledků dlužníka, které byly do přijetí mimořádných opatření při epidemii při výkonu své podnikatelské činnosti relativně stabilní, by se totiž po vystavení účinkům insolvenčního řízení mohlo dále zhoršovat.¹

Úprava insolvenčního zákona v Lex Covid

Mezi významné instituty, kterými zákonodárce v Lex Covid reaguje na výše uvedené ekonomické hrozby, lze řadit zejména pozastavení možnosti podat věřitelský insolvenční návrh, pozastavení povinnosti podat dlužnický insolvenční návrh a zavedení tzv. mimořádného moratoria. Tyto instrumenty mají pomoci zasaženým subjektům překonat akutní fázi ekonomické krize zejména tím způsobem, že jim poskytnou určitý časový prostor pro zlepšení ekon. ukazatelů, zejména pro obnovu pozitivního cash flow. U hlouběji zasažených subjektů pak má získaný čas sloužit na přípravu restrukturalizačních popř. reorganizačních plánů. Bohužel však doposud nebyla v ČR provedena implementace směrnice o preventivní restrukturalizaci,² na jejímž rámci by jinak bylo možné řadu těchto situací řešit. Z hlediska institutů stávajícího insolvenčního práva se tak jeví jako nejvhodnější prostředek pro řešení podnikových krizí po vyčerpání prostředků v Lex Covid využití institutu tzv. předbalené reorganizace dle § 148 odst. 2 insolvenčního zákona.³ Předbalenou nebo-li předšválenou reorga-

nizaci (nebo také pre-packed reorganizace) lze jednoduše charakterizovat jako reorganizaci, na které se dlužník a jeho nejvýznamnější věřitelé dohodnou předem, tj. ještě před zahájením samotného insolvenčního řízení.

K tomu, aby bylo možné předbalené reorganizace v praxi dobře využít, je však třeba získat dostatek času pro přípravu nezbytného reorganizačního plánu a souvisejících dokumentů, ale zejména čas na vyjednávání s významnými věřiteli dlužníka. Z institutů zaváděných v Lex Covid je třeba v první řadě uvést to, že věřitelé dlužníka nemohou do 31. 8. 2020 podat na dlužníka insolvenční návrh. Podle § 13 Lex Covid se k takto podanému věřitelskému návrhu nepřihlíží. Věřitele, který v uvedené době insolvenční návrh podal, insolvenční soud vyrozumí o tom, že se k jeho návrhu nepřihlíží, a to usnesením, proti němuž nejsou přípustné opravné prostředky. Toto ustanovení však nebrání věřiteli v tom, aby po 31. 8. 2020 podal nový insolvenční návrh.

Lex Covid rovněž v § 12 dočasně osvobozuje dlužníka (a některé další osoby) od povinnosti podat na sebe insolvenční návrh. Toto osvobození trvá v období ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do uplynutí 6 měsíců od ukončení nebo zrušení mimořádného opatření při epidemii a skončí nejpozději 31. 12. 2020. Toto osvobození však neplatí v případech, kdy úpadek nastal již před přijetím mimořádného opatření při epidemii, nebo pokud úpadek nebyl převážně způsoben v důsledku okolností souvisejících s mimořádným opatřením při epidemii, která by dlužníku znemožňovala nebo podstatně ztěžovala plnit své peněžité závazky.

Oproti stávající úpravě v § 98 insolvenčního zákona po tuto dobu není povinen dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl, nebo při náležitě pečlivosti měl

dozvědět, o svém úpadku. Tuto povinnost jinak mají i zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci. Je-li těchto osob více a jsou-li oprávněny jednat jménem dlužníka samostatně, má tuto povinnost každá z nich. Insolvenční návrh podávají jménem dlužníka. Mimo období stanovené v Lex Covid jinak dále platí, že osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 insolvenčního zákona nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti.

Mimořádné moratorium

Zcela zásadním institutem zavedeným Lex Covid je tzv. mimořádné moratorium, tedy instrument, kterým může dlužník dosáhnout dočasné ochrany před vyhlášením úpadku, jakož i před realizací zajištění či exekuce ze strany věřitelů. Hlavním cílem navrženého mimořádného moratoria je proto ochránit jinak konkurenceschopné podniky v době mimořádné krize a překonat výpadek disponibilních prostředků prostřednictvím dočasného omezení realizace zajištění či zahájení vykonávacího řízení (exekuce).⁴ Mimořádné moratorium vychází z koncepce moratoria upraveného v § 115 a násl. insolvenčního zákona s tím, že mezi největší změny patří absence nutnosti souhlasu věřitelů pro jeho iniciaci. Odchylkou od moratoria upraveného v § 115 ins. zákona je také odlišný přístup ve vztahu k umožnění započtení. Oproti standardnímu moratoriu neplatí paušální zákaz započtení ve smyslu § 122 odst. 3 insolvenčního zákona, neboť ve stávající situaci je patrně každý dlužník současně věřitelem a zákonodárce tak nechtěl spustit lavinový efekt.⁵

O nařízení mimořádného moratoria bude moci až do 31. 8. 2020 požádat insolvenční soud dlužník, který je podnikatelem a který nebyl ke 12. 3. 2020 v úpadku. Návrh lze podat před zahájením insolvenčního řízení

a v případě, že již byl podán jinou osobou insolvenční návrh, také ve lhůtě 15 dní od doručení tohoto insolvenčního návrhu dlužníku insolvenčním soudem. Jak již bylo výše uvedeno, návrh nemusí obsahovat (oproti standardnímu moratoriu) souhlas většiny věřitelů. Musí však kromě obecných náležitostí podání obsahovat údaje k místní a mezinárodní příslušnosti insolvenčního soudu, údaje o počtu zaměstnanců a dlužníkově obratu za poslední účetní období a zejména speciální čestné prohlášení dlužníka. V tomto čestném prohlášení musí dlužník potvrdit, že mimořádné moratorium je navrhováno v důsledku mimořádných opatření při epidemii ve smyslu § 1 Lex Covid, ke 12. 3. 2020 nebyl v úpadku a že všechny v návrhu obsažené údaje jsou pravdivé a v průběhu dvou měsíců před 12. 3. 2020 ani poté nevyplatil členům, společníkům nebo akcionářům nebo osobám jimi ovládaným nebo je ovládajícím nebo členům orgánu mimořádné podíly na zisku, ani mezi ně jinak nerozdělil vlastní zdroje a ani jim neposkytl jiné mimořádné plnění včetně předčasného splácení úvěrů či zápůjček, nebo že bylo veškeré takto poskytnuté plnění vráceno.

Insolvenční soud vyhlásí mimořádné moratorium, jestliže návrh na mimořádné moratorium obsahuje předepsané náležitosti a nebylo-li dosud rozhodnuto o insolvenčním návrhu. Doba trvání mimořádného moratoria činí 3 měsíce, nicméně dlužník je oprávněn navrhnout prodloužení nejdéle o 3 měsíce, jestliže dlužník k takovému návrhu připojí seznam svých závazků, o kterém čestně prohlásí, že je k datu podání návrhu úplný a správný, a písemné prohlášení většiny jeho věřitelů, počítané podle výše jejich pohledávek, že s prodloužením mimořádného moratoria souhlasí.

Mimořádné moratorium s sebou přináší celou řadu účinků, mezi které kromě nemožnosti prohlásit úpadek u dlužníka patří zejména zákaz možnosti realizace zajištění (prodej zástavy), zákaz provedení exekuce/výkonu rozhodnutí, omezení dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou, možnost přednostní úhrady závazků nutných k zachování provozu podniku dlužníka, možnost započtení pohledávek a ochrana před ukončením smluv s dodavateli. Je však třeba pamatovat i na to, že i u mimořádného moratoria platí pravidla odpovědnosti podle § 127 insolvenčního zákona, podle kterých dlužník (a členové statutárního orgánu dlužníka), kteří v době trvání moratoria poruší své povinnosti stanovené tímto zákonem, odpovídají věřitelům za škodu nebo jinou újmu, kterou jim tím způsobí.

Předbalená reorganizace

Lze očekávat, že mimořádné moratorium bude podnikateli často využíváno jako způsob dočasného řešení závažnějších ekonomických potíží způsobených epidemií. V případě, že se však nepodaří hospodářské potíže u jinak životaschopného podniku překlenout v délce 3 měsíců, resp. pokud toto nelze očekávat, je žádoucí připravit se na reorganizaci, což je sanační způsob řešení úpadku. Jako nejvíce efektivní přístup se pak v praxi ukazuje připravovat reorganizaci jako tzv. předbalenou či předschválenou. Jedná se o situaci, kdy dlužník společně s insolvenčním návrhem, ve kterém jako způsob řešení úpadku navrhuje reorganizaci, předloží reorganizační plán přijatý alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů, počítanou podle výše jejich pohledávek, a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů, počítanou podle výše pohledávek a insolvenční soud spojí s rozhodnutím o úpadku i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku. Tento typ reorganizace patří k těm, které mají větší šanci na úspěch, resp. na zdárné splnění reorganizačního plánu než běžná reorganizace, kde věřitelé o přijetí reorganizačního plánu hlasují až v průběhu insolvenčního řízení a nemají tak možnost jeho podobu ovlivnit ještě před zahájením samotného insolvenčního řízení.

U předbalené reorganizace rovněž neplatí kvantitativní omezení stanovená v § 316 odst. 4 insolvenčního zákona, podle kterého není reorganizace přípustná pro dlužníky, jejichž obrát činí méně než 50 mil. Kč nebo zaměstnávají-li méně než 50 zaměstnanců. Absence tohoto omezení tedy umožňuje řešit úpadek formou předbalené reorganizace i menším subjektům zasaženým současnou krizí, kterých pravděpodobně bude poměrně mnoho.

Při předbalené reorganizaci tedy příprava a samotné schvalování reorganizačního plánu probíhá ještě před zahájením insolvenčního řízení a klade značné nároky na vyjednávací schopnosti dlužníka. Dlužník totiž potřebuje nejen získat souhlas potřebného počtu věřitelů, ale musí také zamezit tomu, aby u svých věřitelů vyvolal dojem, že jeho finanční situace je natolik kritická, že by tím takového věřitele motivoval k podání věřitelského návrhu na zahájení insolvenčního řízení.⁶ Toto nebezpečí však v tuto chvíli bude eliminováno po dobu nemožnosti podání věřitelského ins. návrhu, resp. mimořádného moratoria. Značnou výhodou předbalené reorganizace je však jednodušší způsob přijímání reorganizačního plánu věřiteli a dále i možnost dlužníka zvolit si vlastního insolvenčního správce. Osoba insolvenčního

správce je s ohledem na rychlost a průběh insolvenčního řízení zcela zásadní, dlužník by měl volbu insolvenčního správce vždy předem pečlivě zvážit a zvolit takovou osobu, o které je přesvědčen, že bude pracovat rychle a efektivně.⁷

Závěr

Lex Covid s sebou nepochybně přinesl řadu instrumentů, které budou nezbytné pro překonání šokového stavu ekonomiky jako důsledku zavedení řady restriktivních opatření při epidemii. Jedná se o zcela jistě nezbytné dočasné úpravy insolvenčního zákona, které však řeší toliko úvodní fázi ekonomických potíží zasažených subjektů, a to pouze po časově omezenou dobu. Pro jinak životaschopné podniky, které budou krizí hlouběji zasaženy, se pak z prostředků, kterými disponuje platný insolvenční zákon nabízí jako vhodné řešení zejména tzv. předbalená reorganizace. Tento instrument umožňuje využití reorganizace pro širší skupinu podniků než klasická reorganizace a rovněž zajišťuje dlužníkovi širší možnosti při schvalování reorganizačního plánu a nastavování celého insolvenčního procesu. Klade však mnohem větší nároky na přípravu celého insolvenčního řízení a aktivní vyjednávací schopnosti na straně dlužníka. ●

JUD. Jan Langmeier, advokát a insolvenční správce se zvláštním povolením
Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.

LANGMEIER & CO
advokátní a insolvenční kancelář

Poznámky:

- ¹ Důvodová zpráva k Lex Covid, str. 14.
- ² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132.
- ³ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).
- ⁴ Důvodová zpráva k Lex Covid, str. 41.
- ⁵ Sprinz, P.: Mimořádné moratorium jako obranný štít podnikatelů krok za krokem, Právní rozhledy č. 10/2020.
- ⁶ <https://www.epravo.cz/top/clanky/predschvalena-reorganizace-99476.html>
- ⁷ Tamtéž.

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

HLAVNÍ CENA PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Nejlepší právnická firma roku v kategorii

- řešení sporů a arbitráže
- pracovní právo

Velmi doporučovaná firma v dalších
11 oblastech obchodního práva

DĚKUJEME.

www.prkpartners.com

O krok napřed

Lex Covid: dočasné i koncepční změny insolvenční

V průběhu pandemie onemocnění covid-19 Parlament schválil nový zákon nazývaný jako Lex Covid, jehož primárním cílem je zmírnit negativní ekonomické dopady této pandemie.

Součástí Lex Covid byla (mimo jiné) zvláštní opatření k insolvenčnímu zákonu a jeho novelizace, která do insolvenčního práva přinesla kromě dočasných protikrizových opatření i některé podstatné koncepční změny. Takovou změnou je zejména nová možnost, aby úpadek fyzických osob – podnikatelů byl řešen formou oddlužení.

Zvláštní opatření související s pandemií

Dočasné změny, které přinesl Lex Covid, je možné rozdělit do několika kategorií:

- 1) Opatření, která mají vést k tomu, aby s dlužníky vůbec nemuselo být insolvenční řízení zahajováno.

Do této kategorie můžeme předně zařadit omezení povinnosti podnikatelů podávat dlužnické insolvenční návrhy v období od účinnosti zákona (tj. od 24. 4. 2020)¹ do uplynutí 6 měsíců od ukončení nebo zrušení mimořádného opatření při epidemii (nejpozději však do 31. 12. 2020).² Povinnost podat dlužnický insolvenční návrh zůstává zachována, pokud:

- úpadek nastal již před přijetím mimořádného opatření při epidemii, nebo pokud
- úpadek nebyl převážně způsoben mimořádným opatřením při epidemii, které by dlužníkovi znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo plnit své peněžité závazky.

Dále sem patří pravidlo, že se nepřihlíží k věřitelským insolvenčním návrhům podaným ode dne účinnosti Lex Covid do 31. 8. 2020.³ Do tohoto data – tj. do 31. 8. 2020 mohou dlužníci také podat návrh na tzv. mimořádné moratorium, jehož výhodou – z pohledu dlužníků – je to, že na rozdíl od stávající úpravy „běžného“ moratoria

nemusí návrh odsouhlasit většina dlužnických věřitelů.⁴

- 2) Opatření, která mají bránit přeměně probíhajících oddlužení či reorganizací v konkurs.

Insolvenční soud nově může dlužníkovi v oddlužení přiznat na jeho návrh osvobození od zbývajících částí dluhů i tehdy, je-li hodnota plnění pro nezajištěné věřitele nižší než výše plnění předpokládaná zákonem (zpravidla alespoň 30 %) anebo nižší než výše plnění dohodnutá mezi dlužníkem a věřiteli. Podmínkou pro tento postup je však to, že dlužník prokáže, že hodnoty plnění nebylo dosaženo v důsledku okolností, které nezavinil. Lex Covid v této souvislosti stanoví vyvratitelnou právní domněnku, že dlužník nezavinil okolnosti způsobené mimořádnými opatřeními souvisejícími s pandemií covid-19, jestliže znemožňovaly nebo podstatně ztěžovaly plnění povinností podle schváleného způsobu oddlužení.⁵

Dlužník, kterému byl nejpozději ke dni 12. 3. 2020 pravomocně schválen reorganizační plán, je pak nově oprávněn navrhnout insolvenčnímu soudu, aby rozhodl, že dlužník může dočasně přerušit plnění reorganizačního plánu (za předpokladu, že tento plán ještě nebyl zcela splněn). Přerušit plnění reorganizačního plánu lze na dobu, po kterou má trvat omezení povinnosti podnikatelů podávat dlužnické insolvenční návrhy (viz

výše). K návrhu dlužníka na přerušení plnění reorganizačního plánu se nicméně musí vyjádřit insolvenční správce a věřitelský výbor.⁶

- 3) Opatření, která vyvažují práva a povinnosti věřitelů a dlužníků.

Shora popisovanými opatřeními je poskytována zvláštní ochrana dlužníkům. Lex Covid se toto „zvýhodnění“ dlužníků snaží vyvážit. Po dobu, po kterou má trvat omezení povinnosti podnikatelů podávat dlužnické insolvenční návrhy (viz výše), má dojít ke stavění lhůt pro vznesení námitky relativní neúčinnosti právního jednání, které zkracuje uspokojení jejich vykonatelné pohledávky.

Koncepční změny insolvenčního práva

Lex Covid přináší ve svém § 32 bodu 2 na první pohled nenápadnou změnu, když uvádí, že se z ustanovení § 389 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona vypouštějí slova: „která nemá dluhy z podnikání“. Důsledkem této legislativní změny je, že nově mohou o oddlužení žádat všechny fyzické osoby bez omezení. Podle dosavadní právní úpravy přitom platilo, že o něj (až na určité výjimky) mohly žádat pouze osoby, které nemají dluhy z podnikání.

Lex Covid tedy podstatným způsobem rozšiřuje okruh fyzických osob, které mohou využít oddlužení, a mění dosavadní pojetí oddlužení jako formy řešení úpadku vyhra-

zené převážně pro nepodnikatele. Podmínka absence dluhů z podnikání nicméně zůstává nadále zachována v případě oddlužení právnických osob.⁷ V případě právnických osob se tak nadále v oddlužení uplatní výjimka stanovená v ustanovení § 389 odst. 2 insolvenčního zákona, které vymezuje podmínky, kdy dluh z podnikání nebrání řešení dlužníkovy úpadku oddlužením. Na fyzické osoby se již ustanovení § 389 odst. 2 insolvenčního zákona neaplikuje.

Zároveň je třeba zmínit, že schválená změna oddlužení reaguje nejen na stávající mimořádnou situaci, ale zřejmě také částečně vytváří podmínky pro transpozici směrnice EU č. 2019/1023 ze dne 20. 6. 2019, kterou bude muset Česká republika promítnout do svého právního řádu do 17. července 2021.⁸ V tomto ohledu však lze v blízké budoucnosti očekávat další novelizace insolvenčního zákona, neboť insolvenční zákon ve znění změněném Lex Covid nesplňuje ještě všechny požadavky směrnice. Výše zmíněná směrnice totiž předpokládá možnost úplného oddlužení podnikatelů do 3 let,⁹ a to bez stanovení minimální hranice uspokojení věřitelů.

V tuto chvíli není jasné, zda se český zákonodárce rozhodne v rámci transpozice směrnice stanovit speciální (preferenční) režim oddlužení pro podnikatele, nebo zda se naopak rozhodne jít cestou jedné úpravy oddlužení pro nepodnikatele a podnikatele bez stanovení minimální hranice uspokojení věřitelů.

Závěr

Lex Covid bezesporu přináší podstatné změny českého insolvenčního práva. Většina těchto změn má pomoci dlužníkům překonat současný mimořádný stav tím, že jejich ekonomická situace nebude či nemusí být nezbytně nutně řešena kolektivně cestou insolvenčního řízení (třebaže by proto byly jinak splněny podmínky). Spolu s přechodnými zásahy do insolvenčních pravidel však Lex Covid přináší na první pohled nepatrné, avšak velmi významné koncepční změny oddlužení. Tato sanační forma řešení úpadku by nově měla být otevřena mnohem širšímu okruhu fyzických osob, neboť se ruší dosavadní omezení, které obecně bránilo oddlužení fyzických osob, které mají dluhy z podnikání. Uvedená koncepční změna již nyní přibližuje principy oddlužení podmínkám, které do českého právního řádu vnese úprava příslušné směrnice EU. České insolvenční právo je tedy opět v relativně krátké době předmětem podstatných změn. Teprve soudní praxe nicméně ukáže, jestli se zákonodárce při přijímání Lex Covid vydal správným směrem či nikoliv. ●

JUDr. Jan Ožana,

Mgr. Jakub Adámek,

ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

ŘANDA HAVEL ■ LEGAL

Poznámky:

- ¹ Jedná se o zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a exekučního řádu (dále jen „Lex Covid“). Lex Covid byl dne 20. 4. 2020 podepsán Prezidentem České republiky, přičemž účinnost tohoto zákona měla podle jeho § 36 nastat dnem jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů. Lex Covid byl zveřejněn ve Sbírce zákonů (a tedy nabyl účinnosti) dne 24. 4. 2020.
- ² Srov. § 12 Lex Covid.
- ³ Srov. § 13 Lex Covid.
- ⁴ Srov. § 127a zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵ Srov. § 15 Lex Covid.
- ⁶ Srov. § 16 Lex Covid.
- ⁷ Srov. § 389 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona.
- ⁸ Srov. ustanovení čl. 20 a násl. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolventci).
- ⁹ Srov. čl. 21 směrnice EU č. 2019/1023.

LUKÁŠ ROTHANZL

NOVELA ZÁKONA O REGISTRU SMLUV A VYBRANÉ OTÁZKY OCHRANY INFORMACÍ

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení pro nezpůsobilost z důvodů dřívějších pochybení nastalých v době pandemie COVID-19

V souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 způsobeným novým koronavirem SARS-CoV-2 (dále jen „pandemie COVID-19“), vyhlášením nouzového stavu v režimu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících krizových opatření vlády i ministerstva zdravotnictví, lze předpokládat, že řada dodavatelů nebude schopna plnit své závazky ze smluv.

Důvodů může být celá řada – zákaz výkonu konkrétní činnosti, uzavření určitých provozoven, nedostatečný počet využitelných zaměstnanců (z důvodu jejich péče o nezletilé děti, pracovní neschopnosti, karantény, omezení veřejné dopravy nebo vstupu cizinců na území ČR), výpadky v dodávkách materiálů od tuzemských popř. zahraničních dodavatelů, nemožnost realizovat určité časově vázané úkony orgánů veřejné správy (např. v rámci stavebních řízení, odročená jednání, apod.), ale i nedostatečná součinnost věřitele.

Jestliže se určitý dodavatel dopustil v minulosti pochybení vůči danému zadavateli nebo jinému veřejnému zadavateli, zadavatelé jej mohou vyloučit ze zadávacího řízení pro nezpůsobilost dle § 48 odst. 5 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“). Otázkou, na kterou chceme v tomto článku odpovědět je, zda skutečnost, že se dodavatelé dopustili takových dřívějších

pochybení v důsledku pandemie COVID-19 a/nebo s ní souvisejících opatření zakládá liberaci takových dodavatelů a znemožňuje zadavateli aplikaci § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ.

V souladu s obecnou právní úpravou obsaženou v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NOZ“), se v konkrétním závazkovém vztahu mohou uplatnit některé liberační důvody, pro něž dodavatel nebude čelit všem následkům nedoručení svých smluvních povinností. Může tak dojít například až k zániku závazku pro nemožnost plnění, zproštění povinnosti k náhradě škody, vzniku práva smluvní strany domáhat se vůči druhé straně obnovení jednání o smlouvě, prodloužení věřitele bránícího prodloužení dlužníka atd. (dále jen „liberační důvody“).

Pro řešenou otázku jsou klíčová ustanovení § 48 odst. 5 písm. d) a odst. 8 ZZVZ a § 76 ZZVZ, která stanoví:

§ 48 Vyloučení účastníka zadávacího řízení

(5) Zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení pro nezpůsobilost, pokud prokáže, že:

d) se účastník zadávacího řízení dopustil v posledních 3 letech od zahájení zadávacího řízení závažných nebo dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu se zadavatelem zadávané veřejné zakázky, nebo s jiným veřejným zadavatelem, která vedla k vzniku škody, předčasnému ukončení smluvního vztahu nebo jiným srovnatelným sankcím.

(8) Vybraného dodavatele zadavatel vyloučí z účasti v zadávacím řízení, pokud zjistí, že jsou naplněny důvody vyloučení podle odstavce 2 nebo může prokázat naplnění důvodů podle odstavce 5 písm. a) až c).

§ 76 Obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení

(1) Účastník zadávacího řízení může prokázat, že i přes nesplnění základní způsobilosti

ROYAL COMFORT

SLEEP WELL – LIVE WELL

PRÉMIOVÝ PARTNER PRO VÁŠ HOTEL
royalcomfort.cz

podle § 74 nebo naplnění důvodu nezpůsobilosti podle § 48 odst. 5 a 6 obnovil svou způsobilost k účasti v zadávacím řízení, pokud v průběhu zadávacího řízení zadavateli doloží, že přijal dostatečná nápravná opatření. To neplatí po dobu, na kterou byl účastník zadávacího řízení pravomocně odsouzen k zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti v koncesním řízení.

(2) Nápravnými opatřeními mohou být zejména:

- a) uhrazení dlužných částek nebo nedoplateků,
- b) úplná náhrada újmy způsobená spácháním trestného činu nebo pochybením,
- c) aktivní spolupráce s orgány provádějícími vyšetřování, dozor, dohled nebo přezkum, nebo
- d) přijetí technických, organizačních nebo personálních preventivních opatření proti trestné činnosti nebo pochybením.

(3) Zadavatel posoudí, zda přijatá nápravná opatření účastníka zadávacího řízení považuje za dostatečná k obnovení způsobilosti dodavatele s ohledem na závažnost a konkrétní okolnosti trestného činu nebo jiného pochybení.

(4) Pokud zadavatel dospěje k závěru, že způsobilost účastníka zadávacího řízení byla obnovena, ze zadávacího řízení jej nevyloučí nebo předchozí vyloučení účastníka zadávacího řízení zruší.

Právo zadavatele, nikoliv povinnost

Z ustanovení § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ předně plyne, že zadavatel není povinen účastníka pro nezpůsobilost spočívající v dřívějších pochybeních vyloučit; obecně jde tedy o právo, nikoliv povinnost zadavatele. Toto ustanovení není totiž zařazeno do výčtu případů uvedených v ustanovení § 48 odst. 8 ZZVZ, který toto „právo“ zadavatele transformuje v některých situacích [viz § 48 odst. 2 a odst. 5 písm. a) až c) ZZVZ] na povinnost (je-li účastník vybraným dodavatelem). Zadavatel tak není povinen aplikovat tento důvod vyloučení pro nezpůsobilost ani tehdy, týká-li se vybraného dodavatele, a jeho aplikace závisí vždy jen na uvážení zadavatele. S tím souvisí i fakt, že ostatní účastníci zadávacího řízení se tedy ani nemohou prostřednictvím námitek účinně dovolat vyloučení jiného účastníka s tím, že v minulosti došlo k pochybením ve smyslu § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ. Chce-li tedy

zadavatel sám zohlednit, že se daný dodavatel dopustil určitých pochybení, avšak bylo tomu právě z důvodů pandemie COVID-19, nic mu v tom nebrání.

Postup zadavatele při vyloučení účastníka ze zadávacího řízení

V zadávací praxi však mohou nastat situace, kdy zadavatel účastníka zadávacího řízení vyloučit chce (například proto, že se domnívá, že měl možnost své povinnosti splnit, pokud by přijal dostupná opatření, ale že tak neučinil, jednal liknavě, nezodpovědně apod.). Přestože institut vyloučení dodavatele pro nezpůsobilost založenou pochybeními v dřívějších smluvních vztazích je relativně novou právní úpravou, lze říci, že rozhodovací praxe v této oblasti je poměrně ustálená a pro aplikaci tohoto ustanovení dovedla tyto podmínky a pravidla:¹

- 1) Časová podmínka – relevantní jsou pouze taková pochybení, kterých se dodavatel dopustil v období maximálně 3 roky před zahájením zadávacího řízení.
- 2) Podmínka intenzity pochybení – pochybení musí být závažná či dlouhodobá, příp. obojí zároveň. Jedná se o projev principu přiměřenosti, neboť ojedinělá méně závažná či krátkodobá pochybení nejsou způsobilá vyloučení odůvodnit.
- 3) Podmínka subjektu smluvního vztahu – relevantní jsou pouze pochybení při plnění povinností ze smluvního vztahu se zadavatelem v zadávacím řízení, ze kterého je dodavatel vylučován, anebo ze vztahu s jiným veřejným zadavatelem. [To znamená, že vyloučit dodavatele pro nezpůsobilost dle tohoto ustanovení může kterýkoliv zadavatel (úvodní věta § 48 odst. 5 ZZVZ nerozlišuje mezi zadavatelem a veřejným zadavatelem). Zadavatel tak však může učinit jen z titulu pochybení ve vlastním smluvním vztahu (zadávací zadavatel a dodavatel) anebo z titulu pochybení ve smluvním vztahu mezi dodavatelem a jiným veřejným zadavatelem. Pokud tedy nešlo o pochybení dodavatele ve vlastním smluvním vztahu se zadavatelem, nelze zohlednit pochybení ve smluvních vztazích jiných zadavatelů, kteří nejsou veřejnými zadavateli ve smyslu § 4 odst. 1 ZZVZ, tedy např. dotovanými nebo sektorovými zadavateli.]
- 4) Podmínka kvalifikovaného následku – relevantní nejsou všechna, ale pouze taková pochybení, která vedla ke vzniku

škody, k předčasnému ukončení smluvního vztahu či k jiným srovnatelným sankcím.

Za jiné srovnatelné sankce je pak třeba považovat veškeré právní prostředky, které právní řád či ujednání stran zadavateli poskytuje k tomu, aby následky pochybení dodavatele zhojil či aby jej za ně sankcionoval. Typicky se bude jednat o práva z vadného plnění či právo na smluvní pokutu.

- 5) Podmínka opakovatosti / plurality – slovo „pochybení“ je užito v § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ v množném čísle; již z pouhého jazykového výkladu (stejně jako rozhodovací praxe) je zřejmé, že důvodem pro vyloučení účastníka může být pouze více (nejméně tedy dvě) relevantních pochybení.
- 6) Není nezbytná existence pravomocného soudního či správního rozhodnutí – k prokázání důvodů vyloučení dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ není nezbytná existence pravomocného soudního či správního rozhodnutí.² Zadavatel může splnění podmínek nezpůsobilosti účastníka zadávacího řízení prokázat i jinými relevantními způsoby a důkazy.
- 7) Důkazní břemeno leží na straně zadavatele.
- 8) Důkazní prostředky musí zadavatel uplatnit vůči účastníkovi zadávacího řízení již v souvislosti s rozhodnutím o jeho vyloučení, pokud tak neučinil dříve.

Úřad nebyl zcela ustálen v rozhodování o tom, zda všechny tyto důkazní prostředky musí být přílohou rozhodnutí o vyloučení či nikoliv. Zdá se, že se nakonec přiklonil k (rozumnému) závěru, že nikoliv nutně, označuje-li zadavatel v rozhodnutí důkazní prostředky dodavateli známé (např. dopis s ukončením smluvního vztahu, který mu byl doručen).³ Bez výhrad ale platí, že důvody a důkazy musí být označeny již v rozhodnutí o vyloučení (nikoliv až například v rozhodnutí o námitkách). K vyloučení rozhodně nestačí ani obecné neurčité konstatování o pochybení dodavatele.⁴

Liberační důvody při posouzení pochybení

Při posouzení, zda mají liberační důvody dopad na možnost aplikace § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ zadavatelem, bude nutno vždy

zohledňovat konkrétní závazkový vztah. Zde se pokusíme zmínit jen některé případy.

a) Následná nemožnost plnění

Budou-li v závazkovém vztahu splněny podmínky nemožnosti plnění ve smyslu § 2006 a násl. NOZ, pak závazek zanikne. Nebude tak splněna podmínka pochybení dodavatele ani kvalifikovaného následku.

b) Podstatná změna okolností

V souladu s § 1765 odst. 1 NOZ má dotčená strana právo domáhat se vůči druhé straně obnovení jednání o smlouvě v případě podstatné změny okolností. Výsledkem tohoto jednání může být například dohoda o ukončení závazku, upuštění od sankcí či náhrady škody, zvýšení ceny, prodloužení doby plnění. V závislosti na výsledku takového jednání pak bude posuzováno, zda došlo k pochybení, které mělo kvalifikované následky, či nikoliv.

Zde je však třeba podotknout, že právě ve smlouvách uzavíraných zadavateli v zadávacích řízeních se poměrně často využívá § 1765 odst. 2 NOZ, tj. převzetí nebezpečí změny okolností dodavatelem. V takovém případě nevzniká nárok dodavatele na jednání o smlouvě, a tedy nedodržení smluvních povinností, byť z důvodů pandemie COVID-19, pravděpodobně bude moci být nahlíženo jako pochybení dodavatele.

Je též třeba říci, že pokud se smluvní strany dle § 1765 odst. 1 NOZ o změně nedohodnou, může jejich dohodu nahradit soud. Toto rozhodnutí soudu však pochopitelně v době vyloučení dodavatele nemusí ještě existovat. Je pak na zadavateli, zda v rozhodnutí o vyloučení uvede přesvědčivé důvody pro vyloučení dodavatele, a naopak na dodavateli, aby se takovému vyloučení bránil případnými námitkami s odkazem i na probíhající soudní řízení dle § 1766 NOZ. I zde však platí, že zadavatel nemusí vyčkávat pravomocného soudního rozhodnutí.

c) Prodlení věřitele

Lze očekávat, že v praxi bude také docházet například k prodlení plnění dodavatele z důvodů, že zadavatel (druhá smluvní strana) mu neposkytl potřebnou součinnost. Bude-li prodlení dodavatele (dlužníka) skutečně způsobeno na straně věřitele, pak platí, že dlužník není za prodlení odpovědný, nemůže-li plnit v důsledku prodlení věřitele.

V takovém případě nebude splněna podmínka pochybení dodavatele a vyloučení pro nezpůsobilost dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ za takové prodlení aplikovat nelze.

d) Zproštění se povinnosti k náhradě škody

V souladu se zněním § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ lze dovodit, že kdyby na konkrétní porušení bylo možno aplikovat § 2913 odst. 2 NOZ a dodavatel v konkrétním závazkovém vztahu nebyl povinen k náhradě škody, respektive se zprostil povinnosti k její náhradě, tato skutečnost sama o sobě nemá dopad na možnost aplikace § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ. Jako kvalifikovaný následek totiž dle ZZVZ postačuje již vznik škody, nikoliv až její náhrada. Má to ale háček.

Máme totiž za to, že formulace § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ není přesnou transpozicí čl. 57 odst. 4 písm. g) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (dále jen „Směrnice“). Ustanovení § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ používá slovní spojení „vznik škody“, zatímco český překlad čl. 57 odst. 4 písm. g) Směrnice, který je transponován právě do ustanovení § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ používá slovní spojení „náhrada škody“ („pokud se hospodářský subjekt v rámci dřívější veřejné zakázky, dřívějšího smluvního vztahu s veřejným zadavatelem nebo dřívější koncesní smlouvy dopustil závažných nebo trvalých pochybení při plnění zásadního požadavku, jež vedly k předčasnému ukončení této dřívější veřejné zakázky, náhradě škody nebo jiným srovnatelným sankcím“). V anglické znění ustanovení čl. 57 odst. 4 písm. g) Směrnice zní: „where the economic operator has shown significant or persistent deficiencies in the performance of a substantive requirement under a prior public contract, a prior contract with a contracting entity or a prior concession contract which led to early termination of that prior contract, damages or other comparable sanctions.“, přičemž „damages“ je třeba překládat jako „náhradu škody“, nikoliv „škodu“ (německé znění ostatně používá slova „Schadenersatz“, tedy opět „náhrada škody“). To tedy znamená, že Směrnice stanoví jako možný důvod vyloučení pochybení, jehož kvalifikovaným následkem je náhrada škody, ale ustanovení § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ umožňuje vyloučit i dodavatele, který způsobil svým pochybením již jen vznik škody, aniž by byl nutně povinen k náhradě škody. Směrnice však neumožňuje rozšiřovat důvody pro vyloučení účastníků ze zadávacího řízení.

Eurokonformním výkladem dospíváme k tomu, že je-li kvalifikovaným následkem pochybení dodavatele pouze vznik škody, avšak nikoliv její náhrada, znamenalo by to nenaplnění podmínky kvalifikovaného následku. Lze tedy uzavřít, že v případech, kdy by se dodavatel dle NOZ účinně zprostil povinnosti k náhradě škody (např. právě s ohledem na konkrétní okolnosti související s pandemií COVID-19), pak pro jeho vyloučení pro nezpůsobilost nestačí, že tato škoda vznikla. Liberační důvod dle § 2913 odst. 2 NOZ tak dopadne na postup dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ.

Je třeba též upozornit, že zproštění se povinnosti k náhradě škody automaticky neznamená zánik povinnosti dokončit plnění, případně zánik povinnosti hradit smluvní pokuty. V případě smluvních pokut a jiných sankcí [které mohou být právě kvalifikovaným následkem ve smyslu § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ] je třeba pečlivě posoudit obsah konkrétní smlouvy. Bude totiž spíše pravidlem, že smluvní pokuty budou stanoveny absolutně, bez ohledu na „zavinění“ dodavatele a bez možnosti jakékoliv liberace. Zadavatelé často nebudou mít možnost ani jejich prominutí s ohledem na svou povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, případně na zákaz podstatné změny závazku dle § 222 ZZVZ. Platí ale, že i když zadavatel nebude v konkrétním případě oprávněn prominout smluvní pokuty, nebude povinen takového dodavatele vždy vyloučit dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ.

Zásada přiměřenosti

Na základě argumentů shora popsanych lze dospět k závěru, že pokud i po uplatnění všech „obecných“ liberačních důvodů dle NOZ (včetně liberačních důvodů obsažených přímo v konkrétní smlouvě) nadále budou naplněny shora vyjmenované podmínky dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ, zadavatel má právo vyloučit dodavatele ze zadávacího řízení.

Nabízí se pak otázka, zda tento postup zadavatele nemůže „korigovat“ Úřad prostřednictvím uplatnění zásady přiměřenosti. Například v situaci, kdy ve smlouvě bylo právě typické ustanovení o převzetí nebezpečí změny okolností dodavatelem (§ 1765 odst. 2 NOZ), přičemž by však Úřad dospěl k závěru, že postup dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ není přiměřený, neboť „s pandemií takového rozsahu a následků“ nemohl dodavatel vůbec počítat, jakkoliv samozřejmě formálně právně takové nebezpečí platně převzal. Vzhledem

k tomu, jak extenzivně Úřad v minulosti přistupoval k výkladu zásady přiměřenosti i ostatních zásad dle § 6 ZZVZ, nelze zcela takový jeho přístup vyloučit. Z důvodů právní jistoty a zachování zásady pacta sunt servanda by nicméně takový výklad Úřad nebyl dle našeho názoru zcela správný.

Z pohledu dodavatelů však lze připustit, že v některých případech se může jevit nespravedlivé, že dodavatel nejen „sám nese“ všechny následky pandemie COVID-19 (náhradu škody, smluvní pokuty, zvýšené náklady atd.), ale zároveň by mu měla být omezována účast v zadávacích řízeních po dobu až 3 let. V takovém případě je na dodavateli, aby se v námitkách proti vyloučení dovolával zásady přiměřenosti. Podpůrně by zřejmě bylo možné se odkázat i na judikaturu obecných soudů ve vztahu k otázce vymáhání smluvních pokut v rozporu s dobrými mravy či s poctivým obchodním stykem.⁵ Činil by tak v námitkách proti svému vyloučení. Kromě obecných námitek proti vyloučení však mají dodavatelé i další nástroj ke své obraně, dle naší zkušenosti poměrně efektivní, a to tzv. self cleaning.

Self-cleaning

Dodavatelé vyloučení pro nezpůsobilost dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ mohou nicméně v souladu s § 76 ZZVZ využít institutu tzv. self-cleaningu, tedy obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení. Účastník zadávacího řízení tak může zadavateli prokázat, že obnovil svou způsobilost k účasti v zadávacím řízení, pokud v průběhu zadávacího řízení, resp. v době svého účastenství, zadavateli doloží, že přijal dostatečná nápravná opatření. Těmito opatřeními mohou být mj. přijetí technických, organizačních nebo personálních preventivních opatření (typické je například přijetí interního předpisu, v souvislosti s pandemií COVID-19 to může být popis nového dodavatelského řetězce, způsobu najímání pracovníků při uzavření hranic atp.).

Aplikace tohoto ustanovení předpokládá, že účastník je (byl) nezpůsobilý, ale přijal dostatečná opatření k nápravě. Při postupu dle § 76 ZZVZ by tak účastník neměl tvrdit, že se žádného pochybení nedopustil a situace byla způsobena bez jeho zavinění právě pandemií COVID-19. Na takové tvrzení by bylo nutno nahlížet jako na prostou námitku proti důvodům vyloučení (zpochybnění naplnění zákonných podmínek vyloučení). Pokud chce vyloučený dodavatel využít skutečně

institutu self-cleaningu, pak musí (i) „přiznat“ (být třeba mlčky) své pochybení a (iii) zadavateli sdělit a prokázat přijatá nápravná opatření. Prosté „uznání pochybení“ bez prokázání nápravných opatření v žádném případě nebude postačovat. Jako příklad lze citovat z rozhodnutí Úřadu: „Aby však mohlo dojít k obnovení jeho způsobilosti, musel by navrhovatel prokázat, že přijal dostatečná nápravná opatření, jejichž demonstrativní výčet uvádí zákon v ustanovení § 76 odst. 2 a jejich přijetí doložit zadavateli. Z podkladů pro rozhodnutí však nevyplývá, že by navrhovatel zadavateli doložil přijetí jakéhokoliv nápravného opatření.“⁶

Účastník může zadavatele o přijatých nápravných opatřeních informovat kdykoliv v průběhu zadávacího řízení, dokud nezanikne jeho účast v něm. To znamená, že daná opatření může sdělit společně s podáním nabídky, nejčastěji jsou však sdělována zadavateli spolu s námitkami proti vyloučení ze zadávacího řízení. (Ostatně pokud se nejedná o situaci, kdy dodavatel předpokládá, že jej zadavatel vyloučí, protože tak například činí ve všech svých zadávacích řízeních, není zcela „strategické“ na svou potenciální nezpůsobilost sám upozorňovat.) Zadavatel má pak povinnost za účelem dodržení zásady transparentnosti posoudit popsání opatření a přezkoumatelným způsobem vyargumentovat, z jakého důvodu ne/považuje přijatá nápravná opatření za ne/dostatečná k obnovení způsobilosti.⁷ Pokud zadavatel dospěje k závěru, že způsobilost účastníka zadávacího řízení byla obnovena, ze zadávacího řízení jej nevyloučí nebo předchází vyloučení účastníka zadávacího řízení zruší.

Závisí tedy na účastníkovi zadávacího řízení, zda podá „obecné“ námitky proti svému vyloučení, v nichž bude zpochybňovat již podstatu svých pochybení, případně se dovolávat zásady přiměřenosti s ohledem na naprostou výjimečnost situace pandemie COVID-19, anebo se rozhodne využít institutu self-cleaningu a spolu s námitkami proti svému vyloučení sdělí a doloží přijatá nápravná opatření.

Lze tak uzavřít, že skutečnost, že na závazkový vztah dopadají některé liberační důvody dle NOZ automaticky neznamená, že nelze aplikovat § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ. Zadavatel však není povinen vyloučit ani vybraného dodavatele pro nezpůsobilost dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ, uplatnění tohoto důvodu pro vyloučení vždy závisí na jeho uvážení, jeho nevyloučení nepovažujeme

za postup v rozporu s povinnostmi řádného hospodáře (na rozdíl od upuštění od smluvních pokut, které může být značně problematické). Pokud však chce zadavatel účastníka ze zadávacího řízení vyloučit, musí posoudit konkrétní smluvní vztah, naplnění všech podmínek dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ, včetně toho, zda splnění některých podmínek není vyloučeno liberačními důvody (typicky zánik závazku, prodloužení věřitele). Nesouhlasí-li účastník se svým vyloučením ze zadávacího řízení, může podat námitky a rozporovat splnění podmínek pro takové vyloučení, nebo společně s námitkami prokázat opatření k obnovení své způsobilosti. Pokud zadavatel svůj závěr o vyloučení účastníka nepřehodnotí, pak se musí pečlivě vypořádat s odůvodněním takového rozhodnutí. ●

Mgr. Zuzana Profousová, právnická
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Viz např. rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) č. j.: ÚOHS-04235/2020/522/KČe ze dne 6. 2. 2020-

² Viz např. rozhodnutí Úřadu č. j.: ÚOHS-S0198/2018/VZ-21654/2018/512/TDv ze dne 24. 7. 2018.

³ Viz např. rozhodnutí předsedy Úřadu č. j.: ÚOHS-R0093/2019/VZ-20435/2019/321/OMa ze dne 25. 7. 2019.

⁴ Viz např. rozhodnutí Úřadu č. j.: ÚOHS-S0176/2019/VZ-16309/2019/521/Opi ze dne 11. 6. 2019.

⁵ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31 Cdo 2707/2007 ze dne 14. 10. 2009.

⁶ Rozhodnutí Úřadu č. j.: ÚOHS-S0108/2019/VZ-24785/2019/523/DFi ze dne 6. 9. 2019, potvrzeno rozhodnutím předsedy Úřadu č. j.: ÚOHS-R0167/2019/VZ-32866/2019/321/Edo ze dne 28. 11. 2019.

⁷ Viz např. rozhodnutí Úřadu č. j.: ÚOHS-S0064/2018/VZ-10346/2018/541/PDz ze dne 9. 4. 2018.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

■ BRNO

- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

■ PRAHA

- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

■ OSTRAVA

- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

Jak prakticky na náhradu škody za mimořádná opatření

Je všeobecně známo, že česká vláda v březnu přijala v boji proti koronaviru mimořádná opatření dle krizového zákona, která následně po dobu zhruba jednoho měsíce nahradila opatření ministerstva zdravotnictví dle zákona o ochraně veřejného zdraví. Tato opatření však zrušil Městský soud v Praze jako nezákonná, a vláda tak byla nucena vrátit se zpět do režimu krizového zákona.

Mnoho toho také již bylo napsáno o úpravě náhrady škody za tato mimořádná opatření, a to ať už v režimu krizového zákona nebo zákona o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem („OdpŠk“). Takové diskuse jsou samozřejmě velmi důležité, ale v tomto článku bychom se raději věnovali náhradě škody z více praktického hlediska, respektive pohledem manažera, který nyní stojí před rozhodnutím, zda náhradu škody vymáhat.

Jaká škoda?

Při rozhodování, zda nárok uplatnit, je samozřejmě důležité vědět, jaká škoda by vlastně měla být nahrazována. Obecně v souvislosti s náhradou škody za mimořádná opatření můžeme hovořit o dvojitým dělení škody. Prvním z těchto dělení škody je dělení na skutečnou škodu a ušlý zisk. Mezi odbornou veřejností není víceméně pochyb, že skutečná škoda se hradí vždy, jak v režimu krizového zákona, tak v režimu OdpŠk. Stejná shoda je také u hrazení ušlého zisku v režimu OdpŠk. Určité pochybnosti má však část odborné veřejnosti o možnosti žádat náhradu ušlého zisku dle krizového zákona. Většina ale – a my tento názor sdílíme – přiznává ušlý zisk také v režimu krizového zákona.

Další možné dělení, o něco méně diskutované, je dělení na škodu primární a sekundární (přímou a nepřímou). V kontextu mimořádných opatření jde o to, zda škoda vznikla přímo v důsledku přijetí mimořádného opatření či pouze jen jako důsledek účinků opatření na jiné subjekty. Tak například u restaurace, která měla zakázáno otevřít, jistě budeme hovořit o primární škodě. Naopak o sekundární škodě lze například hovořit u provozů, které sice nemusely zavřít, ovšem kvůli mimořádným opatřením (především zákazu vycházení) jim podstatným způsobem klesly tržby. Jsou zde samozřejmě také

případy na pomezí obou skupin, například obchody, které měly omezený počet osob uvnitř.

Jak uplatnit?

Oba režimy uplatnění mají dvě fáze uplatnění – nejdříve u orgánu moci výkonné, který nárok posoudí a rozhodne, zda náhradu přizná, a posléze u soudu v případě, že náhrada přiznána nebude. Zatímco uplatnění u orgánu moci výkonné je samo o sobě bezplatné (nepodléhá žádnému správnímu poplatku), soudní vymáhání už může být finančně nákladné. V případě režimu náhrady dle krizového zákona se totiž hradí soudní poplatek 5 % z žalované částky, což v případě náhrady ušlého zisku může být výrazná částka. Naopak při vymáhání dle OdpŠk je soudní poplatek za podání žaloby pouhých 2.000 Kč a odvolání je dokonce bezplatné. Přesunutím mimořádných opatření pod zákon o ochraně veřejného zdraví tak po jejich zrušení soudem paradoxně došlo k výraznému usnadnění vymáhání.

Jak ušetřit?

V každém případě však může být pro podnikatele uplatnění nároku velmi nákladné, obzvláště za nastupující krize. Zřejmě nejnákladnější položkou bude prokázání výše ušlého zisku. Ve většině případů bude dříve či později nutné nechat vypracovat znalecký posudek k prokázání výše ušlého zisku. Vzhledem k extrémní složitosti takového posouzení (COVID-19 by měl zřejmě vliv na tržby i bez opatření, nedostatek dat ke srovnání...) ale lze u větších provozů očekávat částky za vypracování ve stovkách tisíců korun.

Jedním ze způsobů, jak na tomto výdaji ušetřit, je sdružit se. Pokud se sdruží víc podnikatelů stejného odvětví a zadají společně jeden znalecký posudek, který posoudí, jak se uplatňovala vládní opatření na daný segment

trhu a jaký by byl dopad bez nich, tak tyto podnikatelé mohou sdílet náklady a zároveň zabezpečit, že argumentace a metodologie výpočtu bude stejná či podobná v každém jednotlivém soudním řízení, a soudy se tak nebudou muset vypořádávat s desítkami různých metod.

Dalším způsobem, jak ušetřit, je náhradu škody u vlády / ministerstva uplatnit bez znaleckého posudku. Při uplatnění musí být kromě žádosti samotné vládě a ministerstvu poskytnuty také podklady, na základě kterých bude moci o nároku rozhodnout, na druhou stranu z ničeho nevyplývá, že se musí jednat o znalecký posudek. Náhradu škody tak lze uplatnit například pouze s interními propočty a srovnáními. Pokud vláda takové podklady nebude akceptovat, měla by to být ona, kdo řekne, jak by se tedy škoda měla počítat.

I ve fázi soudního řízení ale lze nalézt způsoby, jak ušetřit. Jednou z možností je jít cestou tzv. referenčního sporu, kdy společnost zažaluje pouze malou část ze svého nároku a až v případě, kdy bude úspěšná, tak dožaluje zbytek. Díky tomu bude hradit menší soudní poplatek a riskuje také menší náhradu nákladů řízení v případě neúspěchu. Na druhou stranu však riskuje, že zbylou část dožalovat nestihne, a ta se promlčí.

Nejvíce šetřivá cesta je pak uplatnění u vlády či ministerstva, aby nedošlo k prekluzi nároku, a následné vyčkávání s podáním žaloby na to, jak dopadnou obdobné případy. Díky tomu nebudou žádné okamžité náklady na vedení sporu a také se omezí riziko neúspěchu. Znovu je zde však riziko promlčení, navíc tento postup samozřejmě vždy prodlužuje dobu, za jakou k vymození reálné dojde.

Péče řádného hospodáře?

Uplatnění i neuplatnění náhrady škody s sebou nese určitá rizika, která si bude muset každý manažer rozhodující o uplatně-

ní vyhodnotit. Předně je nutné si uvědomit, že takoví manažeři musí postupovat s péčí řádného hospodáře. To však v žádném případě neznamená, že by se měla každá potenciální náhrada škody vymáhat u soudu, i když by byla od začátku zjevně beznadějná. Naopak, v určitých případech může péče řádného hospodáře spočívat v tom, že se manažer rozhodne náhradu škody po státu nevymáhat.

Při svém uvažování musí především zvážit výši potenciálního nároku – zda byl, alespoň sekundárně, vůbec nařízením postihnut a jakou škodu taková nařízení způsobila. V návaznosti na to, jak velký takový potenciální nárok je, je třeba zvážit další okolnosti, a to právě již zmíněné náklady na vymáhání (na právní zastoupení a především znalecký posudek), ale také třeba reputační dopad v případě vymáhání či zvýšenou pozornost ze strany státu.

Není na druhou stranu ale ani možné bez dalšího vymáhání vzdát. Mohlo by se totiž stát, že konkurent ze stejného segmentu trhu, který byl opatřeními zasažen stejně, dříve či

později se svým nárokem uspěje a manažer bude muset vysvětlovat, proč on náhradu nevymáhal.

Jak tedy postupovat?

Závěrem lze doporučit různé cesty především s ohledem na to, zda se jedná o primární či sekundární škodu a o jak velkou částku se jedná. V případě, že podnikatel spadá do kategorie primární škody a potenciální nárok je velký, pak lze doporučit do vymáhání v každém případě jít a nejspíše si nechat vypracovat znalecký posudek již pro uplatnění u vlády / ministerstva, ideálně ve spolupráci s ostatními hráči na trhu. Naopak u méně jistých a menších nároků spočívá námi doporučovaná cesta v uplatnění nároku u vlády / ministerstva s interními podklady, čímž si společnost zajistí, že její nárok neprekluduje po 6 měsících, a dále vyčkávat, jak dopadnou ostatní spory a případně nárok zažalovat.

V každém případě je ale nutné vést poctivou dokumentaci a shromažďovat potenciální důkazy, a to i pokud se nyní nad uplatňo-

váním škody neuvažuje, protože jak ukázaly poslední měsíce, situace se může změnit z minuty na minutu. ●

Mgr. Jan Krampera, partner

Mgr. Lukáš Vacek, advokátní koncipient

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

TEREZA HOŠKOVÁ

APLIKACE ZÁKLADNÍCH ZÁSAD GDPR V PRAXI

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Chytrá karanténa – proč v Česku potřebujeme souhlas?

Zahalené tváře, zákaz shromažďování, zavřené školy a některé obchody, omezený provoz restaurací, nouzový stav a plošná karanténa. Mimořádná opatření, která v Česku platí v souvislosti s propuknutím onemocnění COVID-19, stále zasahují do běžného života každého z nás. Alespoň částečný návrat k normálu má mimo jiné umožnit zavedení chytré karantény.

Jak chytrá ale tato karanténa a její součásti opravdu jsou? Proč potřebujeme souhlas? A může pod rouškou pandemie docházet k plošnému sledování osob bez jejich souhlasu?

Chytrá karanténa zahrnuje mezi dalšími opatřeními i vytváření vzpomínkových map, které mohou společně s aplikací eRouška nejvíce zasahovat do soukromí osob. Prostřednictvím této aplikace dochází ke sběru a zpracování údajů, avšak jen u toho, kdo si aplikaci nainstaluje na svůj chytrý telefon a má zapnutý Bluetooth či další služby. V tomto článku proto bude posuzováno pouze zpracování osobních údajů v rámci vytváření vzpomínkových map, které určité otázky ohledně možnosti jejich plošného vytváření vyvolávají (nikoli tak sběr dat prostřednictvím Bluetooth a aplikace eRouška).

Vzpomínková mapa slouží jako podklad pro osvěžení vzpomínek nakažené osoby tak,

aby si při epidemiologickém šetření vzpomněla na co možná nejvíce onemocnělými potenciálně ohrožených osob, se kterými přišla do kontaktu. Vzpomínková mapa je vytvořena na základě polohových dat od telefonních operátorů a údajů o platbách a výběrech z bankomatů od bank. Telefonní operátoři a banky předávají tyto údaje Ministerstvu zdravotnictví. Mohou tak ale udělat pouze v případě, že s tím nakažená osoba vysloví souhlas.

Volají mi z hygieny, ale žádný souhlas jsem neudělil

Ze strany ministerstva a hygieniků nicméně může docházet ke zpracování osobních údajů osob, které žádný souhlas neudělily. To však nesouvisí s chytrou karanténou ani se vzpomínkovou mapou – jde o běžnou součást epidemiologického šetření prováděného hygieniky. Hygienici pak mohou takto identifikovanou osobu poslat jako potenciálně nakaženou do karantény.

Pokud se u takové osoby onemocnění potvrdí, bude i ona požádána o souhlas s použitím dat od telefonních operátorů a bank pro vytvoření vzpomínkové mapy a může hygienikům předat kontaktní údaje dalších potenciálně ohrožených osob. Je však takový souhlas i v této mimořádné situaci potřeba? A jaké jsou jeho nevýhody?

Dobrovolnost a svobodnost souhlasu

Souhlas je prezentován jako základ maximálního respektování soukromí osob ze strany státu. Minimálně stejně důležité jsou transparentnost a přijetí dostatečných opatření k ochraně dat proti zneužití ze strany ministerstva, hygienických stanic, telefonních operátorů, bank a samozřejmě také dalších subjektů zapojených do zpracování. Přestože je totiž zpracování založeno na souhlasu, může být při absenci těchto opatření zásah do práv a svobod fyzických osob značný. Takový nepříznivý zásah by mohl například

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, italském, francouzském a španělském jazyce.

spočívat v tom, že by banka neposkytla úvěr osobě, která udělila souhlas s poskytnutím údajů hygienikům právě proto, že si banka uchovala informaci, že tato osoba je nakažená nemocí COVID-19. Stejně tak samozřejmě osobě hrozí, že bude několik týdnů v karanténě, i když sama nemusí být nakažená, což samozřejmě představuje podstatný zásah do jejího života.

Vraťme se však ještě k samotnému souhlasu nakažené osoby. U něho je totiž otázkou, do jaké míry je udělován skutečně dobrovolně a svobodně. Vezmeme-li v úvahu, v jaké situaci se nakažená osoba nachází, nemusí být její postavení vůči státu se zdravotnickým aparátem zcela rovnocenné.

Do jisté míry toto postavení může připomínat vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, v rámci něhož jsou možnosti použití souhlasu rovněž omezené. A to právě proto, že takový souhlas bude málokdy skutečně dobrovolný a svobodný, pokud v případě jeho neudělení hrozí zaměstnanci postih nebo dokonce ztráta zaměstnání. S přihlédnutím k silné společenské poptávce po sledování šíření viru tak mohou u nakažené osoby při udělování souhlasu hrát určitou roli obavy z negativních následků z jeho případného neudělení, v extrémních případech selhání pracovníků hygienické stanice i výhrůžky delší karanténou. Existuje chytřejší řešení, které by souhlas nahradilo?

Chytrá karanténa bez souhlasu

I přísné evropské předpisy o ochraně osobních údajů tuto možnost v případě epidemie připouštějí, pokud jsou splněny požadavky na zabezpečení těchto údajů a jsou dostatečně chráněna práva osob. Dle autorů tohoto článku by tak samotné předání osobních údajů od telefonních operátorů a bank do rukou ministerstva mohlo být z pohledu pravidel ochrany osobních údajů provedeno bez souhlasu.

Souhlas je potřeba z jiného důvodu. Banky ani operátoři totiž nesmějí bez souhlasu dotčené osoby sdělit vedle jiných informací ani údaje o její poloze a provedených platbách či výběrech z bankomatu. Z této povinnosti mlčenlivosti samozřejmě existují zákonné výjimky, označují se jako průlomky. Jeden z nich třeba umožňuje česká bance, která působí i v zahraničí, například v Polsku, předat bez souhlasu klienta údaje o jeho platbách provedených v Polsku tamním orgánům (např. polské policii nebo třeba i hygienikům). Takovou

povinnost by však bance musely ukládat tamní, tj. polské, zákony. Banka by tak v takovém případě mohla poskytnout údaje klienta i bez jeho souhlasu, přestože v ČR je jeho souhlas potřeba, jelikož žádný z průlomů nepočítá s předáváním údajů hygienikům, natož s vytvářením vzpomínkových map.

Lze si samozřejmě představit fungování vzpomínkových map bez jakéhokoliv souhlasu nakažené osoby. Vyžadovalo by to nicméně změnu právních předpisů. Jak je vidět na příkladu jiných zákonů, které parlament v této době schvaluje, mohlo by k takové změně dojít poměrně rychle, přestože již samotná příprava legislativy by určitý čas zabrala. Součástí legislativního procesu by samozřejmě mělo být i zohlednění veškerých možných dopadů na soukromí fyzické osoby, stranou by neměl zůstat ani Úřad pro ochranu osobních údajů.

Co nejvyšší úroveň transparentnosti takového procesu, zapojení odborníků z vícero oblastí (právních i technických), konzultace s Úřadem pro ochranu osobních údajů apod. jsou přitom kritické. Jen tehdy, pokud občané budou věřit, že stát jejich údaje nezneužije a nevyužije proti nim samým, totiž budou ochotni státu s projektem chytré karantény pomoci. Bezpochyby by bylo jednoduché nové zákony protlačit velmi rychle, takřkajíc „na sílu“, bez konzultace s veřejností. V takovém případě stát však riskuje, že občané budou projekt bojkotovat a cíleně se trasování své polohy bránit. Není totiž nic jednoduššího, než nechat svůj chytrý telefon doma a platit výhradně hotovostí. K tomuto v určité míře došlo i u projektu eRouška, kdy dle posledních informací si aplikaci instalovalo ani ne 2 % občanů ČR. Opět se tak ukazuje, že pokud chce správce získat osobní údaje osob, musí vždy jednat tak, aby mu tyto osoby mohly důvěřovat.

Závěr

Současná podoba chytré karantény vyžaduje při vytváření vzpomínkových map získávání souhlasu, přestože tento souhlas může vyvolávat určité pochybnosti o tom, zda je nakaženou osobou udělován svobodně a bez nátlaku. České zákony totiž neumožňují v souvislosti s ochranou veřejného zdraví prolomení bankovního tajemství a důvěrnosti komunikací garantované telefonními operátory.

Zavedení zcela bezsouhlasového režimu pro vytváření vzpomínkových map by vyžadovalo změnu právních předpisů. Na druhou stranu,

takové zpracování by pak již bylo zcela mimo kontrolu nakažených osob, jelikož by jejich údaje mohly být použity bez jejich součinnosti. Dále je otázkou, do jaké míry by pak stát postupoval transparentně a jak usilovně by se snažil tyto osoby informovat o tom, co se s jejich osobními údaji bude dít, kdo k nim má přístup apod. Podle stávajících předpisů totiž stačí v případech, kdy je zpracování upraveno zákonem, pokud jsou informace o zpracování zveřejněny na webových stránkách. Stejně tak lze v takových případech poměrně zásadně omezit práva osob na přístup k jejich osobním údajům a kontrolu zpracování.

Současně nelze vyloučit, že by v rámci legislativního procesu došlo k rozšíření možnosti využívání dat i na potenciálně nakažené osoby, a ve svém důsledku tedy úplně na každého. I přes jeho nedostatky tak souhlas alespoň do jisté míry představuje pojistku proti nucenému zpracování osobních údajů. V případě zhoršení situace v Česku by však i tato pojistka mohla být poměrně jednoduše parlamentem odstraněna. I v těchto případech by však měly orgány veřejné správy činit vše pro to, aby si získaly důvěru občanů, jinak ani nucený sběr osobních údajů nemusí fungovat. ●

Mgr. Michal Nuliček, LL.M., partner,
Mgr. Bohuslav Lichnovský, LL.M., senior
Associate
Mgr. Filip Beneš, junior lawyer
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Cestovní ruch v dobách koronavirových aneb co (ne)přinesl Lex Voucher

Tzv. Lex Voucher, jak je označován zákon č. 85/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS-Co V-2 na odvětví cestovního ruchu, měl být zákonem, na který cestovní ruch čekal s napětím. Příchodem vyšší moci v podobě epidemie koronaviru SARS-Co V-2 totiž s jistou nadsázkou „padl“ legislativní rámec, neboť vůbec nebyl připraven na absolutní kolaps trhu zájezdů.

Všechny „články“ cestovního ruchu napjatě vyčkávaly, jak se situace bude vyvíjet dále a zda jim bude hozen „záchranný kruh“. Zprávy z Itálie nebyly příliš příznivé, a když americký prezident Donald Trump v noci na čtvrtek 12. 3. 2020 ohlásil 30denní zákaz veškerých cest z Evropské unie do Spojených států, obavy dosáhly svého pomyslného maxima. Po vyhlášení nouzového stavu v České republice s účinností téhož dne od 14 hodin, na něž navazovalo uzavření hranic a omezení volného pohybu občanů ČR, a další mimořádná krizová opatření, bylo všem jasné, že situace je kritická. Cestovní ruch byl zcela ochromen a životaschopnost nejenom cestovních kanceláří, ale všech, kdo jsou na cestovní ruch jakkoli navázáni, byla ohrožena.

Cestovní kanceláře byly bombardovány svými zákazníky s žádostmi o vrácení peněz a snažily se s apelací na solidaritnost v těchto těžkých chvílích vyrovnávat s danou situací dle stávající právní úpravy a dle svých všeobecných obchodních podmínek.

„První vlaštovka“¹ v podobě právně nezávazného dokumentu z 19. 3. 2020 na úrovni Generálního ředitelství Komise pro spravedlnost a spotřebitele ukotvila směr, jakým by se mohl cestovní ruch ubírat. Generální ředitelství doporučovalo zákazníkům zájezdy odložit a využít vouchery, aby nedocházelo k problémům cestovních kanceláří s likviditou v důsledku hromadného vrácení peněz.

Dne 9. 4. 2020 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky dlouho očekávaný návrh tzv. Lex Voucher, jenž měl být oním „záchranným kruhem“, který měl předcházet úpadku velké části cestovních kanceláří. Úpadek velké části cestovních kanceláří by mělo existenční dopad rovněž i na podnikání cestovních agentur, které pro cestovní kanceláře zajišťují prodej zájezdů, jak je

uváděno rovněž v důvodové zprávě k tomuto zákonu.

Tzv. Lex Voucher umožňuje cestovním kancelářím vystavit v případě odstoupení od smlouvy o zájezdu z důvodů nevyhnutelných a mimořádných okolností namísto vyplácení peněz zákazníkům tzv. voucher (poukaz) nejmenší v hodnotě veškerých plateb uhrazených zákazníkem nebo v jeho prospěch za zájezd. Působnost tzv. Lex Voucher je omezena na zájezdy s termínem zahájení od 20. 2. 2020 do 31. 8. 2020. Pro cestovní kanceláře je tak stanovena tzv. ochranná doba, o kterou se odkládá vrácení plateb uhrazených zákazníkem nebo v jeho prospěch za zájezd, jež končí 31. 8. 2021.

Na druhé straně je pak dána možnost zákazníkům, kteří mají obavy z vycestování či mají

jiné osobní důvody, pro které nemají zájem o realizaci zájezdu, ač již odpadly nevyhnutelné a mimořádné okolnosti, odstoupit od smlouvy o zájezdu a požádat o vydání poukazu na zájezd v hodnotě nejmenší 10 % zaplaceného odstoupného.

V prvé řadě vyvolává řada nejasností již samotná působnost tzv. Lex Voucher, když se vztahuje na zájezdy konané před platností a účinností tohoto zákona. Jsme tak svědky zpětné účinnosti, tzv. pravé retroaktivity Lex Voucher, když skutečnosti, které nastaly v minulosti, se mají posuzovat a řídit právními předpisy, které se staly platnými a účinnými až později. Tzv. pravá retroaktivita je obecně v českém právním řádu nepřípustná, a je otázkou, zda tento zákon nebude napaden z tohoto důvodu a z možného rozporu s ústavním pořádkem v budoucnu.

Dle nás špatně naformulovaný text Lex Voucher má dvě strany jedné mince. Jednak je dle tzv. Lex Voucher možné voucher vystavovat ve vztahu k zájezdům, které se konaly od 20. 2. 2020. Jak si však máme vykládat druhou možnost vzniklou v mezidobí od 20. 2. 2020 do přijetí tohoto zákona? Pokud bychom měli postupovat co do obsahu Lex Voucher, cestovní kancelář by mohla uplatnit ochrannou dobu a vystavit vouchery na všechny zájezdy, které se konaly od 20. 2. 2020. Na druhou stranu, cestovní kanceláře nemohly předpokládat, že přijde tzv. Lex Voucher a se zákazníkem se mohly již dohodnout jinak. Může cestovní kancelář dohodu se zákazníkem „vrátit zpět“ – po vzoru retrospektivního Lex Voucher? Z praktického pohledu asi nikoliv. Zde bychom pravděpodobně našli řešení v podobě ustanovení o ochraně spotřebitele, tj. pokud by takové „vrácení zpět“ mělo být v neprospěch zákazníka – spotřebitele, k takovému jednání by se zřejmě nepřihlíželo.

Co však vidíme jako jedno z nejproblématictějších částí tzv. Lex Voucher, je vrácení „veškerých plateb uhrazených zákazníkem nebo v jeho prospěch za zájezd“. V tomto ohledu vnímáme tzv. Lex Voucher spíše jako odklad „problémů“ o několik měsíců. Tzv. Lex Voucher má dle důvodové zprávy řešit možný úpadek velké části cestovních kanceláří. Úpadek velké části cestovních kanceláří však tento zákon pouze odsouvá v čase.

Již nyní zákazníci cestovních kanceláří vnímají vouchery velmi nelibě, a tuto pozici zcela respektujeme, neboť šíření koronaviru bude mít pravděpodobně značný dopad i na ekonomickou situaci zákazníků. A to nemluvě o pravděpodobnosti další podzimní koronavirové vlny. Obavy zákazníků z možného vycestování i na případný náhradní zájezd jsou značné. Ač nechceme jakkoliv předvídat vývoj situace do budoucna, tak máme za to, že pravděpodobnost, že bude náhradních zájezdů hojně využíváno, pokud zájezdy vůbec bude možné uskutečnit, je spíše nižší.

Tzv. Lex Voucher v konečném důsledku neškýtá ani částečné řešení možného úpadku cestovních kanceláří, jen tento problém odsouvá do budoucna. A ve chvíli, kdy zákazníci nevyužijí voucher, cestovní kanceláře budou povinny vracet dle textace tzv. Lex Voucher veškeré platby, které obdržely od zákazníků. A to v situaci, kdy řada leteckých společností vystavuje pouze nevratné vouchery a nabízí pouze změny termínů a řada ubytovacích zařízení, majících rovněž ekonomické problémy, rovněž upřednostňuje pouze změny termínů. Cestovní kanceláře tak i nadále nesou „břímě“ veškerých nákladů samy.

Evropská komise nyní nadto, dle dostupných veřejných zdrojů, varuje členské státy včetně České republiky, že postup v otázce turistických voucherů může být v rozporu s platný-

mi spotřebitelskými pravidly, kdy zákazník musí mít právo na, byť částečné, vrácení peněz, pokud se tak rozhodne.

Celé toto odvětví tak prožívá velmi tíživé období. Nelze prozatím předvídat, kdy se cestovní ruch opět rozběhne. Již teď však lze s vysokou mírou jistoty předpokládat, že dopady nejenom na cestovní kanceláře, včetně cestovních agentur, budou nedozírné. ●

**Mgr. Barbora Masařová, advokát
Pavelka s.r.o., advokátní kancelář**

Poznámky:

- ¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/coronavirus_info_ptd_19.3.2020.pdf: Informace o balíčku týkajícím se směrnice o cestovních balíčcích v souvislosti s COVID-19 (Information on the package on the package travel directive in connection with the COVID-19) z 19. 3. 2020.

JIŘÍ HARNACH

AKTUALITY Z PRÁVA VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK (SRPEN 2020)

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

ARROWS
advisory group

Právo & daně

Law and tax

ARROWS
INTERNATIONAL

@ office@arws.cz

📞 910 058 058

f arwslaw

in arrows

Důkazní břemeno ve sporech o vrácení předaných finančních prostředků

Pro úspěch v soudním sporu bývá často určující, jaké důkazní prostředky má konkrétní účastník k dispozici na podporu svých tvrzení a jednotlivých, pro posouzení věci relevantních, skutečností.

Zhodnocení prokazatelnosti nároku, ať už z pozice žalobce či žalovaného, by měl být první krok, který potenciální účastník řízení podstoupí předtím, než se rozhodne soudní řízení zahájit. Právě prokazatelnost či případná neprokazatelnost nároku totiž často hraje rozhodující roli v tom, jestli budoucí účastník řízení může být úspěšný či nikoliv. Při tomto zhodnocení je pak nezbytné si vyřešit také otázku důkazního břemene, tedy zhodnotit, kdo z účastníků ponese nepříznivé důsledky spojené se situací, kdy určitá důležitá skutečnost nebude v řízení postavena najisto. V tomto článku se zaměříme na rozdělení důkazního břemene ve sporech, jejichž účastníkem je příjemce peněžních prostředků, po němž je ze strany plátce požadováno navrácení finančních prostředků.

Lze konstatovat, že rozdělení důkazního břemene vychází z obecné premisy, že důkazní břemeno ohledně existence určitých skutečností leží na tom z účastníků řízení, který pro sebe z existence těchto skutečností vyvozuje příznivé právní důsledky. Tato obecná zásada je zastávána také v judikatuře Nejvyššího soudu ČR (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdo 257/97: „Důkazní břemeno ohledně určitých skutečností leží na tom účastníku řízení, který z existence těchto skutečností vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky; jde o toho účastníka, který existenci těchto skutečností také tvrdí.“).

Dojde-li k situaci, kdy osoba A jakožto příjemce obdrží od osoby B jakožto plátce finanční prostředky, přičemž se následně osoba B začne po osobě A domáhat navrácení těchto peněz (např. z důvodu absence smlouvy, neplatnosti či zánlivosti smlouvy či odstoupení od smlouvy apod.), důkazní břemeno bude v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu rozděleno mezi tyto potenciální účastníky řízení následujícím způsobem:

- i) osoba B jakožto plátce ponese důkazní břemeno ohledně uskutečnění předání finančních prostředků,
- ii) dojde-li k prokázání této skutečnosti, pak osoba A bude nést důkazní břeme-

no ohledně existence právního titulu, na základě něhož je oprávněna finanční plnění přijmout, resp. není povinna k jeho vrácení a smí si jej ponechat.

V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. 25 Cdo 246/2001, dle něhož: „Domáhali se tedy žalobce vrácení určité částky s tvrzením, že ji předal žalované, leží na něm důkazní břemeno o tomto tvrzení. Soudy obou stupňů při posuzování důvodnosti nároku žalobce na vrácení částky 50 000 Kč vyšly ze shodného a mezi účastníky nesporného skutkového základu (dovolání v tomto směru závěry odvolacího soudu nenapadá), že žalobce tuto částku ze svých prostředků žalované skutečně předal. Žalobce z hlediska nároku na vrácení bezdůvodného obohacení plněním bez právního důvodu unesl důkazní břemeno, neboť prokázal předání peněz. Bylo tedy naopak na žalované, aby prokázala existenci právního titulu, který by ji opravňoval peníze si ponechat.“

Lze předpokládat, že osoba A bude na svou obranu nejčastěji tvrdit a prokazovat uzavření smlouvy (byť ústní), která osobě A umožní je převzít a ponechat si finanční prostředky. V takovém případě by osoba A musela prokazovat existenci a obsah dohody, která jí k tomuto opravňuje (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2003, sp. zn. 32 Odo 861/2001, dle něhož „je (...) na žalovaném, který tvrdí, že plnění přijal na základě smluvního ujednání, aby prokázal existenci a obsah tvrzené dohody, podle níž byl oprávněn plnění přijmout, popř. podle níž není k vrácení plnění povinen“).

Pokud se osobě A nepodaří prokázat existenci právního titulu, na základě něhož je oprávněna si obdržené finanční prostředky ponechat a v řízení nebude zjištěn ani jiný právní titul než ten, který byl osobou A tvrzen, pak zpravidla bude třeba dospět k závěru, že tento právní titul absentuje, plnění bylo přijato bez právního důvodu (či např. z právního důvodu, který odpadl) a osoba A je povinna tyto finanční prostředky vrátit.

Nepodaří-li se v řízení prokázat existenci právního titulu opravňujícího osobu A k ponechání si těchto peněžních prostředků, tedy v situaci, kdy tato pro řízení významná skutečnost zůstane v řízení neprokázána, musí jít tento stav k tíži té osoby, která ohledně této skutečnosti nesla důkazní břemeno (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1. 2. 2017, sp. zn. 28 Cdo 5299/2015 „na žalovaném naopak je, aby tvrdil a prokázal existenci právního důvodu, na základě něhož si smí převzaté prostředky ponechat. Nepříznivé procesní následky stavu nejistoty ohledně důvodnosti prokázání pohybu aktiv jsou proto v obdobných situacích vyvolány vůči příjemci plnění“).

V případě, kdy v řízení panuje objektivní nejistota ohledně existence či neexistence právního titulu opravňujícího osobu A k ponechání si finančního plnění, tedy bude zpravidla rozhodnuto v neprospěch toho, kdo měl nést ohledně této skutečnosti důkazní břemeno, avšak v řízení jej neunesl (osoby A). Za této situace lze očekávat vyhovění žaloby, jíž se osoba B bude domáhat vrácení finančních prostředků z titulu bezdůvodného obohacení.

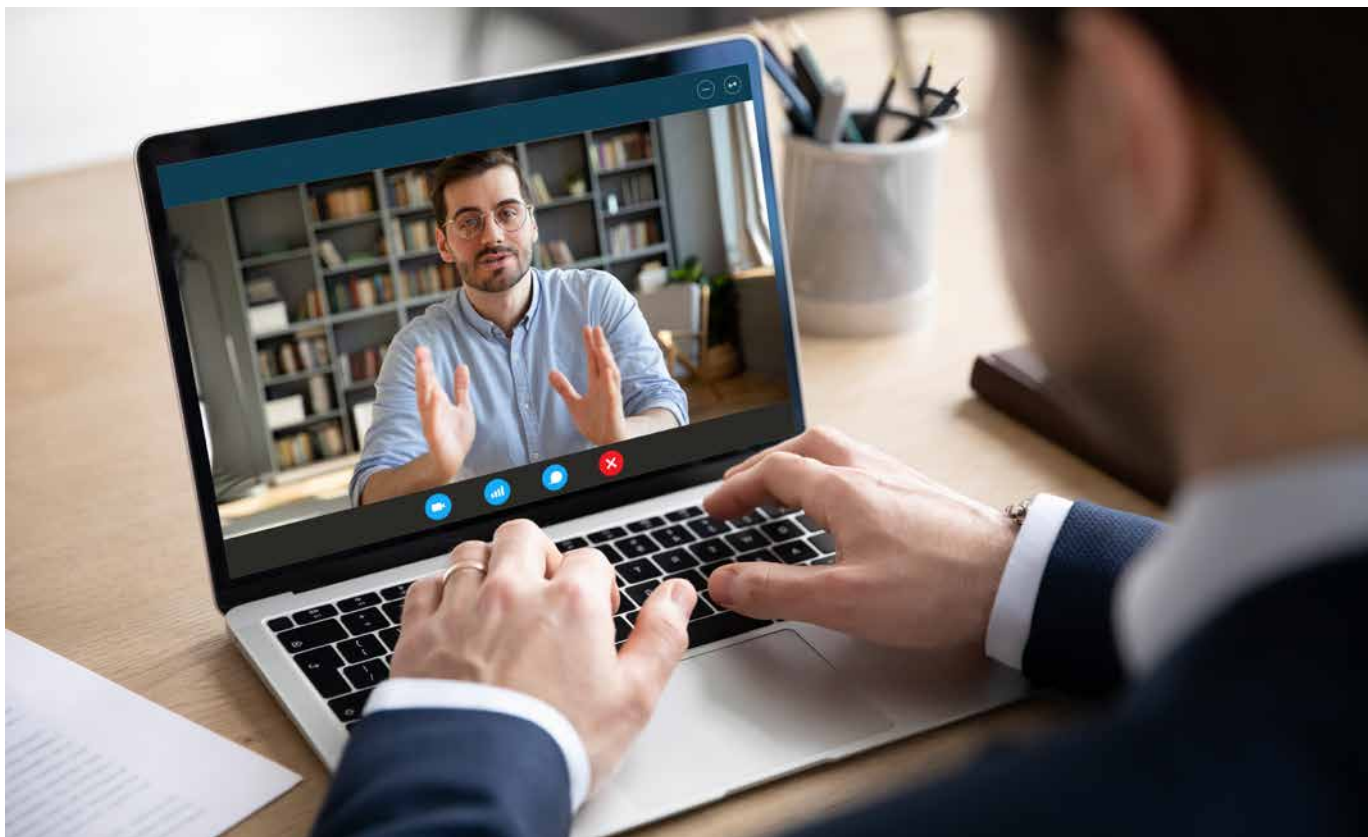
S ohledem na výše vyložené lze smluvním stranám a především pak příjemci plnění doporučit, aby vždy uzavírali písemnou smlouvou, v níž si stvrdí podklad pro následnou platbu peněžních prostředků. Takové ujednání může pomoci minimalizovat riziko případného sporu vyvolaného plátcem finančního obnosu, který by se účelově domáhal vrácení zaplacených finančních prostředků s vědomím, že se příjemce platby může z důvodu absence písemné smlouvy nacházet v důkazní nouzi ohledně prokázání právního titulu opravňujícího jej k ponechání si obdržené platby. ●

JUDr. Lukáš Dořičák, advokátní koncipient
ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

Digitální revoluce v oblasti notářství

Na jaře 2020 ušel světlo světa návrh novely zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), který byl na konci března předložen do připomínkového řízení jako sněmovní tisk 793/0. Daná novela je významná v tom, že doposud standardní osobní kontakt s notáři doplňuje kontaktem distančním, a to v intencích pokročilého trendu digitalizace jak soukromé, tak veřejné sféry.

Novela navazuje na přelomový zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby, který postuluje právo jednotlivců činit úkony vůči veřejnoprávním orgánům v elektronické formě. Novela stejně tak vytváří podmínky pro implementaci tzv. digitalizační směrnice EU (směrnice č. 2019/1151), podle které mají členské státy EU povinnost od 1. srpna 2021 umožnit online vytváření kapitálových společností a umožnit online zápisy poboček a ukládání listin a údajů do obchodních rejstříků. Tyto online postupy musí umožnit založení korporací či poboček bez fyzické přítomnosti osob a mají tak vést ke větší flexibilitě a snížení nákladů na podnikání.

Co přelomového tedy zmíněný návrh novely notářského řádu přináší?

Předně novela po vzoru srovnatelných zahraničních úprav (např. Německo, Rakousko,

Francie) navrhuje možnost sepsání notářského zápisu v elektronické podobě společně s prokázáním totožnosti příslušných osob bez jejich fyzické přítomnosti, s využitím prostředků pro vzdálenou identifikaci a autentizaci, přičemž namísto vlastnoručních podpisů účastníků notářského zápisu se navrhuje využití uznávaného elektronického podpisu. Namísto úředního razítka a vlastnoručního podpisu pak notář k elektronickému notářskému zápisu připojí svůj kvalifikovaný elektronický podpis ve smyslu zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Novela počítá s tím, že elektronická identifikace se bude provádět pomocí identifikačního dokladu osoby,¹ který obsahuje strojově čitelné údaje a nosič dat (elektronický čip), autentizace pak prostřednictvím videokonference. Na čipu občanského průkazu není uložen údaj o fotografii, proto se navrhuje, aby notář využíval fotografie vedené v příslušných agendových informačních systémech

státu, kdy v rámci videokonference provede vizuální srovnání osoby a fotografie vedené v těchto informačních systémech. Tímto „dvoufázovým“ identifikačním a autentizačním postupem má být eliminována možnost použití pozměněných či padělaných dokladů totožnosti. Podle stanoviska vlády k předmětné novele bude však ještě nutné vyjasnit její vztah k zákonu č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu („zákon AML“) a dát ji do souladu s úpravou zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci. V této souvislosti vláda navrhuje, aby se při elektronické identifikaci ze strany notářů vyžadovala vysoká úroveň záruky, čímž by byla navržena právní úprava zároveň sjednocena s budoucí podobou úpravy zákona AML po jeho novelizaci provedené s účinností od 1. ledna 2021 zákonem č. 49/2020 Sb., kdy identifikace prostředkem elektronické identifikace s vysokou úrovní záruky v rámci kvalifikovaného systému elektronické identi-

fikace (např. eObčanka) bude jednou z metod přípustných pro první identifikaci klienta ve smyslu zákona AML.

V souvislosti s vyhotovováním elektronických notářských zápisů dále novela předpokládá i zřízení a vedení elektronické sbírky dokumentů (notářských zápisů). Po vyhotovení elektronického notářského zápisu by byl notář povinen ho nahrát do dané sbírky. Univerzální archiv obsahující všechny notářské zápisy doposud v ČR chybí, naopak v zahraničí již nějakou dobu funguje, uvést lze např. Slovensko nebo Rakousko. Pokud jde o možnost nahlížení do dané sbírky NZ prostřednictvím dálkového přístupu, tak s ohledem na ochranu osobních údajů a soukromí účastníků právního jednání, o kterém byl notářský zápis sepsán, nebude samotný obsah notářských zápisů samozřejmě veřejně zpřístupněn. Tazatel bude mít přístup pouze k některým údajům o notářském zápisu (ověření, zda byl pod konkrétním číslem notářského zápisu skutečně takovýto zápis sepsán a kterým konkrétním notářem; nebude možné např. vyhledat jména či jakékoliv jiné osobní údaje účastníků).

Novela navrhuje zřízení také další evidence, a to elektronické evidence ověřených podpisů vedené Notářskou komorou ČR. Tato evidence bude obsahovat údaje o legalizacích provedených notáři. Také do této evidence by měl být zřízen veřejný dálkový přístup, prostřednictvím kterého bude možno ověřit pravost ověřovací doložky. Důvodová zpráva návrhu novely v této souvislosti zmiňuje, že zejména v oblasti převodů nemovitých věcí nebo převodů podílů v s. r. o. hraje ověření podpisů významnou roli a je žádoucí zavedení dalšího kontrolního mechanismu s potenciálem účinně bránit podvodným jednáním. Ověřovací doložky včetně úředních „kulatých“ razítek bývají falšovány a chybí zde

možnost ověřit si, zda je ověřovací doložka pravá. Předpokládá se, že celkově by navrhované řešení mělo přinést výrazně vyšší míru ochrany před možností zfalšování podpisu než doposud a bránit tzv. „kradení společností“. Tento druh evidence je již rovněž používán v zahraničí, např. na Slovensku. Stejně jako v případě sbírky notářských zápisů, tak i v případě evidence ověřených podpisů dbá navrhovaný dálkový přístup v maximální možné míře ochrany účastníků notářských úkonů, neboť tazatel bude moci pouze ověřit, zda údaje uvedené v legalizační doložce odpovídají údajům evidovaným v informačním systému (tedy zda doložka není falzifikát).² Vedle legalizace vlastnoručního podpisu má evidence ověřených podpisů evidovat také prohlášení uznání elektronického podpisu za vlastní.

S možností využití elektronického jednání se prozatím nepočítá např. v dědických a rodinných věcech, kde je i nadále osobní kontakt notáře s osobami vnímán jako nezastupitelný. Významnou novinkou, kterou však ještě novela navrhuje, je svěřením apostilační agendy Notářské komory ČR, a to v případě veřejných listin, které vyhotovil, vydal nebo ověřil notář, což nepochybně může zjednodušit neustále narůstající objem přeshraničních právních jednání.

Elektronizace notářství má být zásadním přínosem pro zvýšení kvality podnikatelského prostředí a Česká republika má za cíl následovat trendy a standardy, které v této oblasti již fungují v jiných zemích EU. Popsané instituty navrhované zmiňovanou novelou notářského řádu tak směřují k vyšší flexibilitě v právním styku, a to zejména ve sféře obchodních korporací, z jejíž strany je již delší dobu zdůrazňována potřeba vyšší míry elektronizace (např. pokud jde o rozhodování orgánů právnických osob či zápisů různých skutečností

do veřejných rejstříků). V intencích digitalizační směrnice EU pak bude rovněž možné i zakládat společnost s ručením omezeným, případně také akciovou společnost online, a to při zachování požadavků na ověření totožnosti a náležitého zjištění vůle zakladatele, s úmyslem zachovat postulát materiální publicity veřejných rejstříků. Navrhovaná změna právní úpravy směřující k elektronickému jednání s notáři tak nepochybně bude znamenat revoluci v poskytování notářských služeb. ●

Mgr. Zuzana Gajdošová, LL.M., advokátka
Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Zejména občanským průkazem se strojově čitelnými údaji a kontaktním elektronickým čipem, ale také vybranými druhy cestovních dokladů (např. cestovním pasem, diplomatickým pasem nebo služebním pasem) či průkazem o povolení k pobytu.
- ² Důvodová zpráva k návrhu novely notářského řádu konkrétně předpokládá, že na základě pořadového čísla evidence, data, jména, a příjmení osoby, jejíž podpis byl legalizován, bude možné při využití dálkového přístupu ověřit označení dané listiny a údaj, kterým notář podpis ověřil.

TEREZA HOŠKOVÁ

JAK UDRŽET OSOBNÍ ÚDAJE POD KONTROLOU?

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

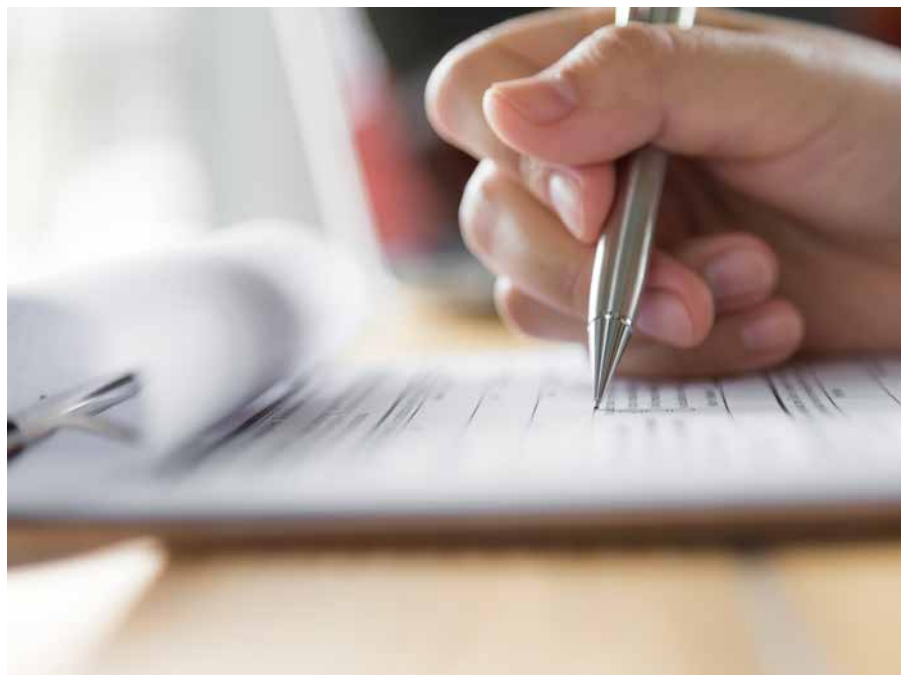
Odpočet DPH a prokázání osoby dodavatele: je na obzoru změna ustálené praxe?

Prokázání toho, že zdanitelné plnění bylo daňovému subjektu poskytnuto konkrétním dodavatelem – plátcem DPH, je dle převládající judikatury Nejvyššího správního soudu nutnou podmínkou pro to, aby daňový subjekt obhájil svůj nárok na odpočet DPH.

K problémům s prokázáním přijetí plnění od konkrétního dodavatele může přitom dojít relativně snadno – daňový subjekt může disponovat důkazy o tom, že k poskytnutí plnění (např. jeho reklamní propagaci) došlo, avšak z důvodu jeho nevědomého zapojení do obchodního řetězce zatíženého daňovým podvodem vede provedené dokazování ke zpochybnění dodání deklarovaným dodavatelem (např. proto, že tehdejší jednatel dodavatele popírá, že podepsal příslušné smlouvy). Otázka prokázání dodavatele je v takovém případě velice významná, neboť dosavadní judikatura umožňuje správci daně, aby doměřil daň na základě neunesení důkazního břemena daňového subjektu, a správce daně tak nemusí sám unášet důkazní břemeno ve vztahu k existenci daňového podvodu a vědomosti daňového subjektu o něm.

Judikatura k uvedené právní otázce může na první pohled působit nepřiměřeně přísně, když například u daně z příjmů má daňový subjekt i v případě, že neprokáže přijetí od konkrétního dodavatele, možnost obhájit vynaložený náklad jako daňově uznatelný, pokud prokáže, že deklarovaný výdaj skutečně vynaložil.¹ Judikatura v oblasti DPH nicméně stojí na předpokladu, že daňový subjekt je dle § 72 odst. 1 a § 73 odst. 1 ZDPH pro vznik nároku na odpočet povinen prokázat přijetí zdanitelného plnění od jiné osoby, která v době transakce byla plátcem DPH, a využití tohoto plnění pro svou ekonomickou činnost. Pokud není zřejmá identita dodavatele, nelze dojít k závěru, že daňový subjekt toto důkazní břemeno unesl, a proto zpravidla povede neprokázání identity dodavatele k nepřiznání nároku na odpočet.²

Přes relativní ustálenost uvedené judikatury probíhá u Nejvyššího správního soudu pod spisovou značkou 1 Afs 334/2017 již několik let řízení o správní žalobě společnosti Kemwater ProChemie s.r.o., jehož výsledek může zásadním způsobem změnit dosavadní

přístup daňové správy a správních soudů k posuzování této důležité otázky.

Dosavadní průběh řízení ve věci Kemwater ProChemie

Předmětem řízení v uvedené věci je zrušení dodatečných platebních výměrů, kterými správce daně neuznal nárok na odpočet, uplatněný v souvislosti s reklamou a prezentací žabobkyně na golfových turnajích. Důvodem pro doměření daně byla skutečnost, že žalobkyně podle správce daně neprokázala, že jí příslušné zdanitelné plnění dodal dodavatel, který byl deklarován na daňových dokladech. Soud prvního stupně rozhodl ve prospěch žalobkyně, přičemž své rozhodnutí založil na zcela novém rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2017, č. j. 4 Afs 58/2017-78, ve věci žalobce Stavitelství Melichar s.r.o., ve kterém se čtvrtý senát od předchozí konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu k otázce neprokázání osoby dodavatele odchýlil a došel k závěru, že „i v případě, kdy není možné určit subjekt, který daňovému subjektu zdanitelné plnění skutečně poskytl, není možné daňovému subjektu odeprít nárok na

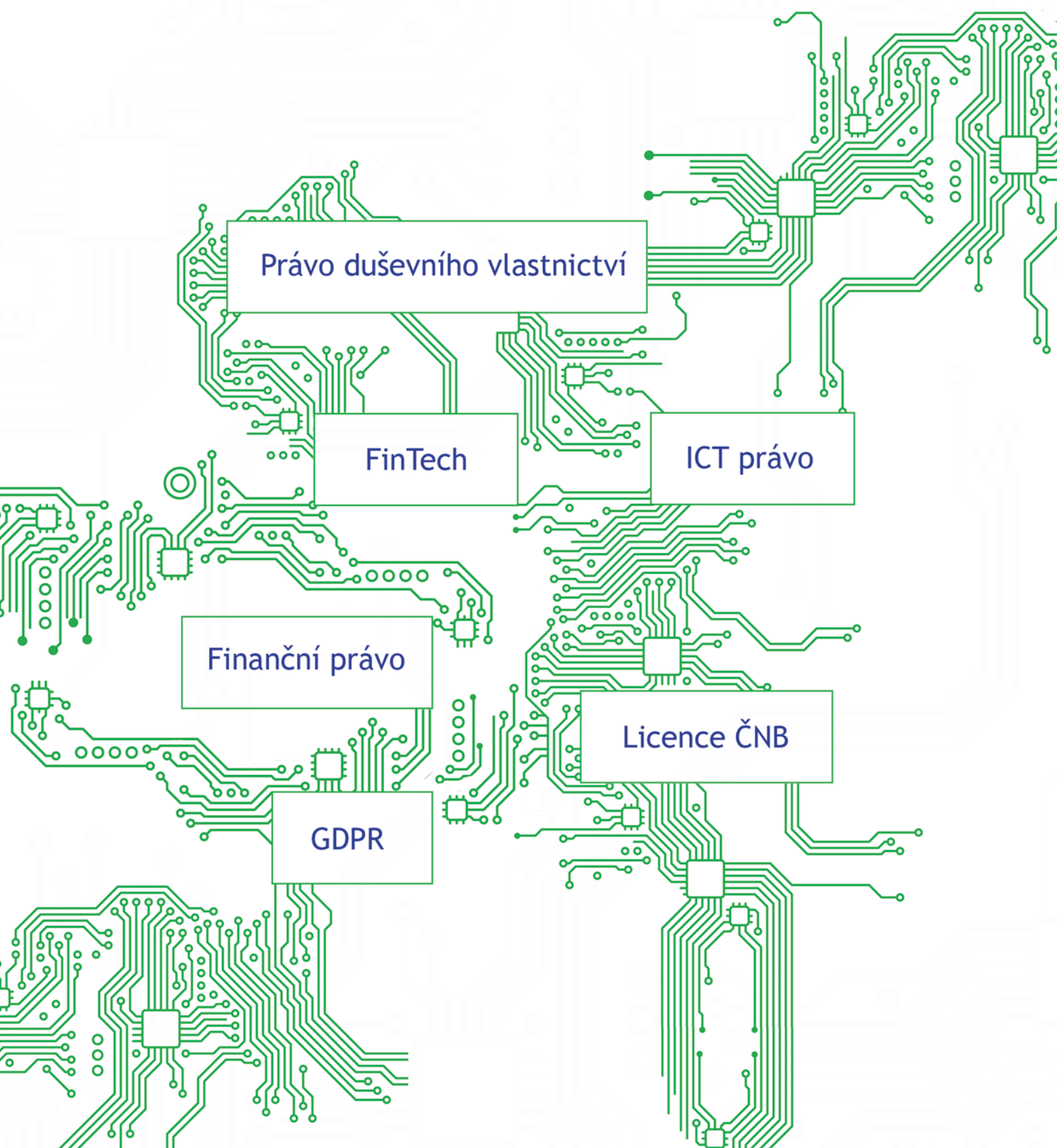
odpočet DPH, pokud není zároveň prokázáno, že předmětné plnění bylo součástí podvodu na dani, o kterém osoba uplatňující nárok na odpočet daně věděla, nebo musela vědět.“

Odvolací finanční ředitelství napadlo rozsudek soudu prvního stupně kasační stížností, která byla přidělena k projednání prvnímu senátu. V srpnu 2018 postoupil první senát věc rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu za účelem vyřešení rozporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu, vzniklého na základě rozsudku Stavitelství Melichar. V usnesení o postoupení věci shrnul první senát dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu, obsah rozsudku ve věci Stavitelství Melichar a relevantní judikaturu SDEU, a konstatoval, že dle jeho názoru rozsudek Stavitelství Melichar stojí na chybné interpretaci judikatury SDEU.³

Rozšířený senát po postoupení věci relativně dlouho ponechával odbornou veřejnost v napětí ohledně toho, jak se k otázce formulované prvním senátem postaví. V březnu 2020 se nicméně na webových stránkách Nejvyššího správního soudu obje-

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

vilu usnesení, kterým rozšířený senát rozhodl o předložení dvou předběžných otázek SDEU a o přerušení řízení do doby, než bude o předběžných otázkách rozhodnuto.

Rozšířený senát ve svém usnesení úvodem zrekapituloval nesporné skutečnosti týkající se rozložení důkazního břemena mezi správce daně a daňový subjekt – daňový subjekt je povinen prokazovat splnění hmotněprávních podmínek nároku na odpočet, správce daně naopak tíží důkazní břemeno ohledně případné účasti daňového subjektu na daňovém podvodu.⁴ Dále rozšířený senát upozornil na skutečnost, že ačkoli dle čl. 9 odst. 1 směrnice 2006/112/ES je definice osoby povinné k dani velmi široká, Česká republika využívá možnosti osvobodit od DPH osoby s minimálním obrátem do 1 000 000 Kč a u neznámého dodavatele tak nelze bez dalšího dovozovat naplnění podmínky přijetí plnění od plátce DPH.⁵

Rozšířený senát dále odkázal na rozhodnutí SDEU ve věcech Maks Pen a Signum Alfa Sped, ve kterých SDEU rozhodl, že přiznání nároku na odpočet sama o sobě nebrání skutečnost, že zdanitelné plnění zřejmě nemohl poskytnout deklarovaný dodavatel – k takové skutečnosti musí podle uvedených rozhodnutí přistupovat to, že správce daně prokáže, že daňový subjekt věděl nebo měl vědět, že se podílí na transakci zatížené daňovým podvodem.⁶ Rozšířený senát se domnívá, že uvedené judikáty jsou v rozporu s dřívější judikaturou SDEU, která pro vznik nároku na odpočet obdobně jako judikatura Nejvyššího správního soudu vyžadovala splnění všech jeho hmotněprávních podmínek. Dle názoru rozšířeného senátu by měla být na straně daňového subjektu dovozována povinnost prokázat jak přijetí plnění od plátce DPH, tak také konkrétní osobu tohoto plátce – rozšířený senát se obává, že kdyby tato povinnost neexistovala, mohlo by být zkomplikováno odhalování daňových podvodů, neboť správce daně potřebuje pro prokázání daňového podvodu alespoň základní informace o podobě řetězce zúčastněných subjektů.⁷ Rozšířený senát se rovněž domnívá, že SDEU by měl blíže vysvětlit, jak jsou pro tuto otázku relevantní výjimky uplatňované členskými státy pro přiznání statutu plátce DPH. Rozšířený senát proto žádá SDEU, aby zodpověděl otázky, zda i) je v souladu se směrnicí 2006/112/ES podmiňovat vznik práva na odpočet prokázáním přijetí plnění od konkrétní osoby, a ii) pokud ano, zda je v případě neprokázání přijetí plnění od konkrétní osoby možné odepřít nárok na odpočet, aniž by bylo daňové-

mu subjektu prokázáno, že věděl nebo mohl vědět o svém zapojení do daňového podvodu.

Míč na straně SDEU, nejistota na straně ostatních

Domníváme se, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu správně identifikoval rozpor v judikatuře SDEU, neboť z odůvodnění rozhodnutí ve věcech Maks Pen a Signum Alfa Sped nevyplývají žádné skutečnosti, které by umožňovaly jejich výklad v souladu s ustálenou rozhodovací praxí SDEU ohledně povinnosti prokázat splnění hmotněprávních podmínek pro vznik nároku na odpočet. Podobný rozpor je dle našeho názoru obsažen také v rozhodnutí ve věci Bonik, odkazovaném čtvrtým senátem ve věci Stavitelství Melichar.⁸ Ačkoli je tak rozsudek ve věci Stavitelství Melichar kritizován čtvrtým senátem pro nesoulad s judikaturou SDEU, dle našeho názoru (a zřejmě také dle názoru rozšířeného senátu) jeho závěry této judikatuře odpovídají, byť stojí na její menšinové linii, která není konzistentní s předchozí rozhodovací praxí SDEU.

Bez vyjasnění otázek evropského práva, které z uvedeného rozporu vyplývají a které jsou předmětem otázek položených SDEU rozšířeným senátem, tak není pro národní soudy ani pro správce daně zřejmé, jakým způsobem by při řešení otázky prokazování osoby dodavatele měli postupovat. Je na SDEU, aby buď vysvětlil, že jeho judikatura se obsahově nezměnila a v rozsudcích uvedených rozšířeným senátem pouze reagoval na specifické okolnosti projednávaných věcí, popřípadě aby postavil najisto, jakou linii jeho judikatury je třeba při řešení otázky prokazování osoby dodavatele aplikovat. Na straně finanční správy předpokládáme logickou tendenci upřednostňovat starší judikaturu SDEU, která je pro daňové subjekty méně příznivá, daňové subjekty naopak budou zdůrazňovat výroky rozhodnutí Maks Pen a Signum Alfa Sped. Na straně soudů lze očekávat, že spíše nebudou chtít vydávat meritorní rozhodnutí před definitivním vyřešením této otázky, což bohužel v některých případech prodlouží již tak velice dlouhá řízení před zahlcenými správními soudy (zejména u Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Praze, jejichž senáty často teprve začínají projednávat žaloby podané v roce 2018) – obvyklá délka řízení o předběžné otázce u SDEU se dle statistik pohybuje okolo 18 měsíců.⁹

Pokud by nicméně SDEU v odpovědi na předběžné otázky více osvětlil okolnosti, za

kterých by bylo přípustné, aby vznikl nárok na odpočet DPH bez prokázání osoby dodavatele, byl by vývoj v této otázce pro daňové subjekty ve srovnání se současnou dominantní judikaturou Nejvyššího správního soudu nesporně pozitivní. ●

JUDr. Ondřej Trubač, Ph.D., LL.M.

Mgr. Tomáš Munzar

Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

- ¹ Např. rozsudek NSS č.j. 9 Afs 30/2007-73 ze dne 31. 5. 2007.
- ² Srov. body 27 a 28 usnesení NSS č.j. 1 Afs 334/2017-35 ze dne 23. srpna 2018 a v nich odkazovanou judikaturu.
- ³ Usnesení NSS č.j. 1 Afs 334/2017-35 ze dne 23. srpna 2018, body 36–53.
- ⁴ Usnesení NSS č.j. 1 Afs 334/2017-54 ze dne 11. března 2020, body 18–23.
- ⁵ Tamtéž, bod 24.
- ⁶ Tamtéž, bod 25; také rozsudek SDEU C-18/13 ze dne 13. února 2014, Maks Pen EOOD v. Direktor na Direktsia 'Obzhalvane i danachno-osiguritelna praktika' Sofia, ECLI:EU:C:2014:69, body 31 a 32, a rozsudek SDEU C-446/15 ze dne 10. listopadu 2016, Signum Alfa Sped Kft. v. Nemzeti Adó – és Vámhivatal Kiemelt Adó – és Vám Főigazgatóság, ECLI:EU:C:2016:869, bod 45.
- ⁷ Usnesení NSS č.j. 1 Afs 334/2017-54 ze dne 11. března 2020, bod 26.
- ⁸ Odkaz čtvrtého senátu na případ Stehcamp naopak za přílehlavý nepovažujeme, neboť v tomto případě SDEU posuzoval případ neuznání nároku na odpočet z důvodu, že podle polského práva byl dodavatel daňového subjektu považován za „neexistující subjekt“ a jím vystavené faktury nemohly být použity pro odůvodnění nároku na odpočet. SDEU se tak dle našeho názoru spíše zabýval otázkou modifikace kritérií pro vznik nároku na odpočet vnitrostátním právem než otázkou relevantní v případě Stavitelství Melichar, tedy pochybnostmi o tom, že deklarovaný dodavatel zdanitelné plnění poskytl.
- ⁹ Fair Trials: Preliminary Reference Toolkit. March 2019, s. 13. Dostupný na https://www.fairtrials.org/sites/default/files/CJEU%20preliminary%20reference%20Toolkit_0.pdf.

Vývoj právní úpravy odstoupení z funkce člena statutárního či jiného orgánu obchodní korporace

Právní úprava odstoupení z funkce člena statutárního či jiného orgánu obchodní korporace doznala v posledních letech několika změn. Tou poslední je změna schválená zákonem č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony, a který co do části týkající se odstoupení z funkce člena statutárního orgánu, nabývá účinnosti dne 1. 1. 2021.

Uvedená novela zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen: „ZOK“) vychází v zásadě z úpravy, kterou obsahoval zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen: „obchodní zákoník“).

Obchodní zákoník obsahoval úpravu odstoupení z funkce statutárního orgánu, jeho člena nebo člena jiného orgánu společnosti v § 66. Osoba odstupující z funkce byla povinna tuto skutečnost oznámit orgánu, jehož byla členem nebo orgánu, který ji zvolil nebo jmenoval. Výkon funkce skončil dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat

orgán, který dotyčnou osobu zvolil nebo jmenoval, pokud společenská smlouva nebo stanovy nestanovily, že postačí, projednal-li nebo měl-li projednat odstoupení orgán, jehož je odstupující osoba členem. Pokud byl člen orgánu zvolen zaměstnanci společnosti, skončila jeho funkce dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, jehož byl odstupující členem.

Příslušný orgán byl povinen projednat odstoupení na nejbližším zasedání poté, co se o odstoupení z funkce dozvěděl. V případě, že osoba odstupující z funkce své odstoupení oznámila na zasedání příslušného orgánu, skončil výkon funkce uplynutím dvou měsí-

ců po takovém oznámení, jestliže příslušný orgán společnosti neschválil na její žádost jiný okamžik zániku funkce.

V případě společností s jediným společníkem skončil výkon funkce uplynutím lhůty dvou měsíců ode dne doručení odstoupení jedinému společníkovi (pokud jediný společník neschválil na žádost odstupujícího člena jiný okamžik zániku funkce).

Zmíněná právní úprava měla na jednu stranu umožnit statutárním či jiným orgánům nebo jejich členům odstoupit z funkce, aniž by jim v tom mohla společnost nějak bránit a na druhou stranu zajistit dostatek času pro to,

aby společnost měla možnost najít za odstupujícího člena orgánu společnosti adekvátní náhradu, a aby okamžitým ukončením funkce nemohlo dojít k ochromení činnosti společnosti. Jak judikoval Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí pod sp. zn. 29 Odo 181/2003, ze dne 23. 9. 2003, oba uvedené cíle (právo člena orgánu společnosti na odstoupení z funkce a zájem společnosti na tom, aby nedošlo k ochromení její činnosti), jsou rovnocenné.

Uvedené ustanovení obchodního zákoníku se mohlo jevit jako problematické v případě, kdy odstoupení z funkce orgánu společnosti měla projednat valná hromada. Řádná valná hromada se koná zpravidla jednou ročně, což mohla být pro odstupujícího člena lhůta nepřiměřeně dlouhá a možnost statutárního orgánu svolat mimořádnou valnou hromadu za účelem projednání jeho odstoupení z funkce nebyla vždy možná a člen statutárního orgánu neměl v řadě případů možnost si svolání valné hromady vynutit.

Mohlo by se zdát, že tento problém byl vyřešen přijetím ZOK, který nabyl účinnosti k 1. 1. 2014, ale není to tak úplně pravda. ZOK obsahuje úpravu odstoupení z funkce statutárního či jiného orgánu společnosti nebo jeho člena v § 59 odst. 5. Podle tohoto ustanovení ZOK, pokud není ve společenské smlouvě nebo ve smlouvě o výkonu funkce stanoveno jinak, oznámí odstupující člen své odstoupení orgánu, který jej zvolil. ZOK tedy již nepřevzal právní úpravu obchodního zákoníku, dle kterého mohl odstupující člen tuto skutečnost oznámit buď orgánu, který jej zvolil nebo orgánu, jehož je členem (pokud tak nebylo stanoveno či sjednáno ve společenské smlouvě nebo ve smlouvě o výkonu funkce). Funkce člena orgánu společnosti končí uplynutím jednoho měsíce od doručení tohoto oznámení, pokud příslušný orgán společnosti neschválí na žádost odstupujícího jiný okamžik zániku funkce. Má-li společnost jediného společníka, který je příslušný k projednání odstoupení, skončí funkce uplynutím jednoho měsíce od dne doručení oznámení o odstoupení z funkce jedinému společníkovi, pokud si strany nedojednávají jiný okamžik zániku funkce.

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí ze dne 10. 2. 2009 pod sp.zn. 29 Cdo 2863/2008 sice dovodil, že odstoupení z funkce je v souladu s § 66 odst. 1 obchodního zákoníku (dnes § 59 odst. 5 ZOK) oznámeno orgánu společnosti i tehdy, je-li oznámení doručeno v písemné formě společnosti, o jejíž orgán jde. Je však třeba vzít v úvahu, že toto soudní roz-

hodnutí se vázalo k předchozí právní úpravě obchodního zákoníku, která se přijetím ZOK změnila a uvedené závěry Nejvyššího soudu ČR nejsou bez dalšího aplikovatelné na právní poměry upravené ZOK, v případě, že má být oznámení doručeno valné hromadě či členské schůzi společnosti.

Podle § 59 odst. 5 ZOK totiž funkce nezaniká až dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, který odstupujícího člena voleného orgánu zvolil nebo jmenoval, jak tomu bylo v době účinnosti obchodního zákoníku, ale již uplynutím doby jednoho měsíce od doručení oznámení. Pokud by došlo bez dalšího k aplikaci uvedeného závěru Nejvyššího soudu ČR i na stávající případy, kdy funkce zaniká uplynutím jednoho měsíce od doručení oznámení o odstoupení, mohlo by se stát, že by funkce zanikla dříve, než by měl příslušný orgán vůbec možnost na vzniklou situaci reagovat a jmenovat nového člena orgánu společnosti. Stačilo by totiž pouze poslat oznámení společnosti a vyčkat, až uplyne jednoměsíční lhůta.

Pokud členy orgánu společnosti volí valná hromada, je třeba, aby bylo odstoupení valné hromadě oznámeno tehdy, je-li valná hromada svolána. Odstoupení je oznámeno dnem, kdy se koná nebo má konat svolaná valná hromada a od tohoto dne běží také měsíční lhůta. Odstupující člen má také možnost oznámit své odstoupení přímo na zasedání valné hromady společnosti. V takovém případě začne běžet jednoměsíční lhůta ihned, ovšem za předpokladu, že toto odstoupení nebude posouzeno jako učiněné v době, která je pro obchodní korporaci nevhodná.

Ustanovení § 59 odst. 5 ZOK také uvádí, že člen orgánu společnosti nemůže ze své funkce odstoupit v době, která je pro společnost nevhodná. Tato zákonná úprava je velmi obecná a zákon nestanoví, pro které důvody, resp. kdy z funkce odstoupit nelze.

Z komentáře k ZOK¹ by se podle našeho názoru dalo dovodit, že pro odstoupení z funkce je nevhodná mimo jiné taková doba, kdy odstupující člen nemá na svou pozici nástupce. V komentáři se uvádí, že odstoupení z funkce je valné hromadě společnosti oznámeno pouze tehdy, pokud je valná hromada svolána a pokud je na pořad jednání valné hromady zařazen bod „volba nového člena statutárního orgánu“ a v rámci odůvodnění tohoto bodu je uvedeno, že původní člen statutárního orgánu ze své funkce odstoupil. Komentář připouští rov-

něž, aby oznámení o odstoupení z funkce bylo společníkům oznámeno spolu s návrhem na přijetí rozhodnutí per rollam, kterým bude rozhodnuto o volbě nového člena statutárního orgánu. V takovém případě běží měsíční lhůta od doručení návrhu na přijetí rozhodnutí o volbě nového člena statutárního orgánu.

Tento výklad ovšem není zřejmě jediným možným, což lze dovodit z důvodové zprávy k nově přijatému zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění mimo jiné ZOK. Novela ZOK týkající se odstoupení z funkce orgánu společnosti či jeho člena nabude účinnosti dne 1. 1. 2021. Odstoupení z funkce bude nově upraveno v § 58 ZOK (namísto původního § 59).

Právní úprava, která bude účinná od 1. 1. 2021, se s jistými modifikacemi v zásadě vrací k původní úpravě v obchodním zákoníku. Ustanovení § 58 ZOK účinné od 1. 1. 2021 uvádí, že výkon funkce člena voleného orgánu korporace, který ze své funkce odstoupí, skončí dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, který ho zvolil, nestanoví-li společenská smlouva, že postačí, pokud odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, jehož je odstupující členem. Odstoupení je příslušný orgán povinen projednat bez zbytečného odkladu, nejpozději na nejbližším zasedání poté, co bylo odstoupení obchodní korporaci doručeno. Pokud odstupující člen oznámí své odstoupení na zasedání příslušného orgánu, skončí výkon funkce uplynutím dvou měsíců po takovém oznámení, pokud příslušný orgán neschválí na žádost odstupujícího člena jiný okamžik zániku funkce.

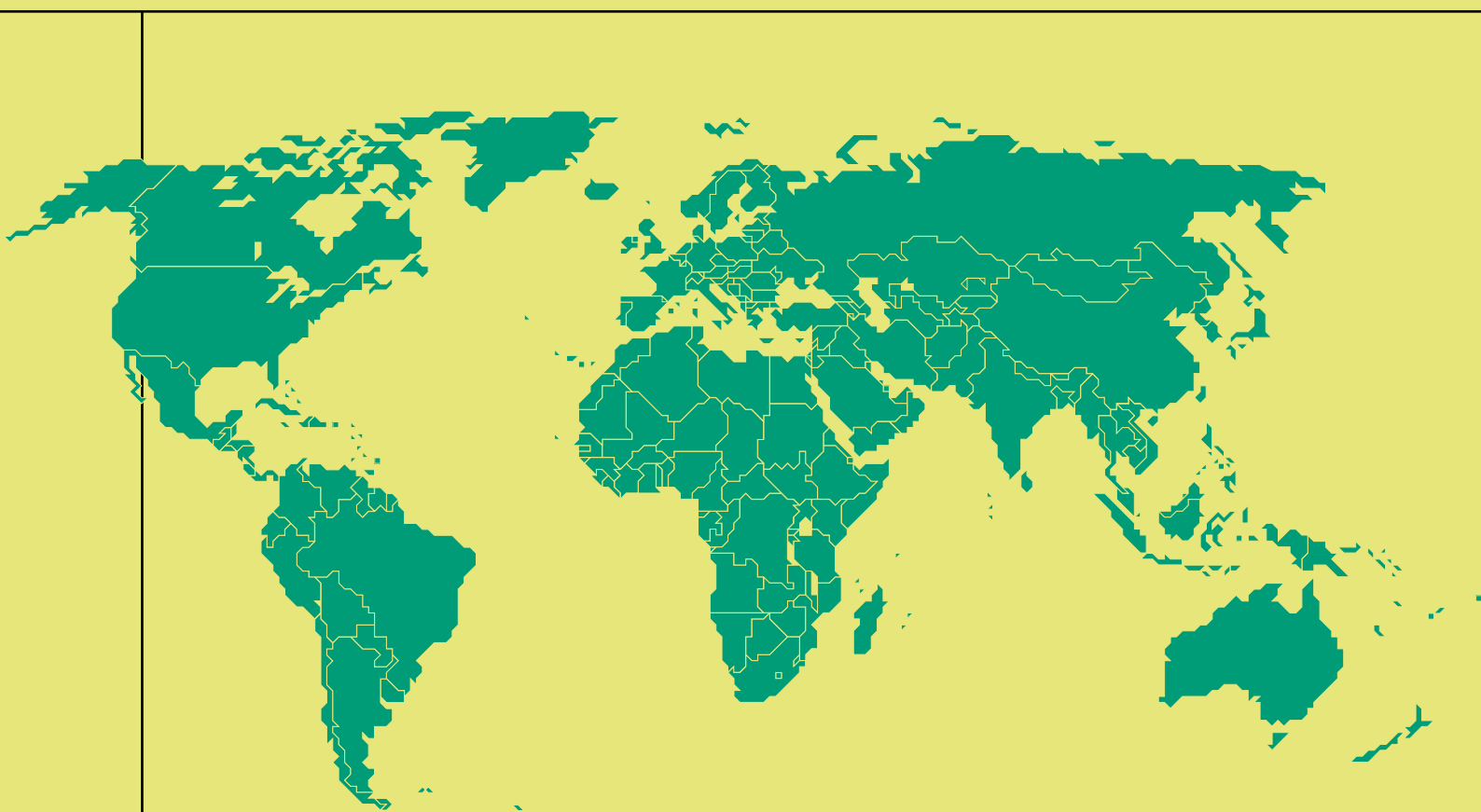
Jestliže působnost valné hromady vykonává jediný společník, končí výkon funkce uplynutím dvou měsíců ode dne doručení oznámení odstoupení jedinému společníkovi (není-li na žádost odstupujícího schválen jiný den zániku funkce).

Odstupující člen, který nebyl zvolen orgánem obchodní korporace, oznámí své odstoupení orgánu, jehož je členem, a jeho funkce končí dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, jehož je členem.

Zmíněnou novelou se vypouští ustanovení, které zakazovalo statutárnímu či jinému orgánu společnosti nebo jeho členu ze své funkce odstoupit v době, která je pro obchodní korporaci nevhodná.

ROSTEME SPOLEČNĚ

- Právní poradenství
- Daňové poradenství
- Audit
- Business process outsourcing
- Management & business consulting

Právnícká firma
roku 2012–2019

www.roedl.com/cz

Podle důvodové zprávy k novele ZOK činilo ustanovení „doba nevhodná pro odstoupení“ výkladové problémy a bylo sporné, jaké právní následky by odstoupení v takové době vyvolalo. Z tohoto důvodu bylo toto omezení zrušeno.

V důvodové zprávě se dále uvádí, že stávající právní úprava, která členům orgánu umožňuje ukončení funkce uplynutím jednoho měsíce po oznámení odstoupení obchodní korporaci, je nefunkční, a že neposkytuje téměř žádnou ochranu obchodní korporaci, když v době jednoho měsíce není ani prakticky možné svolat valnou hromadu, která by mohla doplnit chybějící členy.

Tento závěr podle našeho názoru nekoresponduje zcela s tím, co je uvedeno v komentáři ke stávající právní úpravě odstoupení z funkce, ve kterém se uvádí, že odstoupení je valné hromadě (pokud dotčeného člena do funkce zvolila) oznámeno dnem, kdy se valná hromada koná nebo má konat a od tohoto dne běží také měsíční lhůta. Oznámení obchodní korporaci nelze přitom považovat za oznámení valné hromadě (případně jinému orgánu společnosti) a závěr uvedený v důvodové zprávě, že by stačilo pouze poslat oznámení společnosti a vyčkat, až uplyne jednoměsíční lhůta, odporuje komentářovému výkladu stávajícího znění zákona.

Podle důvodové zprávy k novele ZOK má nová úprava odstoupení vhodně vyvážit zájem na ochranu obchodní korporace před náhlým ukončením funkce člena orgánu „ze dne na den“ a mezi potřebou umožnit členům orgánů odstoupit z funkce v rozumné době. Podle nové úpravy bude opět platit

to, co judikoval Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp.zn. 29 Cdo 2863/2008 ze dne 10. 2. 2009 a tedy, že výpověď postačí doručit obchodní korporaci, a ne přímo jejímu orgánu, který odstoupení projednává. Toto bude nově výslovně uvedeno v zákoně.

Až praxí se ukáže, zda přijatá novela naplní sledovaný záměr. Pravdou je, že výklad toho, zda je pro obchodní korporaci vhodná či nevhodná doba pro odstoupení z funkce člena orgánu společnosti, mohl být složitý. Na druhou stranu vypuštěním tohoto ustanovení dojde k tomu, že člen orgánu společnosti může z funkce odstoupit v zásadě bez omezení a kupříkladu, když odstoupení oznámí na zasedání příslušného orgánu, skončí výkon funkce bez dalšího uplynutím dvouměsíční lhůty a bude nerozhodné, v jaké situaci se korporace nachází, zda lze odstupujícího člena kvalifikovaně nahradit jinou osobou a podobně.

Vzhledem k tomu, že dle stávající právní úpravy je nutné odstoupení z funkce doručit přímo orgánu, který dotčnou osobu do funkce jmenoval (není-li ve společenské smlouvě nebo smlouvě o výkonu funkce stanoveno jinak) a nepostačuje pouze doručení společnosti, není podle našeho názoru ani jednoduše možné ukončit funkci „ze dne na den“, jak zmiňuje důvodová zpráva k novele ZOK.

Další nejasnosti mohou vyvstat v případě, že smlouva o výkonu funkce bude obsahovat ustanovení, která se dostanou do rozporu s novým zněním ZOK. Podle stávající právní úpravy například platí, že odstupující člen oznámí odstoupení z funkce orgánu, který jej zvolil, pokud společenská smlouva

nebo smlouva o výkonu funkce nestanoví jinak.

Od 1. 1. 2021 bude platit, že odstoupení projednává orgán, který dotčeného do funkce zvolil, pokud společenská smlouva nestanoví, že postačí projednání orgánem, jehož je odstupující členem. Novela však již nedává možnost ujednat si toto ve smlouvě o výkonu funkce.

Je tedy otázkou, jak bude postupováno například v případě, kdy si obchodní korporace a člen jejího statutárního orgánu ve smlouvě o výkonu funkce sjednali, že k projednání odstoupení z funkce je příslušný orgán, jehož je odstupující členem, společenská smlouva o tomto mlčí a ZOK po novele účinné od 1. 1. 2021 tuto možnost již nepřipouští. Stane se v takovém případě toto ustanovení neplatným? A takových sporných případů bude jistě více. ●

JUDr. Monika Vášková
HOLEC, ZUSKA & Partneři

■ ■ ■ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI**

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

- ¹ Srov. Štenglová, Havel, Čileček, Kuhn, Šuk. Zákon o obchodních korporacích, Komentář, 2. vydání, 2017, C. H. Beck.

KRISTÝNA TRÁVNÍČKOVÁ

ZZVZ - ZJEDNODUŠENÝ REŽIM A ZVLÁŠTNÍ POSTUPY DLE ZZVZ

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Rozsah a meze povinnosti mlčenlivosti rozhodce

Právní úprava rozhodčího řízení v České republice je dosti střídmá. Zabývá se sice na jedné straně osobností rozhodce a jeho povinnostmi, na druhé straně poskytuje velmi málo vodítek, jak tyto povinnosti posuzovat. Povinnosti rozhodce vyplývají ze zásad rozhodčího řízení, jako jsou neveřejnost, nestrannost a nezávislost.

Některé tyto principy se přímo stávají povinnostmi rozhodce, např. povinnost zachovávat mlčenlivost, nestrannost, nezávislost, nicméně míra a způsob jejich zachování není nikde závazně popsána a v rámci rozhodčí komunity neexistují ani jednoznačně formulované zásady, resp. nepsaná pravidla ve formě jakýchsi „best practices“. Nikdo nezpochybňuje existenci povinností rozhodce, ale už neexistuje podrobné vymezení, v jakém rozsahu a jakým způsobem má rozhodce tyto povinnosti rozhodovat. Nejdůležitější jsou tři – mlčenlivost, nestrannost a nezávislost.

Povinnost mlčenlivosti je dána neveřejným charakterem rozhodčího řízení.¹ Mlčenlivost jako taková je jednou z výhod rozhodčího řízení, zejména z důvodu ochrany know-how, technologie, obchodního tajemství, informací, na kterých může stát existence společnosti a v neposlední řadě obchodní reputace stran jako hospodářských subjektů. Povinnost mlčenlivosti je absolutní, ale strany se mohou rozhodnout rozhodce jí zprostit.² Povinnost mlčenlivosti je jedním z hlavních ukazatelů i důvěryhodnosti rozhodce a jeho vhodnost pro jmenování v jiných rozhodčích sporech. Pochybnost o schopnosti rozhodce dodržet mlčenlivost může kandidáta na funkci rozhodce zcela diskvalifikovat.

Mlčenlivost rozhodce je ale nejenom důsledkem neveřejným charakterem rozhodčího řízení. Souvisí také s nestranností rozhodce, a to zejména v tom, vůči komu působí.

Rozhodce je totiž povinen zachovávat mlčenlivost nejen vůči třetím osobám, ale v určitém rozsahu i vůči stranám, a dokonce i ostatním rozhodcům. V této souvislosti vyvstává řada otázek, které nejsou nikde explicitně upraveny, a to dokonce i v rámci nepsaných pravidel, na které navíc nepanuje jednotný a jasný názor. Týkají se počátku a ukončení povinnosti mlčenlivosti, možností a rozsahu komunikace rozhodce se stranami sporu a interakce rozhodců v rámci senátu.

Povinnost mlčenlivosti rozhodce nastává v okamžiku, kdy se rozhodce dozvěděl o prvních informacích souvisejících s rozhodčím řízením. Vznik povinnosti mlčenlivosti se zpravidla neshoduje s okamžikem zahájení rozhodčího řízení, ale předchází nejen tomuto zahájení ale i přijetí funkce rozhodce a to už od okamžiku, kdy strany ve snaze zvolit nejvhodnějšího rozhodce jednají s kandidáty na rozhodce. V této fázi strany sdělují potencionálním rozhodcům část informací o sporu, aby ti mohli posoudit svou schopnost spor rozhodnout. Na druhé straně z podstaty věci nepochybně vyplývá, pokud nedojde ke zproštění rozhodce, povinnost mlčenlivosti nezaniká nikdy.

Určitým problémem může být i forma a rozsah informací, které jsou v rámci přípravy k rozhodčímu řízení, resp. k převzetí mandátu rozhodce mezi jmennými stranou a kandidátem na rozhodce vyměňovány. V rozhodčí komunitě na tento problém neexistuje jednoznačný názor. Na jedné straně existuje názor, že by kandidát na rozhodce měl obdržet pouze informaci o tom, kdo jsou strany sporu a o tom, čeho se spor týká a to proto, aby dokázal posoudit, zda není ve sporu vyloučen a zda se jedná o odbornou tematiku, ve které se dostatečně vyzná, aby mohl spor rozhodovat. Přímé jednání či nepřímé se jmennými stranou o čemkoliv dalším tento názor považuje za nepatřičné. Na druhé straně existuje názor, který prosazuje možnost poměrně širokého jednání mezi jmennými stranou a kandidátem / andidáty na funkci rozhodce. V případě jednání jmenných stran s kandidátem na rozhodce (a není důležité, zda přímé nebo za pomoci prostředníka) je otázka, zda vůbec a v jakém rozsahu je nejen přípustné, ale i vhodné. Při výběru rozhodce (někdy mnohočetná jednání s řadou kandidátů nazývaná v žargonu „beauty contest“) naráží strany na otázku, do jaké míry může strana s kandi-

dátem na jmenování rozhodce komunikovat, aniž by byla zpochybněna jeho nezávislost. Vzhledem k nedostatku podrobné právní úpravy jsme opět v oblasti zvyklostí a nepsaných pravidel.³ Aby byla zachována nestrannost rozhodce, měl by všechny informace o sporu kromě těch opravdu základních získat až z podání stran, jejich přednesů a předložených důkazů, nikoliv v separátním jednání se jmenující stranou. Stejně tak jmenující strana by měla mít znalost odborných názorů rozhodce z jeho publikací či veřejných vystoupení, nikoliv z předběžného pohovoru, kdy by vysvětlovali rozhodci své procesní stanovisko a zjišťovali, jak by on o diskutované procesní problematice. Pokud se týče projednávání a diskuse ohledně osoby případného předsedajícího rozhodce/předsedy senátu, je patrně možné, aby jmenující strana vyslovila názor, že by s ohledem na povahu věci měl být předsedou spíše praktik/advokát z určitého oboru práva nebo například akademik, když je podstata sporu úzce spojena s problémem právně teoretickým. Na druhé straně diskutovat s kandidátem a probírat s ním jednotlivé kandidáty na předsedu nebo kandidáta zavázat, aby trval na určitém jméně / jménech nebo dokonce, aby se s rozhodcem jmenovaným druhou stranou sporu za žádných okolností na předsedovi senátu nedohodl, považuje autor za nepřipustný zásah do autonomie a integrity rozhodce.

Povinnost mlčenlivosti rozhodce se vztahuje samozřejmě i na komunikaci (přímou i nepřímou) rozhodce se stranou, která jej jmenovala během řízení, a to zejména informace o tom, jak řízení probíhá nebo jaký názor na tvrzení stran mají jednotliví členové senátu. Taková komunikace je nejen porušením mlčenlivosti rozhodce, ale i jasným porušením nestrannosti rozhodce, protože rozhodce tak fakticky poskytuje straně právní radu, jak postupovat dále ve sporu, aby měla ve sporu vyšší naději na úspěch. Poučení stran o tom, jak by měly ve sporu postupovat, mohou být poskytnuta jen senátem během řízení, a to ještě jen velmi omezeně analogicky občanského soudního řádu.⁴ Ostatně diskuse o přípustnosti této analogie jsou stále živé a pohledy rozhodců a obecných soudů nejsou zcela souladné. Důležité je, že rozhodce, který porušil povinnost být nestranným, ztrácí podle obecných kritérií schopnost být rozhodcem a měl by neprodleně na funkci rozhodce rezignovat.

Přísnou povinnost mlčenlivosti je rozhodce povinen zachovávat do určité míry i vůči

ostatním členům senátu. Autor zná případ, kdy jeden ze členů senátu byl členem celkem devíti senátů (o různém obsazení) ve sporech mezi totožnými subjekty. Jednalo se o totožný spor, který se lišil jen obdobím, kterého se příslušné spory lišily. Spory se ale odlišovaly také tím, že strana žalující v každém ze sporů uplatňovala poněkud jinou argumentaci a v určité míře různé důkazy. Řízení nebyla spojena a složení senátů se také lišilo. Problém rozhodce, který byl ve všech senátech byl, že k důkazům, které byly předloženy v jednom ze sporů, nemohl přihlížet v jiných řízeních a ani o tom rozhodce v jiných řízeních informovat. Do určité míry by sice mohl předložení takových důvodů vyvolat dotazem u některé ze stran, ale v případě, že to procesní stanovisko a argumentace stran v daném sporu neodůvodňuje, je to zcela bezpečně nepřipustné aktivní jednání rozhodce ve prospěch jedné ze stran.

Povinnost mlčenlivosti vůči třetím osobám je jasná a bezproblémová. Vztahuje se samozřejmě i na odborné debaty mezi kolegy či spolupracovníky mimo rozhodčí senát a měla by být skutečná, nikoliv jen formální. Tedy když rozhodce popisuje konkrétní spor a neuvede sice jména, ale z kontextu nesmí být zjevné, o který spor a které subjekty se jedná. Rozhodce v tomto směru nemůže ani naznačovat.

Existují i velmi problematické situace, kdy ze situace je zřejmé, že jednu ze stran někdo informoval o názorech senátu, které byly probírány na interní poradě senátu a strana na základě toho změnila svou procesní strategii, ale neexistuje důkaz o tom, kdo z rozhodců tuto informaci poskytl. Vzhledem k tomu, že rezignace člena senátu uprostřed řízení znamená významnou procesní obstrukci a bez jednoznačného důkazu je podezření z porušení mlčenlivosti a nestrannosti jenom dojmem, je taková situace velmi obtížně řešitelná. Proto mimořádně záleží na složení senátu a je pochopitelné, že někteří rozhodci odmítají účast v senátech, kde je jmenován rozhodce, se kterým učinili podobnou zkušenost.

Posledním aspektem komunikace mezi rozhodci v senátu je zvyklost, že žádné aspekty sporu (kromě běžných banálních organizačních detailů) spolu neprobírají, pokud nejsou přítomni všichni tři. Situace, kdy je spor probírán a diskutován jen dvěma rozhodci bez přítomnosti a vědomí třetího rozhodce může zakládat určitou pochybnost, protože k většinovému rozhodnutí reálně stačí shoda mezi

dvěma rozhodci ze tří a konečně i na nálezu stačí podpisy dvou rozhodců ze tří. Spor však má být rozhodován třemi rozhodci, a to by mělo být vždy přísně respektováno.

Závěrem je třeba zdůraznit, že s povinností mlčenlivosti rozhodce je spojena i odpovědnost rozhodce za případnou škodu způsobenou jejím porušením, i když prokazování příčinné souvislosti porušení a vznikem případné škody je extrémně obtížné. ●

JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb

Poznámky:

¹ § 19 odst. 1 ZRŘ.

² § 6 odst. 2 ZRŘ.

³ Pravidla AAA (International Arbitration Rules of the American Arbitration Association) stanoví, že žádná ze stran nesmí jakkoli individuálně komunikovat s žádným rozhodcem nebo kandidátem na rozhodce ohledně věci samé, ovšem s výjimkou a v rozsahu, který je nezbytný k tomu, aby seznámila kandidáta s obecnou povahou sporu a předpokládaného rozhodčího řízení a aby s ním jednala o kvalifikaci, dostupnosti nebo nezávislosti kandidáta ve vztahu ke stranám, nebo aby diskutovala o volbě vhodného kandidáta na předsedu rozhodčího senátu tam, kde se strany mohou na jeho jmenování podílet.

⁴ § 118a (1) Ukáže-li se v průběhu jednání, že účastník nevylicil všechny rozhodné skutečnosti nebo že je uvedl neúplně, předseda senátu jej vyzve, aby svá tvrzení doplnil, a poučí jej, o čem má tvrzení doplnit a jaké by byly následky nesplnění této výzvy.(2) Má-li předseda senátu za to, že věc je možné po právní stránce posoudit jinak než podle účastníkova právního názoru, vyzve účastníka, aby v potřebném rozsahu doplnil vylicení rozhodných skutečností; postupuje přitom obdobně podle odstavce 1.(3) Zjistí-li předseda senátu v průběhu jednání, že účastník dosud nenavrl důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, vyzve jej, aby tyto důkazy označil bez zbytečného odkladu, a poučí jej o následcích nesplnění této výzvy. (4) Při jednání předseda senátu poskytuje účastníkům poučení též o jiných jejich procesních právech a povinnostech; to neplatí, je-li účastník zastoupen advokátem nebo notářem v rozsahu jeho oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.

epravo.cz

Váš partner na cestě právem

Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ vyhlašují **16. ROČNÍK PRESTIŽNÍ CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE**

Právník roku 2020

Společně jsme založili
tradici, kterou si
právníký svět
zaslouží!

Soutěž již tradičně probíhá pod záštitou
Ministerstva spravedlnosti.

Nominace jsou přijímány na www.pravnikroku.cz
od 31. 5. 2020 do 31. 10. 2020. Zde jsou k dispozici
i podrobné instrukce k nominacím a nominační formulář.
Informace o PR 2020 naleznete též na webových stránkách
všech partnerů soutěže a v právnických periodikách.
Ceny sv. Yva budou předány na slavnostním galavečeru
se společenským programem v lednu 2021 v Praze.
Pro rezervaci vstupenek a ubytování sledujte Bulletin
advokacie č. 11/2020 nebo web ČAK.

Stálé kategorie:

- Občanské právo
- Trestní právo
- Správní právo
- Pracovní právo
- IT právo

Kategorie se speciálními kritérii:

- Talent roku
- Pro bono
- Právníká síň slávy

Partneri soutěže:

- Soudcovská unie ČR
- Notářská komora ČR
- Exekutorská komora ČR
- Unie státních zástupců ČR
- Unie podnikových právníků ČR
- Jednota českých právníků
- Unie rodinných advokátů

CEZ GROUP

WI-ASS ČR
pojišťovací makléř

RENOMIA

LITFIN
LITIGATION FINANCERS

GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

JAVORINA
JAVORINA GROUP

RIPER

Royal Comfort

LET'S VAM!

DAS

SingleCase

CHATEAU VALTICE

euro

DeLonghi
Better Everyday

CEVROINSTITUT
[vysoká škola]

Vydavatelství
a nakladatelství
Alert Česká, s.r.o.

Synopsis

Wolters Kluwer

KONSEPTI

CHATEAU VALTICE

Praetor

WOMEN FOR WOMEN

Právo na soudní ochranu

Odchýlit se od závěrů prvostupňového soudu při současném potvrzení rozhodnutí napadeného odvoláním, není odvolacímu soudu zapovězeno, takový jeho postup však vyžaduje, aby účastníci řízení byli seznámeni s možným odlišným hmotněprávním posouzením a byla jim tak umožněna adekvátní reakce za účelem zaujetí jejich procesního postoje k situaci, která doposud nebyla zvažována. Jestliže odvolací soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru o věcné správnosti rozsudku nalézacího soudu, avšak na základě právního názoru odlišného od názoru nalézacího soudu, přičemž tento svůj názor účastníkům nesdělil a neposkytl jim možnost se k němu vyjádřit, porušil tím základní právo účastníků na soudní ochranu a jejich právo vyjádřit se ke všem prováděným důkazům, zaručená

v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Přestupek

Pod pojem „trestnost činu“ užitý v čl. 40 odst. 6 Listiny spadá i hmotněprávní úprava zániku trestní odpovědnosti a odpovědnosti za přestupek včetně promlčení trestní odpovědnosti a zániku odpovědnosti za přestupek uplynutím promlčecí doby.

Právo na soudní ochranu a věcné břemeno

Z § 22 odst. 1 písm. a) a odst. 5 zákona č. 67/1960 Sb., o výrobě, rozvodu a využití topných plynů (plynárenský zákon), ve spojení s § 22 odst. 3 zákona č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elek-

trisační zákon), vyplývalo, že oprávnění zřídit a provozovat na cizím pozemku plynovodní síť a odpovídající věcné břemeno vzniká právní mocí stavebního povolení. Bylo-li ke stavbě přípojky vysokotlakého plynovodu vydáno pravomocné stavební povolení, věcné břemeno vzniklo. Tento závěr vyplývá z principu tzv. presumpce správnosti správního aktu, podle kterého je i vadný správní akt platný (nejde-li o nicotný právní akt) a vyvolává zamýšlené právní důsledky. Zákon tudíž chrání stavebníka (jeho nabytá práva), který postavil stavbu v souladu s pravomocným stavebním povolením, i když bylo stavební povolení později zrušeno. Proto věcné břemeno, kterému odpovídá povinnost trpět výkon oprávnění zřízovat a provozovat na cizích pozemcích plynovodní síť v rozsahu vyplývajícím z rozhodnutí o přípustnosti stavby, nezaniká v důsledku toho, že bylo

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Dalšího vzdělávání advokátů** zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte **zcela zdarma.**

PAVELKA

Member of AEA

The largest net of the
world's attorneys

Global Excellence Awards

Best Boutique Commercial Law Firm
in the Czech Republic / 2018

Member of EuropeFides

Taxes, Law, Audit and Advisory
in Europe

DISKRÉTNOST. OSOBNÍ PŘÍSTUP. DŮVĚRA.

ZAMĚŘENÍ NA ČESKÉ RODINNÉ FIRMY, JEJICH VLASTNÍKY A RODINY.

Právní poradenství, Strategické rozhodování
Daňová problematika, Personalistika
Trust & wealth management
Concierge služby

Pavelka s.r.o.,
advokátní kancelář

Palác Valdek
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2

+420 734 240 302
office@pavelkapartners.cz

pavelkapartners.cz

zrušeno pravomocné stavební povolení, na jehož základě byla plynovodní síť nebo její část na cizím pozemku zřízena. Vlastník nebo uživatel dotčené nemovitosti svůj nárok na přiměřenou jednorázovou náhradu může uplatnit v prekluzivní lhůtě tří měsíců od uvedení plynovodu do trvalého provozu (užívání) u příslušného orgánu (§ 22 odst. 2 věta druhá elektrisačního zákona). Jestliže soud přesto shledal, že zákonné věcné břemeno na základě stavebního povolení podle elektrisačního zákona nevzniklo a že vzniklo až vydržením práva odpovídajícího věcnému břemenu za účinnosti zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), přičemž po marném uplynutí lhůt pro uplatnění práva na přiměřenou jednorázovou náhradu podle § 22 odst. 2 elektrisačního zákona a § 59 odst. 3 energetického zákona uložil stěžovateli jako oprávněnému z věcného břemene zaplatit vlastníku dotčené nemovitosti náhradu za újmu z něj vzniklou, dopustil se svévolného výkladu zákona nerespektováním jednoznačné kogentní normy, čímž porušil právo stěžovatele na soudní ochranu a jeho vlastnické právo podle čl. 36 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s povinností poskytovat zákonem stanoveným způsobem ochranu právům, zakotvenou v čl. 90 Ústavy České republiky.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Dovolání a soudní poplatek

Je-li dovolání proti usnesením, kterými bylo rozhodnuto o návrhu na osvobození od soudního poplatku nebo o povinnosti zaplatit soudní poplatek, ze zákona nepřipustné [§ 238 odst. 1 písm. i) o. s. ř.], není již

napříště třeba chránit účastníka řízení, jenž se domáhá přezkumu rozhodnutí, jímž mu bylo upřeno právo na přiznání osvobození od soudních poplatků, před opětovným podmiňováním dovolacího přezkumu platbou soudního poplatku.

Odporovatelnost

Jestliže právní účinky vkladu vlastnického práva k nemovitosti podle kupní smlouvy, kterou dlužník uzavřel před zahájením insolvenčního řízení, nastaly až poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení na majetek dlužníka, posuzuje se neúčinnost takového právního úkonu dlužníka podle ustanovení § 111 insolvenčního zákona (nikoli podle ustanovení § 240 až 242 insolvenčního zákona).

Promlčení

Ustanovení § 106 odst. 1 obč. zák. váže počátek běhu subjektivní promlčecí doby ke dni, kdy se poškozený dozví o vzniklé škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Počátek běhu subjektivní promlčecí doby se váže k okamžiku, kdy poškozený prokazatelně nabyt vědomost o tom, že na jeho úkor došlo ke škodě (nikoliv tedy jen o protiprávním úkonu či o škodné události) a kdo za ni odpovídá. To předpokládá, že se poškozený dozvěděl jak o tom, že mu vznikla majetková újma určitého druhu a rozsahu, kterou je možné objektivně vyjádřit v penězích, tak i o odpovědném subjektu. Dozvědět se o škodě znamená, že se poškozený dozví o majetkové újmě určitého druhu a rozsahu, kterou lze natolik objektivně vyčíslit v penězích, že lze právo na její náhradu důvodně uplatnit u soudu. Znalost poškozeného o osobě škůdce se pak váže k okamžiku, kdy obdržel informaci, na jejímž základě si může učinit úsudek, která konkrétní osoba je za škodu odpovědná; pouhý předpoklad či možnost dozvědět se o škodě a osobě, která za vzniklou škodu odpovídá, nestačí, přičemž počátek běhu subjektivní lhůty může být

odlišný ve vztahu k vědomosti poškozeného o škodě a k jeho vědomosti o škůdci.

Ručení a promlčení

Počátek běhu promlčecí doby vůči ručiteli je spojen s uplynutím přiměřené doby ke splnění splatného závazku dlužníkem poté, co byl k tomu věřitelem písemně vyzván, je-li takové vyzvy potřeba (§ 306 odst. 1 věta první obč. zák.), jinak s okamžikem, kdy nastala skutečnost, která opravňuje věřitele domáhat se splnění závazku na ručiteli bez vyzvy dlužníkovi (§ 306 odst. 1 věta druhá obč. zák.), tj. zejména prohlášením konkursu. Do insolvenčního řízení může věřitel přihlásit (a z majetkové podstaty dlužníka tedy následně i poměrně uspokojit, jelikož právě za účelem uspokojení tak činí) i nesplatnou pohledávku za dlužníkem. Neurčuje-li insolvenční zákon dále jinak, nestává se nesplatná pohledávka vůči (insolvenčnímu) dlužníku splatnou jen proto, že ji věřitel přihlásil (mohl přihlásit) do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka. Základním zásadám insolvenčního řízení ani jiným pravidlům vyjádřeným v insolvenčním zákoně se nikterak neprotiví, jestliže insolvenční řízení proběhne a zjištěné pohledávky přihlášených věřitelů budou podle zvoleného způsobu řešení úpadku poměrně uspokojeny, aniž se některé z nich, většina nebo dokonce všechny (při řešení hrozícího úpadku dlužníka) stanou splatnými.

Exekuce

I v řízení konaném podle ex. řádu musí být exekuční příkaz postihující mzdu nebo jiný obdobný příjem povinného vydán vůči skutečnému plátcí takového příjmu a nikoliv vůči někomu, kdo se plátcem teprve potenciálně může stát.

Insolvenční správce

Insolvenční správce není osobou oprávněnou podat dovolání proti usnesení, jímž odvolací

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:

Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

soud k odvolání dlužníka změnil usnesení insolvenčního soudu o zrušení oddlužení a o prohlášení konkursu na majetek dlužníka tak, že se schválené oddlužení nezrušuje.

Moderační právo soudu

V obecné rovině není vyloučeno, že z pohledu zákonné úpravy podmínek moderačního práva soudu podle ustanovení § 2953 o. z. všechna hlediska v něm demonstrativně uvedená nemusí být zvažována, jestliže nejsou ve srovnání s jinými okolnostmi pro posouzení daného případu podstatná (významná), a nestávají se tudíž součástí hypotézy právní normy. Na druhé straně zákonem označená hlediska jsou typickými, nejčastějšími a zpravidla nejpodstatnějšími důvody, zakládajícími moderaci. Ukládá-li zákon v první řadě, aby bylo zvažováno, jak ke škodě došlo, dává soudu prostor k posouzení všech v úvahu přicházejících okolností, které se vyskytly v souvislosti se škodní událostí a které je třeba zohlednit podle míry relevance, jež jim lze z pohledu moderačního oprávnění soudu přisuzovat. Jde zároveň o zcela logické hledisko, neboť v různorodých životních situacích může škoda vzniknout za specifických okolností, které sice nemusí mít vliv na vznik odpovědnosti, avšak právě z jejich pohledu může požadavek na plnou náhradu škody vyznívat jako nepřiměřeně přísné či tvrdé opatření. Protože smyslem moderačního práva je především odstranění tvrdosti dopadu povinnosti k náhradě škody do poměrů osoby, která za ni odpovídá, důvodně zákon zmiňuje výslovně i majetkové poměry zúčastněných fyzických osob.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Notářský zápis

Notář, sepisující příslušný notářský zápis, musí – jako jediná autorita, jíž zákon svěřuje vedle soudu oprávnění činit zápisy do veřejného rejstříku – posoudit, zda dotčené právní jednání (rozhodnutí orgánu právnické osoby) splňuje požadavky na něj kladené právními předpisy a případně i příslušným zakladatelským právním jednáním, a zda skutečnosti, jež osoba oprávněná k podání návrhu na zápis požaduje zapsat do veřejného rejstříku, odpovídají skutečnému stavu. Zapiše-li notář postupem podle § 108 a násl. zákona o veřej-

ných rejstřících právnických a fyzických osob (z.v.r.) určité skutečnosti do veřejného rejstříku, nejsou soudy oprávněny v rejstříkovém řízení přezkoumávat, zda byly splněny zákonné předpoklady pro takový zápis určené ustanoveními § 108 a násl. z. v. r. Přijme-li rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady osoba, jež není jediným akcionářem společnosti, nemá její „rozhodnutí“ žádné právní účinky.

Advokát a pracovní smlouva

Uzavře-li advokát s klientem (případně i dismulovanou) pracovní smlouvu, jejímž obsahem je poskytování právních služeb klientovi, řídí se jejich vztah touto smlouvou a pracovněprávními předpisy – jde o vztah pracovněprávní.

Odpovědnost státu za škodu

Povinnost uloženou státu v odškodňovacím řízení nelze bez dalšího přenést na úřední osoby či územní celky, neboť regresní nárok je samostatným nárokem, a proto se k němu vztahují pro stát samostatné procesní povinnosti tvrzení a důkazní.

Nárok na náhradu za ztrátu na výdělku

Zaměstnanec, kterému byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, není povinen vykonávat výdělečnou činnost, a to ani v případě, že by jeho pracovní schopnost zcela nezanikla (došlo by k jejímu poklesu nejméně o 70 %, ale o méně než 100 %). Vzhledem k míře poklesu pracovní schopnosti se u takového zaměstnance nepředpokládá výkon soustavného zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti; zdrojem jeho příjmů již nemá být výdělek, nýbrž invalidní důchod, který mu byl přiznán. Na druhé straně právní předpisy nespojují přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně se zákazem výkonu pracovní činnosti. Vykonává-li zaměstnanec, kterému byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, po pracovním úrazu pracovní činnost, přísluší mu náhrada za ztrátu na výdělku při uznání invalidity ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu s připočtením invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu; k výdělku takového zaměstnance po pracovním úrazu se nepřihlíží jen tehdy, dosahuje-li zaměstnanec tohoto výdělku zvýšeným pracovním úsilím ve smyslu ustanovení § 371 odst. 1 věty druhé

zákoníku práce, resp. § 271b odst. 1 věty druhé zákoníku práce ve znění účinném od 1. 10. 2015. Nevýkonává-li však zaměstnanec, kterému byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, po pracovním úrazu pracovní činnost, a nemá-li proto žádný výdělek, uplatní se jako složky, které vymezují rozsah náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity), jen průměrný výdělek před vznikem škody na jedné straně a invalidní důchod pobíraný z téhož důvodu na straně druhé, a nepřihlíží se ani k (fiktivnímu) výdělku ve výši minimální mzdy, který je třeba zohlednit jen v případě zaměstnanců, kterým byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně a u kterých se vzhledem k nižší míře poklesu pracovní schopnosti (oproti zaměstnancům, kterým byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně) předpokládá, že budou i nadále vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost odpovídající jejich omezenému pracovnímu potenciálu a že zdrojem jejich příjmů bude kromě přiznaného invalidního důchodu též dosahovaný výdělek.

Daňové řízení

Povinnost podle § 180 daňového řádu se vztahuje výlučně na daňový subjekt, který neuhradil nedoplatek, jde o jeho osobní povinnost, kterou nelze přenést na zmocněnce ve smyslu § 25 odst. 1 písm. c) daňového řádu, neboť jde o případ, kdy se právě po něm vyžaduje, aby něco osobně vykonal ve smyslu § 27 odst. 1 daňového řádu. Daňový poradce, který v daňovém řízení zastupuje daňového dlužníka, proto není osobou, které by bylo možno uložit zákonnou povinnost učinit prohlášení o majetku podle § 180 daňového řádu, a proto ani není osobou, která by se mohla jako pachatel dopustit přečinu porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227 tr. zákoníku v žádné z jeho alternativ, neboť není nositelem uvedené zákonné povinnosti.

Mezinárodní příslušnost soudu

Článek 5 odst. 3 Luganské úmluvy II, je identický s čl. 5 odst. 3 nařízení Brusel I a čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis a upravuje jak mezinárodní, tak místní příslušnost soudů pro případ žaloby na náhradu újmy způsobené deliktním či kvalizdeliktním jednáním žalovaného. Čl. 5 bod 3 Luganské úmluvy II musí být vykládán autonomně a restriktivně, k založení deliktní nebo kvalizdeliktní odpovědnosti může dojít jen tehdy, existu-

je-li příčinná souvislost mezi újmou a příčinou této újmy. Výraz „místo, kde došlo nebo může dojít ke škodné události“, který je uveden v čl. 5 bodě 3 Luganské úmluvy II, se vztahuje k místu, kde došlo ke škodě, a zároveň k místu příčinné události, v níž má tato škoda původ, takže žalovaný může být podle volby žalobce žalován u soudu jednoho nebo druhého místa. Pravidlo pro určení příslušnosti stanovené v čl. 5 bodě 3 uvedené úmluvy se zakládá na existenci zvláště úzké vazby mezi sporem a soudy místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události, kterážto vazba odůvodňuje určení příslušnosti uvedených soudů z důvodů řádného výkonu spravedlnosti a užitečné organizace řízení. Ve věcech týkajících se deliktů nebo kvazideliktů odpovědnosti má soud místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události, obvykle nejlepší předpoklady pro rozhodnutí, a to zejména z důvodů blízkosti sporu a snadnosti provádění důkazů. Identifikace jednoho z hraničních určovateli uznávaných judikaturou SDEU musí umožnit založení příslušnosti soudu, který má objektivně nejlepší předpoklady pro posouzení, zda skutečnosti zakládající odpovědnost žalované osoby jsou splněny, takže platně může rozhodnout pouze soud, v jehož obvodu se nachází relevantní hraniční určovatel. Výsledkem restriktivního výkladu čl. 5 odst. 3 Luganské úmluvy II je to, že škoda, která je pouze nepřímým důsledkem škody původně vzniklé jiným přímo poškozeným osobám, u nichž se škoda projevila na jiném místě, než na kterém nepřímo poškozený následně utrpěl škodu, nemůže založit soudní příslušnost na základě tohoto ustanovení, což platí i pro poměry újmy vzniklé v důsledku porušení unijního práva hospodářské soutěže.

Důkazy soudu dříve neznámé ve smyslu § 278 odst. 1 trestního řádu

Trestní soud v řízení o povolení obnovy jako mimořádném opravném prostředku neporuší právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1

Listiny základních práv a svobod, nebude-li za „skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé“ podle ustanovení § 278 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, považovat skutečnosti nebo důkazy hypotetické či zjevně pochybné (sporné), neskýtající důvodný předpoklad (oproti pouhé potenciálně odlišné interpretaci skutkového děje), že na jejich základě by mohlo dojít ke změně pravomocného rozhodnutí, které je předmětem návrhu na obnovu řízení; tyto skutečnosti nebo důkazy mohou být v řízení o povolení obnovy (nikoliv až v řízení obnoveném) posuzovány rovněž z hlediska toho, zda na jejich základě lze dospět k jinému hodnocení skutečností a důkazů známých z předchozího řízení.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Výpověď z nájmu

Celá úprava nájmu prostoru sloužícího podnikání je úpravou dispozitivní (smysl ani účel těchto ustanovení nevyžaduje, aby šlo o úpravu kogentní), strany se tedy mohou při úpravě svých práv a povinností plynoucích z tohoto vztahu odchýlit od úpravy obsažené v tomto pododdíle o. z. Platí to i o ustanovení § 2312 o. z. upravujícím délku výpovědní doby u nájmu sjednaného na dobu neurčitou. Není přitom významné, že si „jinak“ práva a povinnosti strany upravily již před účinností o. z. Výpovědní doba u nájmu pozemku, nešlo-li o nájem pozemků patřících do zemědělského nebo lesního půdního fondu, činila tři měsíce (§ 677 odst. 2 obč. zák.), podle § 678 obč. zák. se však mohly strany dohodnout i na jiné délce výpovědní doby. Úprava výpovědní doby byla dispozitivní i za účinnosti obč. zák., také po změně právní úpravy je třeba na ujednání stran o tříměsíční

výpovědní době nahlížet jako na ujednání, jímž se odchýlily od dispozitivní úpravy ustanovení § 2312 o. z.

Odpovědnost státu za škodu

V situaci, kdy zákonodárce chtěl určitým způsobem omezit okruh subjektů, které se mohou náhrady škody (újmy) dožadovat, učinil tak výslovně, jako v případě odlišně konstruovaných nároků spojovaných s nezákonným rozhodnutím. Podle § 7 odst. 1 a 2 zák. č. 82/1998 Sb. právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda (odstavec 1). Právo na náhradu škody má i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo (odstavec 2). Naopak v případě nároků z nesprávného úředního postupu není zákonodárcem v § 13 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. vznik odpovědnosti státu podmínován účastenstvím poškozeného v konkrétním řízení.

Právní jednání

Výpověď z nájmu bytu daná osobě, která není nájemcem bytu (např. proto, že jí nájem již dříve zanikl nebo že nájemcem bytu nikdy nebyla), nemá žádné právní účinky. Tento závěr lze vztáhnout i na nájem prostor sloužících podnikání.

Promlčení

Pro běh speciální tříměsíční lhůty, výjimečně prodlužující desetiletou promlčecí dobu podle § 408 odst. 1 obč. zák., je klíčový okamžik možnosti zahájení exekučního (vykonávacího) řízení (§ 408 odst. 2 obč. zák.), tedy den, kdy oprávněný mohl poprvé podat se všemi nezbytnými náležitostmi návrh na nařízení exekuce (výkonu rozhodnutí), patřili-li mezi tyto náležitosti návrhu především existence oprávněnému svědčího – formál-

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Dalšího vzdělávání advokátů** zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte **zcela zdarma.**

BRÁNÍME SLUŠNÉ

NEPROPLACENÁ
MZDA

NEOPRÁVNĚNÁ
VÝPOVĚĎ

**NONSTOP
LINKA**

www.das.cz | info@das.cz | 267 990 711

ně a materiálně vykonatelného – exekučního titulu. V případě exekučního titulu vydaného soudem je nezbytné opatření exekvovaného rozhodnutí doložkou právní moci a vykonatelnosti, které oprávněný nemůže dosáhnout dříve, než skončí (jakékoli) odvolací řízení, bylo-li včas proti exekučnímu titulu vyvoláno.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Oddlužení

V intencích ustanovení § 415 insolvenčního zákona závěr, že požadované hodnoty plnění nebylo dosaženo v důsledku okolností, které dlužník zavinil „jen“ ve formě nedbalosti nevědomé, vylučuje možnost přiznat dlužníku osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, ve kterém dosud nebyly uspokojeny.

Náhrada škody způsobené zvířetem

Osobou, která nahradí škodu způsobenou zvířetem společně a nerozdílně s vlastníkem, je osoba, které bylo zvíře vlastníkem svěřeno nebo která zvíře chová nebo jinak používá, zejména osoba, do jejíž péče bylo zvíře s důvěrou přenecháno do ochrany, pod dozor nebo vedení, která ho pro jiného opatruje, stará se o něj, vykonává nad ním dohled nebo realizuje jeho užitnou hodnotu ve svůj prospěch. Svěření předpokládá získání detence zvířete od jiného. Nemusí k němu dojít přímo od vlastníka, ani na základě smlouvy, postačuje pouhá společenská úsluha. Nevyžaduje se více či méně formální předání zvířat, rozhodující je dohoda (byť i konkludentní) mezi vlastníkem a osobou, jíž se zvíře svěřuje. Není rozhodné, zda jde o svěření trvalé či dočasné, úplatné nebo bezúplatné. Pro stanovení toho, kdo má zvíře svěřené, mohou sloužit různé

indicie – péče o přístřeší, zdraví, bezpečí a obživu zvířete, hrazení nákladů na obživu zvířete, úhrada za pojištění zvířete z důvodu možného způsobení újmy, používání zvířete v hospodářství či v domácnosti apod.

Těžká újma na zdraví

Závěr o tom, zda se jedná o těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku, je závěrem právním, který ve finále musí učinit soud, a to na podkladě skutečností, které mají podklad v obsahu spisu. Pokud jde o původ této těžké újmy, vycházejí soudy ze znaleckých posudků z oborů, jichž se fyzická nebo psychická porucha týká. Jde-li o objasnění otázky existence posttraumatické stresové poruchy, jedná se o otázku ryze odbornou, pro jejíž zodpovězení je významným důkazem znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Ten musí obsahovat popis konkrétních projevů posttraumatické stresové poruchy u poškozeného, tj. uvedení skutečností, v jakých sférách života poškozeného se tato porucha projevila a po jakou dobu a v jaké intenzitě ho omezila v obvyklém způsobu života. Takto musí být zadavatelem znalecký úkol vymezen. Nestačí jen znalcově konstatování, že v důsledku jednání obviněného tato posttraumatická stresová porucha u poškozeného nastala. Jen při zodpovězení těchto otázek lze rozhodnout, zda se tato posttraumatická stresová porucha projevila jako vážná porucha zdraví.

Náhrada škody a Úmluva CMR

Čl. 28 Úmluvy CMR dopadá i na situace, kdy se osoba na základě národního práva domáhá nároků, které jsou upravené Úmluvou CMR. Dopravce se v takovém případě může odvolat na omezující ustanovení Úmluvy CMR, avšak pouze vůči nárokům vyplývajícím z Úmluvy CMR a týkajících se ztráty zásilků, jejího poškození nebo překročení dodací lhůty u přepravy, na kterou se vztahuje tato Úmluva.

Porušování povinnosti při správě cizího majetku

Pro vyvození trestní odpovědnosti za trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1 a 3 tr. zákona se vyžaduje úmyslné zavinění pachatele (§ 4 tr. zákona), přičemž postačí i úmysl nepřímý (§ 4 písm. b) tr. zákona), který je dán, pokud pachatel ví o tom, že může porušit svou zákonnou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek a tím jinému způsobit škodu nikoli malou, a je s tím také srozuměn. O přímý úmysl jde podle § 4 písm. a) tr. zákona tehdy, pokud pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem. Zavinění musí zahrnovat všechny objektivně-deskriptivní a normativní (u nichž postačuje laická představa) znaky skutkové podstaty daného trestného činu, tedy i příčinný vztah mezi jednáním pachatele a následkem (účinkem) trestného činu (viz rozhodnutí č. 20/1981 Sb. rozh. tr.). V daném případě se tedy musí úmysl obviněného vztahovat jak k možnosti porušení povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek, tak i k možnosti způsobení škody na něm. Pokud jde o zavinění k okolnosti zvláště přitěžující, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, jde-li o těžší následek, postačí, že jej pachatel zavinil z nedbalosti – viz § 6 písm. a) tr. zákona a § 5 tr. zákona.

Duševní útrapy

Pro posouzení počátku běhu promlčecí lhůty nároku na odčinění duševních útrap nezletilých při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví osob jim blízkých podle § 2959 o. z. nelze aplikovat ustanovení § 622 o. z.

Exekuce

Rozhodnutí Exekutorské komory tvoří podklad pro dělení odměny původního a nové-

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:

Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

ho exekutora v každé konkrétní věci, samo o sobě není exekucním titulem. Exekutorská komora svým rozhodnutím nahrazuje nedostatek vůle smluvních stran při vyjednávání o uzavření dohody o podílu na odměně. V době rozhodování Exekutorské komory není známa odměna v jednotlivých přebíraných věcech, odměna samotná může být přezkoumávána v rámci opravných prostředků soudem a výše odměny se může měnit v závislosti na tom, jakou částku exekutor ve skutečnosti vymohl.

Insolvenční řízení a žaloba pro zmatečnost

Pokud je žalobou pro zmatečnost napadáno rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, aplikuje se § 96 odst. 2 insolvenčního zákona. Z úpravy § 96 odst. 2 insolvenčního zákona vyplývá, že v řízení o žalobě pro zmatečnost podané proti pravomocnému rozhodnutí vydanému v insolvenčním řízení se nepoužije § 235 odst. 2 o. s. ř. Žaloba pro zmatečnost pro tzv. zmatečnostní vadu řízení dle § 229 odst. 3 a 4 o. s. ř. musí být tedy podána ve lhůtě tří měsíců od doručení napadeného rozhodnutí (§ 234 odst. 1 o. s. ř.), přičemž dovolací řízení o podaném dovolání proti stejnému pravomocnému rozhodnutí nemá na tuto lhůtu žádný vliv.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Mzda a obdobné příjmy

Poslanci Parlamentu České republiky přísluší paušální náhrada výdajů také za dobu, kdy je ve výkonu vazby ve smyslu zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

Pobočný spolek

Určí-li statuty spolku jeho název v rozporu s pravidlem obsaženým v § 216 o. z., jsou v této části neplatné pro rozpor se zákonem (§ 580 o. z.). Vzhledem k tomu, že jde o právní normu chránící veřejný pořádek a že takové ujednání veřejný pořádek bezpochyby narušuje, soud k této neplatnosti přihlédne i bez návrhu (§ 588 o. z.). Změní-li nejvyšší orgán spolku statuty (viz § 247 o. z.) v části upravující název spolku [§ 218 písm. a) o. z.]

tak, že se jejich obsah dostane do rozporu s kogentním ustanovením § 216 o. z., hledí se na toto rozhodnutí, jako kdyby nebylo přijato (§ 245 o. z.).

Odměna obhájce

Pro stanovení výše odměny ustanoveného obhájce za úkony právní služby v řízení o předání odsouzeného k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody do jiného členského státu Evropské unie (§ 202 až 221 z. m. j. s.) nebo k jeho vydání do cizího státu (§ 87 až 104 z. m. j. s.) je určující výše trestu (resp. jeho nevykonaného zbytku), k jehož výkonu má být tato osoba vydána, nikoli výše sazby trestu odnětí svobody za trestný čin, pro který byla vydávána osoba stíhána.

Stížnost proti rozhodnutí o vzetí do vazby

Zájem na urychleném projednání stížnosti proti rozhodnutí o uvalení vazby jako záruka ochrany osobní svobody podle čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je třeba sladit se zájmem obviněného na přístup k soudu a na odůvodnění stížnosti proti takovému rozhodnutí; nevzdá-li se obviněný práva stížnost podat, je rozhodnutí stížnostního soudu, vydané dříve, než bylo obviněnému doručeno písemné vyhotovení rozhodnutí o uvalení vazby, porušením jeho základních práv na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 a na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 ve spojení s čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Rychlost vazebního řízení je z hlediska svého účelu stanovena ve prospěch toho, kdo je omezován v osobní svobodě podle čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stanoví-li proto čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, že každý má právo, aby jeho věc byla projednána bez zbytečných průtahů, je třeba toto ustanovení vykládat in favorem rei, tedy ve prospěch toho, kdo žádá soudní ochranu před takovým zásahem.

Překročení pravomocí odvolacím soudem v trestním řízení

Jen trestní řízení, v němž je odsuzující rozsudek vyneseno soudcem, který na základě vlastních (autonomních) hodnotících úvah podle svého nejlepšího vědomí a svědomí dospěje při dodržení zásad ústnosti a přímosti k závěru o vině, lze podle čl. 36 odst. 1 a čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod označit za ústavně konformní; to

platí i pro změnu rozsudku v řízení podle § 264 odst. 1 trestního řádu. Uvedené ústavní kautely řádně vedeného trestního řízení jsou proto nejen projevem ústavní ochrany postavení obviněného podle čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, nýbrž stejně tak ochranou soudcovské nezávislosti a s ní spojené odpovědnosti každého jednotlivého soudu za rozhodnutí podle čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 81 a čl. 82 odst. 1 Ústavy České republiky.

Odůvodnění soudního rozhodnutí

Požadavky náležitého odůvodnění soudního rozhodnutí plynoucí z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod se uplatní nejen vůči rozhodnutím ve věci samé, ale též vůči rozhodnutím nemeritorním, jimiž by mohlo být zasaženo do subjektivních práv účastníků řízení – takovým rozhodnutím je i rozhodnutí trestního soudu o uplatněném nároku poškozeného.

Úpadek

K výkazu stavu likvidity a výhledu vývoje likvidity předloženému dlužníkem při projednání insolvenčního návrhu podaného věřitelem pro účely § 3 odst. 3 insolvenčního zákona lze přihlédnout, předložil-li jej dlužník ve lhůtě určené ve včasné výzvě insolvenčního soudu vydané dle § 128 odst. 3 insolvenčního zákona. Výzva insolvenčního soudu dle § 128 odst. 3 insolvenčního zákona je včasná jen tehdy, jestliže ji insolvenční soud vydal ve lhůtě určené ustanovením § 131 odst. 2 insolvenčního zákona.

Domněnka platební schopnosti dlužníka dle § 3 odst. 3 insolvenčního zákona vyvrací (nahrazuje) domněnku platební neschopnosti dlužníka dle § 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona, nikoli však některou z domněnek platební neschopnosti dlužníka uvedených v § 3 odst. 2 písm. a/, c/ a d/ insolvenčního zákona. Odtud plyne, že dokud trvá některá z domněnek platební neschopnosti dlužníka uvedených v § 3 odst. 2 písm. a/, c/ a d/ insolvenčního zákona, nemá insolvenční soud důvod zkoumat okolnosti týkající se domněnky platební schopnosti dlužníka uvedené v § 3 odst. 3 insolvenčního zákona.

Přechod práv a povinností z pracovních vztahů

Otázka přechodu práv a povinností z pracovních vztahů není otázkou skutkovou, nýbrž otázkou právní, při jejímž řešení nelze

vycházet jen z tvrzení účastníků o tom, koho považují za právního nástupce, která by soud mohl vzít za svá (§ 120 odst. 4 o. s. ř.).

Daňové řízení

Úrok z neoprávněného jednání správce daně představuje peněžitou sankci za nezákonné vyměření daně, která byla daňovým subjektem uhrazena, nebo za neoprávněnou exekuci, je de facto vyjádřením ceny finančních prostředků v čase, která je daná úrokovou mírou. Jedná se vždy o sankční úrok za to, že daňový subjekt nemohl po určitou dobu disponovat se svými finančními prostředky v důsledku nezákonného rozhodnutí či nezákonně vedené exekuce. Tato peněžitá sankce plní jednak funkci preventivní – vede ke zdrženlivosti a odpovědnosti správce daně při vydávání rozhodnutí či exekuci, jakož i funkci reparační – vyjadřuje paušalizovanou náhradu škody; vyplacený úrok se započítává na případně přiznanou vyšší škodu. Smyslem tohoto úroku je předejít komplikovaným řízením o náhradu škody tím, že způsobenou majetkovou újmu dostatečně pokrývá jeho výše. V případě, že se daňový subjekt i přesto rozhodne požadovat náhradu škody, bude případná náhrada škody umněšena o již vyplacený úrok z nesprávně stanovené daně.

Odpovědnost státu za škodu

Při výkladu časových účinků judikatury je třeba zásadně vycházet z tzv. incidentní retrospektivy nových právních názorů, tedy z potřeby jejich aplikace na všechna probíhající řízení, jakož i případy budoucí. Opačný postup by znamenal, že soud vědomě aplikuje „nesprávný“ právní názor, a navíc by jím byl ohrožen princip rovnosti. Výjimečně nepoužití nově se prosadivších judikатурních názorů může být odůvodněno pouze v konkrétních specifických situacích, v nichž existuje intenzivnější zájem na ochraně legitimních očekávání a důvěry adresátů právních norem ve stabilitu právního řádu.

Právo na přiznání statutu přímého (žijícího) účastníka odboje a odporu proti komunismu, popř. statutu válečného veterána, lze naroveň postavit s těmi řízeními, u nichž ustálená judikatura v minulosti dospěla k jednoznačnému závěru, že jsou – z hlediska čl. 6 Úmluvy a k ní se vážící judikatuře ESLP – věcmi občanskoprávní povahy. Odtud plyne, že i řízení o vydání osvědčení žijícího účastníka odboje a odporu proti komunismu vedené podle zákona č. 262/2011 Sb. na základě žádosti toho, kdo se odboje nebo odporu zúčastnil, je řízením o nároku soukromoprávní povahy.

Ochrana osobnosti

Projev poslance směřující vůči jinému poslanci na půdě Poslanecké sněmovny může vyvolat nejen následky disciplinární, spočívající v projednání věci a případném uložení sankce disciplinární komisí Poslanecké sněmovny, ale při zásahu do osobnostních práv může vyvolat též následky soukromoprávní, tedy založit oprávnění dotčené osoby domáhat se, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek (§ 82 odst. 1 o. z.) a za podmínek uvedených v § 2956 o. z. též aby bylo poskytnuto přiměřené zadostiučinění (§ 2951 odst. 2 o. z.). Pravomoc soudů k projednání sporů na ochranu osobnosti poslance, do níž bylo neoprávněně zasaženo projevem jiného poslance v Poslanecké sněmovně parlamentu, není zvláštním zákonem vyloučena, proto je soud v této věci pravomocný podle § 7 odst. 1 o. s. ř., a nejsou zde tedy podmínky pro zastavení řízení a postoupení věci mandátovému a imunitnímu výboru Poslanecké sněmovny s odkazem na § 104 odst. 1 o. s. ř.

Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku

Potřebnou pomoc v smyslu § 151 tr. zákoníku není samotný telefonát na tísňovou linku,

ve kterém pachatel sdělil jen obecné, neúplné a částečně nepravdivé informace, aniž by složce integrovaného záchranného systému poskytl potřebnou součinnost. Totéž platí i v případě, kdy je pouze vyslána automatická datová zpráva z vozidla, která z povahy věci může obsahovat pouze informaci o jeho havárii, ale již žádné údaje o případných zraněných osob.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Insolvence, náhrada škody a mezitímní rozsudek

Jestliže insolvenční navrhovatel vezme insolvenční návrh zpět z jiného důvodu než proto, že dlužník tvrzené pohledávky (jež osvědčují aktivní legitimaci insolvenčního navrhovatele či mnohost věřitelů) splnil (či jinak způsobil jejich zánik), pak tím zavinil zastavení insolvenčního řízení a odpovídá za škodu způsobenou podáním insolvenčního návrhu a opatřeními přijatými v průběhu insolvenčního řízení.

Mezitímním rozsudkem musí být rozhodnuto o celém základu projednávané věci; základem projednávané věci se přitom rozumí posouzení všech otázek vyplývajících z uplatněného nároku s výjimkou okolností, které se týkají výše nároku. Skutkově samostatnými nároky na náhradu škody jsou takové nároky, jejichž existence je navzájem natolik nezávislá, že každý z nich může poškozenému vzniknout samostatně bez ohledu na vznik nároků ostatních, neboť předpoklady jejich vzniku (zejména příčinná souvislost mezi skutkem a škodou) jsou ve srovnání s ostatními nároky odchylné, mohou se i odchylně naplňovat a nemusí ani být uplatněny najednou. Jestliže soud rozhodne mezitímním rozsudkem, ač

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Dalšího vzdělávání advokátů** zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte **zcela zdarma.**

2019

právnícká
firma
roku

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ ENERGETIKA A ENERGETICKÉ PROJEKTY

Telekomunikace a média, Právo informačních technologií,
Fúze a akvizice, Řešení sporů a arbitráže, Veřejné zakázky,
Firemní compliance, Logistika a dopravní stavby

Daňové právo, Právo obchodních společností,
Bankovníctví a finance, Trestní právo, Pracovní právo

DĚKUJEME NAŠIM KLIENTŮM
3 vítězství a 15 ocenění celkem

 ROWAN | LEGAL

pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky, zatíží řízení vadou ve smyslu § 242 odst. 3 o. s. ř., a jeho rozhodnutí tak není správné.

Nemajetková újma

Stanoví-li zákon povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu [tak je tomu též v případě újmy na přirozeném právu člověka chráněném ustanoveními první části občanského zákoníku (tedy i na právu na soukromí) – srov. § 2956 o. z.], posoudí se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu (srov. § 2894 odst. 2 o. z.). Z toho plyne, že povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu způsobenou v důsledku zásahu do osobnostního práva (včetně práva na soukromí) má jen ten, kdo do tohoto absolutního práva zasáhl zaviněným porušením povinnosti stanovené zákonem ve smyslu ustanovení § 2910 věty první o. z., přičemž jeho zavinění ve formě nedbalosti se předpokládá (srov. § 2911 o. z.). Vznikla-li nemajetková újma nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají člověku, jehož osobnost byla dotčena, povinnost odčinit nemajetkovou újmu se poměrně sníží; podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na nemajetkové újmě jen zanedbatelným způsobem, újma se nedělí (srov. § 2918 o. z.). Způsob a rozsah náhrady za takto způsobenou nemajetkovou újmu se pak řídí ustanoveními § 2951 a násl. o. z.

Popis skutku

Úkolem soudu při formulaci skutku ve výrokové části rozsudku je postupovat tak, aby jeho popis byl dostatečný pro hmotněprávní subsumpci pod zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu, který je ve skutku spatřován. Uvedený požadavek se vztahuje jak ke znakům základní, tak znakům kvalifikované skutkové podstaty. Ty by měly být adekvátně vyjádřeny již v tzv. skutkové větě výroku

o vině, nikoli snad až v rámci vyjádření širších skutkových souvislostí v rámci odůvodnění rozsudku. V této části rozhodnutí by zásadně mělo být obsaženo případné detailnější rozvinutí skutkových zjištění vyjádřených z hlediska základních znaků příslušného trestného činu již v jeho výrokové části. V případě, že objektivní stránka dotyčné skutkové podstaty je vymezena znakem spočívajícím v porušení důležité povinnosti (např. § 143 odst. 2 tr. zákoníku), příp. znakem hrubého porušení zákona (např. § 143 odst. 3 tr. zákoníku), měl by již popis skutku obsahovat údaje konkretizující příslušná ustanovení zákona, jež byla jednáním pachatele porušena.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Dokazování

Rozhodnutí založené na neunesení důkazního břemene o určité skutečnosti nelze zaměňovat s rozhodnutím založeným na tom, že na základě jiných důkazů byl skutkový stav o této skutečnosti zjištěn (pozitivně) jinak, než tvrdil některý z účastníků. V takovém případě nejde o to, že se určitá skutečnost neprokázala, nýbrž o to, že se prokázala jinak, než účastník tvrdil. Má-li soud určitou skutečnost za prokázanou jinak, než tvrdil některý z účastníků řízení, pak nemá důvod přistoupit k poučení dle § 118a odst. 3 o. s. ř., jelikož jeho rozhodnutí není v takovém případě rozhodnutím založeným na neunesení důkazního břemene o oné skutečnosti. Poučovací povinnost podle § 118a o. s. ř. je vybudována na objektivním principu. Znamená to, že poskytnutí potřebného poučení není závislé na tom, zda se soud prvního stupně o potřebě poučení vůbec dozvěděl. Nebylo-li účastníku potřebné poučení poskytnuto, ačkoliv se tak mělo z objektivního hlediska stát, došlo i v tomto

případě k porušení ustanovení § 118a o. s. ř. Jestliže soud prvního stupně příslušné poučení neposkytne (lhostejno z jakých důvodů), musí tak učinit (je-li podáno odvolání) odvolací soud v odvolacím řízení (§ 213b odst. 1 o. s. ř.), a to bez ohledu na to, že již došlo ke koncentraci řízení. Poučení o důkazní povinnosti podle ustanovení § 118a odst. 3 o. s. ř. poskytne soud nejen účastníku, který dosud o sporném tvrzení neoznačil žádný důkaz, nebo který sice o svém sporném tvrzení důkaz označil, avšak jde o důkaz zjevně nezpůsobilý prokázat sporné tvrzení, ale i tehdy, provedl-li ohledně sporného tvrzení účastníkem navržené důkazy, jestliže jimi nedošlo k jeho prokázání a jestliže proto (z důvodu neunesení důkazního břemene) by účastník nemohl být ve věci úspěšný. Protokolace poskytnutého poučení nesmí vzbuzovat pochybnosti o tom, že se účastníku příslušného poučení dostalo a přesto zůstal nečinný stran svých důkazních návrhů.

Provádění trestného činu jednou či více osobami

V případě, že se k provádění trestného činu jednou či více osobami připojí teprve v jeho průběhu další osoba, bude se jednat o postupné (sukcesivní) spolupachatelství. Při tomto typu spolupachatelství, kdy spolupachatel se účastní v době, kdy pachatel již trestný čin částečně vykonal (např. provedl akty tvořící složku pokračování v krádeži), je spolupachatel odpovědný jen za tu část, které se účastnil, pokud tu jsou objektivní podmínky, tedy společné jednání, a též podmínka subjektivní, tedy úmysl spáchat trestný čin společným jednáním. Za jednání vykonané dříve nemůže být pozdější spolupachatel trestně odpovědný.

Zanedbatelnost zmenšení majetku dlužníka

Výklad zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona, provedený soudem musí být

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:

Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

vždy takový, aby nezasahoval nepřiměřeně do majetkových práv jednotlivce zaručených čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a nepreferoval na jeho úkor majetková práva věřitelů a současně dbal na plnění úkolů státu při vytváření podmínek rozvoje tržního hospodářství (preambule Ústavy, čl. 7, čl. 97 odst. 1 a čl. 98 odst. 1 Ústavy, příp. z čl. 2 odst. 1 Listiny). Důvodem, pro tento výklad je nejen ochrana práv dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod, ale také plnění úkolu demokratického státu na poli ekonomickém. Insolvenční řízení je přirozenou součástí hospodářského života a podnikání, a výklad insolvenčního zákona rezignující na výše dotčená práva jednotlivců a základní úlohy demokratického státu je tak rovněž v rozporu s právem na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Plnění bagatelních závazků ve smyslu § 111 odst. 1 insolvenčního zákona bona fide na straně jedné a jeho následné sankcionování soudem na straně druhé nepřinášejí ani měřitelný prospěch věřitelům, ani nepřispívá hladkému chodu obchodního života [§ 5 písm. a) insolvenčního zákona], zato transakční náklady spočívající v pracovním zapojení všech zúčastněných právníků (insolvenční správce, jeho právní zástupce, soudce obecného soudu, právní zástupce stěžovatele, soudci Ústavního soudu a jejich asistenti) jsou velmi vysoké.

Výše uvedené principy, podle nichž má soud povinnost dbát na plnění úkolů státu při vytváření podmínek rozvoje tržního hospodářství, se pak promítnou do výkladu § 111 odst. 1 insolvenčního zákona. V případě závazků vzniklých před zahájením insolvenčního řízení, které dlužník uhradil poté, kdy nastaly účinky spojené s insolvenčním řízením, je třeba ve smyslu § 111 odst. 1 insolvenčního zákona hodnotit, zda úkon ve svém důsledku představuje toliko „zanedbatelné zmenšení“ dlužníkovu majetku, či nikoliv. Pouze v druhém případě je pak možno dospět k závěru o neúčinnosti dlužníkovu úkonu.

Při posuzování otázky „nezanedbatelnosti zmenšení“ podle § 111 odst. 1 insolvenčního zákona musejí soudy výši plnění poměřovat zejména s objemem celkových přihlášených (a nejlépe zjištěných) pohledávek věřitelů a hodnotou dlužníkovu majetku náležícího do majetkové podstaty. Pro posouzení zanedbatelnosti zmenšení majetku dlužníka bude vždy (bez ohledu na výši částky) podstatné, jaký je poměr takového úkonu k objemu zjištěných pohledávek. Insolvenční soudy jsou

v rámci rozhodování o porušení § 111 odst. 1 insolvenčního zákona povinny zohlednit případný kumulativní efekt vícero (jinak zanedbatelných) úkonů; před civilními soudy se event. uplatní § 120 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu.

Lhůta pro podání instanční stížnosti

Počátek běhu lhůty pro podání instanční stížnosti v trestních věcech při rozhodování o osobní svobodě (zejména o vazbě, podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, přeměně alternativních trestů v nepodmíněný trest odnětí svobody a rozhodnutí o výkonu původně podmíněně odloženého trestu odnětí svobody) nebo meritů věci (zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení) je třeba odvíjet až od doručení písemného vyhotovení soudního rozhodnutí. Porušením práva na přístup k soudu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a práva na spravedlivý proces zaručeného v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je požadavek, aby instanční stížnost byla podána již v době, kdy stěžovateli nejsou známy důvody, pro něž byl v předchozím řízení neúspěšný a které zjistí teprve z písemného vyhotovení rozhodnutí.

Právo na soudní a jinou ochranu

Nejvyšším soudem již učiněný výklad by měl být, nedojde-li k následnému shledání dostatečných relevantních důvodů podložených racionálními a přesvědčivějšími argumenty, ve svém souhrnu konformnějšími s právním řádem jako významovým celkem a svědčícími tak pro změnu judikatury, východiskem pro rozhodování následujících případů stejného druhu, a to z pohledu požadavků právní jistoty, předvídatelnosti práva, ochrany oprávněné důvěry v právo (legitimního očekávání) a principu formální spravedlnosti (rovnosti).

Z požadavku oprávněné důvěry v právní řád a totožný postup orgánů veřejné moci ve skutkové a právně identických věcech, kdy subjekty práv oprávněně očekávají, že v této důvěře nebudou zklamány, nevyplývá kategorická neměnnost výkladu či použití práva. Vyplývá z něj však požadavek, aby tato změna byla s ohledem na konkrétní okolnosti, jako je např. objektivní vývoj společenských podmínek dotýkající se daných skutkových situací, předvídatelná, případně aby nepředvídatelná změna výkladu v době jejího uskutečnění byla

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

náležitě odůvodněna a opírala se o přijatelné rozumné a objektivní důvody, které přirozeně reagují i na právní vývoje dříve v rozhodovací praxi ohledně té které právní otázky uplatňované. Pouze takto transparentně vyložené úvahy, odůvodňující odlišný postup nezávislého soudu, resp. soudce, vylučují, v rámci lidsky dostupných možností, libovůli při aplikaci práva [srov. náleze ze dne 25. 1. 2005 sp. zn. III. ÚS 252/04 (N 16/36 SbNU 173)].

Tím, že vrchní soud rozhodl nepředvídatelně a v rozporu se závěry vyplývajícími z rozhodnutí Nejvyššího soudu, který v době rozhodování vrchního soudu byl již obecně známý, narušil právní jistotu účastníků řízení, čímž zasáhl do práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a ve svém důsledku porušil i její právo na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, když rozhodovat měl podle usnesení vrchního soudu věcně nepřislušný soud.

Odpovědnost státu za škodu

Uplatnění nároku u příslušného orgánu podle § 14 a násl. zákona č. 358/1992 Sb. nemá podobu správního řízení. Daný orgán o nároku poškozeného závazně nerozhoduje. Dle § 14 odst. 3 zákona č. 358/1992 Sb. sice uplatnění nároku u příslušného orgánu je podmínkou pro případné uplatnění nároku u soudu, přičemž se poškozený může domáhat odškodnění u soudu pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen, to však podle judikatury Nejvyššího soudu neznamena, že by poškozený nemohl podat žalobu i předtím, než se příslušný orgán k jeho nároku vyjádří. Uplatnění nároku u příslušného orgánu má v případě České republiky spíše podobu „vyjednávání“ mezi poškozeným a státem. Na druhou stranu soud v případě, kdy poškozený podá žalobu před vyjádřením příslušného orgánu, vyčká tohoto vyjádření a poté pokračuje v řízení. Není tudíž rozumný důvod rozlišovat mezi poškozeným, jenž žalobu podá neprodleně po uplatnění nároku u příslušného orgánu, a poškozeným, jenž vyčká, než je jeho nárok příslušným orgánem projednán, případně než uplyne stanovená šestiměsíční lhůta.

Exekuce

Odročené dražební jednání se svou povahou přitom nijak neliší od dražebních jednání „prvotních“ (původních) a při jeho nařízení i provádění je třeba splnit a dodržet v zásadě stejné procesní podmínky a postupy. Tím, že povinné nebylo v souladu s § 336c odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř. doručeno usnesení o dražebním jednání, byl porušen zákon, je však podstatné, zda je takové porušení zákona v příčinné souvislosti s udělením příklepu vydražiteli, tedy zda by k příklepu nedošlo, pokud by povinné bylo usnesení o dražebním jednání řádně doručeno.

Církevní restituce

Vznik práva oprávněné osoby na vydání věci, jež jsou původním církevním majetkem, je primárně spojen s okamžikem, kdy tato osoba splní podmínky stanovené zákonem, jež jsou v koncentrované podobě vyjádřeny v ustanovení § 6 zákona č. 428/2012 Sb., tj. má postavení oprávněné osoby, nemovitá věc, která náležela do původního majetku registrovaných církví a náboženských společností, je ve vlastnictví státu a stala se předmětem majetkové křivdy, kterou utrpěla oprávněná osoba nebo její právní předchůdce v rozhodném období v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5. Splnění těchto podmínek se bude zásadně krýt s účinností zákona č. 428/2012 Sb., přičemž ovšem nelze vyloučit, že některá z nich může být dovršena ještě v průběhu plynutí lhůty určené k podání písemné výzvy ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. Ke vzniku práva oprávněné osoby ve smyslu shora předestřeném ovšem musí přistoupit jeho uplatnění vůči příslušné povinné osobě, aby takové právo bylo aktivováno a stalo se nárokovatelným. Okamžik takové aktivace práva je ztotožnitelný s okamžikem doručení včasné a řádné výzvy k vydání věci, s níž je pak spojen běh šestiměsíční lhůty, v jejímž

průběhu je povinná osoba povinna nárokovat věc na základě uzavřené dohody vydat. Z textace zákonného znění ustanovení § 6 zákona č. 428/2012 Sb. (... „vydá“...), respektive ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 428/2012 Sb. (... „uzavře“...), vyplývá, že při splnění zákonných podmínek k vydání věci na straně oprávněné osoby a absenci překážek pro vydání věci upravených v případě, je-li povinnou osobou některý ze subjektů uvedených v ustanovení § 4 písm. a) nebo b) zákona č. 428/2012 Sb., v ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., přitom není na úvaze povinné osoby, zda nárokovat věc vydá či nikoliv.

Poctivost a podílové spoluvlastnictví

Samotné porušení zásady poctivosti při nabývání spoluvlastnictví nemůže vést k vypořádání spoluvlastnictví příkazáním věci spoluvlastníkovi, je-li rozdělení věci dobře možné.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Společenství vlastníků jednotek

Vyhrazení společné části domu nebo pozemku k výlučnému užívání některému z jeho spoluvlastníků je rozhodnutím, které souvisí se spoluvlastnickým vymezením a výkonem spoluvlastnického práva, a proto je lze učinit pouze postupem podle § 1169 o. z., tedy změnou prohlášení.

Vylučovací žaloba

Nelze aktivní věcnou legitimaci žalobce (insolvenčního správce) k podání vylučovací žaloby proti insolvenčnímu správci, jenž sepsal majetek do majetkové podstaty „svého

dlužníka“ jako první v pořadí, zakládat pouze na argumentu, že „jiným důvodem“ ve smyslu § 225 odst. 1 insolvenčního zákona je skutečnost, že žalobce (insolvenční správce) učinil soupis vylučovaného majetku do majetkové podstaty „svého (jiného) dlužníka“ jako druhý v pořadí, neboť jen tím, že majetek byl sepsán (do majetkové podstaty jiného dlužníka) později, nemůže být zasaženo do právní sféry tohoto (jiného) dlužníka.

Soudní poplatky

Pokud jsou v žalobě uplatněny dva a více nároky na náhradu újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., vybírá se podle § 6a odst. 2 zákona o soudních poplatcích od navrhovatele pevná sazba poplatku dle položky 8a sazebníku, tj. 2 000 Kč, za každý nárok samostatně.

Vrácení daru

Ustanovení § 3028 odst. 3 o. z. týkající se smluvních obligací aplikuje pravidlo, že na právní vztah založený před 1. lednem 2014 se právní úprava účinná po tomto datu nevztahuje (za předpokladu, že si strany neujednají, že se jejich práva a povinnosti budou řídit novou právní úpravou), a to z důvodu, že účastníci při uzavírání smlouvy vycházeli z určitého právního stavu (existujícího v okamžiku vzniku jejich vztahu); uvedené reflektuje zásada ochrany nabytých práv. Za situace, kdy ke vzniku právního poměru účastníků z darovací smlouvy došlo před 1. lednem 2014, bylo založeno legitimní očekávání, že dárce může žádat dar nazpět jen, zachová-li se (v budoucnu) obdarovaný k němu nebo členům jeho rodiny tak, že tím hrubě poruší dobré mravy (§ 630 obč. zák.).

Právo na spravedlivé soudní řízení

Každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem a je třeba vyvodit trestní odpovědnost za jeho spáchání. Tento závěr

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Dalšího vzdělávání advokátů** zadejte kód:
Judikatura12DVA

a Judikaturu (na 12 měsíců) od nás obdržíte **zcela zdarma.**

Skils

Skils s.r.o. advokátní kancelář

CHAMBERS EUROPE 2020

Nejvyšší hodnocení v kategoriích:

- Competition / Antitrust
- Dispute Resolution
- Projects & Energy

www.skils.cz

je v případě méně závažných trestných činů korigován použitím zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Zvláštnost materiálního korektivu spočívajícího v použití subsidiarity trestní represe vyplývá z toho, že se jedná o zásadu, a nikoli o konkrétní normu, a proto je třeba ji aplikovat nikoli přímo, ale v zásadě jen prostřednictvím právních institutů a jednotlivých norem trestního práva. Společenská škodlivost není zákonným znakem trestného činu, neboť má význam jen jako jedno z hledisek pro uplatňování zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Společenskou škodlivost nelze řešit v obecné poloze, ale je ji třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě u každého spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke všem znakům zvažované skutkové podstaty trestného činu a dalším okolnostem případu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty.

Neposkytnutí pomoci

U přímého úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem. I když u přímého úmyslu mluví zákon jen o složce volní, je nutno logickým výkladem dospět k závěru, že slovem chtěl je vyjádřena jak volní složka, tak i složka vědomostní, neboť v psychice pachatele nutně musela

existovat i představa o chráněném zájmu, vůči němuž směřovala vůle pachatele ho poškodit nebo ohrozit. Vůli nakonec není ani možno izolovat od vědomí, neboť je vždy spojena se sledovaným cílem či záměrem, a proto jí musí předcházet uvědomění si tohoto cíle nebo záměru. Pokud pachatel předpokládal, že k porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem nezbytně a nutně dojde, jde vždy o úmysl přímý, neboť pokud pachatel pokládá uvedený následek za nutný, zcela jistě jej také chce, a nejde tudíž o pouhé srozumění s tím, co pachatel svým jednáním působí. Pro nepřímý úmysl podle § 15 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zákoníku, platí, že o něj jde, pokud pachatel věděl, že svým jednáním může způsobem uvedeným v zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem. Srozumění pachatele u nepřímého úmyslu vyjadřuje aktivní volní vztah pachatele ke způsobení následku relevantního pro trestní právo, čímž je míněna vůle, jež se projevila navenek, tj. chováním pachatele. Podle trestněprávní nauky není způsobení následku přímým cílem pachatele, ani nevyhnutelným prostředkem (přímo ho nechce), neboť pachatel sleduje svým záměrem cíl jiný, který může být z hlediska trestního práva jak cílem relevantním, tak i cílem nezávadným. Přitom je však pachatel vždy srozuměn s tím, že realizace tohoto cíle předpokládá způsobení následku významného pro trestní právo, avšak tento následek je nechtěným, pouze vedlejším následkem jednání pachatele, s kterým je však srozuměn. Na takové srozumění lze usuzovat z toho, že pachatel nepočítal se žádnou konkrétní okolností, která by mohla zabránit následku, který si představoval jako možný, a to ať už by šlo o jeho vlastní zásah, nebo o zásah někoho jiného.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Porušení práva na soudní ochranu

Existence kompletní, nezměněné a věrohodné spisové dokumentace je základním předpokladem řádně vedeného daňového řízení a rozhodnutí v něm přijímaných. Mají-li správní soudy při posouzení zákonnosti postupu orgánů finanční správy dostát ústavním kautelám obsaženým v čl. 36 odst. 1, 2 a 4 Listiny základních práv a svobod, je nezbytné, aby rozhodovaly na základě prokázaného skutkového stavu doloženého v kompletní, nezměněné a řádně vedené spisové dokumentaci orgánů finanční správy.

Je-li založeno rozhodnutí v soudním řízení správním pouze na neúplném daňovém spisu, jde o vadu, která může vést k nezákonnému rozhodnutí ve věci samé a k porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod; v takové procesní situaci důkazní břemeno přechází na orgány finanční správy.

Změna poměrů

Podle čl. 32 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod nutno rozlišovat situaci, v níž se rodiče nedohodnou na výši výživného, která je pak autoritativně stanovena soudem s přihlédnutím k okolnostem případu a nejlepšímu zájmu dítěte podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, a dále situaci, v níž se na výši výživného rodiče dohodnou, přičemž tato dohoda je následně soudem schválena. V takovém případě není úkolem obecných soudů, aby zasahovaly do výchovy a rodičovské odpovědnosti tím, že by určovaly výši výživného, byť by byla nadstandardní, neboť

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:

Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

je rodičovským právem rozhodnout, v jakých podmínkách mají jejich děti vyrůstat; stát, nemá-li se opět stát paternalistickým, do jejich dohody nemůže zasahovat, nedojde-li následně ke změně v majetkových poměrech některého nebo obou rodičů, přičemž nadstandardnost příjmů a výše výživného má vliv na hodnocení toho, co lze považovat za takovou změnu.

Promlčení

Pro počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty podle § 620 odst. 1 o. z. je rozhodnou okolností vědomost o vzniku škody a o totožnosti odpovědné osoby. Vědomost poškozeného o osobě odpovědné za škodu, s níž zákon spojuje počátek běhu subjektivní promlčecí doby, nepředpokládá nespochybnitelnou jistotu v určení osoby odpovědné za vznik škody. Najisto lze odpovědnost určité osoby postavit až na základě dokazování v soudním řízení, které je teprve podáním žaloby, tedy uplatněním nároku u soudu, zahájeno. Zákon proto vychází z předpokladu, že po osobě, která ví o vzniku škody, lze požadovat, aby nárok u soudu uplatnila, jakmile má k dispozici takové informace o okolnostech vzniku škody, v jejichž světle se jeví odpovědnost určité konkrétní osoby dostatečně pravděpodobnou.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Přiměřenost části úplaty mandátáře

Přiměřenost části úplaty mandátáře je nutno vždy posoudit vzhledem ke konkrétním okolnostem věci tak, aby byla nalezena spravedlivá rovnováha práv a povinností stran zrušené mandátní smlouvy, jež z důvodu její výpovědi mandantem nemohla být smluvními stranami řádně splněna v souladu s obsahem jejich smluvního ujednání. Posouzení přiměřenosti plnění (na rozdíl od jeho obvyklosti) je otázkou právní, jež přísluší soudu, a to podle zásad ekvity (spravedlnosti, slušnosti) při vypořádání vzájemných práv a povinností stran vzhledem ke zjištěným okolnostem jejich právního poměru. S ohledem na uvedený účel práva mandátáře na zaplacení přiměřené části úplaty podle § 574 odst. 4 obch. zák. se její výše bude zpravidla odvozovat od (sjednané či obvyklé) úplaty, která by mandátáři

náležela, pokud by zařídil celou obchodní záležitost pro mandanta. Mandatář pak bude mít zpravidla právo na takovou část této úplaty, jež vyjadřuje poměr mezi veškerou činností nezbytnou pro zařízení sjednané obchodní záležitosti pro mandanta dle sjednané mandátní smlouvy vůči rozsahu a významu činnosti mandátářem skutečně a řádně uskutečněné do okamžiku jejího ukončení výpovědí mandantem. Přiměřenou částí úplaty ve smyslu § 574 odst. 4 obch. zák. zásadně nebude veškerá (sjednaná či obvyklá) úplata, na jejíž zaplacení by mandátáři vzniklo právo při úplném splnění mandátní smlouvy ve smyslu § 571 odst. 1 obch. zák.

Státní podnik

Ustanovení § 57 zákona č. 219/2000 Sb. nedopadalo na ty státní podniky (u nichž funkce zakladatele byla přenesena na obce), které byly ke dni účinnosti tohoto zákona již zrušeny, protože tyto státní podniky ani nepozbyly dle § 57 odst. 5 tohoto zákona právo hospodaření k věcem ve vlastnictví státu.

Insolvence a započtení pohledávky

Insolvenční správce (jako osoba s dispozičním oprávněním ve smyslu § 229 odst. 3 písm. c/ insolvenčního zákona) nemůže započíst pohledávku věřitele za majetkovou podstatou (§ 168 insolvenčního zákona) již proto, že jde o pohledávku, která se nepřihlašuje do insolvenčního řízení. Nepřípustnost započtení takové pohledávky se odvíjí od nemožnosti splnit podmínku uvedenou v § 140 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona.

Likvidace právnické osoby

Ustanovení § 191 odst. 4 o. z. (na rozdíl od § 25 insolvenčního zákona, jenž upravuje postup při ustanovení insolvenčního správce pro insolvenční řízení) nestanoví žádná kritéria, podle nichž má soud vybrat konkrétní osobu ze seznamu insolvenčních správců. Soud tak může vybrat jakoukoliv fyzickou osobu, veřejnou obchodní společnost nebo zahraniční společnost, již vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce, zapsanou v obecné části seznamu nebo ve zvláštní části seznamu (srov. § 17 zákona o insolvenčních správcích), a není přitom vázán ani pořadím určeným dnem zápisu jejího sídla nebo provozovny do příslušné části seznamu insolvenčních správců. I v tomto případě je ale soud povinen dbát, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků a postupovat předvídatelně

a v součinnosti s účastníky tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná (srov. § 1 a 6 o. s. ř.). Při výběru ze seznamu insolvenčních správců by tudíž měl přihlížet k okolnostem konkrétní věci, mimo jiné i ke vzdálenosti sídla insolvenčního správce a sídla zrušené společnosti, předpokládané náročnosti likvidace, vytíženosti insolvenčního správce apod.

Dodání zboží dle zákona o DPH

Převod vlastnického práva dle vnitrostátních předpisů je zásadně dodáním zboží dle zákona o DPH.

Zákon o investičních pobídkách

Účinkem nastupujícím při nesplnění povinnosti zachovat majetek podle zákona o investičních pobídkách nemůže být postup podle zvláštního právního předpisu, tedy podle zákona o daních z příjmů, neboť nejde o nesplnění zvláštní podmínky. Tento účinek je z povahy věci vyloučen. Jediným dalším účinkem, se kterým § 5 odst. 5 zákona o investičních pobídkách spojuje nesplnění právních povinností, je pozbytí platnosti rozhodnutí o příslibu investičních pobídek a vrácení všeho, co bylo formou investiční pobídky získáno. Právě tento účinek je tedy nutno spojit s nesplněním povinnosti podle § 6a odst. 2 zákona o investičních pobídkách.

Informační zákon

Ústavní soud neshledal ustanovení § 8b informačního zákona (zákon č. 106/1999 Sb.) protiústavním, pouze stanovil/vyslovil, že je třeba v každém individuálním případě jím předestřeným testem proporcionality poměřovat, zdali je v té které věci namístě požadovaná informace o příjemci veřejných prostředků sdělit. Tato teze však nutně předpokládá, že mohou (v závislosti na jednotlivých skutkových stavech) nastat obě situace, tedy že někdy dostane přednost ochrana soukromí dotčených osob, jindy však převáží právo na svobodný přístup k informacím o činnosti, resp. financování, veřejné správy. Případ, kdy žadatelem je osoba provozující webové stránky, na kterých dlouhodobě (nejméně od roku 2014), kvalifikovaně (strukturovaně, systematicky a přehledně) shromažďuje informace o příjmech nejvyšších představitelů velmi široké škály veřejných institucí a nejsou náznaky, že by tak činila ze soukromých pohnutek nesouvisejících s otázkami veřejného zájmu, je téměř modelovou situací, kdy žadatel plní roli tzv. „společenského hlídání psa“ a na zveřejnění požadovaných informací je veřejný zájem.

Dodatečné daňové tvrzení

Smyslem prodloužení lhůty podle § 148 odst. 2 daňového řádu je vytvořit prostor, aby po podání dodatečného daňového tvrzení nebo po vydání výzvy k jeho podání bylo možno na jejich základě daň doměřit ve lhůtě, o kterou se lhůta prodlužuje. Vliv daňové kontroly na běh lhůty je upraven výslovně v § 148 odst. 3 daňového řádu tak, že lhůtu přerušuje. Předpokladem přerušování lhůty je, že ještě běží. Výzva podle § 145 odst. 2 daňového řádu vytváří nezbytný prostor pro dobrovolné splnění daňové povinnosti daňovým subjektem, tento prostor mu musí být poskytnut. Pokud výslovně odmítne využít této možnosti a je-li třeba k prokázání správce daně ve výzvě tvrzeného podezření provedení daňové kontroly, musí být i ta zahájena včas, tedy v původní lhůtě.

Typ žaloby

K tíži účastníků řízení nemůže jít nepřehlednost (resp. absolutní neprostupnost) žalobních typů ve správním soudnictví. Výklad a aplikace procesních pravidel nemohou být prováděny tak, aby docházelo k nepřipustnému oslabování ochrany hmotných práv poskytované soudy.

Trvalé úložiště „vyhořelého“ jaderného paliva

Ve fázi přípravy geologického průzkumu (stanovení průzkumného území) je třeba brát v úvahu jen zájmy, jež by mohly být dotčeny samotným prováděním průzkumu. Jen pokud by již při přípravě průzkumu vyšlo najevo, že s největší pravděpodobností nebude možno v lokalitě, kde by měl průzkum proběhnout, trvalé úložiště vybudovat, je to důvodem k tomu, aby průzkumné území nebylo stanoveno a průzkum se neprovedl. Provádět geologický průzkum má smysl jen v té lokalitě, kde naplnění účelu, pro který je prováděn, není vyloučeno. Důvodem pro závěr, že v určité nadějně lokalitě nelze trvalé úložiště

vybudovat, a tedy není ani účelné provést průzkum, však rozhodně nemůže být toliko odpor místní komunity k tomuto záměru. Stejně tak tímto důvodem nemohou být stávající zvláštní přírodní hodnoty dané lokality či například to, že jde o klidné místo využívané k rekreaci. Nelze totiž vyloučit, že průzkum a srovnání jeho výsledků s průzkumy jiných nadějných lokalit ukáže, že právě tato lokalita je při celkovém poměření konkurujících si zájmů, práv a hodnot nejvhodnější k vybudování trvalého úložiště, a to i při zohlednění nutnosti „obětovat“ zvláštní přírodní hodnoty či zasáhnout do dosavadního způsobu využití místa.

Daň z příjmů fyzických osob

Příjem dle § 35ba odst. 1 písm. b) ve spojení s § 18 odst. 1 zákona o daních z příjmů není pouhým nárokem. Nelze tak uvažovat o využití výkladového pravidla v pochybnostech mírněji (in dubio mitius, resp. in dubio contra fiscum).

Doměření daně

Pokud správce daně disponuje natolik silnými poznatky, z nichž lze vytvořit důvodný předpoklad o doměření daně, je povinen vyzvat daňový subjekt dle § 145 odst. 2 daňového řádu k podání dodatečného daňového tvrzení a nemůže rovnou přistoupit k zahájení daňové kontroly. Výzva dle § 145 odst. 2 daňového řádu je operativním nástrojem, lhůta k podání dodatečného daňového tvrzení (případně vyjádření nesouhlasu daňového subjektu s důvody změny poslední známé daně) je obvykle stanovována v rádech dnů. Pokud je výzva k podání dodatečného daňového tvrzení vydána až na samém sklonku prekluzivní lhůty ke stanovení daně, skutečnost, že již nezbyvá časový prostor k zahájení daňové kontroly, je nutné připsat k tíži správce daně.

Služební poměr a služba přesčas

Poskytnutí služebního volna z hlediska možnosti nařídit službu přesčas musí být hod-

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

noceno ve vztahu ke konkrétnímu důvodu jeho poskytnutí se zohledněním toho, kdy se o tomto důvodu služební funkcionář dozvěděl. Pokud jde o vyslání na jazykový kurz, kurz odborné přípravy, studijní a ozdravné pobyty, či nařízení a čerpání dovolené, nelze tyto důvody nepřítomnosti považovat za takové, pro něž by bylo možné jinému příslušníkovi nařídit službu přesčas. Ve všech těchto případech se jedná o situace, které služební funkcionář může dopředu ovlivnit, a nepředstavují tak pro policejní sbor žádnou nečekanou událost. Pro účely nařízení služby přesčas jednomu policistovi je zcela nerozhodné, kdy jiný policista požádá např. o dovolenou.

Služební poměr

Ustanovení § 190 odst. 8 zákona o služebním poměru výslovně neupravuje, jak má odvolací orgán postupovat, dojde-li ke zrušení nebo změně rozhodnutí jen v jeho části. Odvolací správní orgán je oprávněn ve smyslu § 59 odst. 2 spr. ř., shledá-li pro to patřičné důvody, napadené rozhodnutí změnit nebo zrušit, jinak odvolání zamítnout a rozhodnutí potvrdit. Taková změna nebo i zrušení se může vztahovat vůči celému rozhodnutí (resp. všem jeho jednotlivým výrokům), nebo jen k jeho jednotlivým výrokovým částem. V takovém případě je však nezbytně nutné postupovat s ohledem na § 59 odst. 2 spr. ř. in fine tak, že obстоjí-li část výroku u odvolacího orgánu, ve zbylém rozsahu se odvolání zamítá a rozhodnutí se tím potvrzuje. Má-li správní rozhodnutí více výroků, je třeba řádně uvést, jak odvolací správní orgán naložil se všemi jednotlivými výroky, které zrušil či změnil, a které naopak potvrdil zamítnutím odvolání. ●

Judikatura (na 12 měsíců) ZDARMA.

Při zakoupení **Ročního předplatného** zadejte kód:

Judikatura12RP

a **Judikaturu (na 12 měsíců)** od nás obdržíte **zcela zdarma.**

Volnočasové kalhoty a polokošile na míru

Oblečení, které sedí a přesně odpovídá vašim potřebám a postavě, je naprostý ideál. Oblek na míru, perfektně padnoucí sako či elegantní košile ve střihu a materiálu dle volby zákazníka už se v pánských šatnících zabydly. A ruku na srdce, kdo jednou vyzkouší oblečení na míru, těžko si vybírá v klasické konfekci. Pokud jste i vy propadli kouzlu oděvů šitých na míru, zbystřete. Sortiment Krejčovství Blažek se rozšiřuje.

Pohodlné oblečení ve správných rozměrech z kvalitního materiálu a v barvě či vzoru podle vaší představy už nemusíte mít pouze pro formální chvíle. V krejčovství Blažek jsme rozšířili kolekci Made to Measure o volnočasové kalhoty na míru, vysoce komfortní džíny a příjemné volnočasové polokošile.

Casual kalhoty, které dokonale padnou

Oblíbené kalhoty chinos historicky vznikly z kalhot uniformy americké armády, které

nosili vojáci na přelomu 19. a 20. století. Jejich název chinos je odvozen od země, kde se uniformy pro americkou armádu v té době šily, a tou byla Čína. A už tehdy byla hlavním materiálem bavlna. Zůstalo tomu tak dodnes.

Současné chinos mají různé střihové i materiálové modifikace, ale ty nejpohodlnější jsou šity na míru z luxusních bavlněných materiálů. Buď jde o 100% bavlněnou tkaninu, nebo je do ní pro zvýšení pružnosti přidáno elastické vlákno. Jsou to ideální materiály pro maximální pohodlí, a proto chinos na míru šijeme právě z nich.

Hlavním benefitem kalhot na míru je jejich perfektně padnoucí střih, který je přizpůsoben postavě. Další výhodou je možnost volby materiálu, jeho barvy a desénu. Důležitá je také práce s detaily. Protože právě v detailech můžete ukázat váš jedinečný vkus. Můžete si vybrat knoflíčky, provedení vnitřních kapes, ale také požádat o vyšití monogramu. Získáte tak jedinečný kousek šatníku, který nebude mít nikdo jiný.

Krásné džíny na míru

Džíny jsou nedílnou součástí pánských i dámských šatníků, jejich původ však také najdeme jinde. Původně šlo o pracovní oděv, který se vypracoval na módní kousky, z nichž některé dokonce získaly místo i v casual pracovním šatníku úspěšného muže.

Pokud však nechcete kompromis materiálů a střihů, doporučujeme vyzkoušet džíny šité na míru. Volit můžete mezi vysoce pohodlným materiálem, jehož základem je kvalitní bavlna, ale který má jemnou příměs elastanu pro komfortní pružnost. Nebo je zde klasický denim pro náročné, který je ze 100% bavlny od italského výrobce Candiani. V krejčovství Blažek je to selvedge denim, který patří mezi nejkvalitnější džínoviny na světě.

Samotná úvodní část výroby džínů na míru je vlastně velmi příjemná hra. I zde je základem dokonale padnoucí střih a práce s detaily. Zkušený krejčí vám pomůže s výběrem materiálu, ideálního střihu i s volbou jednotlivých prvků, které perfektně vyladí váš unikátní kousek šatníku.

Módní pohodlné polokošile

Původ polokošile je všeobecně známý. Je to další kousek sportovní módy, který se pevně zabydlel v našich normálních životech. Ale i tady platí, že pokud hledáme bezvadně padnoucí polokošili, je ideální variantou ta ušitá na míru.

Pro polokošile na míru volíme vysoce kvalitní materiály ze 100% bavlny zpracované do úpletu. Ten zajišťuje volnost pohybu bez nutnosti přidání umělých vláken. Obrovskou výhodou pro naše zákazníky je, že materiály pro polokošile máme skladem. Tím se celý proces šití na míru výrazně urychluje. A i zde si můžeme hrát nejen s barvami a desény, ale také s detaily.

Polokošili na míru si můžete nechat ušít samostatně, nebo jako součást celého outfitu, kdy ji můžete skvěle doplnit třeba letním sakem.

Celým procesem vás provede zkušený specialista

Pokud jste ještě nikdy nevyzkoušeli výhody šití oděvů na míru, nebojte se, že bychom vás nechali tápat. V krejčovství Blažek jsou připraveni naši zkušení specialisté, kteří vás celým procesem provedou. Díky nim budete mít na konci v rukou jedinečné kousky, které vám dokonale sednou a přesně zapadnou do vašeho osobního stylu. Stačí se jen on-line objednat na rezervace.blazek.cz. ●

Moderní střihy, luxusní látky, nadstandardní služby – takové hodnoty vyznává česká značka Blažek, která se už přes 25 let specializuje na pánskou módu. Obleky, košile, boty, tašky a další doplňky navrhuje z prvotřídních materiálů od předních světových výrobců. Blažek má v Česku a na Slovensku více než 30 obchodů, kde prezentuje své kolekce a poskytuje další nadstandardní služby, jako je šití košil a obleků na míru, krejčovské úpravy a módní poradenství. Nově také můžete navštívit Krejčovství Blažek v Nekázance 11 na Praze 1.

www.blazek.cz

Foto: Ilja Hubálek

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

Devadesáté narozeniny paní Rosmarie Krulis-Randa

Dne 5. června 2020 slavila své devadesáté narozeniny paní Rosmarie Krulis-Randa, členka správní rady Randovy nadace. Paní Rosmarie Krulis-Randa žije ve švýcarském Curychu a těší se dobrému zdraví. Do dalších let přejeme paní Rosmarie všechno nejlepší, hodně zdraví a životního elánu. Paní Rosmarie zasedá ve správní radě Randovy nadace již pátým rokem, když ve funkci nahradila svého zesnulého manžela, prof. Jana S. Kruliše-Randu.

Dne 7. června 2020 tomu bylo právě pět let, kdy prof. Jan S. Kruliš-Randa zemřel. Prof. Jan S. Kruliš-Randa obnovil Randovu nadaci již počátkem 90. let a až do své smrti byl předsedou a členem její správní rady a také jejím největším mecenášem. Jeho dlouholetou podporu Randovy nadace i další jeho filantropické aktivity ocenil v roce 2011 také prezident republiky udělením medaile Za zásluhy. Ve velkorysé podpoře Randovy nadace pokračuje i paní Rosmarie Krulis-Randa. Za to jí patří náš velký dík.

Původní Randova nadace byla založena profesorem Antonínem rytířem Randou již v roce 1873 v reakci na velkou hospodářskou krizi a jádro její činnosti představovala podpora nemajetných studentů práv a také mladých talentovaných právníků. Na její činnost navazuje i současná Randova nadace, která mimo jiné každým rokem oceňuje autory vynikajících diplomových prací z řad studentů českých právnických fakult. ●

Za správní radu Randovy nadace
Václav Bílý

**VYTRVALOST
TRADICE
ODHODLÁNÍ**

30 let s Vámi!

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneri s.r.o.
www.advokatijelinek.cz | T: +420 724 794 986 | Pardubice - Praha

Za komfortní dovolenou už do zahraničí nemusíte

Chcete si užít luxusní dovolenou? Už dávno nemusíte cestovat do zahraničí! Za komfortem se vydejte v České republice.

Každý zná to zklamání, když se mu na dovolené v hotelu špatně spí a celý program je ohrožen bolestí zad a krční páteře. Výhradní český dodavatel luxusních postelí a matrací společnost Royal Comfort se rozhodla, že návštěvníkům českých a slovenských hotelů situaci značně ulehčí. Royal Comfort vybavuje hotely postelemi a matracemi, které zajistí dokonalou relaxaci během celé vaší dovolené.

Americké postele King Koil® a Serta® najdete v nejlepších hotelech světa – The Ritz Carlton, Hilton, Shangri-la, Le-Meridien, Atlantis the Palm nebo Bellagio Las Vegas. Stejný zážitek nyní můžete mít i v českých hotelech, jako jsou například Apartmán Arcadie (Český Krumlov), Hotel Romace

(Karlovy Vary), Endemit Hotel (Horní Bečva) nebo Hotel Charles Bridge (Praha).

Hlavní výhodou hotelových postelí jsou především matrace vysoké až 35 cm, dokonalá podpora celé páteře díky pružinovým taštičkám, výplně z koňských žíní, kašmíru a velbloudí vlny. Sortiment Royal Comfort se ale nespécializuje pouze na hotelovou sekci, matrace a postele King Koil® a Serta® má v ložnici každý, kdo miluje spánek.

Pokud plánujete koupit nové postele nebo matrace, navštivte během své dovolené kterýkoliv ze zmiňovaných luxusních hotelů a vyzkoušejte si americkou matraci na vlastní kůži. Pokud se na dovolenou nechystáte, využijte k vyzkoušení sortimentu showroom v Karlových Varech, Praze nebo

v Brně, kde se můžete poradit se specialistou na komfortní spánek. Více informací na www.royalcomfort.cz. ●

Villa Strážkovská

Nové projekty luxusního bydlení v Praze

Navzdory koronaviru připravují velcí developéři další rezidenční projekty v hlavním městě. Není divu: bydlení zůstává jednou ze základních životních potřeb a v době před nástupem pandemie nebyla nabídka nových bytů do vlastnictví v Praze zdaleka dostačující.

V době nastupující ekonomické recese se pravděpodobně část zájemců o bydlení přikloní k tomu nájemnímu. Zároveň ale bude stále řada těch, kdo budou chtít bydlet ve vlastním v některé z prestižních pražských rezidenčních lokalit. Už i z toho důvodu, že nemovitosti se stanou pravděpodobně jedním z nejbezpečnějších způsobů uložení investic. To samozřejmě platí i pro vyšší segment bydlení, v němž se nedávno začaly prodávat byty a vily ve dvou projektech: Villa Strážkovská a Císařská vinice.

Villa Strážkovská: komorní bydlení na úpatí zeleného svahu se zahradou

Kompaktní dům na pomezí Horní Libně a Strážkova se třemi nadzemními podlaží-

mi a ustupujícím čtvrtým podlažím nabízí 12 velkoryse pojatých bytů. Za architektonickým návrhem stojí Ateliér Slaviček. Dům vyniká zajímavou béžovo-antracitovou fasádou s moderními prvky v podobě prosklených ploch. Vila je zasazena do úpatí zeleného svahu, kde také vznikne zahrada. Na straně druhé bude v úrovni ulice vjezd do prostorné garáže.

„Na vyvýšené první podlaží jsme umístili především rodinné byty 3+kk s vlastní předzahrádkou, ale nechybí zde ani útulný byt 2+kk s terasou a prosklenou lodžii. Druhé a třetí podlaží jsou převážně věnované bytům 2+kk. Poslední ustupující patro zaujmají dva velkometrážní byty v dispozicích 3+kk a 4+kk se zimními zahradami a terasami,“ říká Jiří Baloun, vedoucí prodeje a marketingu společnosti Geosan Development.

Lokalita na pomezí dvou městských částí, Prahy 8 a Prahy 9, disponuje kompletní občanskou vybaveností včetně obchodů, služeb a vzdělávacích institucí. V docházkové vzdálenosti od projektu se ve směru na Horní Libeň nachází tramvajová zastávka Bulovka s pravidelnými spoji k metru C Kobylisy a metru B Palmovka. Nedaleko je také stanice metra Strážkov. Jízda auto-

Villa Strážkovská

mobilem do centra města i za jeho hranice je taktéž velmi rychlá – Pražský okruh s tunelovým komplexem Blanka je vzdálen jen několik minut.

Císařská vinice: zdravé a energeticky úsporné bydlení inspirované kvalitními víny

Velkoryse pojatý rezidenční areál navazuje na genius loci místa, kde stávala smíchovská viniční usedlost Císařka. Ve dvou etapách zde vyroste celkem 9 environmentálně šetrných budov: 7 vil (s názvy proslavených odrůd vinné révy Nebbiollo, Grenache, Malbec, Syrah, Cabernet, Merlot a Pinot), 2 bytové domy s 69 byty a několik prostor pro komerční využití. Projekt je dílem architektonického studia Podlipný Sladký architekti, designérského studio Olgoj Chorchoj a ateliéru Flera. „Atmosféru místa jsme vepsali i do motta projektu – Grand Cru Living: z lásky k dokonalosti. Stejně jako skvělé víno vzniká smíšením mnoha prvků (tedy cru) včetně výborné viniční polohy, půdy, způsobu pěstování či umění a kreativity vinaře, výjimečný projekt musí být kombinací klidu a soukromí, zeleně, propracovaného provedení, zdravého vnitřního prostředí, skvělého designu i vize developera a architekta – obdobně jako Císařská vinice,“ komentuje Pavel Krumpár, obchodní ředitel developerské společnosti JRD.

Záměrem studia Podlipný Sladký architekti, které zodpovídá za architektonický a urbanistický koncept, je citlivě propojení projektu s okolím a zároveň co nejvyšší míra soukromí pro rezidenty. „Základním principem celého komplexu je velkorysě zakomponová-

ní jednotlivých budov do zeleně a nadstandardní kvalita použitých materiálů. Všechny vily i bytové domy proto poskytnou výhled do pobytového parku s chodníčky, vodním prvkem a záhonky k pěstování bylinek a zeleniny. Jejich nejvýraznějšími architektonickými prvky budou prostorné terasy a představené rámy s dřevěnými lamelami, které utvoří lodžie bytů a napomohou tak pasivnímu stínění jižních prosklených ploch,“ vysvětluje architekt Luděk Podlipný.

Komfortní život místních rezidentů podpoří inteligentní boxy na ukládání zási-
lek, prvky pro cyklisty, příprava k instalaci nabíjecích stanic pro elektromobily, a především množství zeleně: zelené střechy, zahrádky, vinice a park. Díky spolupráci se známým krajinářem a zahradním architektem Ferdinandem Lefflerem z ateliéru Flera se prvky zeleně budou volně prolínat

a vytvoří harmonický celek, citlivě navazující na okolní prostředí. Vily s dispozičním řešením 4+kk a 5+kk o rozloze až 318 m² se zahradami, stejně jako byty od 1+kk až po velkorysě penthousy 5+kk budou disponovat špičkovými standardy základního vybavení, navrženými renomovaným designérským studiem Olgoj Chorchoj. Každý z bytů má balkon nebo velkou terasu, byty v přízemí také předzahrádky. „Při navrhování interiérového konceptu, v němž jsme počítali i s domácí vinotékou, jsme zkombinovali tradiční materiály s těmi nejmodernějšími: masivní dřevo se zvýrazněnou strukturou, černá ocel, sítěřkové omítky, patina získaná přirozeným stárnutím, sklo nebo velkoplošné obklady s výraznou kresbou,“ popisuje designér Michal Froněk. Nedílnou součástí všech energeticky úsporných budov budou moderní technologie, které přispějí ke zdravému vnitřnímu prostředí s čerstvým vzduchem a příjemnou teplotou a vlhkostí. Například systém řízeného větrání s rekuperací tepla, vytápění a chlazení stropy nebo možnost umístění fotovoltaické elektrárny na střechy jednotlivých vil.

Klidná lokalita, v níž projekt Císařská vinice vyroste, má výbornou dopravní dostupnost. Oblast je pověstná rozsáhlými zelenými plochami: v sousedství se nachází např. park Ladronka nebo přírodní památka Skalka. Rezidenti tak budou mít řadu příležitostí k relaxaci a sportovnímu vyžití: cyklostezky, inline dráhy i nedaleké motolské golfové hřiště. V okolí se nachází potřebná občanská vybavenost včetně Nemocnice na Homolce a FN Motol, jen pár minut jízdy autem trvá cesta do obchodních center. ●

Česká advokátní kancelář s více než 25ti letou tradicí.
Flexibilní právní služby kdekoliv na světě.
Profesionální přístup. To je HSP & Partners.

Osobní přístup

Ke každému jednotlivému případu přistupujeme individuálně a s náležitou péčí. Naši klienti jsou pro nás vždy na prvním místě.

Společně k úspěchům

Naše advokátní kancelář působí ve specializovaných týmech disponujících nezbytnými odbornými znalostmi v daném oboru práva.
Víme, že víc hlav, víc ví.

Důraz na efektivitu

Při nalézání optimálního právního řešení klademe důraz na maximální efektivitu. Nemrháme prostředky našich klientů. Jsme si vědomi hodnoty jejich času.

Kdekoliv, kdykoliv

Díky čtyřem pobočkám je naše advokátní kancelář schopna přizpůsobit se potřebám našich klientů na celém území České a Slovenské republiky.
24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Sídlo – Praha

Vodičkova 710/31,
Nové Město, 110 00 Praha 1
ak@akhsp.cz
+420 734 363 336

Pobočka – Přerov

Čechova 1184/2, Přerov

Pobočka – Ostrava

Vítkovická 3083/1, Ostrava

Pobočka – Čadca

Májová 1319, Čadca – Slovensko

Advokátní kancelář HSP & Partners

je členem mezinárodní asociace
advokátních kanceláří LIBRALEX E.E.I.G.

 LIBRALEX E.E.I.G

Energetici se s pandemií popasovali se ctí

Hlavním úkolem ČEZ jako poskytovatele kritické infrastruktury státu bylo během nouzového stavu především zajistit hladký provoz výroby a distribuce elektřiny a tepla. Proto již začátkem března společnost přijala řadu preventivních opatření, aby minimalizovala riziko nákazy osob klíčových pro zajištění provozu.

Dispečerů distribuce například přes měsíc pracovali v týdenních izolovaných směnách, kdy se po dobu 168 hodin nesměli setkat se svými rodinami. V jaderných a uhelných elektrárnách se zase upravil směnný provoz, tak aby vždy jedna kompletní směna byla záložní. Tisíce zaměstnanců pracovaly z domova. Zákaznická centra se uzavřela a jejich zaměstnanci přešli kompletně na vyřizování požadavků telefonicky nebo on-line. Distribuce omezila plánované odstávky na nezbytné minimum, protože miliony lidí závisí na elektřině pro práci z domova. Chod celé firmy se zkrátka přeorganizoval, aby maximálně ochránil zaměstnance i zákazníky.

Podobná opatření, s přihlédnutím k místní legislativě, přijala Skupina ČEZ také v zahraničí. V Rumunsku a Bulharsku, stejně jako v České republice, přestal ČEZ během pandemie odpojovat zákazníky, kteří se kvůli koronaviru zpozdili s platbou. Navíc zákazníkům nabídnul individuální splátkové kalendáře. V polských elektrárnách platila stejná bezpečnostní a hygienická opatření jako v českých výrobních provozech – měření teploty zaměstnanců při vstupu do elektrárny, oddělení směn, častější dezinfekce prostor, zákazy externích návštěv apod.

Díky rychlým opatřením a konzervativnímu přístupu se celkový počet zaměstnanců s pozitivní diagnózou v šesti sledovaných zemích pohybuje v jednotkách a dodávky elektřiny byly zachovány v plné míře na všech distribučních územích.

Kdo rychle dává, dvakrát dává

Kromě toho ale Skupina ČEZ poskytla i pomoc široké veřejnosti. Nadace ČEZ v České republice zřídila grant Krizová pomoc, který během několika dnů vyplatil

přes 30 milionů korun na 651 projektů neziskových organizací, měst a obcí k realizaci opatření směřujících ke snížení následků epidemie COVID-19. Tato blesková pomoc šla zejména těm v první linii: lidem pomáhajícím v uzavřených oblastech, dobrovolným hasičům provádějícím dezinfekci veřejných prostor, dobrovolníkům starajícím se o seniory a hendikepované, organizacím vyrábějícím roušky apod. Více než čtyři miliony korun z tohoto balíku peněz směřovaly do tří velkých nemocnic (Thomayerova, Královské Vinohrady a Motol) na nákup vybavení pro boj s koronavirem.

Zaměstnanci ČEZ v Česku navíc dobrovolně ušili přes deset tisíc roušek a vytiskli stovky ochranných štítů pro zdravotníky v regionech. Thomayerově nemocnici v Praze energetici během dubna poskytli přes 4000 litrů dezinfekce, kterou si ČEZ podle receptu Světové zdravotnické organizace pro vlastní potřebu vyráběl v laboratořích na elektrárnách.

V Rumunsku se ČEZ během pandemie zaměřil především na materiální podporu nemocnic. Celkem rozdál vybavení za téměř 3,5 milionu korun. Sedmi regionálním nemocnicím poskytl rumunský ČEZ roušky a ochranné obleky v hodnotě přes 2,7 milionu korun, plicní pohotovosti nemocnici v Craiově daroval nemocniční vybavení za 275 tisíc korun a nemocnici v oblasti Târgu Jiu pořídil do laboratoře testovací aparát za 546 tisíc korun. Dalších 970 tisíc pak poskytl Červenému kříži na nákup potravinových balíčků pro ohrožené seniory.

Ulehčit v těžkých časech

Zákazníkům z řad domácností i firem v těžké finanční situaci společnosti ČEZ Prodej a ČEZ ESCO umožnily až tříměsíční odklad plateb za energii. Tuto mož-

nost využily tisíce zákazníků. Nemocnicím, které od společnosti ČEZ ESCO odebírají energii nebo v nich například probíhají projekty energetických úspor, firma v případě výpadku elektřiny během nouzového stavu garantovala rychlé přistavení záložních zdrojů energie. Záložní zdroje mohou pomoci, pokud by hrozilo přetížení vnitřní sítě nemocnice, nebo by například omezil dodávku vítr.

Desítky tisíc českých dětí musí v současnosti kvůli uzavřeným školám zvládat učení doma. S objasněním fyziky jim proto pomáhá oblíbený projekt Vím proč, který Skupina ČEZ obnovila na vzdělávacím portálu Svět energie. Přes tisíc videí natočených jejich vrstevníky objasňuje žákům základních a středních škol fyzikální zákony a jevy srozumitelnou formou. Využít je mohou i učitelé při on-line výuce, případně rodiče pro zabavení neposedných ratolestí.

Ačkoliv se zdá, že pandemie pomalu ustupuje, předcházející týdny rozhodně nebyly lehké pro nikoho. Společnost ČEZ proto pro zaměstnance zřídila bezplatnou telefonní linku s psychologickou poradnou. Kromě ní mají energetici a jejich rodinní příslušníci k dispozici i zdravotnickou linku, kde mohou s lékaři konzultovat své zdravotní problémy. ●

Design pracovního prostoru – Kanceláře (vítěz: Deloitte)

Soutěž CBRE Art of Space Awards vyhlásila nejlepší kancelářské, maloobchodní a industriální prostory v ČR. Kam budou směřovat trendy komerčních nemovitostí v post-koronavirové době?

CBRE Art of Space Awards, volně navazující na pět úspěšných ročníků soutěže CBRE Zasedačka roku, vyhlásila vítěze. Desetičlenná odborná porota v čele s renomovanou architektkou Evou Jiříčnou o nich rozhodla z téměř 250 přihlášek v 6 hlavních kategoriích napříč celým spektrem komerčních nemovitostí. Hodnotícími kritérii byly současné trendy, odrážející se v praktickém využití, designu, nových technologiích a vstřícnosti k životnímu prostředí. Tituly vybojovaly projekty z různých oborů napříč celou Českou republikou. CBRE již nyní plánuje další ročník – a bude zajímavé sledovat, jak současná pandemie koronaviru ovlivní trendy, jimiž se komerční nemovitosti budou dále ubírat. Nejen z pohledu architektů, majitelů a pronajímatelů v ekonomickém kontextu, ale také běžných uživatelů s ohledem na jejich zdraví a bezpečnost.

Organizátorem soutěže je česká pobočka společnosti CBRE, světového lídra v oblasti komerčních realitních služeb. Clare Sheils, generální ředitelka CBRE, k letošnímu ročníku Art of Space uvedla: „Plánovali jsme uspořádat velký galavečer

s vyhlášením vítězů a předáním ocenění, soutěž by si to bezesporu zasloužila. Počet i kvalita přihlášených předčily naše očekávání – a to i v kategoriích maloobchodních a industriálních nemovitostí, o které jsme soutěž nově rozšířili. Je potěšující vidět zvyšující se zájem firem vytvářet

v České republice opravdu kvalitní a inspirativní prostředí. Podle našeho názoru se toto nezmění ani v časech po koronaviru, pouze se ukáže, jakým směrem se design a funkčnost komerčních nemovitostí budou muset posunout, aby uspokojily nové potřeby a požadavky svých uživatelů.“

„Výraznější změny v řešení komerčních prostor budou diktovat nové standardy ve stylu práce. Dojde k výraznému nárůstu práce z domova a firmy budou své kanceláře přizpůsobovat novým potřebám. Předpokládáme, že dojde k akceleraci práce s tzv. big data z mobilních telefonů a že také přibude další senzorka v samotných prostorách. Ještě více se bude sledovat kvalita vnitřního prostředí, pohyb jednotlivých osob a jejich návyky či základní zdravotní údaje jako třeba tělesná teplota. Potenciál s velkým přínosem pro firmy i uživatele je obrovský. Na druhé straně to s sebou nese i mnoho výzev, které se nutně promítnou do designu komerčních prostor. A to již velmi brzy,“ dodává Filip Muška, workplace konzultant CBRE.

Zdravé prostředí a udržitelnost (vítěz: Doosan Bobcat)

Desetičlenná porota neměla při rozhodování o vítězích lehkou úlohu. Eva Jiřičná, předsedkyně poroty, k výsledkům soutěže uvedla: „Soutěž CBRE Art of Space Awards je skvělým počinem ukazujícím, jak se v Česku přístup ke komerčním prostorům neustále mění tak, jak se vyvíjí celý náš způsob života. Každý rok je vidět posun, jak přistupujeme k designu a vnitřnímu prostředí budov, v nichž pracujeme. V jejich interiérech tráví většina z nás mnohem více času, než kdekoli jinde. Mnohdy i včetně domova. Přitom se jim dlouho věnovala jen malá pozornost. Naše zdraví a kvalita místa pro práci je nyní důležitější než kdykoliv předtím. Letošní vítězné projekty soutěže jsou toho dokladem.“ Všichni vítězové včetně architektů získali originální designové ceny od české společnosti Sans Souci, která se zaměřuje na dekorativní svítidla a světelné objekty a zajišťuje originální výzdobu interiérů v nejluxusnějších destinacích světa.

Design pracovního prostoru

V kategorii Design pracovního prostoru v segmentu kanceláří porotci postavili nejvýše prostory společnosti Deloitte v Praze 2 (autor konceptu: Atelier Kunc Architects). Ty jsou kombinací pracovního a domácího prostředí. Zaměstnanci mají k dispozici několik kaváren, coworkingové prostory, klidné zóny pro nerušenou práci i venkovní relaxační zónu. Nezapomíná se tu ani na klienty – setkávání s nimi se často koná na prostorné terase. Ve stejné kategorii v segmentu industriálu si vítězství odnesla firma Kloboucká lesní v Brumově-Bylnici (autor konceptu: Ing. Pavel Srba, Arch. Ivan Bergmann). Její výrobní hala, která je

součástí celého dřevozpracovatelského areálu společnosti, myslí na ekologii i okolní krajinu. A díky jedinečnému architektonickému řešení do ní také výborně zapadá. Nechybí dřevěná treláž na fasádě, štepka na vytápění či fotovoltaický systém jako zdroj energie.

Nejatraktivnější meeting point

V kategorii Nejatraktivnější meeting point v segmentu kanceláří triumfoval NN IT Hub v Praze 5 (autor konceptu: Ing. arch. Aneta Coufalová), kde o zasedacích rozhodovali samotní zaměstnanci. Design zasedacích místností zahrnuje špičkové technologie a stimuluje produktivitu. V jedné

se lze zabořit do oblak, v další čeká hrdina arkádových videoher, jinde zase živá stěna připomínající džungli. Ve stejné kategorii v segmentu retailu vyhrály prostory Food Courtu OC Olympia Plzeň. Zde interiér dotváří mech, živé květiny a industriální nádech, který odkazuje na místní průmysl.

Zdravé prostředí a udržitelnost

V kategorii Zdravé prostředí a udržitelnost titul získala společnost Doosan Bobcat v Dobříši (autor konceptu: Červený klobouk atelier). Výrobce stavebních strojů do své nové evropské centrály zahrnul vše, co je mu blízké: např. hrubé materiály jako kov, beton a kámen. Důraz kladl mimo jiné

Nejatraktivnější meeting point – Kanceláře (vítěz: NN IT Hub)

S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.

www.akegv.cz

ERHARTOVÁ
GÜRLICH
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

na prostorovou akustiku, správné osvětlení a zeleň. Hodnocení kategorie se opíralo o expertní posouzení odborníků z České rady pro šetrné budovy, která byla odborným garantem této části soutěže a u přihlášených projektů prováděla audit vnitřního prostředí. „Při porovnání s minulými lety je vidět, že ubývá interiérů, které pracují s prvoplánovým designovým wow efektem a přibývá kvalitních, koncepčně řešených prostor. Důkazem je právě letošní vítěz, který získal od poroty nejvyšší hodnocení za prostorový koncept a za dobrou kvalitu vzduchu. Kanceláře byly dobře zregulovány z hlediska koncentrací CO₂ i vlhkosti vzduchu, což stále nebývá samozřejmostí. Porota zároveň vyzdvihla intenzivní zakomponování zeleně do konceptu kanceláře,“ uvedla Simona Kalvoda, výkonná ředitelka České rady pro šetrné budovy, a dodala: „Poptávka po zdravém vnitřním prostředí zůstane vysoká. Exponovanou se stane dosud často opomíjená kvalita vzduchu. Právě jeho nedostatečná vlhkost intenzivně zvyšuje pravděpodobnost infekce. Věříme, že poučení z koronavirové pandemie povede k rozšíření zdravého vnitřního prostředí napříč všemi sektory komerčních nemovitostí.“

Coworking a flexibilní kancelář

V kategorii Coworking a flexibilní kancelář se na nejvyšším stupni umístily prostory společnosti WeWork v Praze 1 (autor konceptu: Krists Ernstsons). Sdílené kanceláře se staly hitem posledních let a ani postkoronavirová doba tento trend nezmění. V této krizi se naopak jasně projevilo, jak strategickou roli mohou flexibilní kanceláře sehrát v životě firem – nejen z hlediska finančního, ale i jako součást firemní politiky či možnosti rozproštění rizik. A v pětipatrovém coworkingu společnosti WeWork se představám o pracovním prostředí meze nekladou. Je zde možné si pronajmout celou kancelář, ale současně i jen pracovní stůl nebo třeba pouhé křeslo.

Design retailového prostoru

V kategorii Design retailového prostoru zvítězila Kovárna v Čeladné (autor konceptu: Ing. arch. Romana Mališ Bílková, RMBA Architekti). Její majitelé podle svých slov přivezli do Beskyd trochu pražského punku. Lze sem zajít na kávu nebo si užívat pohled na horská panoramata nad sklenkou vína. Současně zde mají svůj ateliér i architekti.

Design retailového prostoru (vítěz: Kovárna Čeladná)

Revitalizace brownfieldů

V kategorii Revitalizace brownfieldů si vítězství odnáší bývalá výrobní uzenin přeměněná na kanceláře v Praze 4 (autor konceptu: Atelier Hoffman). Původní vyhlášenou uzenářskou výrobu Augustína Šebka nahradil moderní čtyřpatrový kancelářský objekt, jehož autorům se podařilo zachovat nejen původní komín, ale i celkový genius loci místa.

Zvláštní cena poroty

Speciální kategorií soutěže CBRE Art of Space Awards se stala Zvláštní cena poroty. Tu získal projekt Cyberdog v Praze 13 (autor konceptu: David Černý a Tomáš Císař). Je plný vytříbeného designu a ukazuje, co dokáže umělá inteligence. V baru si objednáte pomocí tabletu a skleničku vám připraví netradiční číšník – robot. Ten pak pošle

na stůl vaši objednávku vozíkovou dráhou. „Některé stavby se prostě vymykají kategoriím i limitům. A právě takový projekt jsme se rozhodli ocenit. Hlavní roli tu hrají technologie, které mění svět. A s ním i komerční nemovitosti,“ okomentovala odborná porota.

Cena veřejnosti

Do soutěže byla zapojena i široká veřejnost. Ta v online hlasování, které probíhalo na webových stránkách soutěže, volila nejlepší projekt v kategorii Design retailového prostoru. Lidé mohli vybírat ze všech 50 kaváren, restaurací a obchodů, které se do kategorie přihlášily. Vítězem Ceny veřejnosti se stala Preciosa Lighting v Praze 1 (autor konceptu: Michael Vasku a Andreas Klug), která ve výjimečných prostorách v historickém centru Prahy představuje ikonické lustry a český křišťál v kombinaci s moderními trendy. ●

Coworking a flexibilní kancelář (vítěz: WeWork)

5 informací, které byste měli vědět o informačním systému Evolio

Pokud vybíráte informační systém pro svoji kancelář, mělo by vás zajímat co nabízí, kam se bude posouvat a kdo vývoj vlastně vede. V našem článku najdete odpovědi na 5 důležitých otázek.

O zajímavém tématu si dnes budeme povídat s Janem Tkáčem, softwarovým architektem informačního systému Evolio.

1. V čem se Evolio liší?

V poslední době se na trhu objevilo hned několik informačních systémů pro advokáty. Může dneska nějaký informační systém vůbec nabídnout něco nového?

Samozřejmě, jinak by tady stále vládly softwary vyvíjené někdy kolem roku 2008. Evolio patří k nové generaci informačních

systémů, které nastupují a nahrazují zastaralá řešení. Nestárnou jen systémy, ale stárnou i lidé, kteří se o ně starají – často už ztratili motivaci zpracovávat novinky a raději kráčí cestou pouhé údržby.

V Evoliu těžíme z toho, že jsme měli od začátku silnou vizi, jak redefinovat standard práce advokátních kanceláří. Nechceme, aby si advokáti pořízovali Evolio jako systém na evidenci spisů. Mnohem více chceme být nástrojem, který pomáhá advokátní kancelář řídit a propojuje ji s okolním světem. Chceme se stát technologickou základnou kanceláře a jejího businessu.

Jiní nejsme jen funkcemi Evolia. Snažíme se o vlastní přístup i ve způsobu práce s uživateli. Vychováváme je k otevřené komunikaci s námi. Když advokáti vidí, že se snažíme na základě jejich připomínek Evolio vyladit, jsou ochotnější nám dávat feedback a pomoci nám s analýzou nových funkcí.

2. Pro koho je Evolio určeno?

Kdo je ideálním uživatelem Evolia? Má smysl například pro středně velké kanceláře?

Našimi cílovými zákazníky jsou malé a středně velké kanceláře. U těch vidíme,

že jsou hladové po úspěchu stejně jako my. Jsou dynamické, chtějí věci dělat správně a vyrůst, stát se dalším leaderem. Jde vlastně o revoluci odspodu. Proto se snažíme Evolio dělat tak, jak by moderní a úspěšná advokátní kancelář měla fungovat, aby se posunula na další úroveň.

Paradoxní je, že řada advokátních kanceláří dneska neví, jestli je jejich způsob práce správný. Bojují často s podnikatelskou částí jejich činnosti. Je to dáno tím, že advokáti jsou experti na právo, nevystudovali vysokou školu podnikání. Proto bychom rádi pomohli advokátním kancelářím s užitečným know-how jak pracovat efektivně a s větším ziskem.

3. Co zajímavého jste pro uživatele vyvinuli v roce 2019?

Rok 2019 pro nás byl mimořádný. Přibývalo nám více než 100 kanceláří, a právě obyčejní uživatelé pro nás byli největším zdrojem inspirace. Celkem jsme zpracovali 2 400 požadavků, takže raději uvedu jen tři oblasti, které významně ovlivnily fungování Evolia:

Velmi intenzivně jsme rozvíjeli práci s e-maily a datovými zprávami. Je to naše výkladní skříň, ve které se hodně odlišujeme od konkurence. Díky řadě úprav se čím dál víc blížíme ovládání a možnostem Outlooku. Vylepšili jsme zároveň nastavení práv, propojení na Google i Office 365.

Další velký vývoj proběhl na funkcích vykazování práce a vyúčtování. V průběhu roku přibyl např. modul Banka s automatickým párováním plateb. Ke konci roku jsme přepracovali a zjednodušili tvorbu vyúčtování, takže teď můžete vyúčtovat práci opravdu na jedno kliknutí.

Nesmím zapomenout na vylepšení v oblasti týmové práce. Nový systém schvalování

úkolů pomáhá řídit důležité procesy v advokátní kanceláři. Za zmínku stojí i to, že jsme v minulém roce kompletně zrevidovali dokumentaci, která má dnes více 170 článků.

4. Co připravujete v tomto roce?

Pořádnou várku inovací! V dnešní době přestává platit pevné rozdělení advokátních kanceláří do škatulek. Jasně hrany se stírají a mnohem více záleží na způsobu vedení kanceláře. Naším cílem je zlepšit situaci v advokátních kancelářích, aby je Evolio zbavilo zbytečné práce a námahy.

Máme plán novinek pro celý rok, zkusím uvést alespoň několik z nich:

Vykazování práce: Řada advokátů, velmi schopných odborníků a inteligentních lidí, má s vykazováním problém. Realita je pak taková, že advokátním kancelářím unikají peníze za vysoce odbornou práci. Na začátku tohoto roku jsme připravili funkci, která s využitím umělé inteligence umožní zjistit, jakou činnost advokát udělal, ale nezvládl vykázat. První verzi už používají uživatelé v reálném provozu, nicméně tuto funkci

budeme určitě vylepšovat ještě během celého roku. Už teď můžu slíbit, že v některých kancelářích to bude znamenat zásadní posun.

Další funkcí ve velkém stavu rozpracovanosti je nový modul pro automatizaci. Ten se využije v první fázi hlavně pro správu pohledávek (další modul Evolia), ale už teď máme náměty, jak by se automatizace dala využít i v advokátní praxi.

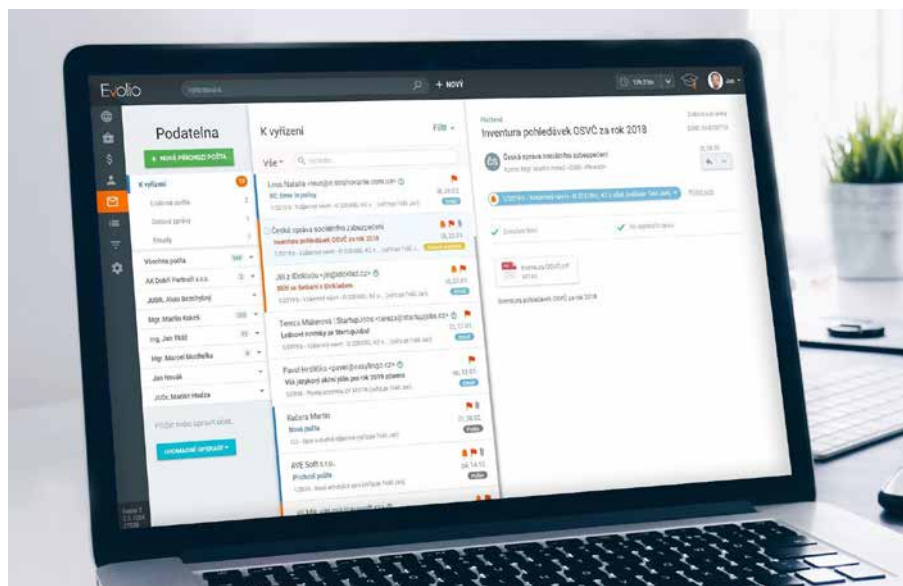
Také nás čeká evidence nemovitostí a s tím související propojení s katastrem. Dále hodně zajímavé novinky v podatelně a řada dalších.

Některé naše nápady jsou zatím v embryonálním stádiu. Výhledově bychom například chtěli, aby si spřátelené advokátní kanceláře dokázaly udělat benchmark produktivity uživatelů mezi sebou navzájem. Už jen základní srovnání může hodně ukázat.

5. Jak je obtížné přejít z jiného systému? Je možné si Evolio vyzkoušet?

Přechod z jiného systému obvykle usnadňujeme pomocí importu dat. Dneska máme importní můstky ze Synopsisu a Advokátního spisu od Atlas Consulting. Samozřejmě je import spisů ze souboru ve formátu Excel.

Evolio si můžete snadno zaregistrovat na stránkách evolio.cz. K dispozici je bezplatná FREE verze, kterou můžete trvale používat (limit jsou 3 uživatelé a 5 GB dat) a která není žádné ořezávkou – obsahuje bohatý balíček funkcí včetně neomezené lustrace v insolvenčním rejstříku. ●

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví

Nechte se nadchnout nábytkem slovenské značky Javorina

Slovenská značka Javorina, která vytváří designový nábytek z masivu, vznikla již před více než sedmdesáti lety. V současnosti je největším slovenským výrobcem masivního dubového nábytku, vyrábějícího a prodávajícího pod vlastní značkou. V Čechách si její zboží můžete na vlastní oči prohlédnout v showroomech v Praze a v Brně.

Javorina pro výrobu svých produktů používá dubové dřevo ze slovenských lesů a americký ořech. Tyto materiály zpracovává tradičními truhlářskými postupy. Samotná výroba se v Javorině vždy podřizuje čtyřem základním principům: přírodnost, obnovitelnost, trvanlivost a nadčasovost. Výsledkem je vysoce kvalitní nábytek z přírodních surovin s nadčasovým designem.

Výrobky Javoriny získávají na Slovensku pravidelně ocenění na mnoha výstavách. Na český trh značka expandovala v roce 2018 a velice rychle si zde našla své příznivce. V loňském roce si odnesla cenu Designbloku v kategorii Nejlepší kolekce nábytku za židle LOPA a TUBA studia Vrtiška & Žák a za stůl XX od Lucie Koldové. Pozici na českém trhu značka loni upevnila také otevřením pražského showroomu. Na to letos navázala druhým českým showroomem, který nově funguje v Brně.

Pražský showroom je umístěn v administrativním a obchodním objektu Visionary architekta Jakuba Ciglera v Holešovicích. Brněnský showroom se nachází v interiérovém centru H-PARK. Návštěvníci se v obou showroomech mohou těšit na harmonické sladění poctivého řemesla se současným designem. K vidění tu jsou tradiční produkty i novinky z aktuální kolekce.

A proč sázet právě na nábytek z masivu?

Představuje příjemnou přírodní alternativu k levnému a zpravidla málo kvalitnímu nábytku z jiných materiálů, vyráběnému ve velkém po celém světě. Nábytek z masivu rozhodně není jen módní záležitostí. Vzhledem k jeho dlouhé životnosti se často stává, že slouží i více generacím. Právě vysoká trvanlivost patří mezi hlavní přednosti masivu. Další výhodou je pak také vysoká atraktivita dřevěného nábytku, který při správné péči vždy vyniká nad tím z jiných materiálů. ●

Více informací o značce Javorina najdete na www.javorina.eu.

Wellness & spa hotel

Villa Regenhart

Luxusní Wellness & spa hotel Villa Regenhart se nachází uprostřed krásné jesenické přírody. Díky prostornému wellness centru s širokou nabídkou služeb je skvělým místem k relaxaci, díky své poloze je pak ideálním výchozím bodem pro poznávání Jeseníků. Přesvědčte se sami.

Když se poohlédneme trochu do historie, zjistíme, že neobarokní vila, která dnes slouží jako wellness hotel, nechal v roce 1898 postavit průmyslník Ernst Regenhart pro svoji rodinu, která se do Jeseníků přistěhovala z Vídně. Z jejich původně nevelké tkalcovské manufaktury se stal obrovský výrobní komplex, který celou oblast Jeseníků proslavil a jehož výrobky svého času dobývaly svět. Vila byla sídlem těchto výrobců textilu až do dob po 2. světové válce, kdy bylo německé obyvatelstvo odsunuto.

Wellness & spa hotel Villa Regenhart spadá do čtyřhvězdičkové kategorie, o čemž samozřejmě vypovídá i design interiéru a vybavenost pokojů. Vila oplývá zdobnou archi-

tekturou, díky které je hotel ze všech stran fotogenický. Trocha starobylosti zůstala i na recepci hotelu, kde můžete obdivovat nejen jedinečný dobový interiér, ale i původní schodiště a dokonalou repliku původního lustru.

Všechny pokoje a apartmány jsou vybaveny bezdrátovým Wi-Fi připojením, satelitní televizí, minibarem, pracovním prostorem a koupelnou s vanou nebo sprchovým koutem. Pokoje jsou konstruovány tak, že je mohou navštěvovat jednotlivci, zamilované páry nebo i rodiny s dětmi či početnější skupinky přátel.

Vybavenost hotelu je opravdu rozmanitá. V přízemí nalezneme stylovou restauraci, ve

které nechybí bar, šachový stůl ani pohodlná křesílka. Salónek, jehož interiér zkrášluje starožitné komody, je určený pro snídani formou švédských stolů, na kterých si pochutná každý náročný strávník. Stylové prostory hotelu jsou ideálním místem pro konání romantických svateb, slavnostních setkání i firemních akcí.

Specialitou hotelové restaurace jsou několikododá romantická a degustační menu. Složení těchto vícechodých menu jsou pravidelně obměňována s ohledem na roční období, veškeré suroviny dodávají regionální výrobci. Kromě toho se tu pravidelně konají tematicky zaměřené degustační eventy, například svatomartinské menu. Návštěva hotelové restaurace je vždy pohazením chu-

ťových buněk. Za slunného počasí můžete pocít z výborného jídla ještě umocnit výhledem z venkovní terasy, ze které budete moci sledovat zeleň hotelové zahrady a přilehlého parku. Hotel navíc nabízí svou vlastní značku piva, na kterém si jistě pochutná každý správný Čech i cizinec.

Villa Regenhart samozřejmě nezapomíná ani na ty, kteří chtějí ke své dovolené přidat i trochu relaxace. O dokonalé pohodlí hostů je postaráno v nově zrekonstruovaném, luxusním wellness centru, vybaveném relaxačním bazénem s masážním vodopádem a římskými lavicemi. U odpočinkové zóny nemůže chybět ani venkovní vířivka, ve které si můžete vychutnat perličkovou koupel pod širým nebem. Pro milovníky saunování je k dispozici saunový svět, který nabízí finskou, solnou i parní saunu s ochla-

zovacím bazénkem. Wellness nabídka zahrnuje širokou škálu wellness a spa procedur, zejména masáže, zábaly a jiných rituálů. Hosté, kteří preferují především soukromí, využijí privátní wellness, kde je návštěvní-

kům kromě diskrétnosti poskytnuta skvělá kombinace jacuzzi, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. V intimní atmosféře wellness a saunového světa se Vám budou věnovat vyškolení terapeuti a maséři.

K odpočinku patří bezpochyby i poznávání nových míst a krás naší republiky. Poloha Villy Regenhart umožňuje jejím návštěvníkům širokou škálu výletů. V hotelu si můžete půjčit elektrokola a vydat se na projížďku do známých Priessnitzových léčebných lázní nebo na rozhlednu Zlatý chlum. Krásný zážitek nabízí návštěva Rejvízu s rašelínovými jezírky, výjezd lanovkou z Ramzové na Šerák, jedinečný samoobslužný lesní bar nebo prohlídka ruční papírny v lázních Velké Losiny.

Villa Regenhart je tedy ideálním místem pro odpočinek i nezapomenutelné zážitky. Prožijte svoji dovolenou či víkend na kouzelném místě s perfektním servisem a špičkovými službami. Nechte se hýčkat v rukou profesionálů. ●

VILLA REGENHART

Villa Regenhart

Josefa Hory 673
790 01 Jeseník

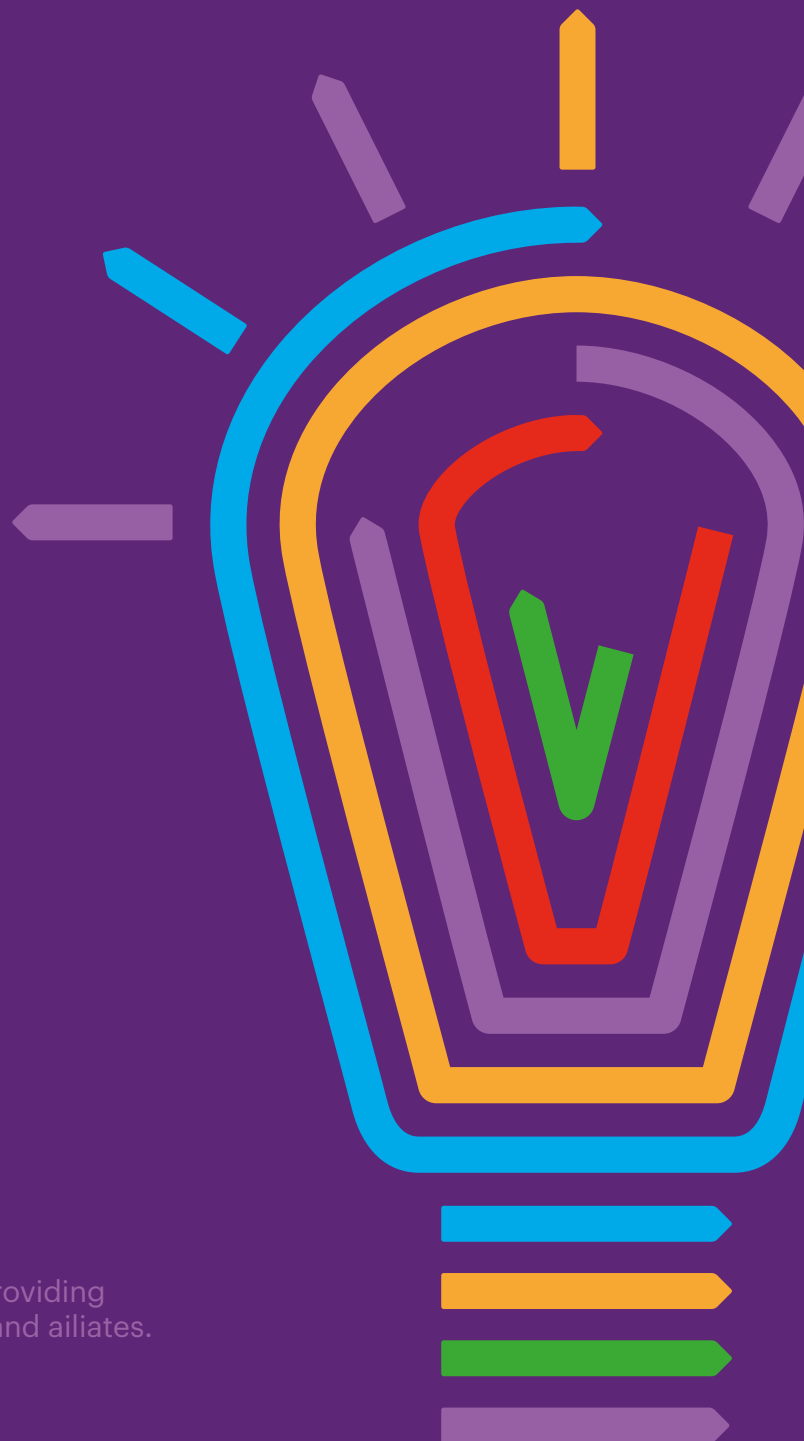
Ing. Petr Polák
předseda představenstva Villa Regenhart a.s.
tel.: +420 602 783 999
e-mail: management@villaregenhart.cz

www.villaregenhart.cz

Dentons. Transforming the practice of law around the world.

Dentons.

The world's largest global elite law firm.*

大成 DENTONS

[dentons.com](https://www.dentons.com)

© 2018 Dentons. Dentons is a global legal practice providing client services worldwide through its member firms and ailiates. Please see [dentons.com](https://www.dentons.com) for Legal Notices

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

AFI Europe vstupuje na trh nájemního bydlení: vlajkovým projektem je Tulipa Karlín

Společnost AFI Europe, figurující v top desítce pražských rezidenčních developerů, mění svoji dosavadní strategii ve prospěch nájemního bydlení. Všechny další rezidenční projekty, které společnost v budoucnosti v tuzemsku postaví, již budou určeny na pronájem s cílem vybudovat vlastní portfolio čítající zhruba 1 000 nájemních bytů.

AFI Europe navazuje na své dosavadní zkušenosti s nájemním bydlením v Německu. Ty chce využít nejen v České republice, ale i v dalších státech střední a východní Evropy, kde v současnosti působí. Prvním takovým projektem u nás se stane Tulipa Karlín v Praze 8, kde vznikne více než 100 nájemních bytů doplněných o obchody a služby. Výstavba projektu byla právě zahájena. Dokončení se očekává v posledním čtvrtletí roku 2021. Celková investice AFI Europe přesáhne 1 miliardu korun.

„Poptávka po bydlení v Praze zůstává i v současné době stále silná. S rostoucími cenami nemovitostí v době před koronavirem, které pravděpodobně neklesnou ani poté, co pandemie odezní, je pro lidi stále těžší dosáhnout na hypotéku a pořídit si vlastní byt. V kombinaci s nastavením současné generace mileniálů, která se nechce vázat a ve výběru místa i stylu života preferuje flexibilitu, se ve zvýšené míře dostává ke slovu nájemní bydlení. Rozhodli jsme se proto cíleně zaměřit na výstavbu nájemních bytů, které budou pro klienty atraktivní, a zároveň nám budou přinášet dlouhodobě stabilní příjmy,“ komentuje Doron Klein, ředitel společnosti AFI Europe pro Českou republiku.

Tulipa Karlín vyrostе na rohu ulic Thámová a Pernerova poblíž stanice metra „B“ Křižíkova. Dvě stávající budovy z počátku 20. století plánuje developer rekonstruovat a doplnit o novostavbu ve tvaru písmene „L“. Převládající funkcí bude nájemní bydlení, nebudou však chybět ani prémiové kanceláře a maloobchodní jednotky. Ve vnitrobloku vznikne malé nádvoří s relaxačními zónami pro rezidenty. Celý projekt doplní veřejné plochy s udržovanou zelení. Za architektonickým návrhem stojí ateliér Bevk Perović architekti.

Karlín se v průběhu posledních let stal jednou z nejatraktivnějších pražských lokalit. Leží nedaleko centra, nabízí kompletní občanskou vybavenost od obchodů a služeb až po restaurace a kavárny, skýtá dostatek zeleně a spoustu možností pro volnočasové aktivity. To vše se stalo důvodem, proč zde lidé chtějí nejen bydlet, ale i pracovat. „Osobně jsme se o tom přesvědčili při realizaci našeho kancelářské-

ho centra AFI Karlín, které je kompletně obsazeno nájemci. Věřím, že budoucí projekt Tulipa Karlín, který se nachází v těsném sousedství administrativního centra, na jeho úspěch naváže,“ dodává Doron Klein.

AFI Europe Czech Republic je předním investorem a developerem v oblasti komerčních a rezidenčních nemovitostí. Kromě AFI Karlín v hlavním městě realizovala také administrativní centra AFI Vokovice a Classic 7 Business Park. Ve výstavbě má nyní devatenáctipodlažní budovu A v multifunkčním projektu AFI City ve Vysočanech na bývalém brownfieldu u stanice metra Kolbenova. Ten zahrnuje nejen administrativní, ale i již hotovou rezidenční část s názvem Tulipa City. V segmentu bydlení má AFI Europe za sebou také rezidenční komplexy Korunní Dvůr, Tulipa Rokytka a Tulipa Modřanská rokle. Aktuálně v Praze 3 staví již čtvrtou fázi projektu Tulipa Třebešín. ●

DENNĚ

- ▶ Navštíví server EPRAVO.CZ několik tisíc čtenářů
- ▶ Se na EPRAVO.CZ návštěvníci obracejí se žádostí o radu
- ▶ Jsme našim čtenářům nuceni sdělit, že nejsme právníci

**Nyní budeme čtenáře EPRAVO.CZ odkazovat
na ADVOKÁTNÍ REJSTŘÍK**

STAŇTE SE JEHO SOUČÁSTÍ I VY!

epravo.cz

Váš partner na cestě právem

www.epravo.cz

Prima proseccová sezóna

Bublínky neodmyslitelně patří nejen ke každé oslavě nebo přípitku, ale čím dál častěji také do letních sklenek. Ať už samotné, nebo jako součást svěžích koktejlů. Dlouho byla volba jednoduchá – cenově výhodný sekt nebo luxus v podobě pravého šampaňského. Pak přišla revoluce ze slunné Itálie.

Prosecco se u nás rychle zabydlelo a podle jeho obliby na Alkohol.cz si troufáme tvrdit, že už tu zůstane. Jak se ale prosecco liší od šampaňského a jak při nákupu vybírat?

Čím se liší prosecco a šampaňské

Stejně jako se název šampaňské může používat jen pro šumivá vína vyrobená ve francouzské oblasti Champagne, i název prosecco je chráněným označením pro vína, která vznikají v malé oblasti na severovýchodě Itálie. Stejně jako šampaňské, i prosecco se vyrábí pouze z vybraných odrůd vinné révy. Konkrétně musí obsahovat minimálně 85 % odrůdy Glera.

Liší se ale způsobem výroby. Zatímco šampaňské kvasí tradiční metodou v láhvi, u prosecca se využívá kvašení v nerezových nádržích. Tahle metoda není tak finančně náročná, takže ani cena láhve se nešplhá do nebeských výšin. A to je pro milovníky bublinek skvělá zpráva.

Kromě specifické chuti odrůdy se na profilu prosecca podepisuje i spousta slunce v oblasti, kde réva roste. Zatímco u šampaňských vín zpravidla převažují minerální tóny v doprovodu méně výrazných ovocných not, u prosecca je to naopak. Chuť prosecca je pocitově lehčí a hraje v parádní ovocně-květinové tónině. Právě jejich jemnost a nekomplikovanost přinesla proseccům jejich popularitu.

Jak vybírat prosecco?

Nejkvalitnější prosecco, takzvané prosecco superiore, pochází ze dvou oblas-

tí – Valdobbiadene a Asolo. Tato prosecca poznáte podle chráněného označení původu DOCG. Na Alkohol.cz můžete vybírat ze značek Anno Domini, Rebuli, La Tordera nebo Bepin de Eto za ceny už od 319 korun.

Prosecca z ostatních oblastí se označují zkratkou DOC a jejich ceny začínají na symbolických 139 korunách. V téhle kategorii můžeme s čistým svědomím doporučit třeba vinařství Bedin nebo Ca' di Rajo. V rámci DOC dobrot najdete i specialitu – něžně růžové prosecco, které vyrábí Bepin de Eto nebo Corvezzo.

Víc než na původu a označení samozřejmě záleží na vašich chuťových preferencích. Prosecco se vyrábí v různých stupních perlivosti od výrazně šumivého spumante, přes jemně perlivé frizzante až k tichému tranquillo. Podle obsahu zbytkového cukru a tedy sladkosti se také rozlišuje brut, extra suché a suché prosecco.

Jak si vychutnat prosecco?

Višchni víme, že proseccu to sluší hezky nachlazenému jen tak ve sklenice. Byla by ale škoda nevyzkoušet trochu té koktejlové krásy. Vlnu zájmu o prosecco zvedl jednoznačně Aperol Spritz, kde se jemné ovocné bublinky potkávají s nahořklým pomerančovým likérem a sodou. Výsledek je osvěžující, velmi pitelný a navíc díky výrazné oranžové barvě krásně vypadá.

Hledáte něco nového? Zkuste Aperol nahradit bezinkovým likérem a máte Hugo Spritz. Na Alkohol.cz máme v nabídce jak originální tyrolský likér Hugo, tak jeho českou podobu – Elixír z bezových květů od Rudolfa Jelínka. Klasikou je taky Bellini, kde šumivé víno doplňuje šťavnaté broskvové pyré nebo Mimosa s pomerančovým džusem.

Léto patří bublinkám a na Alkohol.cz pro vás máme skladem více než 40 italských perlivých dobrot. A pro parádní večírky s přáteli můžete sáhnout i po poctivé 1,5litrové magnum láhvi nebo mega 3litrové porci bublinek. ●

Prohlašujeme sezónu prosecca za zahájenou.

Alkohol.cz
— Vyjimečná vína, destiláty a e-shop —

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha

Bratislava

www.nklegal.eu

V BB Centru se objevil Brouk

Nová pohyblivá instalace s názvem Brouk umělce Davida Černého připomíná brouka propíchnutého špendlíkem v entomologické sbírce. Maketa legendárního Porche 911 s nátěrem opalizující barvy je „rozkouskovaná“ deseti příčnými řezy a pomocí hydrauliky se pohybuje třemi směry.

BB Centrum v Praze 4

Společnost Passerinvest Group, která stojí za rozvojem lokality BB Centrum v Praze 4 a která zde dlouhodobě investuje do neziskových projektů a tvorby veřejného prostoru, tak obohatila toto území o netradiční instalaci a nový umělecký prvek.

Porche 911 a VW Brouk mají leccos společného

„Ferdinand Porsche, liberecký rodák, je duchovním otcem kultovního automobilu VW Beetle – Brouk. Ne tak známé je, že se k tomuto zásadnímu typu nechal volně inspirovat jiným konstruktérem, rakouským šéfem vývoje Tatry, Hansem Ledwinkou, který dlouhá léta pracoval a žil v Kopřivnici. Jeho Tatra V 570 byla dokonce po válce důvodem k soudnímu sporu mezi Tatrou a VW, zvláštní historie. Porsche 911, tento krásný kus automobilového designu, má samozřejmě základ v brouku. Takže je to taková českoněmecká automobilová přesmýčka,“ uvádí k převtělení Porsche do brouka David Černý.

Nová pohyblivá socha „Brouk“ Davida Černého v BB Centru v Praze 4

„Proč pohyblivý automobil? Umístění u pražské magistrály, můj ambivalentní vztah k automobilu na jedné, té špatné straně jako ke společenskému fetiši, na druhé straně od dětství těžká závislost na ikonickém automobilu Porsche 911,“ přibližuje svou ideu vytvoření sochy pro BB Centrum David Černý.

Socha z 10 tun kovu je 17 metrů vysoká a samotný automobil je v nadživotní velikosti, 8 metrů dlouhý a 3,5 metru široký. Zajímavostí je jeho opalizující barva, která se mění podle dopadu světla a místa pozorování, a připomíná tak zbarvení některých hmyzích druhů.

Passerinvest Group investuje do veřejného prostoru

„Naše společnost rozvíjí BB Centrum více než 20 let. Za tu dobu jsme investovali téměř 1,6 mld. Kč do neziskových projektů, jako jsou parky, škola a školka, společenské centrum, sportoviště a dětská hřiště, náměstí, vodní prvky apod. Myšlenka mít zde i netradiční umělecký prvek se zrodila již před několika lety. Přemýšleli jsme o různých možnostech, například vybudovat jedinečný vodní prvek, který ale byl téměř nerealizovatelný. Nápad instalace s autem od pana Černého se nám nakonec líbil nejvíce zejména tematicky s ohledem na zvolené umístění,“ říká Radim Passer, zakladatel a CEO Passerinvest Group, a.s., a dodává: „Jsem velmi rád, že se téměř po dvou letech od prvních návrhů sochu podařilo realizovat. A že se BROUK stane dalším zajímavým kulturním a turistickým bodem v Praze.“

Plnohodnotná městská čtvrť BB Centrum

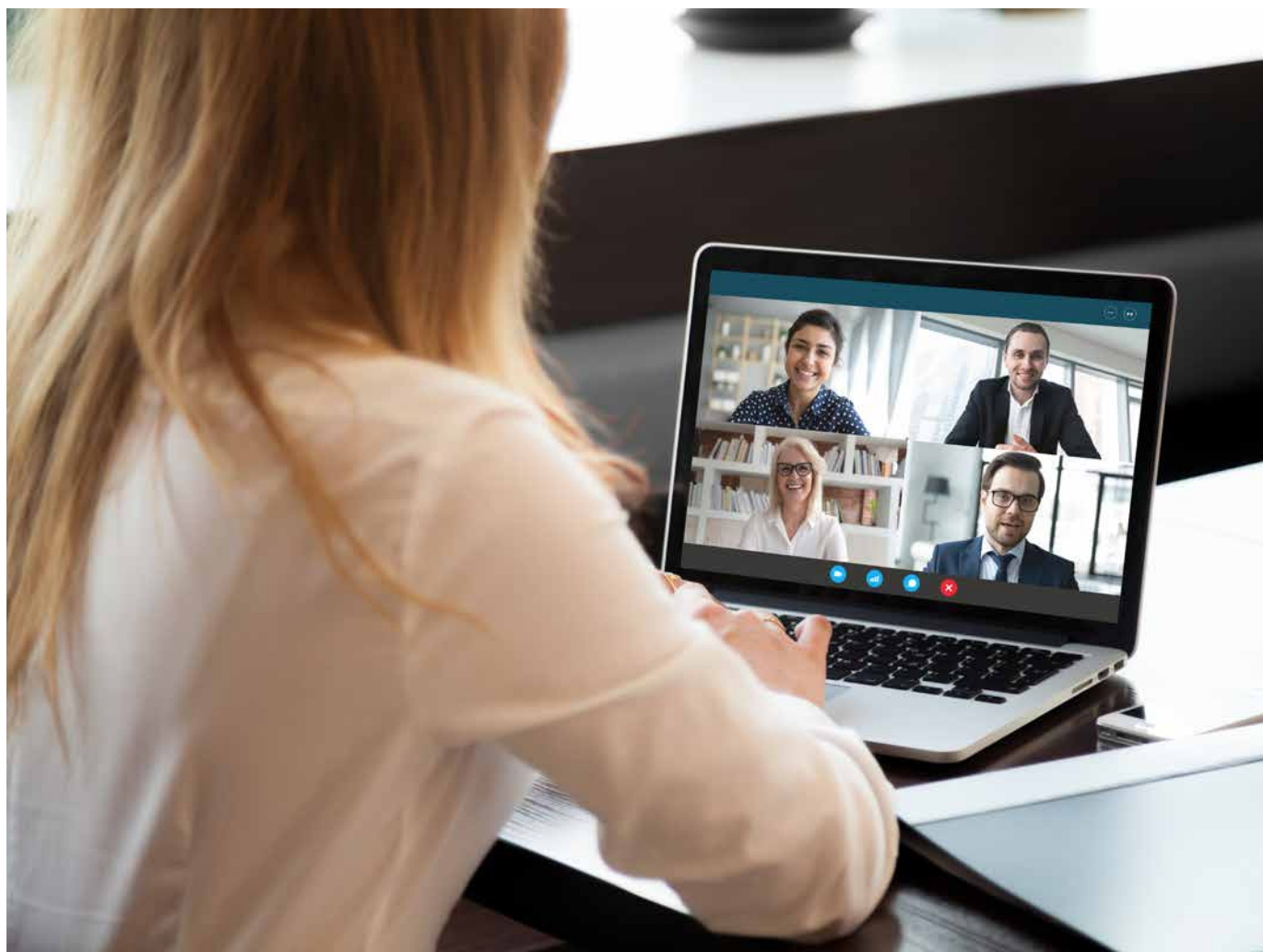
BB Centrum v Praze 4 se rozkládá na ploše 25 hektarů a patří mezi nejrozsáhlejší a nejúspěšnější projekty svého druhu ve střední Evropě z pohledu developmentu budovaného jediným investorem. Společnost Passerinvest Group buduje a rozvíjí BB Centrum na základech principů kvalitního městského urbanismu a dlouhodobé udržitelnosti už od roku 1998. BB Centrum dorostlo svým rozsahem i počtem uživatelů v prakticky samostatnou městskou část zajišťující kompletní rozsah příležitostí i služeb, a to jak v komerční, tak sociální sféře. Zastoupenými službami i odpovědným urbanismem přirozeně navazuje na okolní život, protože racionálně zvolenou recyklací města odbourává dnes již zapomenuté překážky neprostupnosti a původní zanedbanost místa. Součástí lokality je 12 administrativních budov, dva rezidenční projekty, multifunkční budova Brumlovka s unikátním fitness a wellness klubem včetně 25metrového plaveckého bazénu, společenské centrum, křesťanská školka a škola, atletický stadion, centrální Náměstí Brumlovka a dva hektarové parky, to vše doplněno dalšími službami pro širokou veřejnost. ●

www.bbcentrum.cz

BB CENTRUM

Asociace rodinných firem: Co řešily české rodinné firmy s příchodem Covid-19?

Nouzový stav měl zásadní dopad na fungování českých rodinných firem. S mnoha omezeními a vládními nařízeními přicházely zmatky a nedostatek informací. Karanténní opatření ovlivnila chod mnoha subjektů a majitelé a ředitelé firem potřebovali ucelené informace a někdy jen obyčejnou lidskou podporu.

Podpora rodinného podnikání je hlavní náplní Asociace rodinných firem, a tak jsme se přes noc stali informačním centrem a přesunuli se do digitálního prostředí. Spustili jsme řetězec informačních webinářů, které se věnovaly tématům, která rodinné firmy nejvíce řešily. V těchto webinářích jsme se zaměřili na otázky práva, daní, finančního řízení, cyber security i vedení týmů na

dálku. V několika specializovaných online workshopech jsme se věnovali nejvíce zasaženým oblastem podnikání jako je cestovní ruch nebo gastro. Každé dva týdny jsme pak připravili online mastermind setkání pro lídry, kde si majitelé a ředitelé rodinných firem mohli vyměňovat své zkušenosti a postřehy z této nestandardní situace. Naši experti napsali řadu článků, kde uváděli praktické tipy a rady. Odměnou nám

byly děkovné dopisy účastníků webinářů a noví členové, kteří chtějí být součástí rodiny firem sdružených v Asociaci rodinných firem.

Během webinářů, setkání mastermind skupiny i prostřednictvím osobních kontaktů jsme dostávali informace o tom, co rodinné firmy tíží nejvíce a jakou pomoc by uvítali od vlády. Reagovali jsme tak jejich jmé-

nem v Otevřeném dopise vládě ČR s návrhy opatření, která by pomohla rodinným firmám překonat toto náročné období a zároveň vládě být lépe připravena na případnou podobnou situaci v budoucnu.

Online webináře i mastermind setkání zachováme i do budoucna, abychom zpřístupnili informace co nejširší skupině podnikatelů. Sledujte naše aktivity na www.asociacerf.cz

Co řekli účastníci o našich webinářích?

Velice jsem uvítal možnost účastnit se webináře na téma Cash flow a udržení kontroly nad firmou. Jakkoli je otázka řízení cash flow individuální záležitostí každé firmy, potvrdil jsem si, že to co nyní řešíme, je velice obdobné tomu, s čím se potýkají i jiné firmy. Zároveň se potvrdila stará známá pravda, že je nutné spoléhat se především na sebe a tým motivovaných spolupracovníků, a ne na stát či bankovní sektor.

Milan Kozel, Elton hodinářská

Ve středu 29. 4. jsme se účastnily (já a dcera – jsme rodinná cestovní kancelář) webináře Cestovní kanceláře v době koronavirové. Webinář byl pro nás velmi užitečný. Zvláště oceňujeme přehlednost údajů a rady, jak v této nelehké době postupovat.

Hana Vavrečková, Lingua tour

Nová doba si žádá nová řešení. Online Mastermind je jedním z těch atraktivních. Profesionálně moderovaná diskuse majitelů rodinných firem mi pomáhá držet kormidlo naší firmy pevně v rukou. Děkuji ARF za možnost účastnit se.

Luděk Rychtar, Arkadia – reklamní a eventová agentura

Online Mastermind je skvělou příležitostí poznat nové lidi z řad ředitelů či majitelů firem a vyměnit si s nimi cenné zkušenosti s vedením podniku. Proto jsem velmi uvítala možnost účasti na Online Mastermindu, díky kterému jsem v této nelehké době mohla načerpat inspiraci a poznat mnoho zajímavých lidí napříč odvětvími. Mastermind je skvěle zorganizovaný a každý má prostor se k tématu vyjádřit.

Tereza Zimčíková, První chodská s.r.o.

Webinář Cestovní kanceláře v době koronavirové nám objasnil základní pojmy nového zákona, získali jsme odpovědi na otazníky spojené s danou problematikou. Za nejužitečnější považuji závěrečnou diskusi, kde jsme si se zástupci jiných CK/CA vyměnili zkušenosti v této složité situaci.

Kamila Riva, CA Italia travel

Musím velmi ocenit webinář zaměřený na současnou krizovou problematiku cestov-

ních kanceláří a Lex voucheru. O problematice mám informace z Asociace cestovních kanceláří, ale musím přiznat, že díky vašemu webináři jsem nahlédl nové aspekty a rovněž jsem velmi ocenil možnost potkat se s dalšími kolegy napříč cestovními kancelářemi virtuálně. Před několika dny jsem s úžasem sledoval virtuální koncert Metropolitní opery v New Yorku, kde členové orchestru hráli ze svých domácností v počtu více než stovky umělců. A tohle byl vlastně podobný koncert, byť naše nástroje jsou letenky, zážitky a hotely.... Díky.

Petr Hlubuček, Inspira travel

info@asociacerf.cz
www.asociacerf.cz

ZDENĚK KUČERA

PRÁVO A COOKIES

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Schneider Electric: Debatu o udržitelném rozvoji se snažíme vracet zpátky na zem

Vladimír Tichý je od dubna loňského roku generálním ředitelem Schneider Electric pro Českou republiku. Poslední tři roky strávil v ředitelském křesle Schneider Electric v Irsku, předtím působil jako obchodní ředitel pro divizi Retail ve Velké Británii. Jak se liší trh digitální transformace, automatizace a řízení energií u nás a na britských ostrovech? Jaký vliv bude mít růst IT struktury na spotřebu energie? A jaká je ekologická mise Schneider Electric? „Pomáháme optimálně zužítkovat energii a zdroje, aby naši zákazníci dokázali spojit efektivitu a udržitelnost. To vše v souladu s naším mottem Life Is On.“

Před rokem jste se po sedmi letech působení na pobočkách Schneider Electric ve Velké Británii a v Irsku vrátil zpět do České republiky. Jak se liší byznys tady a tam?

Ve Schneider Electric jako korporaci se velmi dobře daří držet rovnováhu mezi globální strategií a lokálním nastavením, které je adaptované na místní podmínky. Říkáme, že jsme The Most Local of the Global Companies. V Británii i v Irsku jsem si tedy musel rychle zvyknout na to, že portfolio výrobků a služeb i mnohé procesy, včetně např. cenotvorby, přístupu k bezpečnosti práce i organizaci obchodních týmů, se liší od toho, co jsem znal z Česka. Významně

jiné jsou některé zákaznické segmenty, což je dáno zejména strukturou tamních ekonomik. V Británii je větší poptávka po smart buildings – nemocnice, infrastruktura nebo rychlovlaky, v Irsku jsou to datová centra nebo větrné elektrárny. V Čechách

naopak máme výrazně vyšší podíl výrobců strojů, tzv. OEM (Original Equipment Manufacturer – Originální výrobce zařízení), nebo klasických domovních elektroinstalací. Jedno je ale všude stejné, a to hledání vhodných řešení energy managementu.

Jaká je ekologická vize a mise vaší společnosti?

Debatu o udržitelném rozvoji, která je mnohdy plná emocí, se snažíme vracet zpátky na zem. Přinášíme konkrétní energetická, automatizační i digitální řešení, která jsou zárukou efektivity a udržitelnosti. Pomáháme optimálně zužitkovat energii a zdroje, aby naši zákazníci právě tyto dvě složky dokázali spojit. To vše v souladu s naším mottem Life Is On. Od roku 2017 je Schneider Electric partnerem iniciativy The Climate Group. Nejprve jsme se přihlásili k iniciativě EP100 a ER100, stručně řečeno jsme se zavázali do roku 2030 maximalizovat využívanou energii. Letos jsme svůj závazek rozšířili o EV100, tedy ve stejném časovém horizontu chceme mít pouze elektrické služební vozy. Elektromobilita je pro naši společnost klíčová. Vyvinuli jsme řešení pro urychlení celosvětového přechodu na udržitelnou elektromobilitu, EcoStruxure for eMobility. Jde o jedinou komplexní infrastrukturu pro dobíjení elektromobilů na světě. Oproti ostatním se odlišuje tím, že pokrývá celý hodnotový řetězec nabíjení, od poradenství přes správu sítí a mikrosítě až po inteligentní nabíjecí stanice na míru. Naše mise mně osobně dává smysl pro svět kolem nás, a možná i proto jsem pod vlajkou Schneider Electric již téměř 20 let.

Jak ve Velké Británii přistupují k udržitelnosti a ekologii v oblasti energetiky? Liší se tamní přístup od našeho?

Pokud jde o průmysl, povědomí o možnostech úspor, díky energy managementu je ve Velké Británii větší. Firmy na základě auditu neváhají investovat, pokud jim návratnost dává smysl. V posledních letech se investoři vedle finančních benefitů soustředí i na vliv

jejich činnosti na životní prostředí. Mnozí zvyšují své požadavky na efektivitu budov, aby snížili uhlíkovou stopu. Energetika prochází významnou změnou směrem k decentralizaci, větší automatizaci v řízení sítí, zapojení obnovitelných zdrojů, elektromobilům apod. V tomto stojí Británie před stejnými výzvami jako my.

Nedávno jste zveřejnili výsledky celosvětového průzkumu k vývoji v oblasti energie a udržitelnosti za rok 2020, podle kterého roste zájem společností o Energy management. Jak se to odráží v praxi?

V posledních letech má stále více společností specialisty, tzv. manažery pro udržitelný rozvoj, kteří zodpovídají za hospodárné získávání a využívání energie, a vnímají tuto pozici jako nedílnou součást firmy. Vzhledem ke stále rostoucímu tlaku na udržitelnost výroby a snižování uhlíkové stopy i k technologickému vývoji budou tito specialisté do několika let pro většinu firem nutností. Z našeho průzkumu vyplynulo, že více než 46 % respondentů je připraveno reagovat na inovace v energy managementu. Prvními kroky jsou zejména investice do technologií, jako například měřiče, senzory a další inteligentní zařízení, která jim pomáhají sbírat data. Následným krokem je softwarové řešení umožňující vzájemné porovnání provozu a tím dosáhnout další úrovně úspor. Podniky si také uvědomují, že ochrana životního prostředí a řešení klimatických změn musí začít u jednotlivce už dnes, aby měla dlouhodobý a globální dopad.

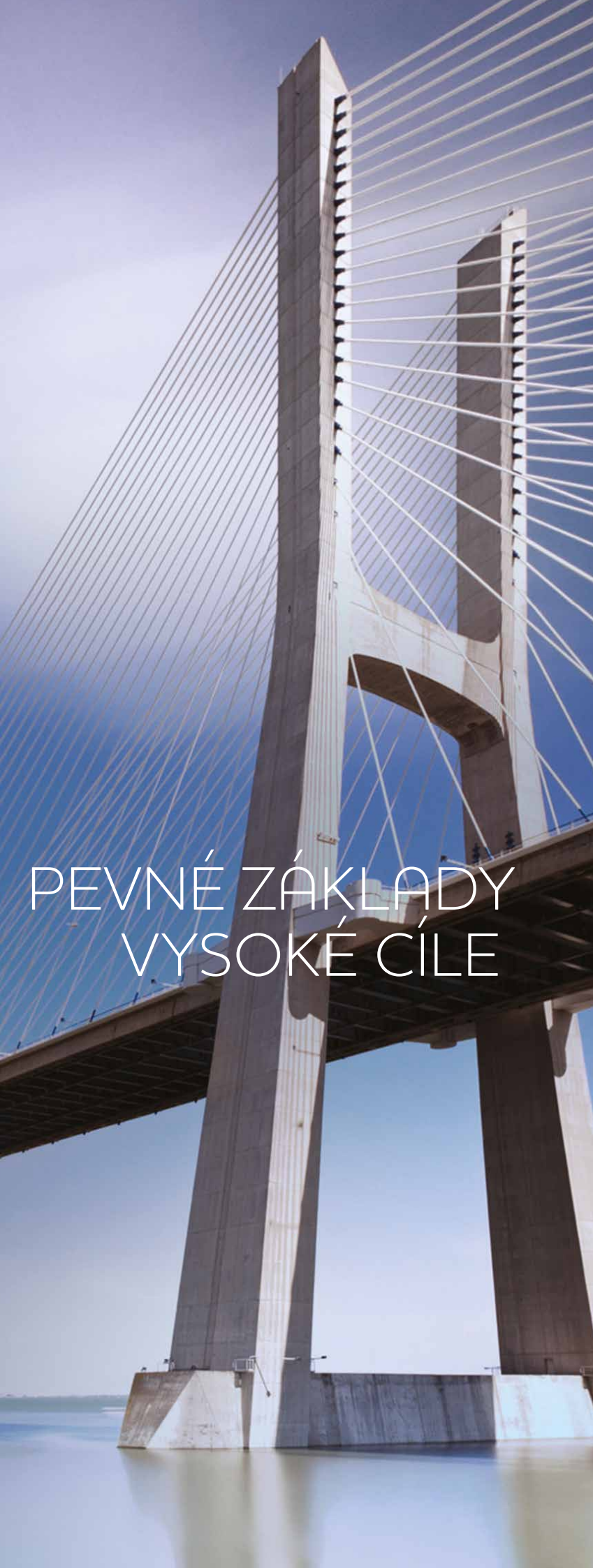
V Irsku, kde jste působil poslední tři roky jako generální ředitel Schneider Electric, jste se zabývali hlavně datovými centry pro např.

Apple, Facebook či Amazon. Jaký předpokládáte vývoj v úsporách energií v rostoucím segmentu IT a potřebách ukládání stále většího objemu dat?

Digitalizace s sebou přináší potřebu navýšit kapacity IT infrastruktury. Energetická spotřeba i nadále velmi silně poroste, hovoří se o tom, že v letech 2020 až 2035 dojde ke ztrojnásobení celosvětové spotřeby IT. U datových center tvoří provozní náklady na energii až 70 % z celkových výdajů. Takže efektivita provozu, optimalizovaná řešení napájení nebo maximální spolehlivost díky vzdálenému monitoringu jsou pro provozovatele zásadní. Technologický vývoj jde rychle dopředu, je potřeba reagovat včas. Díky tomu, že jsme nadnárodní společnost, máme zkušenosti z celé řady projektů, od realizace pro malé podniky klidně i o jednom člověku až po giganty jako Facebook nebo Apple. Naši odborníci tak dokážou snáz pochopit potřeby klientů a přijít s takovým řešením, které je z dlouhodobého hlediska efektivní. Na našem webu najdete mnoho konkrétních příkladů realizací, kdy jsme zákazníkovi ušetřili díky řešení na platformě EcoStruxure desítky procent jak v objemu energií, tak finančně.

Technické obory se v posledních letech snaží o osvětu a přilákat do svých řad více žen. Jaké je zastoupení žen v oboru v porovnání Velké Británie a ČR?

Stručně – menší, než si zaslouží. Nicméně Británie je o něco dál, a to díky systematické práci se středními a vysokými školami. Ale soudím podle toho, co jsem měl možnost vidět v rámci naší společnosti. Mnoho studentů nadchla naše strategie a vidí, že je možné pro naši planetu něco konkrétního a smysluplného dělat. Velmi povedený program jsme měli i v Dublinu s místní technickou univerzitou, kdy naše kolegyně byly mentorkami několika studentek z technických oborů. Podařilo se tím překonat mnohé předsudky a mýty o tom, že tento obor není pro ženy. Opak je pravdou a dnes už několik absolventek úspěšně rozšířilo náš tamní Schneider tým. ●

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

DUNOVSKÁ
& PARTNERS

BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Trh s nájemním bydlením se dále rozvíjí. Společnost Zeitgeist získala financování pro 5 činžovních domů v Praze

Společnost Zeitgeist Asset Management, která se zaměřuje na nájemní bydlení, uzavřela s Českou spořitelnou úvěrovou smlouvu ve výši 527 milionů Kč na financování části svého rezidenčního portfolia. Konkrétně se jedná o pět činžovních domů v centru metropole (U Půjčovny 2 v Praze 1, Myslíkova 8 v Praze 2, Jeronýmova 10 v Praze 3, Kotevní 3 v Praze 5 a Svornosti 27 v Praze 5) se zhruba 120 byty k pronájmu. Samotný podpis smlouvy je jasným signálem pro tuzemský trh: bankovní instituce nájemnímu bydlení stále věří, a to navzdory obtížné situaci kolem pandemie Covid-19.

Interiér bytu v nájemním domě v Myslíkové ulici (Praha 2) od společnosti Zeitgeist Asset Management.

„Jsme toho názoru, že poptávka po nájemním bydlení v budoucnu neklesne, ale naopak se ještě zvýší. Řada lidí, kteří se domnívali, že své závazky spojené se splácením hypotečního úvěru mají pod kontrolou, zjistila, že se i bez svého přičinění může dostat do finančních problémů. Nájemní bydlení znamená menší závazek a zároveň poskytuje větší flexibilitu. Třeba v možnosti rychlého přestěhování do menšího anebo levnějšího bytu, což znamená výraznou úsporu v pravidelných měsíčních výdajích,“ komentuje Michal Nečas, Managing Director společnosti Zeitgeist Asset Management.

„Podpora domácnostem získat bydlení patří k zásadním prioritám České spořitelny – ať již se jedná o vlastnické bydlení, či nájemní bydlení. Patříme k největším poskytovate-

lům hypoték a jsme rádi, že nově můžeme podpořit i projekty dlouhodobého nájemního bydlení. Je nesmírně důležité, aby lidé měli širokou nabídku a mohli se sami rozhodovat, jaká varianta bydlení je pro ně v danou dobu optimální,“ zdůrazňuje Martina Jůzová, manažerka realitních obchodů České spořitelny.

Společnost Zeitgeist předpokládá, že trend posledních let v ČR, kdy se v rámci řešení bytové potřeby obyvatel dlouhodobě zvyšuje podíl nájemního bydlení na úkor toho vlastnického, bude pokračovat. Na byt v Praze ve velikosti 2+kk a plochou cca 60 m² si v současné době lidé musí připravit téměř 17 čistých ročních průměrných platů. Snahou společnosti Zeitgeist Asset Management je proto co nejvíce rozšířit nabídku dostupného nájemního bydlení. V současnosti má

v nabídce 180 bytů po kompletní rekonstrukci a u dalších zhruba 100 rekonstrukce právě probíhá. Ještě během roku 2020 společnost plánuje rozšířit své portfolio na celkový počet 500 nájemních bytů v různých lokalitách a standardech. V následujících třech letech tento počet hodlá zdvojnásobit na 1 000 bytů.

„Současná situace pravděpodobně ještě posílí roli velkých (institucionálních) poskytovatelů nájemního bydlení, kteří jsou schopni čelit jakékoliv krizi lépe než jednotliví vlastníci bytů. Například právě tím, že nabídnou lidem dotčeným krizí přestěhování do jiného bytu v rámci svého portfolia. Současně poskytují vysoký standard služeb spojených s hygienou, úklidem či údržbou,“ dodává Peter Noack, CEO společnosti Zeitgeist Asset Management. ●

Studijní program odpovídá potřebám managementu poskytovatelů sociálních služeb

Vysoká škola CEVRO Institut nově akreditovala unikátní studijní program Management sociálních služeb, který je zaměřen mimo jiné i na mimořádné situace v sociálních službách, jako je například současná koronavirová pandemie. Nejen o tom, ale i o jeho dalším smyslu a obsahu jsme si povídali s odbornou garantkou doc. Ing. Lucií Kozlovou, Ph.D.

Můžete přiblížit našim čtenářům nově akreditovaný studijní program?

CEVRO Institut akreditoval nový studijní program Management sociálních služeb, který je pro moderní řízení služeb pomáhajících lidem v těžkých životních situacích nezbytnou potřebou pro poskytovatele sociálních služeb v České republice. Program je zaměřen na dvě klíčové oblasti, a to oblast ekonomie a managementu a oblast sociální práce. Mnohokrát jsem se ve své praxi setkala s tím, že byl manažer v sociálních službách skvělý ekonom, ale bez znalosti problematiky sociální práce a sociálních služeb, nebo naopak sociální pracovník bez znalosti ekonomie a manažerských dovedností. Ani jedno není dobře. Nový program cílí na znalosti a dovednosti absolventů v obou těchto oblastech a tím je nejen inovativní, ale i nadčasový. Z tohoto důvodu jsou hlavními pilíři studia předměty Sociologie, Sociální práce, Sociální politika, Ekonomie veřejného sektoru a služeb, Organizace a právní rámec poskytování zdravotních a sociálních služeb, Elektronická komunikace a zpracování dat, Občanské, obchodní a pracovní právo, Veřejné zakázky. Troufnu si říct, že program připraví odborně vzdělané absolventy pro řízení tak specifické oblasti, jakou sociální služby v kontextu jejich činností a klientů jsou.

Z jakého důvodu je program zařazen jako profesní?

Zde si dovoluji využít vyjádření prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiřího Horeckého, který se podílel na vzniku programu a je jednou z jeho klíčových osobností: „Jedním z hlavních cílů v posky-

zdroj: CEVRO Institut

tování sociálních služeb je zvyšování jejich kvality, a to není bez potřebných informací, znalostí a zkušeností možné. Základním předpokladem je tedy také existence nových vysokoškolských studijních programů, které však nejsou pouze teoretické, ale odpovídají potřebám managementu poskytovatelů sociálních služeb.“ Ještě bych doplnila, že jsme velmi dbali na to, aby většina pedagogů zapojených do programu měla v oblasti sociálních či zdravotně sociálních služeb profesní zkušenosti a jsem ráda, že se nám toto podařilo nad rámec akreditačních požadavků. Naše studentky a naši studenti si také vyzkouší odborné praktické dovednosti ve všech formách sociálních služeb tzn. pobytových, ambulantních i terénních, ale i na obecních či krajských odborech sociálních věcí, kde se seznámí s fungováním a systémem řízení sociálních služeb. Samozřejmostí je také možnost absolvovat

CEVRO Institut

je soukromou vysokou školou práva, politologie, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií.

Na českém vysokoškolském trhu působí více než dvanáct let. Nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkové vyučující. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních programů.

Přednáší zde elitní profesori i experti přicházející z praxe justice, veřejné správy a byznysu.

www.cevroinstitut.cz
www.facebook.com/CEVROInstitut.cz
www.instagram.com/cevro_institut

stáž v zahraničí v obdobných organizacích, což nám sjednali partneři programu, například již zmíněná Asociace poskytovatelů sociálních služeb, ale také Unie zaměstnavatelských svazů, Asociace veřejně prospěšných organizací, Diakonie Neundettelsau či Wilhelm Löhe Hochschule.

Komu byste program doporučila?

Určitě studentkám a studentům, kteří se ve své profesi chtějí manažersky uplatnit v organizacích poskytujících sociální služby, ale například i v řídicím a administrativním aparátu státu a samosprávných celků v sociální oblasti. Příkladem mohou být sociální služby jako jsou domovy pro seniory, poradenské sociální služby, služby osobní asistence, odlehčovací služby, azylové domy, domovy se zvláštním režimem, denní a týdenní stacionáře nebo odbory sociálních věcí na obecních či krajských úřadech. Program je také určen pro studentky a studenty, kteří jsou již v oblasti sociálních služeb zaměstnaní a rádi by si rozšířili své profesní znalosti.

Jaké zajímavé odborníky studentky a studenti potkají?

Nerada bych zapomněla na některé kolegyně a kolegy, ale hlavní základnou programu jsou kmenoví odborníci CEVRO Institutu jako je pan rektor prof. Ing. Josef Šíma, Ph.D., který garantuje ekonomickou oblast programu, dále garanti právních disciplín doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D. a JUDr. Václav Pilík, Ph.D., významný politolog, sociolog, vědecký pracovník Sociologického ústavu AV ČR a vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů na CEVRO Institutu PhDr. Daniel Kunštát, Ph.D., který garantuje sociologické předměty. Prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb a Unie zaměstnavatelských svazů Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA se bude s posluchači potkávat v předmětech zaměřených na sociální politiku, dlouhodobou péči a řízení kvality a risk management. Lékař, bývalý poslanec národního i Evropského parlamentu a ředitel Centra zdravotně-sociálních studií CEVRO Institutu MUDr. Milan Cabrnach, MBA se rád se studentkami a studenty podělí o zkušenosti z oblasti organizace a evropské legislativy ovlivňující poskytování sociálních služeb v ČR i zahraničí. Ředitel sekce nestátních neziskových organizací a sekce sociálních služeb UZS a ředitel odborných sekcí Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR Mgr. Petr Hanuš předá své zkušenosti studentkám a studentům z oblasti systému

doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.

Sociální pracovnice, ekonomka a garantka bakalářského studijního programu Management sociálních služeb a navazujícího magisterského programu Management sociálních služeb v evropském kontextu na CEVRO Institutu, vedoucí více než sta úspěšně obhájených bakalářských a diplomových prací a osmi disertačních prací, autorka desítek odborných publikací, dobrovolná sociální pracovnice a vedoucí jihočeské pobočky Bílého kruhu bezpečí, z.s., který pomáhá obětem trestných činů.

řízení sociálních služeb a ze sociální práce. Jako odborná garantka celého programu jsem na CEVRO Institutu benjamínkem, ale dvouletá příprava programu mě přesvědčila, že jsme výborný tým, který má zájem, aby studentkám a studentům předal odborné a profesní zkušenosti z tak důležité oblasti jakou sociální služby jsou.

V souvislosti s koronavirovou pandemií se o sociálních službách hodně mluví. Budou lidé z tohoto oboru chtít aktivně ovlivňovat směřování oboru? A budou studenti připravováni na takovéto mezní situace?

V situaci nouzového stavu ČR jsme se přesvědčili, že bez naslouchání odborníkům v sociálních službách to nepůjde. S jistotou proto mohou říct, že by se tyto lidé měli zapojovat do veřejné diskuse a pokud se jim dá prostor, tak se vyhneme mnoha kolapsům nejen v krizových situacích. Jak uvádí Jiří Horecký, současná krize nás poučila,

že musíme být více připraveni. Nejen na možnou celkovou globální krizi nebo krizi v některém segmentu, jako sociální služby, ale nedávný požár v DOZP Vejprty ukázal, že jsou také krize jednotlivých organizací. Studentky a studenti budou na mezní situaci připraveni prostřednictvím předmětů jako je krizový management, komunikační dovednosti nebo tzv. crises leadership. A také jim nabídneme účast na seminářích a konferencích, které budou věnovány pandemii a otázkám, které přinesla.

Co byste novému studijnímu programu jako jeho garantka popřála do vínku?

Programu bych popřála dobrý start se studentkami a studenty, kteří mají empatii „v krvi“, protože v oblasti sociálních služeb to bez ní nejde. ●

Management sociálních služeb

Management sociálních služeb je nově akreditovaný profesní studijní program na vysoké škole CEVRO Institut, a to jak v prezenční i v kombinované formě studia. Studenti získají perfektní znalosti sociální politiky a sociálního systému, vynikající kontakty, seznámí se s teorií a metodami sociální práce, systémem sociálních a zdravotních služeb a specifických forem řízení v těchto sektorech a organizacích. Dále si osvojí odpovídající znalosti a dovednosti v oblasti řízení managementu organizace, řízení lidských zdrojů, ekonomie veřejného sektoru i občanského, obchodního a pracovního práva a po absolvování získají možnost výborného a širokého pracovní uplatnění. Již během studia absolvují studenti praxi u renomovaných poskytovatelů sociálních a zdravotnických služeb i veřejných úřadů. Více informací naleznete na www.cevroinstitut.cz.

Závislost na vztahu

Kodependentní (spoluzávislé) vztahy nejsou jen jednou z nejvíce rozšířených závislostí, ale jsou také základnou, na které vyrůstají další naše závislosti či nutkavá chování. Pod povrchem mnohých závislostí (alkohol a jiné drogy, gambling, workaholismus) můžeme najít kodependenci. Vytváří a udržuje ji pocit studu, pocit, že naše pravé Já je jaksi defektní a neadekvátní. Závislost na partnerovi se stává projevem mylné domněnky, že cosi mimo nás, nás může učinit šťastnými a náš život naplněný.

Jak se můžete dočíst na stránkách codependentanonymous.cz, definic spoluzávislosti je mnoho a všechny se vzájemně doplňují a prolínají. Chtěl bych se zde zaměřit především na závislost na partnerském vztahu.

Spoluzávislost může znamenat, že máme potřebu se stále starat o druhé místo o sebe.

Spoluzávislý člověk se nechává ovlivňovat chováním svého protějšku a zároveň je posedlý kontrolováním tohoto chování.

- Spoluzávislý se ve svém vztahu pohybuje v trojúhelníku, ve kterém střídá role oběti, zachránce a potřebného.
- Spoluzávislý potřebuje ve své blízkosti někoho, ke komu by se mohl připoutat

a jehož problémy by převzal za svoje – je to pro něj totiž jednodušší, než se starat o své vlastní.

- Spoluzávislí lidé často vyhledávají vztahy se závislými (alkoholici, drogově závislí, workoholici...) nebo mentálně nemocnými (narcisové, lidé s hraniční poruchou osobnosti nebo lidé trpící chronickou depresí).
- V těchto vztazích jsou často dlouhodobě nespokojeni, ale přesto je neopustí, protože cítí potřebu druhého jedinice zachránit nebo mu neustále pomáhat. Často si tuto nespokojenost ani neumí připustit.
- Vztahy spoluzávislých jsou založené na pocitu „potřebnosti“, spoluzávislý nechce být ve vztahu s rovnocenným partnerem.

- Spoluzávislí mají problémy naplňovat své potřeby – často si je vůbec neuvědomují nebo je popírají, zpravidla si nejsou o jejich naplnění schopni říct. Automaticky se ale snaží naplňovat potřeby druhých, ač jsou mnohdy jen domnělé.

První a nejdůležitější je mé Já

Lidově řečeno, jestliže Vaše vztahy stojí za nic, tak vy nejspíše stojíte za nic také. Pokud si neutříbíte svá očekávání od vztahu, vaše vztahy budou zrcadlem vašeho vnitřního života či vnitřního prožívání. Možnost zdravých vztahů vychází zevnitř vás, vašeho Já. Nejdříve musíte rozvinout své zdravé Já, teprve potom bude možné mít zdravé intim-

ní vztahy. Do té doby budete k sobě přitahovat jen lidi, kteří jsou přibližně na stejné úrovni emočního zdraví jako vy.

Hlavním problémem může být, pokud nemáme životní cíle, plány, věci, za kterými si jdeme. Pak snadno sklouzneme do očekávání, že naši životní spokojenost, štěstí či smysl života, nám zařídí partner. Na začátku nového vztahu je náš život najednou barevnější, veselejší, krásnější, jenže poté, co prvotní touha lehce opadá, se těch "highs" nechceme vzdát. Začneme partnerovi vyčítat, že už nás nemiluje, že už se necítíme tak zbožňováni, upadáme do stejného koloběhu jako před nalezením vztahu, nic není dost naplňující, uspokojující a hledáme zase ty intenzivní emoce. Začneme mít strach, že by nás partner opustil. "Jak bych sakra pak život bez ní zvládal?" A to je ten moment, kdy se jeden z partnerů může začít cítit vztahem přidušen. Chce se mu spíše utíkat a vzdalovat, protože on náplň života má. Čím více se partner vzdaluje, tím více my děláme scény, chceme víc blízkosti, která nám dělala tak dobře. A najednou ani jednomu ve vztahu není dobře.

Rozdíly mezi zdravými a spoluzávislými vztahy

1) Kodependentní vztah X zdravý vztah

Magická či nereálná očekávání od vztahu – „Myslím si, že intimní vztah udělá můj život lepší, aniž bych musel jinak přemýšlet nebo se lépe chovat. Pouhopouhým spojením s druhou osobou se každý aspekt mého života změní k lepšímu a já pro to nebudu muset nic udělat. Vše se spraví. Spraví to mě nebo to ze mě vytvoří něco, co jsem doposud nebyl bez jakékoli námahy.“ – to je magické uvažování.

X

Racionální či realistická očekávání – „Jestli jsem nezaměstnaný, (nešťastný, bez přátel atd.) a dostanu se do zdravého vztahu, jediný rozdíl bude v tom, že budu člověk nezaměstnaný (nešťastný, bez práce atd.), ale ve zdravém vztahu.

2) Kodependentní vztah X zdravý vztah

Okamžité uspokojení – Spoluzávislé vztahy často stojí na základech intenzivní sexuality. Všechno je najednou divoké a krásné díky animálnímu magnetismu. Okamžité uspokojení vytváří ve vztahu intenzivní a neustálý pocit naplnění. V závislostních vztazích

očekáváte od partnera poskytování okamžitého a neustálého uspokojení kdykoli chcete. Není přece láska o tomhle? „Miluju tě. Zařídí mi krásné pocity, okamžitě, na vyžádání“. Kokain také přece zařídí intenzivní pocity okamžitě, na vyžádání. V závislostním vztahu hledáte živoucí, dýchající drogu s vhodnými sexuálními orgány. Jestliže pocházíte z rodiny alkoholiků, jediný pozitivní vztah, který jste viděli, je milostný vztah mezi rodičem a jeho drogou. A i když jste se rozhodli neužívat alkohol či drogy, byli jste svědky efektu tohoto vztahu a jeho všepožírající vášně. Naučili jste se, že to je ta jediná věc, která vás v životě neopustí. A tento pocit někde chcete získat, proto hledáte typ lidí, kteří to umí poskytnout. Tento pocit je často spojen se strachem. Strachem, že o to můžete přijít. Ve spoluzávislých vztazích je totiž strach mylně zaměňován za vášně a vzrušení.

X

Pomalé stavění vztahu – Zatímco spoluzávislé vztahy vyžadují okamžitou blízkost a sdílení na osobní úrovni, zdravé vztahy se budují pomalu, postupně a systematicky před tím, než se určí, zda je sdílení do budoucna bezpečné. Lidé hledající zdravý vztah, hledají dlouhodobý závazek či oddanost a ne okamžité uspokojení. Hlavní hodnotou ve vztahu pro ně není sexuální vzrušení a náboj, ale stabilita, bezpečí a klid myslí. Emočně vyzrálí lidé plánují to nejlepší do daleké budoucnosti a nehledají jen okamžitou úlevu. Nehledají tedy partnera jen dle toho, jak se s ním cítí v tomto okamžiku, ale jaké jsou vyhlídky do budoucna.

Podle Bowlbyho a Ainsworthové, abychom jako lidé mohli růst, potřebujeme „bezpečnou základnu“ ve vztahu, ze které čerpáme sílu a pohodlí. Pokud se ovšem ve svém vztahu cítíte jako na horské dráze, chvíli nahoře a pak zase hned dole, není to známka vášnivě lásky. Pokud se často cítíte nejistí, úzkostní, obsesivní, jen abyste se občas mohli cítit na výšinách, nepropadněte přesvědčení, že jde o lásku. Z evolučního hlediska, láska znamená spíše dlouhodobý klid myslí a pohodu.

3) Kodependentní vztah X zdravý vztah

Když se bojíme vyložit karty na stůl – mnoho lidí věří, že vztah bude zničen, jestliže budou vědět vše o partnerovi a partner bude vědět vše o nich. „Nemůžu být upřímná, jinak by mě opustil. Nevyšlo by nám to spolu. Vše by bylo ztraceno“. Poté nutně přichází blíže nespecifikované pravidlo, že o některých

Jakub Strážnický, M.A.

spolupracující psycholog a psychoterapeut projektu Servis vztahů obecně prospěšné společnosti WOMEN FOR WOMEN (www.servisvztahu.cz), informace o autorovi naleznete na <https://servisvztahu.cz/odbornici/jakub-straznicky/>.

věcech se „v našem vztahu“ prostě nemluví. Právě ty věci se stanou nezbytnou součástí vztahu a udržují naživu strach, který sytí pocit vzrušení a zajišťuje sexuální vášně.

X

Upřímnost – Zdravý vztah je založen na upřímnosti a otevřenosti. Emočně vyrovnaní lidé sdílí s partnerem podstatu toho, kdo jsou, dříve než uzavřou závazky. Chtějí vědět, zda jsou bezpodmínečně přijati a nebudou muset udržovat žádná tajemství. Neznamená to ovšem, že musíte partnerovi vylicít všechno, co jste kdy udělali špatně ve své minulosti. Jde spíše o podstatu vašich pochybení a minulých problémů a jak vás to ovlivnilo. Sdílíte, kým jste a kým se stáváte. Pokud to Váš partner nedokáže ustát či akceptovat, nemá vztah stejnou budoucnost.

4) Kodependentní vztah X zdravý vztah

Kompulzivní a obsesivní přehnaná kontrola – věříte, že bez intenzivního, průběžného úsilí se vztah rozpadne? Někteří dokonce věří, že pokud na vztah přestanou na chvíli myslet, vše se rozplyne. A tak se stanou vztahem posedlí. Přemýšlí nad vztahem, i když by vlastně chtěli zaměřovat svou pozornost na úplně jiné věci. Nutkové myšlenky se stanou zaplavujícími. Najednou jsou z vás dva lidi, kteří se vzájemně snaží jeden druhého kontrolovat.

X

Když jsou emočně vyzrálí lidé single, nejsou posedlí hledáním partnera. Když trávíte veškerý čas hledáním někoho, nemáte čas pracovat na sobě a vlastní spokojenosti.

5) Kodependentní vztah X zdravý vztah

Nedostatek důvěry – Lidé v závislých vztazích si nedůvěřují. Snaží se druhého přimět k zodpovědnosti či ke změně. Jenže když osobnost partnera nepasuje k té vaší, je bláhové doufat, že partnera změníte. Ne každý pár dokáže vytvořit produktivní vztah. Emočně vyzrálí lidé to ví a přijímají. Řeknou si: „Pasuje tento člověk ke mně, takovému jaký jsem, nebo bych se musel změnit? Pokud bych se musel změnit příliš, pak o takový vztah nemám zájem.

OBCHODY PLNÉ DESIGNU

NÁBYTEK VITRA

X

Dobrovolná, lehce plynoucí spolupráce – Emočně vyzrálý člověk většinou nemá zájem o vztah, který bude vyžadovat příliš práce a změn. Očekává spíše dobrovolnou a lehce plynoucí spolupráci. Nemusí věci skrývat, chodit po špičkách, kontrolovat, manipulovat a snažit se partnera změnit proti jeho vůli.

6) Kodependentní vztah X zdravý vztah

Isolace – partneři se vzájemně izolují: „Nikdo se nesmí dostat do blízkosti mého partnera“. Přichází potřeba skrývat pravou povahu vztahu před ostatními lidmi. Vztah se stává uzavřeným systémem. Začínáme se obávat přivést partnera mezi své přátele, protože se bojíme, že by ostatní mohli problémy v našem vztahu zaznamenat. Často také jeden z partnerů izoluje druhého od jeho přátel, právě ze strachu, aby neprozradil, co se jim doma děje.

X

Společenské integrování – když začnou dva emočně zralí lidé vztah, nechají si oba své přátele a poté také společně potkávají přátele nové jako pár. Existuje Můj společenský život, Tvůj společenský život a Náš společenský život. Spoluzávislé vztahy jsou naproti tomu společensky izolující a plné tajemství.

7) Kodependentní vztah X zdravý vztah

Opakující se cyklus zraňování – V závislých vztazích se střídají cykly: „Udělám vše proto, aby se náš vztah nerozpadl.“, poté přichází krátkodobé intenzivní potěšení – „Stálo to za ty hádky, za půl roku stresu a nedůvěry. Tahle noc plná sexu byla prostě krásná“. Poté to jde zase z kopce. Následuje ztráta iluzí. V zápětí začnete obviňovat partnera, pak sebe. Neustále střídající se pochyby o partnerovi či o sobě – Občas si připadáte,

že s vámi musí být něco špatně, když váš vztah upadá. „Musím přece dělat něco špatně“. Neustálé střídání pocitů viny a obviňování může být známkou kodependentního vztahu.

X

Prohlubující se spojení – Když ve vztahu dvou emočně zralých jedinců nastane problém, racionálně se na něj podívají a uvědomí si, že nejsou nepřátelé. Dají společně hlavy dohromady a vymyslí řešení. Tím jejich blízkost a důvěra zpravidla sílí a roste.

Na závěr bych chtěl upozornit, že se zde bavíme o nezdravé kodependenci, která omezuje život, zraňuje a brání zdravému růstu naší osobnosti. V každém zdravém vztahu ovšem existuje určitá míra dependence. V každém blízkém intimním vztahu svým způsobem závisíme na partnerovi. Máme-li s tím problém, nemůžeme plně rozvinout blízkost a intimitu, což může být také problém mnoha vztahů, kdy jeden zkrátka chce té blízkosti víc, než druhý dokáže poskytnout, či poskytnout chce.

Anglická fráze Happy wife, happy life má tedy něco do sebe. Ve zdravém vztahu do jisté míry přejímáme zodpovědnost za partnerovu pohodu a životní spokojenost. Není ovšem možné vytvářet spokojený vztah, pokud je to prioritou jen jednoho z partnerů.

Je se mnou něco špatně?

Je nutné podotknout jednu zásadní věc: pokud u sebe rozpoznáte některé z těchto problémů, v žádném případě to neznamená, že jste špatní, podřadní nebo „poškozené zboží“. Drtivá většina těchto vzorců chování pochází z období dětství, kdy jsme se je byli donuceni naučit čistě kvůli vlastnímu přežití (ať už fyzickému nebo emocionálnímu).

Jako děti jsme nebyli schopni pochopit složitý svět kolem nás a pokud jsme vyrůstali s více či méně narušenými nebo nemocnými lidmi kolem sebe, nezbylo nám než se obrnit těmito a dalšími mechanismy, které nám pomohly projít dětstvím v relativní bezpečí. V danou chvíli jsme naši situaci lépe zvládnout nemohli. Tyto mechanismy ale postupně přestaly být užitečné a potřebné a nakonec pro většinu z nás přerostly v chiméru, která nás udržuje konstantně zmatené, zraněné a ztracené. Je načas se jich zbavit a nahradit je lepšími. ●

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

Zásadní pilíře práce

1. Poskytování praktické pomoci samoživitelům, dětem, rodičům nezletilých dětí - prostřednictvím našich projektů, jako např. Bydlím, tedy jsem a jeho dva programy Kauce na bydlení a První rok, Obědy pro děti, Servis vztahů, Servis rodiny ve spolupráci s Okresním soudem v Mostě, sociální poradna, vztahová poradna, apod.

2. Upozorňovat na témata a problematiky, které se týkají samoživitelů i úplných rodin a hledat řešení, která by jim umožnila zlepšení jejich situace v České republice.

Svou činnost spatřuje v konkrétní práci s jednotlivci, ale i v celospolečenském působení a osvětě v oblasti samoživitelství a podpory rodin. V roce 2015 vydala knihu Jak přežít první (k)rok – Praktický průvodce nejrizikovějším obdobím samoživitelství. Každý rok pořádá Den rodiny v Grébovce. Poslední ročník (2019) navštívilo 10.000 lidí.

WOMEN FOR WOMEN, o.p.s.

Společnost byla založena v roce 2012 manželi Ivanou a Pavlem Tykačovými a pomáhá především ženám či mužům s dětmi, kteří se ocitli v tíživé životní situaci, hrozí jim ztráta bydlení a svou situaci nedokáží vlastními silami řešit, ač přistupují k řešení svých problémů aktivně.

www.women-for-women.cz
www.obedyprodeti.cz
www.bydlimtedysem.cz
www.servisvztahu.cz

Konsepti: Inside of Life už 25 let

Bez Konsepti si obdivovatelé extravagantně krásných a vytrvale kvalitních věcí nedovedou už český trh s nábytkem představit. David Řezníček, zakladatel a majitel firmy, přivezl před více než 20 lety ze světa to nejlepší a svedl Čechy k designovému dobrodružství.

„**P**sal se rok 1995 a nám s manželkou Luckou bylo třicet. Bylo šest let po revoluci a já měl za sebou čtyřletou pracovní zkušenost pro významnou zahraniční nábytkářskou firmu. Doma jsme už měli dva malé zdařilé designy – Dana a Davida jr. Byl jsem přesvědčený o své výjimečnosti a předurčenosti k velkým činům.“

Značky jako Vitra, Moroso, Kartell tehdy v Česku nikdo neznal a právě Konsepti v čele s Davidem Řezníčkem tak trošku může za to, že se Češi zamilovali do krásného a funkčního designu. Polovina devadesátých let byla neopakovatelná v tom, že všichni dychtivě objevovali nové tvary, barvy, vůně, hltali nové informace a zážitky a poslouchali zaujatě příběhy značek a slavných tvůrců. Architekti se osmělovali použít výjimečné a krásné kousky do svých interiérů a testovali práh bolesti svých klientů. Touha dělat nové a nevšední věci byla silná a společná radost nad výsledkem byla nezapomenutelná.

Ta doba je dávno pryč. Přešly povodně i ekonomické krize, internet pohltit svět, lidé se rozcestovali a život se dynamicky zrychlil. Design už není jen pro elity, dnes již patří demokraticky všem! Nemusí být původní ani příliš autentický, stačí, že je levný. Pro tradiční silné značky je získat klienta pro svůj originální a kvalitní kus nábytku daleko těžší. Jen málokdo má dnes čas poslouchat příběhy. Naštěstí tu jsou stále osvětlení klienti, kteří se nespokojí s málem a neobyčejní architekti, kteří chtějí pro své klienty to nejlepší.

Autentický design, kvalitní materiál, mimořádné ruční a dílenské zpracování a silný příběh. Konsepti tu je díky všem, kteří nerezignovali na originalitu a poctivost, kteří se nesmíří s průměrem a kteří ocení, že dobrý nápad a zodpovědná práce má svoji cenu.

Jsme tady a připraveni plnit vaše náročná přání a touhy a provádět vás úžasným světem interiérového designu. Nejméně dalších 25 let!

O Konsepti

V showroomech Konsepti si můžete naživo vyzkoušet ikonický nábytek od značek B & B Italia, Knoll, Cassina, Vitra, Moroso, Baxter a desítek dalších. Společnost se pyšní svým komplexním přístupem k zařizování jedinečných interiérů – klient v podstatě může předat klíče a vrátit se do svého vysněného domova. Profesionální tým zajistí vše od architektonického návrhu, výběr a objednání nábytku až po montáž takřka v rukavičkách. V Konsepti pořídíte nejen nábytkové solitéry, ale také luxusní kuchyně a koupelny Boffi, šatnové a regálové systémy, osvětlení Flos a třeba i celý venkovní pavilon na zahradu. Specializovaný tým pomůže i při zařizování kanceláří nebo jiných komplexních projektů ve veřejných prostorách.

Pro maximální spokojenost doporučujeme domluvit si schůzku předem. Hlavní showroom Konsepti najdete v holešovickém centru designu – areálu bývalé továrny Holport (Komunardů 32). V minulém roce se po krátké pauze značka vrátila do Brna, kde otevřela velký showroom v are-

álu H-Parku v Heršpické ulici. Prostory sdílí s dalšími firmami ze sdružení PDG (Premium Design Group) – Javorinou a Royal Comfort. K dispozici je také outlet a e-shop DIONE v Čestlicích a Kartell Flagship Store v Revoluční ulici v Praze a showroom v Bratislavě. Konsepti pravidelně vozí do Česka ty nejvýznamnější světové designéry (v minulosti např. Philippe Starck) a pro své klienty pořádá nezapomenutelné večírky.

Vybrané značky

B & B Italia je uznávanou jedničkou v oblasti moderního interiérového vybavení. Produkty této společnosti tvoří širokou řadu, která zrcadlí úspěchy a historii italského designu – dynamický proces, díky kterému získaly italský styl, představivost, kreativita a odbornost světovou proslulost a společnost B & B Italia své nezastupitelné místo na mezinárodních trzích.

Cassina, to je nábytek, který kromě vysoké užitné hodnoty poskytuje bezprostřední pocit atmosféry, komfortu a elegance i nadčasovosti. Sedací soupravy, postele, skříňky, křesla i signované repliky nejslavnějších

nábytkových kusů patří k tomu nejlepšímu v nabídce Konsepti.

Vitra je jednou z předních nábytkářských firem na světě. Specializuje se na domácí a kancelářský nábytek, ale také na nábytek pro veřejné prostory. Produkty jsou od začátku vyvíjeny ve Švýcarsku a spojují je přední inženýrská práce s tvůrčím geniem předních světových designérů. Mezi designéry, jejichž nábytek patří do sortimentu firmy Vitra, patří manželé Charles & Ray Eames, George Nelson, Verner Panton, či Jean Prouvé. Současné hvězdy navrhující pro Vitru zastupují jména jako Antonio Citterio, Jasper Morrison, Alberto Meda či bratrské duo Ronan & Erwan Bouroullec.

Moroso. Rodinná firma Moroso je celosvětově uznávaným výrobcem polstrovaného sedacího nábytku. Základem úspěchu firmy je dokonalý design, bezchybná kvalita, vynikající zpracování a především široký sortiment - klasický i současný. Fenomémem se staly používané potahové látky. Pro Moroso pracují designéři jako Marc Newson, Antonio Citterio, Ron Arad, Ross Lovegrove nebo Patricia Urquiola. V poslední době je Moroso jednou z nejavantgardnějších firem na trhu.

MDF Italia. Polstrovaný sedací nábytek firmy MDF Italia je z velké části vyráběn ručně. Vyznačuje se neobvyklou stylistickou koherencí, minimalistickými lineárními tvary a dokonalým zpracováním materiálů vysoké kvality. Významnou součástí produkce jsou vysoce stabilní knihovny a policové systémy z hliníku, stoly pro dům i kancelář z kombinovaných materiálů, postele a variabilní kuchyně.

Boffi. Společnost založená v roce 1934 Pierrem Boffim se do dnešních dnů vypracovala na pozici světového udavatele trendů v oblasti kuchyňského a koupelnového designu. Ve spolupráci s takovými osobnostmi, jako je A. Citterio, Piero Lissoni, Naoto Fukasawa a další, představuje společnost Boffi luxusní design využívající nové materiály a vyznačující se elegantním vzhledem a dokonalostí až do nejmenších detailů.

Baxter je současná italská luxusní značka zaměřená na nejvyšší úroveň detailů a kvality zpracování. Její výrobky jsou výsledkem tradičního přístupu ke všem aspektům designu a výrobního procesu, se zvláštním zaměřením na kůži. Nabídka Baxter obsahuje mnoho klasických sedaček a designových doplňků, ale i několik nových, moderních a netradičních přístupů ke klasickému stylu.

Kettal. Od svého vzniku v roce 1966 jsou produkty od Kettal plné inovace a designu. Specializuje se výhradně na výrobu designového zahradního nábytku a v kolekcích Kettalu vynikají zejména propracované zahradní pavilony. I Kettal spolupracuje s těmi nejlepšími designéry: Jasper Morrison, Patricia Urquiola, Rodolfo Dordoni, Helga Jongerlius. ●

www.konsepti.com
www.kartellshop.cz
www.d1one.cz

KONSEPTI

VÍCE NEŽ 1 000 VÍN
z celého světa

NA VÁS ČEKÁ NA

Alkohol[®].cz

— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

“Tanec v sobě skrývá eleganci, ale především slušnost,” říká ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany Jitka Chizzola

Současná doba přeje vysokému pracovnímu nasazení. Přesto bychom neměli zapomínat na naše zájmy, které působí jako prevence pro uchování psychického i fyzického zdraví. Každý by si měl najít čas sám na sebe, a alespoň na chvíli “vypnout” myšlenky, dopřát si příjemný relax a načerpat energii.

Jednou z možností je tanec, který si oblíbila také ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany Jitka Chizzola. Klasické taneční na střední škole nedokončila, protože tenkrát nepotkala vhodného partnera. K tanci se tak dostala až v dospělosti, kdy se společně s manželem přihlásili do tanečních kurzů. Její hlavní motivací byly zpočátku pozvánky na společenské akce, kde se mimo jiné tančí. “Nechtěla jsem zůstat pozadu a jen tak šlapat po parketu, ale opravdu tančit,” říká. Na soutěže prý nemá čas ani nikdy nebyly jejím cílem. Hlavní její pracovní náplní je řízení pobočky pojišťovny právní ochrany D.A.S., která slaví tento rok 25 let na českém trhu. Nejraději tančí standardy, jako je waltz či slowfox, z latinskoamerických rytmtů jí učarovala svižná čača a smyslná rumba. „Krásný a vznešený je vídeňský valčík, ale na ten je potřeba opravdu hodně místa v sále, což se málokdy podaří,” usmívá se.

Tanec přináší nespočet pozitivních účinků. Nepřekvapí, že má vliv na fyzickou zdatnost, ale neméně významné jsou i další oblasti, na které působí. Tím, že je potřeba si zapamatovat kroky, trénuje dlouhodobou

paměť a zlepšuje prostorové vnímání. Tanec má podle Jitky Chizzoly také výborné terapeutické účinky, a s nadsázkou přirovnává taneční lekce k sezení v manželské poradně. „Když se před tréninkem v něčem neshodneme, stačí deset minut tance a všechno napětí opadne,” popisuje s tím, že na tanci oceňuje také důvěru jednoho člověka ve druhého, která se v dnešní době trochu vytrácí. „Tanec v sobě skrývá ladnost, eleganci, ale především slušnost. Důvěra v tanci je nesmírně důležitá, a to, co se odehrává na parketě, demonstruje vztah. A nezáleží na tom, na jaké úrovni se člověk tanci věnuje.“

Jitka Chizzola potvrzuje, že tanec zlepšuje náladu a pomáhá dobít energii. „Když trénujeme a daří se nám, je celý den hned

krásnější. To se samozřejmě přenáší i do komunikace se zaměstnanci D.A.S.“ V rámci pracovního vytížení má tanec i další pozitivní aspekty – podporuje koncentraci, rychlost myšlení, a funkce zahrnující plánování strategie.

Tanec Jitka Chizzola doporučuje každému. “Člověk dělá něco pro sebe, a zároveň pomáhá utužit vztahy s partnerem. V tanci zároveň nic neskryjete. Je to láska i vášně,” uzavírá. ●

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Kulatý stůl

Zdá se, že Česko a Evropa má stran pandemie to nejhorší za sebou. Jak se ovšem shodují zástupci developerských firem, právnických kanceláří a realitního segmentu, které časopis Estate oslovil do jeho rubriky Kulatý stůl, nejtěžší časy naší ekonomiku ještě čekají.

LUCIE PILIPOVÁ GAFFI
MEDITERRANEA REAL ESTATE

JAROSLAV HAVEL
HAVEL & PARTNERS

DAVID MUSIL
PENTA REAL ESTATE

JAN ŘEŽÁB
JRD

JOSEF DONÁT
ROWAN LEGAL

DUŠAN KUNOVSKÝ
CENTRAL GROUP

MARCEL SOURAL
TRIGEMA

KAMIL BLÁŽEK
KINSELLAR

Jaká opatření by měla být přijata, aby byl dopad krize na firmy co nejmenší?

Dušan Kunovský: Stavebnictví je pro nastartování hospodářství jedním z klíčových oborů – nový stavební zákon proto musí zůstat i v této době jednou z priorit vlády. Rychlejší a jednodušší povolování nových staveb přinese státní kase desítky miliard korun navíc. Na hrubém domácím produktu se stavebnictví podílí bezmála deseti procenty, zaměstnává téměř 400 tisíc lidí a má velký multiplikační efekt.

Jan Řežáb: Základním opatřením ze strany státu by měla být podpora investic, která by rozhýbala stagnující ekonomiku.

Marcel Soural: Souhlasím. Důležitá je nyní především vůle a ochota prosazovat takové proinvestiční programy, které pomohou k tomu, aby se developementu a stavebnictví dařilo. Týká se to zejména otázky povolování nových projektů. Čím je příprava delší, tím se vše bohužel také prodražuje. Nastavení pevného legislativního rámce, který se nebude po každých volbách, kdy nastoupí třeba i jiná politická reprezentace, měnit, nám

pomůže. Samozřejmě za předpokladu, že tato norma umožní zrychlení a zjednodušení celého povolovacího procesu.

Josef Donát: Zaměřil bych se také na přístup veřejných orgánů. Pomoc od státu totiž musí být rychlá, a to se ne vždy povedlo. Vedle toho musejí úřady jednat vůči příjemcům pomoci s důvěrou a nezatěžovat je nad rámec toho, co stát sám ví – žadatelé o podporu by neměli být „mučeni“ úředníky kvůli každému detailu žádosti s tím, že až do úplného vyjasnění není podpora vyplacena. V zahraničí byly subvence vypláceny druhý den po

doručení žádostí, u nás jsou to týdny či měsíce. Navíc jen kvůli tomu, že si jeden úřad nedokáže zajistit data z druhého úřadu, přenáší tuto povinnost na občana – doufejme, že tento stav díky zákonu o právu na digitální služby brzy skončí. Pokud jde o samotnou pomoc podnikatelům, tak v zahraničí se osvědčil systém státem garantovaných úvěrů, kdy jsou předschválené, předem definované úvěrové rámce se stoprocentní garancí státu administrovány komerčními bankami. U nás se první pokusy o podporu daly přirovnat spíše k loterii.

David Musil: Já také nejsem příznivcem státních regulací chodu ekonomiky. Pokud to stát udělá, měl by zvlášť u menších firem svoje rozhodnutí skutečně kompenzovat, jako je tomu například v Německu. Je důležité zmínit, že velké firmy jsou srdcem a krví ekonomiky a jejich výkonost bude rozhodovat o ztrátách příjmů HDP více než odvody od živnostníků.

Kamil Blažek: Na podzim a v příštím roce se sice očekávají další vlny pandemie, ale věřím, že se z minulých měsíců poučíme a přijatá opatření budou selektivní, především s ohledem na jejich ekonomické dopady. Nařízení ze strany vlády a veřejného sektoru by měla být především plánovaná, systematická a zahrnovat výstupy z konzultací se soukromým sektorem a podnikatelskými organizacemi. To se prozatím nepovedlo. Na straně soukromníků je ovšem třeba nečekat, hledat nové možnosti růstu a restrukturalizovat byznys dříve, než to krize udělá za nás.

Lucie Pilipová Gaffi: I proto by se měly evropské vlády i samotná unie urychleně zkoordinovat a postupovat jednotně v rámci evropského ekonomického prostoru. Je nutné otevřít hranice, normalizovat infrastrukturu, obnovit letecká, železniční a další spojení, a tím co nejrychleji resuscitovat obchod a služby.

Jaroslav Havel: Aktuální situace je ovšem zcela bezprecedentní – nešlo jen o peníze, ale především o zdraví. Vlády musely jednat rychle a bez jakékoli historické paralely. V tomto kontextu je také třeba jejich kroky posuzovat. Klíčová byla a je určitě podpora zaměstnanosti, řešení nájemních otázek a ekonomické stimuly v oblasti veřejné podpory, včetně zaručeného provozního financování. Jak už bylo řečeno, obecně vnímám jako velmi důležité, aby se všechna opatření realizovala co nejrychleji, bez zbytečné administrativní zátěže postižených podni-

katelů a ideálně, aby vznikala v součinnosti se soukromou sférou, která může přispět svým know-how i praktickým pohledem.

Mluví se o strém propadu do recese, ale následně velmi rychlém oživení. Vidíte situaci podobně?

Jaroslav Havel: V tuto chvíli nelze konkrétněji předjímat následky krize. Predikce možného budoucího vývoje jsou opravdu velmi rozdílné a asi nikdo dnes neumí kvalifikovaně vyhodnotit, jak velký dopad bude pandemie mít. A to mimo jiné i proto, že jde o situaci vyplývající z úplně jiných okolností než u předchozích ekonomických krizí. Jednoznačné je, že se jedná se o závažnou krizi s razantním dopadem na světovou ekonomiku a většinu domácností. Já osobně se obávám, že její dopady budou krátkodobě mnohem těžší, než u krize v letech 2008 až 2012, ale věřím, že díky vyspělosti světových ekonomik i lepšímu řízení států a národních bank bude oživení globálně lépe koordinované a rychlejší.

Kamil Blažek: Vzhledem k tomu, že důvody krize nejsou dnes na rozdíl od roku 2008 ve finančním sektoru, věřím, že se vážnější ekonomická krize projeví především na sektorové úrovni a ne v celé ekonomice. Dotkne se tedy velmi silně jen určitých odvětví, jako je turismus, hotelnictví, gastronomie, automobilový průmysl, případně letectví. To neznamená, že recesi vzhledem k poklesu spotřeby neucítí všichni, ale podaří-li se vládě překonat krizi důvěry v budoucí rozvoj české ekonomiky, věřím, že všeobecná krize nebude mít dlouhého trvání.

Lucie Pilipová Gaffi: Co se týče evropských trhů, sdílím názor agentury Standard and Poor's, že letos dojde pravděpodobně k lehkému poklesu cen nemovitostí. Následující rok se podle predikcí pokles zastaví a rok 2022 bude znamenat postupný návrat k cenám před pandemií. Očekává se menší developerská aktivita, ale naopak nárůst pobídek vlád k privátním investicím. Je ale také možné, že očekávaná recese světové ekonomiky bude větší, než se nyní jeví, a to z důvodů vládních opatření, která ekonomiku zcela paralyzovala.

Josef Donát: Jak už bylo řečeno, máme tentokrát výhodu v tom, že současná krize pochází z reálné ekonomiky. Tyto recese se totiž vyznačují relativně rychlým návratem k normálu. Je ale důležité zabránit tomu, aby

se dnešní stav nepřeměnil v krizi dluhovou nebo finanční. Co se týče trhu nemovitostí, tam budou dozvuky pandemie viditelné – je na tyto tlaky poměrně citlivý. Firmy budou například analyzovat přínosy home office, protože vidí, že práce na dálku v mnoha sektorech přispívá k efektivitě. Tyto změny návyků ale budou příležitostí pro všechny segmenty, protože tradiční kancelářské budovy se budou muset měnit jak z pohledu funkčního, tak ekonomického. Stěhování firem se stane paradoxně jednodušší.

Jan Řežáb: Já považuji jakékoli předpovědi za poměrně neseriózní, nikdo totiž ještě neumí realisticky odhadnout, jaké skutečné dopady bude tato situace mít. Podle mě se v celé své míře projeví nejdříve za čtvrt, půl roku. Příkláním se tedy k tomu, abychom se chovali standardně a nepodléhali zbytečné panice. Pokud se lidé nebudou bát jednat, i ekonomika z toho bude profitovat. Například v JRD pokračujeme bez omezení v akvizicích nových pozemků a projektů, a to dokonce v podstatně vyšší míře než před krizí.

Marcel Soural: Souhlasím s tím, že různých vykladačů katastrofických scénářů koronavirové krize je všude dost a je předčasné dělat v tuto chvíli přesnější odhady. Například bytů bylo v nabídce málo už před krizí, a je tedy otázkou, zda a proč by nyní měly zlevňovat, jak se někteří snaží tvrdit. Poptávka po bytech zůstává relativně vysoká a vzhledem k tomu, že celý svět zachraňuje ekonomiku „tíštěním“ peněz, tak se jejich hodnota snižuje. Z našeho pohledu se jeví investice do bytu jako správná volba pro udržení hodnoty majetku obyvatelstva.

Dušan Kunovský: Ten krátký propad s rychlým růstem a návratem k normálu bychom si přáli všichni. Bohužel, extrémní schodek státního rozpočtu je alarmující. V oblasti nemovitostí jsem ve shodě s kolegy: zdá, že jsme se vrátili k normálu již nyní, tedy alespoň co se týče zájmu o nové byty v Praze. Jasně se totiž ukázalo, že lidé v nejisté době hledají bezpečnou investici. A poptávce pomáhají i dostupnější hypotéky. Vidíme to u našich nově uvedených projektů Radlické výhledy a Libeňský park, kde se za měsíc prodala už polovina bytů.

David Musil: Bohužel nejsem makroekonom, možností je hodně a všechna překvapení jsou možná. Penta si může dovolit rozložit riziko, v nejhorším lehce zvolnit tempo. Zatím to ale nevidíme jako nezbytné.

Jak ze současné situace vyjde český realitní trh?

David Musil: Nemusí nijak výrazně utrpět, protože je zdravý. Určitě nenese znaky přesycenosti, což je jedinou výhodou u nekončených povolovacích procesů. Otazníky panují ohledně apetitu zahraničních investorů i reálných šancí si prostě pořídít byt. Kvalitních kancelářských prostor je ale stále nedostatek a bytů je přímo zoufale málo.

Josef Donát: Upřímně, předkrizové ceny na realitním trhu byly absurdní. Můj názor je, že tento trh čeká pokles a stabilizace směrem k realistické cenové hladině, a to jak pro nebytové prostory, tak pro bydlení. Jak se situace dotkne Prahy, kde je nedostatek bytů k prodeji? To bude záviset na reakci majitelů investičních bytů, kteří je poskytovali v rámci krátkodobých pronájmů. Nemyslím si, že tento trh úplně zanikne, ale majitelé těchto jednotek možná dají přednost dlouhodobějšímu pronájmu, který je přeci jen stabilnější. Na druhou stranu však platí, že z krize budou benefitovat ti movitější, protože pokud se trh s byty uvolní a zvýší se nabídka, tak na poptávkové straně budou mít méně movití problém získat financování.

Kamil Blažek: Razantní pokles a restrukturalizace přijde v hotelovém segmentu, pozitivně lze vidět snad jen vnitrostátní menší rekreační kapacity zaměřené na tuzemský trh. V segmentu kanceláří očekávám střednědobé změny ve struktuře nabídky a produktů – věřím, že pandemie přinese trvalé změny pracovních návyků, a tím i dopad na obsah a rozsah poptávky po kancelářích. V oblasti průmyslových nemovitostí si dovedu představit i posílení, vzhledem k tomu, že karanténa vyvolala možnosti pro relokaci výrobních kapacit i sdílených služeb zpět do EU. Toho se musí Česko snažit toho využít, stejně jako přesunu obchodu do on-line prostředí. S ním jdou ruku v ruce větší požadavky na skladovací kapacity i logistické služby.

Jaroslav Havel: Bude záležet především na rozsahu a délce krize. Na trhu nemovitostí nicméně principiálně platí, že prémiový segment rezidenčních nemovitostí má velmi trvalou hodnotu nezávislou dané na fázi ekonomického cyklu. V intencích nedostatku nových bytů zejména v Praze očekávám, že ani v době krize hodnota těch nejlepších nemovitostí, jichž je na trhu okolo patnácti procent, klesat nebude.

Jan Řežáb: I mě velmi zajímá, jaký vývoj nastane na retailovém trhu, kde je možné již

nyní předvídat největší změnu v nákupním chování zákazníků. Předpokládám ovšem, že trh s komerčními a rezidenčními nemovitostmi zůstane bez výrazných změn. Dobrým příkladem je našich osm rezidenčních projektů v prodeji, u kterých evidujeme nadstandardní zájem o byty a projekty v atraktivních lokalitách, potvrzených i rekordními prodeji.

Dušan Kunovský: Myslím, že nastane velká diverzifikace projektů na trhu. Když se podíváte na několik posledních let, kdy byl v Česku velký nemovitostní boom, tak uvidíte, že na trh vstoupily některé menší firmy s velkým očekáváním a skutečně se s ostatními vezly na dobré vlně. V momentu, kdy poptávka ochladne a trh nebude už tak rychle růst, tak se jim může přestat dařit, protože tehle byznys v podstatě neumí. Tyto společnosti jsou zranitelné, nemají rezervy ani know-how. Navíc platí, že v dobách, jako je tato, se klienti z důvodu bezpečnosti obrací na developery s tradicí než na nováčky.

Lucie Pilipová Gaffi: Domnívám se, že letos dojde k zakolísání a poklesu cen v některých regionech České republiky, zejména tam, kde hrozí zvýšení nezaměstnanosti a útlumu místního průmyslu. Domnívám se, že v Praze se ceny příliš nezmění, zvláště v atraktivních lokalitách.

Marcel Soural: Ani já neočekávám žádné dramatické změny. Je pravda, že někteří rezidenční developři začali více uvažovat o projektech nájemního či sdíleného bydlení a i my takové typy projektů připravujeme. Osobně si však myslím, že se bude stále jednat spíše jen o doplňkovou a nikoli převládající formu bydlení. Proti hovoří především legislativní a ekonomické podmínky a možnosti dlouhodobého financování, jež tuto oblast u nás znevýhodňují. Češi navíc stále dávají přednost vlastnickému bydlení.

Německo čeká zřejmě ekonomicky nejhorší rok v jeho novodobé historii. Je česká realitní scéna na tento trh navázána?

David Musil: Náš realitní segment bych do problémů v ostatních státech Evropské unie nezahrnoval. Samozřejmě, každá krize ovlivní počet i nabídku dodavatelů, určitě schopnost investovat finance. Stavebnictví je ale odvětvím, pro které propad ekonomiky v Německu nemusí znamenat žádné drama.

Jaroslav Havel: Dopad na český nemovitostní trh očekávám spíše v oblasti průmyslo-

vých nemovitostí, případně dočasně obecného ochladnutí zájmu investorů investovat mimo Německo z důvodu omezení volných zdrojů. Tuto krizi ale vnímám především jako globální recesi. Závažnější dopady pravděpodobně postihnou země, kde se nákaza rozšířila nejmasověji a dočasně je úplně ochromila, v Evropě to je tedy zejména Itálie, Španělsko nebo Velká Británie. Německo má silnou ekonomiku, nicméně samozřejmě ani jemu se krize nevyhne, což bude mít vliv i na německé investice do České republiky.

Kamil Blažek: Krize německé ekonomiky bude mít dopad především na pokles české ekonomiky jako takové. Přijde omezování expanzí z Německa, krachy německých mateřských společností i omezení německé spotřeby, a tím pádem dopad na výrobu a prodej z Česka. Na druhou stranu silní němečtí investoři v nemovitostech budou nadále hledat uplatnění pro velká množství peněz, na kterých sedí. Pokud budou investiční příležitosti na českém realitním trhu nadále atraktivní, peníze z Německa přijdou i navzdory jejich hospodářské krizi.

Josef Donát: Spíše než v realitách bych čekal pokles například v automobilovém průmyslu, který v tuto chvíli stojí. Doufejme, že Německo své primární odvětví podpoří šrotovným, z čehož budeme benefitovat i my. Krizi však očekávám ne tolik na straně nabídky, ale spíše na straně poptávky, tedy na vůli pořizovat si za stávající situace nové vozy. Z pohledu nemovitostí vnímám potenciální problém pro velké kancelářské prostory, kdy většina našich klientů zvažuje přechod ke flexibilnějšímu modelu.

Lucie Pilipová Gaffi: Česká ekonomika je bezpochyby vázaná silně na vývoj té německé, koneckonců jakožto i dalších evropských zemí. Je evidentní, že zejména sektor komerčních realit bude očekávanou evropskou recesí zasažen výrazněji. Situace v Německu v tomto segmentu jistě ovlivní i nás.

Jan Řežáb: Domnívám se, že trhy jsou propojené zejména psychologicky. Přímoou souvislost vidím pouze v investičním apetitu německých investorů a nemovitostních fondů.

Dušan Kunovský: Pro českou ekonomiku bude bezesporu vývoj v sousedním Německu klíčový, ale na český trh s nemovitostmi to zásadní vliv mít nebude. Možná krátkodobě ubudou zahraniční kupující, ale tuto mezeru zalepí Češi, kteří budou chtít ochránit své

peníze před inflací. Lidé proto již hledají cesty, jak bezpečně uložit své úspory a zajistit se na horší časy. Od počátku koronavirové krize výrazně oslabila i koruna, když ztratila až desetinu své hodnoty. Obavy se už odráží na zvýšeném zájmu o nové byty. Zatímco ale na bankovních účtech zhodnocení peněz kvůli nízkým úrokům očekávat nelze, investice do nemovitostí se stále ukazuje jako sázka na jistotu. I my jsme na velkou poptávku museli zareagovat, a tak jsme během pandemie zařadili do prodeje nové byty, jejichž nabídku jsme původně chtěli zahájit až na podzim.

Marcel Soural: Pokud zhoršení německé ekonomiky ovlivní český realitní trh, tak to bude spíše nepřímo. Půjde o zhoršení životní situace zaměstnanců v automobilovém, leteckém nebo přidruženém průmyslu, čímž by mohlo dojít ke snížení poptávky po novém bydlení. Nicméně stále platí, že nabídka od developerů je malá. Takže neočekáváme žádné dramatické změny na našem trhu. Tomu nasvědčuje i nebyvalý zájem o nové byty, který jsme napříč celým trhem zaznamenali v červnových týdnech.

Inovace se stala jedním ze symbolů koronavirové pandemie. Sáhli jste i vy po nových nástrojích?

Jan Řežáb: Rozhodně to byl test ohněm naší připravenosti na dobu onlinovou. Naprosto mě nadchlo, jaké nástroje a způsoby komunikace s klientem dokázali mí kolegové vyvinout a rychle převést do praxe, od kontaktu s klienty přes videoplatformy až po nový konfigurátor klientských změn, ve kterém si mohou klienti sami specifikovat svůj výběr ze standardních i nadstandardních materiálů a zařizovacích předmětů bytu. Vtipná mi přijde i komunitní aplikace, což lze připodobnit k soukromému Facebooku domu. Věříme, že právě zákazníci nejvíce ocení, že se výběr bytu tímto přiblížil způsobu nákupu automobilu.

Jaroslav Havel: Pro nás jako největší právnickou firmu ve střední Evropě je zcela zásadní, abychom byli plně vybaveni pro řešení krizových situací a byli připraveni co nejlépe a nejrychleji reagovat na změny ve společnosti. Příchod krize se zásadním dopadem do ekonomiky jsme díky dlouholetým zkušenostem a makroekonomickým datům očekávali již delší dobu a více rok a půl se na ni intenzivně připravovali. Ať už to bylo z hlediska našich služeb, důsledného finančního řízení či digitalizace. Byť nako-

nec krize přišla v jiné podobě, než jsme ji očekávali, měli jsme na co navázat a mohli jsme i při naší velikosti reagovat ze dne na den. Je nicméně pravda, že krize nám i našim klientům pomohla rychle přijmout některá rozhodnutí a rozjet vybrané nové projekty vysloveně z hodiny na hodinu. U nás se to týká především naší digitální strategie, kterou jsme začali rychleji implementovat.

David Musil: Myslím, že v tomto ohledu bude vliv koronavirové krize na stavebnictví silný. V kancelářských budovách jsme už před krizí používali inteligentní adaptabilní řídicí systémy, které si s požadavkem zákazníka poradí i v budoucnu. Dopady budou určitě na kontrolu kvality vzduchu, jeho výměnu a čištění. Vliv to může mít na uspořádání prostoru – vždycky ale půjde v první řadě o peníze. V rezidenčním segmentu přetrvává vůči pokrokovým technologiím spíše rezistence, tady se klade mnohem větší důraz na design.

Kamil Blažek: My jsme byli technologicky na takovou situaci v podstatě připraveni, protože na dálku z různých míst po světě pracujeme běžně, ale samozřejmě takový ostrý test okamžitě vyvolal tlak na vylepšení stávajících procesů. Zároveň jsme ale díky tomu všichni pochopili, že jsou takové inovace nutné. Souhlasím rovněž s názorem, že změny, které nastaly, budou do jisté míry trvalé. Střednědobě se projeví na navýšení práce z domova, a to v řádu nízkých desítek procent, ale i na zmenšení a změně rozložení kancelářských prostor. Naopak mění se požadavky na bydlení s potřebou kvalitních prostorových podmínek pro práci a na digitální infrastrukturu přinese navýšení investic v této nemovitostní oblasti.

Josef Donát: Ono to bez těch technologií a inovací ani nešlo. V podstatě ze dne na den jsme přešli do režimu home office, což pro nás sice nebylo úplnou novinkou, ale v takovémto měřítku jsme práci z domova ještě nikdy nevyužívali, což kladlo nároky zejména na síťový provoz. Ukázalo se, jak je kriticky důležité mít stabilní a rychlé připojení, techniku schopnou se spolehlivě připojit na řádově deset různých videokonferenčních služeb – kdo šetřil na IT technologiích, měl v době krize největší problémy. Naši klienti byli postaveni před stejný problém, proto jsme se jim snažili vyjít vstříc a prostřednictvím pravidelných newsletterů, telefonické hotline pro okamžitou podporu, webináři i individuálními online schůzkami

jsme s nimi byli v intenzivním kontaktu. Jestli někde v tomto vidím riziko, tak je to kybernetická bezpečnost, kdy skokové využívání IT, někdy až hraničící s partizánskou snahou uživatelů nalézt řešení v online prostředí, vede k využívání nástrojů, které by za normálních okolností IT manažer vůbec nepřipustil.

Dušan Kunovský: S technologickými inovacemi přicházíme u našich staveb dlouhodobě a průběžně, tedy bez ohledu na probíhající pandemii. Pandemie nás ale naučila intenzivněji komunikovat s našimi zákazníky elektronicky, a to zejména v době, kdy jsme museli mít zavřené naše klientské centrum. Podobně jako u jiných firem pak pracovala část zaměstnanců doma v rámci home office.

Marcel Soural: Můžeme říci, že jsme v tomto ohledu byli připraveni. Pandemie zvýšila zájem o naše e-rezervace. To platí jak pro náš pražský projekt v Nuslích, tak i v Braníku. Jedná se o proces uzavření rezervační smlouvy včetně platby rezervačního poplatku přes on-line prostředí projektu, tedy nákup bytu distančním způsobem. Předpokládám, že do budoucna význam on-linové komunikace, která pomůže k pořízení bytu, poroste napříč celým bytovým trhem. S již zmiňovanou e-rezervací jsme přitom přišli jako první domácí developer.

Lucie Pilipová Gaffi: Můj manžel je z Itálie a na začátku karantény jsme spolu uvízli právě tam. Tři měsíce jsme tak byli izolováni od běžného života. Kromě nákupů za výrazných restrikcí nebylo možné de facto opustit domov. Byla jsem tedy zcela závislá na digitálních technologiích, co se komunikace týká. Postupně jsem se dovzdělávala v nových IT nástrojích, abych mohla být ve spojení s rodinou i obchodními partnery. Pracovala jsem paralelně na digitálním marketingu Mediterraneana, optimalizaci webových stránek, začala s pořádáním webinářů. Nicméně v oblasti prodeje nemovitostí v zahraničí není možné nahradit tradiční prohlídky. Klienti chtějí svou druhou nemovitost vidět na vlastní oči. Z tohoto důvodu napjatě sleduji současný stav leteckých spojení v Evropě, neboť zásadním způsobem přispějí k obnovení tohoto segmentu trhu. ●

zdroj: časopis Estate vydavatelství Premium Media Group

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

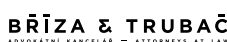
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.
Sokolská třída 1788/60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

**BRODEC & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**
Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 60 11 14
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

**Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.**
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
Vinohradská 938/37
120 00 Praha 2
Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**
Palác Archa
Na Poříčí 1046/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.
V Jámě 699/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz
www.arws.cz

**Eversheds Sutherland,
advokátní kancelář, s.r.o.**
Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

**HAVEL & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**
Florentinum, recepcce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

■ ■ ■ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNERI**
ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

HOLEC, ZUSKA & Partneři
Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepcce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

LANGMEIER & CO
advokátní a insolvenční kancelář

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.
Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5
Tel.: +420 222 200 250
e-mail: info@langmeier.cz
www.langmeier.cz

LEGALITÉ
LAWYERS

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.
Václavská 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

Mališ Nevrkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s.r.o.
Kováků 554/24
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 368 350
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

Pavelka s.r.o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 734 240 302
e-mail: office@pavelkapartners.cz
www.pavelkapartners.cz

PETERKA PARTNERS
THE CEE LAW FIRM

**PETERKA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.**
Karlovo náměstí 671/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 246 085 300
Fax: +420 246 085 370
e-mail: office@peterkapartners.cz
www.peterkapartners.com

PPS advokáti s.r.o.
Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
GEMINI Center
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
Fax: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowanlegal.com
www.rowanlegal.com

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.
Platněřská 2/12
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

**ŘANDA HAVEL LEGAL
advokátní kancelář s.r.o.**
Truhlářská 1104/13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500 – 501
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

STUCHLIKOVÁ & PARTNERS

**Stuchlíková & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.**
Kaunický palác
Panská 890/7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 767 393
e-mail: info@stuchlikova.com
www.stuchlikova.com

TaylorWessing

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.
U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 216
e-mail: prag@taylorwessing.com
www.taylorwessing.com

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

**Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
Fax: +420 270 005 537
e-mail: info@tdpa.cz
www.tdpa.cz

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Právo obchodních společností
- Přeměny obchodních společností
- Akvizice a transakční poradenství
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Zakázkové právo
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Trestní právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

LIT·FIN

LITIGATION FINANCIERS

FINANCOVÁNÍ SOUDNÍCH SPORŮ ŠITÉ NA MÍRU

PRO FIRMY I ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE

NENECHTE TO PLAVAT

WWW.LITFIN.CZ

Bankovníctví

Finance

Nemovitosti

Wilsons

Korporátní právo

Fúze a akvizice

www.wilsonscee.com

BusinessLife *FamilyLife* *YourLife* **SwissLife**

Firemní, rodinné i osobní finance si
žádají rozdílný přístup. Ve Swiss Life
pro Vás vždy najdeme to nejlepší řešení.
Swiss Life Select, finanční poradenství
pro život podle vlastních představ.

www.swisslifeselect.cz

SwissLife
Select

JARO/LÉTO 2020

www.blazek.cz

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

JSOU VĚCI, KTERÉ STOJÍ ZA TO OPRAVIT

PARTNERSKÁ KRIZE NEMUSÍ ZNAMENAT
KONEC VZTAHU, ALE ZAČÁTEK JEHO ZLEPŠENÍ.
VYZKOUŠEJTE SERVIS VZTAHŮ.

WWW.SERVISVZTAHU.CZ

SERVIS
VZTAHŮ

PROJEKT OBECNĚ PROSPĚŠNÉ
SPOLEČNOSTI WOMEN FOR WOMEN.